

Hof van Cassatie

LIBERCAS

3/4 - 2024

AANRANDING VAN DE EERBAARHEID EN VERKRACHTING

- Aanranding van de eerbaarheid met geweld of bedreiging - Begrip - Handeling die de eerbaarheid kwetst - Bepaling

Het wanbedrijf van aanranding van de eerbaarheid veronderstelt een aanranding onder dwang van de seksuele integriteit van het slachtoffer, zoals die door het collectief bewustzijn wordt ervaren op het ogenblik van de feiten; het met of zonder fysiek contact gepleegde misdrijf vereist dat de eerbaarheid van het slachtoffer werd gekwetst door de handeling of het feit waaraan het zich niet heeft kunnen onttrekken; om te bepalen of een handeling de eerbaarheid kwetst, is vereist dat het lichaam van het slachtoffer tegen zijn wil werd betrokken bij een handeling die het slachtoffer, op het ogenblik dat die handeling wordt gesteld, in verlegenheid brengt omdat ze in strijd is met de algemene opvatting van de goede zeden; de wet vereist niet dat de ernst van die aanranding op een andere wijze wordt bepaald (1). (1) Cass. 27 november 2013, AR P.13.0714.F, AC 2013, nr. 635.

- Art. 373 Strafwetboek

6 oktober 2021

P.21.0125.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211006.2F.4](#)

AC nr. ...

- Aanranding van de eerbaarheid met geweld of bedreiging - Geweld of bedreiging

Het geweld of de bedreiging bedoeld in artikel 373, eerste lid, Strafwetboek houdt als bestanddeel van het misdrijf in dat het slachtoffer, wegens fysieke dwang, fysiek in de onmogelijkheid verkeerde zich aan de feiten te onttrekken of dat het, wegens plotse en onvoorziene handelingen van de dader, niet de kans heeft gehad zich ertegen te verzetten, of nog dat het de feiten enkel onder morele dwang, uit vrees voor een dreigend kwaad, heeft geduld (1). (1) Cass. 7 maart 1989, AR 1930, AC 1989, nr. 380.

- Art. 373 Strafwetboek

6 oktober 2021

P.21.0125.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211006.2F.4](#)

AC nr. ...

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST

ALGEMEEN

Algemeen - Onrechtmatige daad - Schade - Volledige vergoeding van de schade - Vervallen staat van het beschadigde goed - Invloed

Degene wiens goed is beschadigd door een onrechtmatige daad, heeft recht op het herstel van zijn bezit door de teruggave van het goed in de staat waarin het zich bevond vóór die daad; in de regel kan de benadeelde dus het bedrag vorderen dat nodig is om het goed te laten herstellen, zonder dat dit bedrag kan worden verminderd door de vervallen staat van het beschadigde goed.

- Art. 1382 Oud Burgerlijk Wetboek

2 maart 2022

P.21.1030.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220302.2F.1](#)

AC nr. ...

HERSTELPLICHT

Herstelplicht - Medeaansprakelijkheid van getroffene - Opzettelijk misdrijf - Nalatigheid van de getroffene - Algemeen rechtsbeginsel "fraus omnia corrumpit"

Het algemeen rechtsbeginsel "fraus omnia corrumpit" sluit uit dat de dader van een opzettelijk misdrijf aanspraak kan maken op een vermindering van de aan de getroffene verschuldigde vergoedingen wegens de nalatigheden die laatstgenoemde zou hebben begaan (1) ; dat beginsel strekt ertoe een bedrieglijke gedraging elk juridisch gevolg te ontzeggen, in de mate die vereist is om te voorkomen dat het door het bedrog beoogde doel zou worden bereikt (2) ; hieruit volgt dat zowel de pleger van het oorspronkelijke misdrijf als de heler of de witwasser van de opbrengst van dat misdrijf de kans lopen dat hun vordering tot behoud, onder het mom van een tekortkoming van de getroffene, van een deel van de winst die zij in zijn nadeel hebben verkregen, wordt verworpen. (1) Cass. 30 september 2015, AR P.14.0474.F, AC 2015, nr. 568; zie Cass. 6 november 2002, AR P.01.1108.F, AC 2002, nr. 584, met concl. van advocaat-generaal SPREUTELS, op datum in Pas. (2) Cass. 18 maart 2020, AR P.19.1229.F, AC 2020, nr. 200.

15 juni 2022

P.22.0332.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220615.2F.4](#)

AC nr. ...

Herstelplicht - Algemeen - Verdenking van een wanbedrijf gepleegd door een beschermde werknemer - Ontslag om dringende reden - Bijkomende vergoeding - Uitgave die een schade voor de werkgever vormt

De schade die erin bestaat om, zonder tegenprestatie, tot na de ontslagprocedure om dringende reden, vergoedingen te moeten uitkeren aan de van diefstal verdachte beschermde werknemer, betreft een schade waarvan de vergoeding niet afhankelijk wordt gesteld van een uitdrukkelijke toelating die artikel 9 Wet Ontslagregeling Personeelsafgevaardigden (1) zou moeten bevatten. Het recht van de werkgever om de vergoeding van de voormelde schade te verkrijgen, vindt zijn grondslag in artikel 1382 Oud Burgerlijk Wetboek, in zoverre is vastgesteld dat de schade zich niet zou hebben voorgedaan bij ontstentenis van het misdrijf dat tot de schorsing van de uitvoering van de arbeidsovereenkomst heeft geleid; het vierde lid van het voormelde artikel 9, dat bepaalt dat de door de werkgever gestorte bijkomende vergoeding verworven blijft voor de personeelsafgevaardigde, ongeacht de beslissing van het arbeidsgerecht over de door de werkgever ingeroepen redenen, doet geen afbreuk aan het recht op vergoeding van de voormelde schade (2). (1) Wet van 19 maart 1991 houdende bijzondere ontslagregeling voor de personeelsafgevaardigden in de ondernemingsraden en in de comités voor veiligheid, gezondheid en verfraaiing van de werkplaatsen alsmede voor de kandidaat-personeelsafgevaardigden. (2) Zie Cass. 3 juni 2020, AR P.20.0278.F, AC 2020, nr. 353, met concl. van advocaat-generaal VANDERMEERSCH op datum in Pas.

- Art. 9 Wet 19 maart 1991 houdende bijzondere ontslagregeling voor de personeelsafgevaardigden in de ondernemingsraden en in de comités voor veiligheid, gezondheid en verfraaiing van de werkplaatsen alsmede voor de kandidaat-personeelsafgevaardigden
- Art. 1382 Oud Burgerlijk Wetboek

16 maart 2022

P.21.1532.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220316.2F.5](#)

AC nr. ...

Herstelplicht - Meesters - Aangestelden - Door de aansteller geleden schade - Samenlopende fouten van de aangestelde en een derde - Verhaal van de schade op de derde - Recht van de aansteller

Artikel 1384, derde lid, Oud Burgerlijk Wetboek, waarvan de toepassing veronderstelt dat er aan een derde schade wordt berokkend, ontzegt de aansteller die door de samenlopende fouten van zijn aangestelde en een derde schade heeft geleden, het recht niet om, op grond van de artikelen 1382 en 1383 Oud Burgerlijk Wetboek, van die derde de vergoeding van zijn schade te vorderen tot beloop van diens aandeel in de schade (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr.380

- Artt. 1382, 1383 en 1384, derde lid Oud Burgerlijk Wetboek

27 mei 2022

C.20.0461.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220527.1F.6](#)

AC nr. ...

Herstelplicht - Meesters - Aangestelden - Door de aansteller geleden schade - Samenlopende fouten van de aangestelde en een derde - Opzettelijke fout van de aangestelde - Onvoorzichtigheid of nalatigheid van de derde - Recht van de aansteller - "Fraus omnia corrumpit"

Wanneer, in geval van schade die wordt berokkend door de samenlopende fouten van een derde en de aangestelde van de getroffene, de fout van de aangestelde opzettelijk is terwijl de fout van de derde bestaat in een onvoorzichtigheid of nalatigheid, wordt dat recht van de aansteller niet aangetast door het algemeen rechtsbeginsel 'fraus omnia corrumpit', dat verbiedt om bedrog of oneerlijkheid aan te wenden om schade te berokkenen of winst te behalen (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr.380.

- Artt. 1382, 1383 en 1384, derde lid Oud Burgerlijk Wetboek

27 mei 2022

C.20.0461.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220527.1F.6](#)

AC nr. ...

SCHADE

Schade - Materiële schade - Elementen en grootte - Verdenking van een wanbedrijf gepleegd door een beschermde werknemer - Ontslag om dringende reden - Bijkomende vergoeding - Uitgave die een schade voor de werkgever vormt

De schade die erin bestaat om, zonder tegenprestatie, tot na de ontslagprocedure om dringende reden, vergoedingen te moeten uitkeren aan de van diefstal verdachte beschermde werknemer, betreft een schade waarvan de vergoeding niet afhankelijk wordt gesteld van een uitdrukkelijke toelating die artikel 9 Wet Ontslagregeling Personeelsafgevaardigden (1) zou moeten bevatten. Het recht van de werkgever om de vergoeding van de voormelde schade te verkrijgen, vindt zijn grondslag in artikel 1382 Oud Burgerlijk Wetboek, in zoverre is vastgesteld dat de schade zich niet zou hebben voorgedaan bij ontstentenis van het misdrijf dat tot de schorsing van de uitvoering van de arbeidsovereenkomst heeft geleid; het vierde lid van het voormelde artikel 9, dat bepaalt dat de door de werkgever gestorte bijkomende vergoeding verworven blijft voor de personeelsafgevaardigde, ongeacht de beslissing van het arbeidsgerecht over de door de werkgever ingeroepen redenen, doet geen afbreuk aan het recht op vergoeding van de voormelde schade (2). (1) Wet van 19 maart 1991 houdende bijzondere ontslagregeling voor de personeelsafgevaardigden in de ondernemingsraden en in de comités voor veiligheid, gezondheid en verfraaiing van de werkplaatsen alsmede voor de kandidaat-personeelsafgevaardigden. (2) Zie Cass. 3 juni 2020, AR P.20.0278.F, AC 2020, nr. 353, met concl. van advocaat-generaal VANDERMEERSCH op datum in Pas.

- Art. 9 Wet 19 maart 1991 houdende bijzondere ontslagregeling voor de personeelsafgevaardigden in de ondernemingsraden en in de comités voor veiligheid, gezondheid en verfraaiing van de werkplaatsen alsmede voor de kandidaat-personeelsafgevaardigden

- Art. 1382 Oud Burgerlijk Wetboek

16 maart 2022

P.21.1532.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220316.2F.5](#)

AC nr. ...

ADVOCAAT

- Regels die de uitoefening van het beroep van advocaat beheersen - Regels met betrekking tot de onafhankelijkheid van de advocaat - Aard van die regels - Toepassingsfeer - Overeenkomst met de cliënt

De advocaat kan bijgevolg de overeenkomst met de cliënt te allen tijde beëindigen, zonder opzegging en zonder zijn beslissing te moeten verantwoorden, onverminderd zijn verplichting om zich ervan te vergewissen dat de cliënt voldoende tijdig om schade te voorkomen, bijstand van een andere advocaat zal kunnen vinden.

3 juni 2022

C.21.0168.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220603.1F.7](#)

AC nr. ...

- Strafzaken - Bijstand door de advocaat - Verhoor als verdachte - Verklaring afgelegd met miskenning van het recht op bijstand van een advocaat - Sanctie - Recht op voorafgaandelijk vertrouwelijk overleg of bijstand door een advocaat tijdens het verhoor - Miskenning

Artikel 47bis, § 6, 9), Wetboek van Strafvordering bepaalt dat er tegen een persoon geen veroordeling kan worden uitgesproken die is gegrond op verklaringen die hij heeft afgelegd in strijd met bepalingen betreffende het recht op voorafgaandelijk vertrouwelijk overleg of bijstand door een advocaat tijdens het verhoor; die rechten worden miskend wanneer er over hun bestaan geen mededeling werd gedaan, wanneer deze werd gedaan onder zodanige omstandigheden dat hun toepassing onmogelijk is gebleken of wanneer een materiële belemmering de toepassing ervan heeft verhinderd (1). (1) Zie concl. OM, in Pas. 2021, nr. 620.

- Art. 47bis, § 6, 9) Wetboek van Strafvordering

6 oktober 2021

P.21.0604.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211006.2F.8](#)

AC nr. ...

- Strafzaken - Bijstand van de advocaat - Verhoor als verdachte - Verdachte opgesloten om andere redenen - Verhoor volgens de vormvoorschriften voor het verhoor van een niet van zijn vrijheid beroofde verdachte

Wanneer een verdachte werd gehoord volgens de vormvoorschriften voor het verhoor van een niet van zijn vrijheid beroofde verdachte, terwijl hij dat wel was, maar om een andere reden, is die onregelmatigheid niet substantieel aangezien die niet verhindert dat de beklaagde de mededeling van zijn rechten betreffende het vertrouwelijk overleg en de bijstand van een advocaat als bijlage bij de oproeping heeft gekregen (1). (1) Zie concl. OM, in Pas. 2021, nr. 620.

- Art. 24bis/1 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

- Art. 47bis Wetboek van Strafvordering

6 oktober 2021

P.21.0604.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211006.2F.8](#)

AC nr. ...

- Strafzaken - Bijstand door de advocaat - Verhoor als verdachte - Verdachte opgesloten om andere redenen - Schriftelijke oproeping voor het verhoor - Oproeping die het vermoeden doet ontstaan dat de verdachte zijn bijstand door een advocaat had geregeld - Oproeping die meer dan één vrije dag van tevoren is overgemaakt

Wanneer de verdachte de schriftelijke oproeping heeft ontvangen, waardoor het vermoeden is ontstaan dat hij zijn bijstand door een advocaat had geregeld en dat die oproeping op de griffie van de gevangenis werd neergelegd op 17 april 2019, terwijl het verhoor had plaatsgevonden op 19 april 2019, dus meer dan één vrije dag tussen die twee data, dient de in artikel 2bis, § 2 en § 3, Voorlopige Hechteniswet bepaalde procedure niet te worden toegepast (1). (1) Zie concl. OM, in Pas. 2021, nr. 620.

- Artt. 2bis, §§ 2 en 3 en 24bis/1 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis
- Art. 47bis Wetboek van Strafvordering

6 oktober 2021

P.21.0604.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211006.2F.8](#)

AC nr. ...

- Strafzaken - Bijstand van de advocaat - Verhoor van een persoon - Recht van een verhoorde persoon - Artikel 47bis, § 6, 5), Wetboek van Strafvordering - Toepassingsgebied

De stopzetting van het verhoor en de mededeling van de in paragraaf 2 van artikel 47bis Wetboek van Strafvordering bedoelde rechten, namelijk vormvoorschriften die op grond van paragraaf 6, 5), van dit artikel zijn vereist, hebben betrekking op het verhoor van een persoon die aanvankelijk niet als verdachte werd verhoord en waarvan blijkt dat hem feiten ten laste kunnen worden gelegd (1). (1) Zie concl. OM, in Pas. 2021, nr. 620.

- Art. 47bis, §§ 2 en 6, 5) Wetboek van Strafvordering

6 oktober 2021

P.21.0604.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211006.2F.8](#)

AC nr. ...

- Regels die de uitoefening van het beroep van advocaat beheersen - Regels met betrekking tot de onafhankelijkheid van de advocaat - Aard van die regels - Toepassingsfeer

De omstandigheid dat de verzekeringsnemer, aan wie schade is toegebracht waarvoor de verzekerde aansprakelijk is, partij is bij de verzekeringsovereenkomst, sluit zijn hoedanigheid van benadeelde niet uit (1). (1) Cass. 25 september 2003, AR C.03.0139.N, AC 2003, nr. 456, met concl. "in hoofdzaak" van advocaat-generaal BRESSELEERS; Cass. 3 februari 2017, AR C.03.0139.N, AC 2017, nr. 83.

3 juni 2022

C.21.0168.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220603.1F.7](#)

AC nr. ...

- Gefailleerde rechtspersoon - Cassatieberoep in strafzaken - Curator die advocaat is, houder van het getuigschrift - (Geen) verplichting om een beroep te doen op een andere advocaat, houder van het getuigschrift, om de verklaring van cassatieberoep en de memorie te ondertekenen

De curator van het faillissement die een advocaat is, houder van het in artikel 425, § 1, en 429, eerste lid, Wetboek van Strafvordering bedoelde getuigschrift van opleiding in cassatieprocedures, mag zelf namens de gefailleerde rechtspersoon de verklaring van cassatieberoep en de memorie ondertekenen; hij is niet verplicht hiertoe een beroep te doen op een andere advocaat die houder is van het getuigschrift (1). (1) Zie, op datum in Pas., de op dit punt andersluidende concl. van het OM dat hiervoor verwees naar Cass. 30 juni 2021, AR P.21.0214.F, AC 2021, nr. 492, betreffende de lasthebber ad hoc, met andersluidende concl. "in hoofdzaak" OM; de eiseres voerde met name aan dat de curator, anders dan de lasthebber "ad hoc", een gerechtsmandataris is en dat zij in deze zaak als burgerlijke partij optrad tegen de bestuurder van de gefailleerde vennootschap, de enige beklaagde. (M.N.B.) (Impliciete oplossing)

- Artt. XX.122 en XX.132 Wetboek 28 februari 2013 van economisch recht
- Artt. 425 en 429 Wetboek van Strafvordering

16 maart 2022

P.21.1324.F

ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220316.2F.8

AC nr. ...

AFSTAMMING

- Afstamming langs vaderszijde - Vermoedelijke verwekker van het kind - Deelname van ouders aan procedures voor de jeugdrechtbank - Begrip ouder

Artikel 9 Kinderrechtenverdrag noch een andere bepaling van dat verdrag legt uit wat voor het recht van het kind om niet te worden gescheiden van zijn ouders, behoudens rechterlijke beslissing, en voor het recht op deelname van partijen aan de procedure van jeugdbescherming onder het begrip "ouder" moet worden begrepen; daaruit volgt dat de verdere invulling daarvan is overgelaten aan de verdragsluitende Staten; artikel 46 Jeugdbeschermingswet bepaalt dat de dagvaarding op verzoek van het openbaar ministerie om te verschijnen voor de jeugdrechtbank, op straffe van nietigheid moet worden gericht aan de ouders, de opvangouders, de voogden of degenen die de minderjarige onder bewaring hebben, alsook in beginsel aan de minderjarige zelf; bij gebrek aan een specifieke bepaling is het begrip "ouder" hierbij te begrijpen in de gemeenrechtelijke betekenis, zoals langs vaderszijde bepaald in de artikelen 315 tot en met 325 oud Burgerlijk Wetboek (1); daaruit volgt dat hij van wie wordt aangevoerd dat hij de verwekker is van het kind zonder dat de afstamming van vaderszijde overeenkomstig de voormelde wetsbepalingen is vastgesteld, zich niet als ouder in een procedure voor de jeugdrechtbank kan manifesteren. (1) Over deze regels zie F. SWENNEN, Het personen en familierecht. Een benadering in context, Intersentia, 2021, 479-492.

- Artt. 315 tot 326 Oud Burgerlijk Wetboek
- Art. 46 Wet 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming
- Art. 9 Verdrag inzake de Rechten van het Kind aangenomen te New York op 20 november 1989

28 september 2021

P.21.0791.N

ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210928.2N.5

AC nr. ...

APOTHEKER

- Tucht - Beslissing tot seponering - Hoger beroep

De beslissing waarbij de provinciale raad in toepassing van artikel 27 van het KB van 29 mei 1970 tot regeling van de organisatie en de werking der raden van de Orde der apothekers oordeelt dat de zaak zonder gevolg mag worden gelaten, is een beslissing genomen in toepassing van artikel 6, 2° Apothekerswet, waartegen overeenkomstig artikel 13, eerste lid van die wet hoger beroep voor de raad van beroep openstaat dat krachtens artikel 21, eerste lid van die wet kan worden ingesteld door de voorzitter van de nationale raad samen met de bijzitter.

- Art. 27 KB 29 mei 1970 tot regeling van de organisatie en de werking der raden van de Orde der apothekers

- Artt. 6, 2°, 13, eerste lid, en 21, eerste lid KB nr. 80 van 10 november 1967 betreffende de Orde der apothekers

30 september 2022

D.21.0020.N

ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220930.1N.9

AC nr. ...

ARBEID

ARBEIDSBESCHERMING

Arbeidsbescherming - Arbeidsregeling met nachtprestaties - Begrip - Intentie van de wetgever

Uit de parlementaire voorbereiding van de wet van 17 februari 1997 blijkt de intentie van de wetgever om voor de toepassing van artikel 38 Arbeidswet, dat een arbeidsregeling met nachtprestaties invoert, het begrip nachtarbeid te hernemen zoals vermeld in de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 46 betreffende de begeleidingsmaatregelen voor ploegenarbeid met nachtprestaties alsook voor andere vormen van arbeid met nachtprestaties (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2021, nr. 793.

- Artt. 1, 13 en 14 CAO nr. 46 van 23 maart 1990 betreffende de begeleidingsmaatregelen voor ploegenarbeid met nachtprestaties alsook voor andere vormen van arbeid met nachtprestaties
- Artt. 35 en 38 Arbeidswet van 16 maart 1971

13 december 2021

S.19.0014.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211213.3F.5](#)

AC nr. ...

ARBEIDSTIJDEN EN RUSTTIJDEN

Arbeidstijden en rusttijden - Arbeidsregeling met nachtprestaties - Begrip - Intentie van de wetgever

Uit de parlementaire voorbereiding van de wet van 17 februari 1997 blijkt de intentie van de wetgever om voor de toepassing van artikel 38 Arbeidswet, dat een arbeidsregeling met nachtprestaties invoert, het begrip nachtarbeid te hernemen zoals vermeld in de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 46 betreffende de begeleidingsmaatregelen voor ploegenarbeid met nachtprestaties alsook voor andere vormen van arbeid met nachtprestaties (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2021, nr. 793.

- Artt. 1, 13 en 14 CAO nr. 46 van 23 maart 1990 betreffende de begeleidingsmaatregelen voor ploegenarbeid met nachtprestaties alsook voor andere vormen van arbeid met nachtprestaties
- Artt. 35 en 38 Arbeidswet van 16 maart 1971

13 december 2021

S.19.0014.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211213.3F.5](#)

AC nr. ...

Arbeidstijden en rusttijden - Rust- en verzorgingstehuizen - Rustoorden voor bejaarden - Verpleegkundig personeel, verzorgingspersoneel en personeel voor reactivering dat 's nachts moet werken - Loontoeslag - Financieringswijze

De verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen neemt de loontoeslag ten laste, bedoeld in artikel 8 van de collectieve arbeidsovereenkomst van 7 december 2000 betreffende toeslagen voor onregelmatige prestaties, die wordt toegekend aan het verpleegkundig personeel, het verzorgingspersoneel en het personeel voor reactivering dat 's nachts moet werken in de door de bevoegde overheid erkende rust- en verzorgingstehuizen en rustoorden voor bejaarden (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2021, nr. 793.

- Art. 8 CAO van 7 december 2000, gesloten in het Paritair Comité voor de gezondheidsdiensten, betreffende toeslagen voor onregelmatige prestaties
- Artt. 6, 7 en 30, 5° MB 6 november 2003
- Art. 1 KB 26 september 2002

- Artt. 34, 11° en 12°, 35, § 3, en 37, § 12 Gecoördineerde wet 14 juli 1994 betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen

13 december 2021

S.19.0014.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211213.3F.5](#)

AC nr. ...

Arbeidstijden en rusttijden - Rust- en verzorgingstehuizen - Rustoorden voor bejaarden - Verpleegkundig personeel, verzorgingspersoneel en personeel voor reactivering dat 's nachts moet werken - Loontoeslag - Nachtarbeid

De verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen neemt de loontoeslag ten laste, bedoeld in artikel 8 van de collectieve arbeidsovereenkomst van 7 december 2000 betreffende toeslagen voor onregelmatige prestaties, die wordt toegekend aan het verpleegkundig personeel, het verzorgingspersoneel en het personeel voor reactivering dat 's nachts moet werken in de door de bevoegde overheid erkende rust- en verzorgingstehuizen en rustoorden voor bejaarden (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2021, nr. 793.

- Artt. 3, § 3, 8 en 12 CAO van 7 december 2000, gesloten in het Paritair Comité voor de gezondheidsdiensten, betreffende toeslagen voor onregelmatige prestaties

- Artt. 1, 13 en 14 CAO nr. 46 van 23 maart 1990 betreffende de begeleidingsmaatregelen voor ploegenarbeid met nachtprestaties alsook voor andere vormen van arbeid met nachtprestaties

- Artt. 6, 7 en 30, 5° MB 6 november 2003

- Artt. 1 en 12 KB 26 september 2002

- Art. 38 Arbeidswet van 16 maart 1971

- Artt. 34, 11° en 12°, 35, § 3, en 37, § 12 Gecoördineerde wet 14 juli 1994 betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen

13 december 2021

S.19.0014.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211213.3F.5](#)

AC nr. ...

ARBEIDSONGEVAL

TOEPASSINGSSFEER. PERSONEN

Toepassingsfeer - Personen - Opleiding tot ondernemingshoofd - Voorwerp - Stagiair onder stageovereenkomst - Kwalificatie - Gevolg

De door de middenstand georganiseerde opleiding tot ondernemingshoofd strekt tot de beroepsopleiding van de stagiair als ondernemingshoofd, omvat een praktische opleiding die in het kader van een stageovereenkomst in de onderneming kan worden gegeven en houdt in dat geval voor de stagiair en voor de persoon die hem tewerkstelt de voormelde verplichtingen in; de stagiair onder stageovereenkomst in het kader van een door de middenstand georganiseerde opleiding tot ondernemingshoofd valt dus in hoedanigheid van leerling onder de Arbeidsongevallenwet (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2021, nr. 794.

- Artt. 1er, § 1er, al. 2, 1° en 2°, et 5 Wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders

- Art. 1er, 1° Arbeidsongevallenwet van 10 april 1971

13 december 2021

S.19.0091.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211213.3F.4](#)

AC nr. ...

Toepassingsfeer - Personen - Leerling - Leerovereenkomst - Voorwerp

De leerovereenkomst heeft als doel de beroepsopleiding van de leerling; de leerovereenkomst houdt, ten aanzien van de persoon die de leerling tewerkstelt, de verplichting in om aan de leerling een beroepsopleiding te verstrekken of te doen verstrekken en, ten aanzien van de leerling, de verplichting om, onder het gezag van die persoon, de beroepspraktijk aan te leren en het voor zijn opleiding nodig geachte onderwijs te volgen (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2021, nr. 794.

13 december 2021

S.19.0091.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211213.3F.4](#)

AC nr. ...

Toepassingsfeer - Personen - Werknemers - Begrip - Gelijkestelling

Voor de toepassing van de Arbeidsongevallenwet zijn de leerlingen gelijkgesteld met de werknemers, de personen die hen tewerkstellen met de werkgevers en de arbeidsverhoudingen tussen de leerlingen en de personen die hen tewerkstellen met een arbeidsovereenkomst (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2021, nr. 794.

- Artt. 1er, § 1er, al. 2, 1° en 2°, et 5 Wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders

- Art. 1er, 1° Arbeidsongevallenwet van 10 april 1971

13 december 2021

S.19.0091.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211213.3F.4](#)

AC nr. ...

VERGOEDING

Vergoeding - Basisloon - Leerling - Jongere ouder dan 18 jaar - Stageovereenkomst - Opleiding tot ondernemingshoofd - Wijze van vaststelling

Het basisloon van de jongere ouder dan 18 jaar die onder een stageovereenkomst in het kader van een door de middenstand georganiseerde opleiding tot ondernemingshoofd valt, wordt vastgesteld overeenkomstig de artikelen artikel 38, tweede lid, en 39 Arbeidsongevallenwet wanneer het aldus verkregen bedrag hoger ligt dan het bedrag dat uit de toepassing van artikel 4 van het koninklijk besluit van 18 april 2000 voortvloeit (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2021, nr. 794.

- Artt. 38, tweede al. en 39 Arbeidsongevallenwet van 10 april 1971

13 december 2021

S.19.0091.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211213.3F.4](#)

AC nr. ...

Vergoeding - Basisloon - Arbeidsongevallenwet - Toepassing van de wet op bepaalde categorieën van personen - Machtiging toegekend aan de Koning

Noch artikel 3, 2°, Arbeidsongevallenwet, dat de Koning machtigt om bijzondere regels vast te stellen betreffende de toepassing van de wet op bepaalde categorieën van personen, noch enige andere wettelijke bepaling, laat de Koning toe om ten nadele van bepaalde categorieën van leerlingen af te wijken van de artikelen 38, tweede lid, en 39 van de wet die de berekeningswijze van het basisloon vastleggen (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2021, nr. 794.

- Art. 4 KB 18 april 2000

- Artt. 3, 2°, 38, tweede al., en 39 Arbeidsongevallenwet van 10 april 1971

13 december 2021

S.19.0091.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211213.3F.4](#)

AC nr. ...

ARBEIDSOVEREENKOMST

AARD VAN DE WET. TOEPASSINGSSFEER

Aard van de wet - toepassingsfeer - Toepassingsfeer - Arbeidsverhouding tussen de leerlingen en de personen die hen tewerkstellen - Kwalificatie

Voor de toepassing van de Arbeidsongevallenwet zijn de leerlingen gelijkgesteld met de werknemers, de personen die hen tewerkstellen met de werkgevers en de arbeidsverhoudingen tussen de leerlingen en de personen die hen tewerkstellen met een arbeidsovereenkomst (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2021, nr. 794.

- Artt. 1er, § 1er, al. 2, 1° en 2°, et 5 Wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders

- Art. 1er, 1° Arbeidsongevallenwet van 10 april 1971

13 december 2021

S.19.0091.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211213.3F.4](#)

AC nr. ...

VERPLICHTINGEN

Verplichtingen - Opleiding tot ondernemingshoofd - Voorwerp - Stagiair onder stageovereenkomst - Kwalificatie - Gevolg

De door de middenstand georganiseerde opleiding tot ondernemingshoofd strekt tot de beroepsopleiding van de stagiair als ondernemingshoofd, omvat een praktische opleiding die in het kader van een stageovereenkomst in de onderneming kan worden gegeven en houdt in dat geval voor de stagiair en voor de persoon die hem tewerkstelt de voormelde verplichtingen in; de stagiair onder stageovereenkomst in het kader van een door de middenstand georganiseerde opleiding tot ondernemingshoofd valt dus in hoedanigheid van leerling onder de Arbeidsongevallenwet (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2021, nr. 794.

- Artt. 1er, § 1er, al. 2, 1° en 2°, et 5 Wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders

- Art. 1er, 1° Arbeidsongevallenwet van 10 april 1971

13 december 2021

S.19.0091.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211213.3F.4](#)

AC nr. ...

Verplichtingen - Leerling - Leerovereenkomst - Voorwerp

De leerovereenkomst heeft als doel de beroepsopleiding van de leerling; de leerovereenkomst houdt, ten aanzien van de persoon die de leerling tewerkstelt, de verplichting in om aan de leerling een beroepsopleiding te verstrekken of te doen verstrekken en, ten aanzien van de leerling, de verplichting om, onder het gezag van die persoon, de beroepspraktijk aan te leren en het voor zijn opleiding nodig geachte onderwijs te volgen (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2021, nr. 794.

13 december 2021

S.19.0091.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211213.3F.4](#)

AC nr. ...

ARBEIDSVORZIENING

BEROEPSOPLEIDING

Beroepsopleiding - Opleiding tot ondernemingshoofd - Voorwerp - Stagiair onder stageovereenkomst - Kwalificatie - Gevolg

De door de middenstand georganiseerde opleiding tot ondernemingshoofd strekt tot de beroepsopleiding van de stagiair als ondernemingshoofd, omvat een praktische opleiding die in het kader van een stageovereenkomst in de onderneming kan worden gegeven en houdt in dat geval voor de stagiair en voor de persoon die hem tewerkstelt de voormelde verplichtingen in; de stagiair onder stageovereenkomst in het kader van een door de middenstand georganiseerde opleiding tot ondernemingshoofd valt dus in hoedanigheid van leerling onder de Arbeidsongevallenwet (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2021, nr. 794.

- Artt. 1er, § 1er, al. 2, 1° en 2°, et 5 Wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders

- Art. 1er, 1° Arbeidsongevallenwet van 10 april 1971

13 december 2021

S.19.0091.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211213.3F.4](#)

AC nr. ...

LEERLINGWEZEN

Leerlingwezen - Leerovereenkomst

De leerovereenkomst heeft als doel de beroepsopleiding van de leerling; de leerovereenkomst houdt, ten aanzien van de persoon die de leerling tewerkstelt, de verplichting in om aan de leerling een beroepsopleiding te verstrekken of te doen verstrekken en, ten aanzien van de leerling, de verplichting om, onder het gezag van die persoon, de beroepspraktijk aan te leren en het voor zijn opleiding nodig geachte onderwijs te volgen (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2021, nr. 794.

13 december 2021

S.19.0091.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211213.3F.4](#)

AC nr. ...

BELAGING

- Misdrijf van belaging - Gedachten of meningen die via pamfletten of op het internet zijn verspreid - Niet-straftbaar karakter van de gedachten of meningen - Drukpersmisdrijf

Het in artikel 150 Grondwet bedoelde drukpersmisdrijf bestaat in de aantasting van de rechten van hetzij de maatschappij, hetzij een burger, door de uiting van een strafbare gedachte of opinie in een gedrukt of digitaal geschrift, dat in het openbaar werd verspreid (1) ; wanneer uit de redenen van het arrest blijkt dat het hof van beroep de telastlegging van belaging niet bewezen heeft verklaard omdat de gedachten of de meningen die in de pamfletten of de blog van de beklaagde worden geuit strafbaar zouden zijn, maar wegens de gevolgen die de door haar uitgevoerde aanvallen via pamfletten, ronsselpraktijken, artikelen op haar blog, druk op de stedenbouwkundige diensten, aangiftes bij de overheden en het aanspreken van klanten hebben gehad voor de rust van de burgerlijke partij, gelet op hun onophoudelijk, veelvuldig, terugkerend en stelselmatig karakter, alsook op de duur van de periode waarin ze werden gepleegd en de context waarin ze hebben plaatsgevonden, hebben de appelrechters hun beslissing niet gegrond op een beoordeling van het strafbaar karakter van de gedachten of meningen die de beklaagde via gedrukte of digitale geschriften heeft verspreid en hebben zij, bijgevolg, de voormelde grondwetsbepaling niet geschonden. (1) Cass. 28 april 2021, AR P.21.0029.F, AC 2021, nr. 312.

- Art. 442bis Strafwetboek

- Art. 150 De gecoördineerde Grondwet 1994

19 januari 2022

P.20.1182.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220119.2F.1](#)

AC nr. ...

BELASTING

- Begrip - Aard van de belasting

Een belastingaanslag vormt geen straf die werd opgelegd wegens het plegen van een misdrijf (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 151.

25 februari 2022

F.20.0062.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220225.1F.13](#)

AC nr. ...

- Algemeen - Grondwet (1831) - Artikel 110 - Artikel 31 - Fiscale bevoegdheid van gemeenten - Beheer van gemeentelijke belangen - Belasting

Belastingen zijn heffingen, op eigen gezag, door de Staat, de gewesten, de gemeenschappen, de provincies, of de gemeenten, op de geldmiddelen van personen die op hun grondgebied wonen of er belangen bezitten, om voor diensten van openbaar nut te worden aangewend (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 152.

- Artt. 31 en 110, § 4, eerste en tweede lid Grondwet 1831

25 februari 2022

F.20.0069.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220225.1F.3](#)

AC nr. ...

BELASTING OVER DE TOEGEVOEGDE WAARDE

- Fiscale geldboetes - Genaderecht van de Minister van Financiën - Rechterlijke milderingsbevoegdheid

Uit artikel 9 van het organiek Regentbesluit nr. 78 van 18 maart 1831 van het bestuur van 's lands middelen, dat aan de minister van Financiën een genaderecht verleent, volgt niet dat, bij ontstentenis van een bij de minister ingediend verzoek tot kwijtschelding, de rechter de bevoegdheden van de minister kan uitoefenen door louter naar opportuniteit te oordelen over de omvang of de kwijtschelding van de boete; dit staat evenwel niet eraan in de weg dat, wanneer de belastingplichtige geen verzoek tot kwijtschelding heeft ingediend bij de minister of zijn gemachtigde op grond van voormeld artikel 9 Regentbesluit, de rechter de evenredigheid van de opgelegde geldboete mag toetsen.

- Art. 9 RB nr. 78 van 18 maart 1831

23 september 2022

F.20.0112.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220923.1N.12](#)

AC nr. ...

- Faillissement - Curator - Bevoegdheden - Omvang - Rechtsvordering namens de boedel van de schuldeisers - (Geen) terugvordering van de belastinggelden die de belastingadministratie door de fraude van de bestuurder van de gefailleerde vennootschap is misgelopen

De bevoegdheid van de curator om alleen op te treden namens de boedel van de schuldeisers betreft enkel de uitoefening van de gemeenschappelijke rechten van alle schuldeisers; het belang van de belastingadministratie om de belastingbedragen terug te vorderen die ze door de fraude van de bestuurder van de gefailleerde vennootschap is misgelopen, valt niet samen met het belang van de boedel, maar onderscheidt zich daarvan, zodat die administratie haar individuele vorderingsrecht behoudt tegen diegene die door het misdrijf haar schade heeft veroorzaakt; de rechten die voortvloeien uit de schade ten gevolge van de fout van wie ook, waardoor het passief van het faillissement wordt verzwaaard of het actief wordt verminderd, zijn voorzeker gemeenschappelijke rechten van de schuldeisers; aangezien het doel en het gevolg van de btw-fraude erin bestaan de belastingplichtige die zich de belastingkredieten verschaft onrechtmatig te verrijken, benadeelt het verlies hiervan voor de Schatkist evenwel enkel de houder van de fiscale schuldvordering en niet het vermogen van de door de fraude begunstigde vennootschap (1). (1) Zie de op dit punt eensluidende concl. OM in Pas. 2022, nr. 196.

- Art. 3 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

- Art. 1382 Oud Burgerlijk Wetboek

16 maart 2022

P.21.1324.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220316.2F.8](#)

AC nr. ...

- Administratieve sanctie - Repressief karakter - Evenredigheid met de inbreuk - Toetsingsrecht van rechter - Beoordelingscriteria

De rechter aan wie gevraagd wordt een administratieve sanctie te toetsen die een repressief karakter heeft in de zin van artikel 6 EVRM, mag bij het toetsen van de evenredigheid van de opgelegde straf in het bijzonder acht slaan op de zwaarte van de inbreuk, de hoogte van reeds opgelegde sancties, de wijze waarop in gelijkaardige zaken werd geoordeeld en de weerslag van de sanctie voor de betrokkene, maar hierbij desgevallend als beoordelingsfactor in rekening nemen de mate waarin het bestuur zelf gebonden was; dit toetsingsrecht houdt niet in dat de rechter op grond van een subjectieve appreciatie van wat hij redelijk acht, om loutere redenen van opportuniteit en tegen wettelijke regels in, boeten kan kwijtschelden of verminderen.

- Art. 70 Wet 3 juli 1969 tot invoering van de belasting over de toegevoegde waarde

23 september 2022

F.20.0112.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220923.1N.12](#)

AC nr. ...

BERUSTING

- Recht om hoger beroep in te stellen - Afstand van recht - Voorwaarde - Stilzwijgende berusting - Opdracht van het Hof

Afstand van het recht op hoger beroep moet strikt worden uitgelegd en kan enkel worden afgeleid uit feiten die voor geen andere uitlegging vatbaar zijn; het Hof gaat na of de rechter, uit de feiten die hij heeft vastgesteld, naar recht heeft kunnen afleiden dat een partij stilzwijgend heeft berust in de rechterlijke beslissing waartegen zij hoger beroep heeft ingesteld (1). (1) Cass. 13 december 2018, AR C.18.0183.F, AC 2018, nr. 713.

- Art. 1045, derde lid Gerechtelijk Wetboek

24 december 2021

C.19.0566.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211224.1F.2](#)

AC nr. ...

BESCHERMING VAN DE MAATSCHAPPIJ

INTERNERING

Internering - Interneringsmaatregel - Opname in het strafregister - Geen wettelijke regeling die de schrapping van de interneringsmaatregel uit het strafregister mogelijk maakt

Het komt aan de wetgevende macht toe te voorzien in een wettelijke regeling die het mogelijk maakt om, onder bepaalde voorwaarden, te vragen dat de beslissingen tot internering niet meer zouden worden vermeld in de uittreksels uit het strafregister of toegankelijk zouden worden gemaakt voor de in artikel 594 Wetboek van Strafvordering bedoelde administratieve overheden (1). (1) GwH, 31 maart 2022, arrest nr. 52/2022.

- Artt. 590 en 594 Wetboek van Strafvordering

15 juni 2022 P.21.0034.F [ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220615.2F.3](#) AC nr. ...

Internering - Interneringsmaatregel - Opname in het strafregister - Geen wettelijke regeling die de schrapping van de interneringsmaatregel uit het strafregister mogelijk maakt

Het komt aan de wetgevende macht toe te voorzien in een wettelijke regeling die het mogelijk maakt om, onder bepaalde voorwaarden, te vragen dat de beslissingen tot internering niet meer zouden worden vermeld in de uittreksels uit het strafregister of toegankelijk zouden worden gemaakt voor de in artikel 594 Wetboek van Strafvordering bedoelde administratieve overheden (1). (1) GwH, 31 maart 2022, arrest nr. 52/2022.

- Artt. 590 en 594 Wetboek van Strafvordering

15 juni 2022 P.21.0034.F [ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220615.2F.3](#) AC nr. ...

Internering - Interneringsmaatregel - Opname in het strafregister - Vordering tot schrapping van de maatregel uit het strafregister - Bevoegdheid van de kamer van inbeschuldigingstelling

Krachtens artikel 590, eerste lid, 4°, Wetboek van Strafvordering worden in het strafregister de beslissingen tot internering opgenomen die overeenkomstig de Interneringswet zijn genomen; de kamer van inbeschuldigingstelling is niet bevoegd om uitspraak te doen over een vordering tot schrapping, uit het strafregister, van de vermelding van een beslissing tot internering die krachtens de voormelde bepaling hierin moet worden opgenomen (1). (1) GwH, 31 maart 2022, arrest nr. 52/2022.

- Art. 590 Wetboek van Strafvordering

15 juni 2022 P.21.0034.F [ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220615.2F.3](#) AC nr. ...

Internering - Interneringsmaatregel - Opname in het strafregister - Vordering tot schrapping van de maatregel uit het strafregister - Bevoegdheid van de kamer van inbeschuldigingstelling

Krachtens artikel 590, eerste lid, 4°, Wetboek van Strafvordering worden in het strafregister de beslissingen tot internering opgenomen die overeenkomstig de Interneringswet zijn genomen; de kamer van inbeschuldigingstelling is niet bevoegd om uitspraak te doen over een vordering tot schraping, uit het strafregister, van de vermelding van een beslissing tot internering die krachtens de voormelde bepaling hierin moet worden opgenomen (1). (1) GwH, 31 maart 2022, arrest nr. 52/2022.

- Art. 590 Wetboek van Strafvordering

15 juni 2022

P.21.0034.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220615.2F.3](#)

AC nr. ...

KAMER VOOR BESCHERMING VAN DE MAATSCHAPPIJ

Kamer voor bescherming van de maatschappij - Internering van de veroordeelde - Vlucht van de geïnterneerde naar het buitenland - Europees aanhoudingsbevel - Overlevering naar België - Veroordeling tot een straf of veiligheidsmaatregel van meer dan vier maanden - Internering als maatregel van onbepaalde duur - Beoordeling

Een door artikel 9 Interneringswet bedoelde rechterlijke beslissing tot internering en de door de kamer voor de bescherming van de maatschappij genomen uitvoeringsbeslissingen van de internering vormen een veiligheidsmaatregel als bedoeld door artikel 2.1 Kaderbesluit EAB en artikel 3 Wet Europees Aanhoudingsbevel; uit de artikelen 2 en 9 Interneringswet volgt dat de interneringsbeslissing uitwerking blijft hebben tot op het ogenblik dat de kamer voor de bescherming van de maatschappij beslist tot de definitieve invrijheidstelling van de geïnterneerde; uit artikel 5.1.e en 5.4 EVRM volgt bovendien dat de veiligheidsmaatregel geen uitwerking meer kan hebben indien niet langer is voldaan aan de uit deze verdragsbepaling voortvloeiende voorwaarden voor vrijheidsberoving; zodat een interneringsbeslissing een veiligheidsmaatregel is van een onbepaalde duur, die voor de toepassing van artikel 2.1 Kaderbesluit EAB en art. 3 Wet Europees Aanhoudingsbevel moet worden geacht minstens vier maanden te bedragen (1). (1) Zie alg. H. SANDERS, Handboek Overleveringsrecht, Intersentia, 2011, 100-166 en 182-183; J. VAN GAEVER, Het Europees aanhoudingsbevel in de praktijk, Kluwer, 2013, 284-285; S. DEWULF, Handboek uitleveringsrecht, Intersentia, 2013, 216; M.-A. BEERNAERT, H.D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, Droit de la procédure pénale, Brugge, Die Keure, 2021, 2083.

- Artt. 5.1.e en 5.4 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

- Art. 3 Wet 19 december 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel

- Art. 2.1 Kaderbesluit 2002/584/JBZ van de Raad van de EU van 13 juni 2002 betreffende het Europees aanhoudingsbevel en de procedures van overlevering tussen de lidstaten

- Artt. 2 en 9 Wet 5 mei 2014 betreffende de internering

- Art. 3 Wet 19 december 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel

- Art. 2.1 Kaderbesluit 2002/584/JBZ van de Raad van de EU van 13 juni 2002 betreffende het Europees aanhoudingsbevel en de procedures van overlevering tussen de lidstaten

- Artt. 5.1.e en 5.4 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

- Artt. 2 en 9 Wet 5 mei 2014 betreffende de internering

- Artt. 5.1.e en 5.4 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

- Art. 2.1 Kaderbesluit 2002/584/JBZ van de Raad van de EU van 13 juni 2002 betreffende het Europees aanhoudingsbevel en de procedures van overlevering tussen de lidstaten

- Art. 5.4 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome
- Artt. 2 en 9 Wet 5 mei 2014 betreffende de internering
- Art. 3 Wet 19 december 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel
- Art. 2.1 Kaderbesluit 2002/584/JBZ van de Raad van de EU van 13 juni 2002 betreffende het Europees aanhoudingsbevel en de procedures van overlevering tussen de lidstaten
- Artt. 5.1.e en 5.4 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome
- Artt. 2 en 9 Wet 5 mei 2014 betreffende de internering
- Art. 3 Wet 19 december 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel
- Art. 2.1 Kaderbesluit 2002/584/JBZ van de Raad van de EU van 13 juni 2002 betreffende het Europees aanhoudingsbevel en de procedures van overlevering tussen de lidstaten
- Art. 3 Wet 19 december 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel
- Artt. 2 en 9 Wet 5 mei 2014 betreffende de internering
- Art. 3 Wet 19 december 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel
- Art. 2.1 Kaderbesluit 2002/584/JBZ van de Raad van de EU van 13 juni 2002 betreffende het Europees aanhoudingsbevel en de procedures van overlevering tussen de lidstaten
- Art. 5.4 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome
- Art. 5.1.e Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome
- Artt. 2 en 9 Wet 5 mei 2014 betreffende de internering
- Art. 3 Wet 19 december 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel
- Art. 2.1 Kaderbesluit 2002/584/JBZ van de Raad van de EU van 13 juni 2002 betreffende het Europees aanhoudingsbevel en de procedures van overlevering tussen de lidstaten
- Artt. 2 en 9 Wet 5 mei 2014 betreffende de internering
- Art. 5.1.e Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome
- Art. 5.1.e Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome
- Art. 3 Wet 19 december 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel
- Art. 2.1 Kaderbesluit 2002/584/JBZ van de Raad van de EU van 13 juni 2002 betreffende het Europees aanhoudingsbevel en de procedures van overlevering tussen de lidstaten
- Art. 5.4 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome
- Art. 5.1.e Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome
- Artt. 2 en 9 Wet 5 mei 2014 betreffende de internering
- Art. 3 Wet 19 december 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel
- Art. 2.1 Kaderbesluit 2002/584/JBZ van de Raad van de EU van 13 juni 2002 betreffende het Europees aanhoudingsbevel en de procedures van overlevering tussen de lidstaten
- Artt. 2 en 9 Wet 5 mei 2014 betreffende de internering
- Art. 5.4 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

21 december 2021

P.21.1541.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211221.2N.12](#)

AC nr. ...

BETEKENINGEN EN KENNISGEVINGEN

ALGEMEEN

Algemeen - Cassatieberoep - Fiscale zaken - Onregelmatige betekening - Herstel van bewezen belangenschade - Taak van de rechter - Maatregelen om de onregelmatigheid te regulariseren

Daar waar het op grond van artikel 861 Gerechtelijk Wetboek in beginsel aan de partij wiens belangen door de onregelmatigheid zijn geschaad toekomt om een exceptie van nietigheid op te werpen en om belangenschade aan te voeren en te bewijzen, dient de rechter in gevallen waar de onregelmatigheid tot gevolg kan hebben gehad dat een processtuk zoals een dagvaarding of een voorziening in cassatie de partij aan wie deze werd betekend niet heeft bereikt en de onregelmatigheid er bijgevolg de reden van kan zijn dat deze partij niet verschijnt of afwezig blijft, ambtshalve de exceptie van nietigheid op te werpen en, bij toepassing van artikel 861, tweede lid, Gerechtelijk Wetboek, maatregelen op te leggen om de onregelmatigheid te regulariseren; deze verplichting voor de rechter vindt zijn grondslag in het algemeen rechtsbeginsel van het recht van verdediging, krachtens hetwelk een partij de mogelijkheid moet krijgen om zijn standpunt voor de rechter uiteen te zetten en zijn belangen te verdedigen

- Artt. 861 en 1079 Gerechtelijk Wetboek

24 maart 2023

F.21.0052.N

[ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230324.1N.5](#)

AC nr. ...

Algemeen - Cassatieberoep - Fiscale zaken - Onregelmatige betekening - Herstel van bewezen belangenschade - Taak van de rechter - Maatregelen om de onregelmatigheid te regulariseren

Daar waar het op grond van artikel 861 Gerechtelijk Wetboek in beginsel aan de partij wiens belangen door de onregelmatigheid zijn geschaad toekomt om een exceptie van nietigheid op te werpen en om belangenschade aan te voeren en te bewijzen, dient de rechter in gevallen waar de onregelmatigheid tot gevolg kan hebben gehad dat een processtuk zoals een dagvaarding of een voorziening in cassatie de partij aan wie deze werd betekend niet heeft bereikt en de onregelmatigheid er bijgevolg de reden van kan zijn dat deze partij niet verschijnt of afwezig blijft, ambtshalve de exceptie van nietigheid op te werpen en, bij toepassing van artikel 861, tweede lid, Gerechtelijk Wetboek, maatregelen op te leggen om de onregelmatigheid te regulariseren; deze verplichting voor de rechter vindt zijn grondslag in het algemeen rechtsbeginsel van het recht van verdediging, krachtens hetwelk een partij de mogelijkheid moet krijgen om zijn standpunt voor de rechter uiteen te zetten en zijn belangen te verdedigen

- Artt. 861 en 1079 Gerechtelijk Wetboek

24 maart 2023

F.21.0052.N

[ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230324.1N.5](#)

AC nr. ...

BEVOEGDHEID EN AANLEG

INTERNATIONALE BEVOEGDHEID

Internationale bevoegdheid - Verordening (EG) nr. 2201/2003 - Artikel 8 - Ouderlijke verantwoordelijkheid - Kind - Gewone verblijfplaats op het grondgebied van een lidstaat - Bepaling - Criteria

Aangezien, volgens het Hof van Justitie van de Europese Unie, de gewone verblijfplaats van het kind, in de zin van artikel 8, lid 1, van de verordening (EG) nr. 2201/2003 van de Raad betreffende de bevoegdheid en de erkenning en tenuitvoerlegging van beslissingen in huwelijkszaken en inzake de ouderlijke verantwoordelijkheid, moet worden bepaald op basis van een geheel van feitelijke omstandigheden die eigen zijn aan elke zaak, mag de rechter zich baseren op andere feiten dan die welke de eiser aanvoert in de akte waarmee hij de zaak bij die rechter aanhangig maakt, ongeacht de vraag of die feiten al dan niet gegrond zijn (1). (1) Zie HvJ, 2 april 2009, zaak C-523/07, Rec. 2009, p. I-2805; Cass. 20 mei 2022, AR C.19.0329.F, AC 2022, nr. 363.

- Art. 8 EG-Verordening nr. 2201/2003 van de Raad van 27 november 2003 betreffende de bevoegdheid en de erkenning en tenuitvoerlegging van beslissingen in huwelijkszaken en inzake de ouderlijke verantwoordelijkheid

20 mei 2022

C.19.0329.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220520.1F.3](#)

AC nr. ...

STRAFZAKEN

Strafzaken - Allerlei - Regeling van de rechtspleging - Wettigheid verwijzingsbeschikking - Beoordeling vonnisrechter

Geen enkele bepaling verleent aan het vonnisgerecht de bevoegdheid om uitspraak te doen over de wettigheid van een verwijzingsbeslissing van het onderzoeksgerecht (1). (1) Cass. 7 april 2020, AR P.20.0077.N, AC 2020, nr. 227, RABG 2020, 1404; Cass. 2 maart 2016, AR P.15.1448.F, AC 2016, nr. 152; Cass. 20 maart 2012, AR P.11.1774.N, AC 2012, nr. 183; Cass. 29 september 2010, AR P.10.0556.F, AC 2010, nr. 559; Cass. 5 april 2006, AR P.06.0322.F, AC 2006, nr. 205. Zie ook R. VERSTRAETEN en Ph. TRAEST, "Het recht van verdediging in de onderzoeksfase", N.C. 2008, 100; R. DECLERCQ, Beginselen van strafrechtspleging, Kluwer, 2014, p.946-947; C. VAN DEN WYNGAERT, S. VANDROMME en Ph. TRAEST, Strafrecht en strafprocesrecht in hoofdlijnen, Gompel& Svacina, 2019, 1301-1302; M.A. BEERNAERT, H.D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, Droit de la procédure pénale, Die Keure, 2021, II, 1447-1449.

28 september 2021

P.21.0652.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210928.2N.13](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Bevoegdheid - Volstreckte bevoegdheid (Materiële. Persoonlijke) - Herkwalificatie - (Geen) Bevoegdheid van het vonnisgerecht om uitspraak te doen wanneer het feit zoals het werd heromschreven tot de bevoegdheid van een lagere rechtbank behoort - Uitzondering - Artikel 192 Wetboek van Strafvordering - Aanhangigmaking voor de correctionele rechtbank van een misdrijf waarvan de kennisneming aan de politierechtbank is opgedragen - Uitbreiding van bevoegdheid

Nadat het vonnisgerecht een telastlegging heeft heromschreven, kan het enkel uitspraak doen over de strafvordering indien het bevoegd is om van de feiten onder hun nieuwe omschrijving kennis te nemen; overeenkomstig artikel 138, 6°bis Wetboek van Strafvordering neemt de politierechtbank kennis van de in de artikelen 418 en 420 Strafwetboek bepaalde wanbedrijven, wanneer de slagen of verwondingen het gevolg zijn van een verkeersongeval; wanneer het bij de correctionele rechtbank aanhangig gemaakte feit een wanbedrijf oplevert waarvan de kennisneming door artikel 138 Wetboek van Strafvordering aan de politierechtbank is opgedragen, stelt artikel 192 van datzelfde wetboek een uitbreiding van bevoegdheid in ten voordele van de hogere rechtbank bij wie de zaak oorspronkelijk aanhangig werd gemaakt; laatstgenoemde blijft dus bevoegd wanneer het anders omschreven feit tot de bevoegdheid van een lagere rechtbank behoort (1). (1) Zie concl. "in hoofdzaak" OM in Pas. 2022, nr. 198.

- Art. 138, 179, 192 en 213 Wetboek van Strafvordering

16 maart 2022

P.22.0042.F

ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220316.2F.2

AC nr. ...

BEWIJS

BELASTINGZAKEN

Belastingzaken - Allerlei - Bewijskracht - Vonnis uitspraak doende in correctionele zaken - Niet-ontvankelijke strafvervolgung - Latere gerechtelijke procedure in belastingzaken - Draagwijdte van het strafvonnis

Het vonnis of arrest dat oordeelt dat bij gebrek aan veroordeling of vrijspraak door een strafgerecht, het non bis in idem-beginsel niet door een partij kan worden aangevoerd om de fiscale sancties tegen hem te betwisten en dat de miskenning van dat beginsel niet is aangetoond, noch de vernietiging van de litigieuze bijdragen, laat staan van de verhogingen, kan verantwoorden, miskent niet de bewijskracht van een uitspraak in correctionele zaken die beslist dat de strafvervolgung niet ontvankelijk is wegens miskenning van het recht op een eerlijk proces en van het vermoeden van onschuld tijdens het strafonderzoek (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 151.

- Artt. 1318, 1319 en 1320 Oud Burgerlijk Wetboek

25 februari 2022

F.20.0062.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220225.1F.13](#)

AC nr. ...

Belastingzaken - Bewijslast - Beoordelingsvrijheid - Onomkeerbare vermenging van eigen gelden en gemeenschapsgelden - Vergoeding aan eigen vermogen - Bewijs

Het volstaat niet dat tijdens het huwelijk eigen gelden zijn terechtgekomen op een bankrekening, hetzij op naam van beide echtgenoten hetzij op naam van een van beide echtgenoten, waarop het wettelijke vermoeden van gemeenschap van toepassing is om te bewijzen dat er vermenging is opgetreden tussen de eigen gelden en de gemeenschapsgelden; de vermenging moet onomkeerbaar zijn ingevolge bewerkingen op de bankrekening zodat de eigen gelden niet langer individualiseerbaar zijn en daadwerkelijk in het gemeenschappelijk vermogen zijn terechtgekomen (1) (2). (1) Cass. 4 juni 2020, AR C.19.0192.N, AC 2020, nr. 366. (2) Zie Cass. 21 januari 2011, AR C.10.0228.N, AC 2011, nr. 63.

- Artt. 8.1, 9°, en 8.29 Burgerlijk Wetboek - Boek VIII: Bewijs

- Art. 1434 Oud Burgerlijk Wetboek

17 maart 2022

C.21.0373.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220317.1N.1](#)

AC nr. ...

BURGERLIJKE ZAKEN

Burgerlijke zaken - Geschriften - Bewijswaarde - Onderhandse akte - Ontkenten van handschrift of handtekening - Schriftonderzoek - Voorwaarden - Rechter - Bevoegdheid

Ingeval een partij haar handschrift of haar handtekening ontkent, wordt een gerechtelijk onderzoek naar de echtheid ervan bevolen; de rechter kan weigeren de akte te erkennen die wordt ontkend door degene tegen wie ze wordt aangevoerd, op grond dat hij, gelet op de overgelegde feitelijke gegevens en hun bewijswaarde, hierover zekerheid heeft verkregen zonder eerst te moeten overgaan tot het in de artikelen 883 en volgende Gerechtelijk Wetboek bepaalde schriftonderzoek (1). (1) Zie Cass. 7 maart 2002, AR C.99.0205.N, AC 2002, nr. 162.

- Art. 1324 Oud Burgerlijk Wetboek

29 oktober 2021

C.21.0026.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211029.1F.4](#)

AC nr. ...

Burgerlijke zaken - Bewijslast - Beoordelingsvrijheid - Artikelen 8.4 en 8.6 Burgerlijk Wetboek

De huurder van een sociale woning die aanvoert dat hij een duurzame bijwoning heeft gemeld aan de verhuurder, moet hiervan krachtens artikel 8.5 Burgerlijk Wetboek het bewijs leveren met een redelijke mate van zekerheid; een melding van de bijwoning vormt geen positief feit waarvan het vanwege de aard zelf van het te bewijzen feit niet mogelijk of niet redelijk is om een zeker bewijs te verlangen, in de zin van artikel 8.6 Burgerlijk Wetboek; de huurder kan derhalve geen genoegen nemen met het aantonen van de waarschijnlijkheid ervan (1). (1) Zie Cass. 9 september 2016, AR C.15.0454.N, AC 2016, nr. 473; Cass. 3 maart 2016, AR C.15.0219.N, AC 2016, nr. 157.

- Art. 92, § 3, eerste lid, 2° Decreet Vlaams Gemeenschap 15 juli 1997 houdende de Vlaamse Wooncode

- Artt. 8.4, 8.5 en 8.6 Burgerlijk Wetboek - Boek VIII: Bewijs

30 september 2022

C.22.0050.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220930.1N.2](#)

AC nr. ...

STRAFZAKEN**Strafzaken - Bewijslast - Beoordelingsvrijheid - Deskundigenonderzoek - Mening van de deskundige - Bewijswaarde**

Behoudens het feit dat aan de deskundige geen mening of vaststellingen mogen worden toegeschreven die hij niet heeft geuit of gedaan, is het de rechter niet verboden een door die deskundige geuite hypothese boven elke twijfel als bewezen aan te nemen, zelfs als die deskundige zelf van mening was dat die hypothese niet met zekerheid bewezen is; na afloop van het debat kan de rechter bijvoorbeeld beslissen dat die hypothese wordt bevestigd door andere feitelijke gegevens en dat elke andere uitleg van de hand moet worden gewezen (1). (1) Zie Cass. 22 juli 2008, AR P.08.0965.F, AC 2008, nr. 425.

17 november 2021

P.21.0841.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211117.2F.1](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Bewijslast - Beoordelingsvrijheid - Wegverkeer - Wegverkeerswet - Artikel 67ter - Verplichting de identiteit van de bestuurder mede te delen - Vraag om inlichtingen - Wijze

Artikel 6.2 EVRM en het algemeen rechtsbeginsel van het vermoeden van onschuld verzetten zich niet ertegen dat de rechter uit de vaststelling dat de vraag om inlichtingen daadwerkelijk werd verstuurd, afleidt dat die vraag ook daadwerkelijk is ontvangen door de kentekenplaathouder dan wel dat de niet-ontvangst een gevolg is van het nalatig handelen van de kentekenplaathouder, mits de kentekenplaathouder gelet op de zware sanctie die hij kan oplopen, over een daadwerkelijke mogelijkheid beschikt om dit vermoeden van ontvangst of nalatigheid voor het niet-ontvangen te weerleggen en dit veronderstelt dat de vervolgende partij aantoont dat de vraag om inlichtingen werd aangeboden aan de kentekenplaathouder zelf of aan de zetel ervan (1); de rechter die uit het enkele gegeven dat een vraag om inlichtingen is verstuurd naar de zetel van de kentekenplaathouder-rechtspersoon het vermoeden afleidt dat de kentekenplaathouder daardoor alleen kennis heeft van de vraag om inlichtingen of dat hij die kennisname zelf onmogelijk heeft gemaakt en die op grond daarvan oordeelt dat het hem dan ook toekomt aannemelijk te maken dat hij de vraag om inlichtingen niet heeft ontvangen en dat hij niet nalatig is geweest, schendt artikel 6.2 EVRM en miskent het algemeen rechtsbeginsel van het vermoeden van onschuld. (1) Contra: Cass. 18 september 2019, AR P.19.0246.F, AC 2019, nr. 465; Cass. 23 januari 2019, AR P.18.0623.F, AC 2019, nr. 41; Cass. 29 april 2014, AR P.13.1977.N, AC 2014, nr. 302; zie over deze problematiek: C. De Roy, "Het ontvangen door de rechtspersoon van de vraag tot identificatie van de bestuurder van het motorvoertuig in de zin van artikel 67ter Wegverkeerswet", VAV 2014, 47-49; S. Stallaert, "De strafrechtelijke aansprakelijkheid van rechtspersonen en wegverkeer: artikel 67ter Wegverkeerswet en het belang van de pleitbezorger", T.Strafr. 2013, 107-108); S. Szulanski, "L'article 67ter de la loi relative à la police de la circulation routière", VAV 2009, 245.

- Art. 67ter Wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968

- Art. 6.2 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

14 december 2021

P.21.1108.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211214.2N.16](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Bewijslast - Beoordelingsvrijheid - Deskundigenonderzoek - Mening van de deskundige - Door de deskundige geuite twijfel

De twijfel die moet leiden tot de vrijspraak van de beklaagde is niet die van de gerechtsdeskundige maar die van de rechter (1). (1) Cass. 25 mei 1994, AR P.93.1487.F, AC 1994, nr. 261.

17 november 2021

P.21.0841.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211117.2F.1](#)

AC nr. ...

BURGERLIJKE RECHTSVORDERING

- Onrechtmatige daad - Schade - Volledige vergoeding van de schade - Vervallen staat van het beschadigde goed - Invloed

Degene wiens goed is beschadigd door een onrechtmatige daad, heeft recht op het herstel van zijn bezit door de teruggave van het goed in de staat waarin het zich bevond vóór die daad; in de regel kan de benadeelde dus het bedrag vorderen dat nodig is om het goed te laten herstellen, zonder dat dit bedrag kan worden verminderd door de vervallen staat van het beschadigde goed.

- Art. 1382 Oud Burgerlijk Wetboek

2 maart 2022

P.21.1030.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220302.2F.1](#)

AC nr. ...

CASSATIE

Vernietiging - Omvang - Strafzaken - Strafvordering - Beklaagde en verdachte - Verkeersovertreding - Onwettigheid van het verval van het recht tot sturen - Gevolg - Vernietiging van de beslissingen over de straf

Aangezien het verval van het recht tot sturen een bestanddeel is van de hoofdstraf, leidt de onwettigheid van de straf van het verval tot de vernietiging van de beslissingen die zijn gewezen over de telastleggingen waarvoor dat verval is opgelegd en over de bijdrage aan het Bijzonder fonds tot hulp aan de slachtoffers van opzettelijke gewelddaden, die voortvloeien uit de veroordeling tot die straf (1). (1) Wat betreft de omvang van de cassatie heeft het Openbaar ministerie de aandacht van het Hof gevestigd op de rechtspraak van de Nederlandstalige kamer, die oordeelt dat het verval van het recht tot het besturen van een voertuig een bijkomende straf is, zodat in geval van een onwettigheid die op die straf betrekking heeft, alleen het beschikkend gedeelte over de toepassing van die straf wordt vernietigd, met inbegrip van de beslissing over het niet-opleggen van een geneeskundig en psychologisch onderzoek, die er het gevolg van is (Cass. 1 maart 2011, AR P.10.1610.N, AC 2011, nr. 173, met concl. van advocaat-generaal P. DUINSLAEGER; zie ook Cass. 7 januari 2014, AR P.13.1716.N, AC 2014, nr. 9).

- Art. 38 Wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968

2 februari 2022

P.21.0729.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220202.2F.1](#)

AC nr. ...

CASSATIEBEROEP

BURGERLIJKE ZAKEN

Burgerlijke zaken - Beslissingen vatbaar voor cassatieberoep - Gemis aan belang of bestaansredenen - Bijzondere belasting - Leegstandsheffing Vlaams Gewest - Strafrechtelijke aard - Preventief en bestraffend doel

Het Hof stelt dat eiseres belang heeft om tegen eindbeslissingen op te komen waarbij de appelrechters hun rechtsmacht over de desbetreffende geschilpunten uitputten, gelet op de tegen haar ingestelde vrijwaringsvordering (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 1077 Gerechtelijk Wetboek

23 september 2022

F.20.0165.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220923.1N.3](#)

AC nr. ...

STRAFZAKEN

Strafzaken - Beslissingen vatbaar voor cassatieberoep - Strafvordering - Gemis aan belang of bestaansredenen - Voorlopige hechtenis - Cassatieberoep tegen een arrest dat de handhaving van de hechtenis beveelt - Handhaving van de voorlopige hechtenis bij de regeling van de rechtspleging - Latere beschikking van de raadkamer

Wanneer de raadkamer, bij afzonderlijke beschikking, nadat ze in het kader van de regeling van de rechtspleging uitspraak had gedaan over de inverdenkingstellingen, de handhaving van de voorlopige hechtenis van de inverdenkinggestelde heeft bevolen, heeft het cassatieberoep van laatstgenoemde tegen een eerder arrest dat de voorlopige hechtenis handhaaft, geen bestaansredenen meer (1). (1) Cass. 29 december 1994, AR P.94.1503.F, AC 1994, nr. 576.

- Artt. 26, § 3, en 31 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

23 maart 2022

P.22.0336.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220323.2F.16](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Vormen - Vorm en termijn voor memories en stukken - Gefailleerde rechtspersoon - Curator die advocaat is, houder van het getuigschrift - (Geen) verplichting om een beroep te doen op een andere advocaat, houder van het getuigschrift, om de verklaring van cassatieberoep en de memorie te ondertekenen

De curator van het faillissement die een advocaat is, houder van het in artikel 425, § 1, en 429, eerste lid, Wetboek van Strafvordering bedoelde getuigschrift van opleiding in cassatieprocedures, mag zelf namens de gefailleerde rechtspersoon de verklaring van cassatieberoep en de memorie ondertekenen; hij is niet verplicht hiertoe een beroep te doen op een andere advocaat die houder is van het getuigschrift (1). (1) Zie, op datum in Pas., de op dit punt andersluidende concl. van het OM dat hiervoor verwees naar Cass. 30 juni 2021, AR P.21.0214.F, AC 2021, nr. 492, betreffende de lasthebber ad hoc, met andersluidende concl. "in hoofdzaak" OM; de eiseres voerde met name aan dat de curator, anders dan de lasthebber "ad hoc", een gerechtsmandataris is en dat zij in deze zaak als burgerlijke partij optrad tegen de bestuurder van de gefailleerde vennootschap, de enige beklagde. (M.N.B.) (Impliciete oplossing)

- Artt. XX.122 en XX.132 Wetboek 28 februari 2013 van economisch recht

- Artt. 425 en 429 Wetboek van Strafvordering

Strafzaken - Personen door of tegen wie cassatieberoep kan of moet worden ingesteld - Strafvordering - Beklaagde en verdachte - Gefailleerde rechtspersoon - Curator die advocaat is, houder van het getuigschrift - (Geen) verplichting om een beroep te doen op een andere advocaat, houder van het getuigschrift, om de verklaring van cassatieberoep en de memorie te ondertekenen

De curator van het faillissement die een advocaat is, houder van het in artikel 425, § 1, en 429, eerste lid, Wetboek van Strafvordering bedoelde getuigschrift van opleiding in cassatieprocedures, mag zelf namens de gefailleerde rechtspersoon de verklaring van cassatieberoep en de memorie ondertekenen; hij is niet verplicht hiertoe een beroep te doen op een andere advocaat die houder is van het getuigschrift (1). (1) Zie, op datum in Pas., de op dit punt andersluidende concl. van het OM dat hiervoor verwees naar Cass. 30 juni 2021, AR P.21.0214.F, AC 2021, nr. 492, betreffende de lasthebber ad hoc, met andersluidende concl. "in hoofdzaak" OM; de eiseres voerde met name aan dat de curator, anders dan de lasthebber "ad hoc", een gerechtsmandataris is en dat zij in deze zaak als burgerlijke partij optrad tegen de bestuurder van de gefailleerde vennootschap, de enige beklaagde. (M.N.B.) (Impliciete oplossing)

- Artt. XX.122 en XX.132 Wetboek 28 februari 2013 van economisch recht
- Artt. 425 en 429 Wetboek van Strafvordering

Strafzaken - Beslissingen vatbaar voor cassatieberoep - Strafvordering - Beslissingen uit hun aard niet vatbaar voor cassatieberoep - Beslissing van de jeugdrechtbank om een minderjarige niet uit handen te geven - Hoger beroep van de burgerlijke partij - Arrest van de jeugdkamer dat het hoger beroep niet-ontvankelijk verklaart - Toelaatbaarheid van het cassatieberoep

Een burgerlijke partij heeft geen belang om te eisen dat haar burgerlijke rechtsvordering wordt beoordeeld door het gewone vonnisgerecht na een gebeurlijke uithandengeving van de minderjarige en niet door de jeugdrechtbank; de beslissing over de uithandengeving heeft immers geen nadelig effect voor de beoordeling van die burgerlijke rechtsvordering; voor beide gerechten kan een burgerlijke partij alle argumenten aanvoeren tot staving van haar rechtsvordering die enkel strekt tot het herstel van de door haar geleden schade; de onmogelijkheid voor een burgerlijke partij om een rechtsmiddel aan te wenden tegen de weigering om een minderjarige uit handen te geven zodat over de burgerlijke rechtsvordering wordt beslist door de jeugdrechtbank, tast het recht van de burgerlijke partij van toegang tot de rechter of haar recht op een daadwerkelijk rechtsmiddel, zoals gewaarborgd door de artikelen 6.1 en 13 EVRM, niet aan (1). (1) Zie concl. "in hoofdzaak" OM.

- Art. 202, 2° Wetboek van Strafvordering
- Art. 57bis Wet 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming
- Artt. 6 en 13 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

Strafzaken - Beslissingen vatbaar voor cassatieberoep - Strafvordering - Gemis aan belang of bestaansreden - Vreemdelingen - Maatregel van vrijheidsberoving -

Beroep bij de rechterlijke macht - Arrest van de kamer van inbeschuldigingstelling - Arrest dat de invrijheidstelling beveelt - Nieuwe beslissing tot vasthouding die vóór het arrest van het hof van beroep werd genomen - Autonome titel - Cassatieberoep van de Belgische Staat - Belang

Wanneer de titel die de vreemdeling aan het toezicht van de onderzoeksgerechten heeft voorgelegd, niet langer de titel was op grond waarvan de betrokkene was opgesloten op het ogenblik waarop de appelrechters uitspraak hebben gedaan, heeft zijn verzoekschrift tot invrijheidstelling nog vóór de bestreden beslissing zijn bestaansreden verloren en heeft het hiertegen gerichte cassatieberoep geen belang (1). (1) Zie Cass. 1 december 2021, AR P.21.1462.F, AC 2021, nr. 762.

- Artt. 71 en 72 Wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen

27 april 2022

P.22.0366.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220427.2F.10](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Vormen - Vorm en termijn van betekening en/of neerlegging - Cassatieberoep van de beklaagde - Cassatieberoep gericht tegen de beslissing over de rechtsvordering tot terugbetaling van de sociale voordelen - Verplichting om het cassatieberoep te betekenen aan het openbaar ministerie

De beklaagde die cassatieberoep instelt tegen de beslissing over de rechtsvordering tot terugbetaling van de in artikel 233 Sociaal Strafwetboek bedoelde sociale voordelen, moet zijn cassatieberoep betekenen aan het openbaar ministerie.

- Artt. 233 en 236, tweede lid Wet 6 juni 2010 tot invoering van het Sociaal Strafwetboek

- Art. 427 Wetboek van Strafvordering

27 april 2022

P.21.1034.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220427.2F.4](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Beslissingen vatbaar voor cassatieberoep - Strafvordering - Beslissingen uit hun aard niet vatbaar voor cassatieberoep - Verzoek tot voorlopige invrijheidstelling - Beslissing in laatste aanleg over invrijheidstelling onder voorwaarden tegen een borgsom - Cassatieberoep van het openbaar ministerie - Ontvankelijkheid

Artikel 31 Voorlopige Hechteniswet staat enkel cassatieberoep toe tegen beslissingen die de voorlopige hechtenis handhaven; een dergelijke beslissing is die welke de invrijheidstelling afhankelijk maakt van voorwaarden en van de betaling van een borgsom (1). (1) Zie de dienaangaande gelijklopende concl. "in hoofdzaak" OM in Pas. 2021, nr. 826; die impliciete oplossing blijkt uit de afzonderlijke beslissingen (zie Cass. 12 oktober 1999, AR P.99.1388.N, AC 1999, nr. 525) waarmee het Hof, enerzijds, uitspraak heeft gedaan over het cassatieberoep in zoverre het is gericht tegen de beslissing die de invrijheidstelling van de verweerder afhankelijk maakt van voorwaarden en van de betaling van een borgsom en, anderzijds, de niet-ontvankelijkheid van het cassatieberoep heeft vastgesteld in zoverre het is gericht tegen de beslissing die de invrijheidstelling van de verweerder beveelt. (M.N.B.)

- Art. 31 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

22 december 2021

P.21.1606.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211222.2F.14](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Algemeen - Voorlopige hechtenis - Voorlopige invrijheidstelling - Procedure voor het vonnisgerecht - Verzoekschrift tot voorlopige invrijheidstelling -

Veroordelende beslissing die kracht van gewijsde heeft gekregen

Wanneer de lastens de eiser uitgesproken veroordeling op de strafvordering kracht van gewijsde heeft verkregen, bevindt de eiser zich niet langer onder het stelsel van de voorlopige hechtenis en hebben het door de eiser op grond van artikel 27, § 1, 2°, Voorlopige Hechteniswet ingediende verzoek tot voorlopige invrijheidstelling en bijgevolg het in het kader van die procedure ingestelde cassatieberoep niet langer een bestaansreden; de omstandigheid dat de eiser een kennelijk onontvankelijk verzet heeft aangetekend tegen het op tegenspraak gewezen arrest van het hof van beroep over de strafvordering, kan niets daaraan veranderen.

- Art. 27, § 1, 2° Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

16 november 2021

P.21.1319.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211116.2N.21](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Beslissingen vatbaar voor cassatieberoep - Strafvordering - Allerlei - Verzoekschrift tot voorlopige invrijheidstelling - Beslissing in laatste aanleg over invrijheidstelling onder voorwaarden tegen een borgsom - Cassatieberoep van het openbaar ministerie - Ontvankelijkheid

Artikel 31 Voorlopige Hechteniswet staat enkel cassatieberoep toe tegen beslissingen die de voorlopige hechtenis handhaven; een dergelijke beslissing is die welke de invrijheidstelling afhankelijk maakt van voorwaarden en van de betaling van een borgsom (1). (1) Zie de dienaangaande gelijklopende concl. "in hoofdzaak" OM in Pas. 2021, nr. 826; die impliciete oplossing blijkt uit de afzonderlijke beslissingen (zie Cass. 12 oktober 1999, AR P.99.1388.N, AC 1999, nr. 525) waarmee het Hof, enerzijds, uitspraak heeft gedaan over het cassatieberoep in zoverre het is gericht tegen de beslissing die de invrijheidstelling van de verweerder afhankelijk maakt van voorwaarden en van de betaling van een borgsom en, anderzijds, de niet-ontvankelijkheid van het cassatieberoep heeft vastgesteld in zoverre het is gericht tegen de beslissing die de invrijheidstelling van de verweerder beveelt. (M.N.B.)

- Art. 31 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

22 december 2021

P.21.1606.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211222.2F.14](#)

AC nr. ...

CASSATIEMIDDELEN

BELASTINGZAKEN

Belastingzaken - Algemeen - Bewijskracht - Vonnis uitspraak doende in correctionele zaken - Niet-ontvankelijke strafvervolgung - Latere gerechtelijke procedure in belastingzaken - Draagwijdte van het strafvonnis

Het vonnis of arrest dat oordeelt dat bij gebrek aan veroordeling of vrijspraak door een strafgerecht, het non bis in idem-beginsel niet door een partij kan worden aangevoerd om de fiscale sancties tegen hem te betwisten en dat de miskening van dat beginsel niet is aangetoond, noch de vernietiging van de litigieuze bijdragen, laat staan van de verhogingen, kan verantwoorden, miskent niet de bewijskracht van een uitspraak in correctionele zaken die beslist dat de strafvervolgung niet ontvankelijk is wegens miskening van het recht op een eerlijk proces en van het vermoeden van onschuld tijdens het strafonderzoek (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 151.

- Artt. 1318, 1319 en 1320 Oud Burgerlijk Wetboek

25 februari 2022

F.20.0062.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220225.1F.13](#)

AC nr. ...

BURGERLIJKE ZAKEN

Burgerlijke zaken - Onduidelijk middel - Verweerders - Meerdere advocaten die een gerechtelijk mandaat uitvoeren - Middel gericht tegen de beslissing dat er geen verzuim van de deontologische plichten is - Onderscheiden juridische grondslagen - Gedragsregels van de advocaat, aangenomen door de algemene vergadering van de Ordre des barreaux francophones et germanophone - Reglement van de Orde van de Vlaamse Balies betreffende de aan procedures verbonden regels van confraterniteit - Verschillend toepassingsgebied ratiōe personae van de reglementen - Geen vermelding van de orde waartoe elk van de advocaten behoort - Ontvankelijkheid

Het middel dat niet vermeldt tot welke orde elk van de advocaten behoort en het Hof verplicht dit feitelijk gegeven te onderzoeken om te bepalen welke deontologische normen op hen respectievelijk van toepassing zijn, is onnauwkeurig.

24 december 2021

C.21.0064.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211224.1F.3](#)

AC nr. ...

STRAFZAKEN

Strafzaken - Onaantastbare beoordeling door feitenrechter - Marginale toets door het Hof

Het staat aan de rechter onaantastbaar te oordelen of de redelijke termijn waarbinnen over een tegen een beklaagde ingestelde strafvervolgning overeenkomstig artikel 6.1 EVRM moet zijn beslist, is overschreden (1); bij de beoordeling houdt de rechter rekening met de complexiteit van de zaak, de houding van de beklaagde, de houding van de met opsporing, vervolging en berechting belaste overheden en het belang dat de zaak heeft voor de beklaagde (2); het Hof gaat na of de rechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen trekt die op grond daarvan onmogelijk kunnen worden verantwoord (3); de marginale toets die het middel van het Hof vraagt over het oordeel door de rechter betreffende het al dan niet overschreden zijn van de redelijke termijn is enkel mogelijk op grond van feitelijke gegevens die de rechterlijke beslissing bevat of die blijken uit andere stukken waarop het Hof vermag acht te slaan. (1) Cass. 25 maart 2014, AR P.13.1855.N, AC 2014, nr. 239; Cass. 14 februari 2001, AR P.00.1350.N, AC 2001, nr. 91. (2) Cass. 15 juni 2021, AR P.21.0252.N, AC 2021, nr. 443; Cass. 23 maart 2021, AR P.20.1161.N, AC 2021, nr. 215; Cass. 20 oktober 2020, AR P.20.0620.N, AC 2020, nr. 647; Cass. 28 september 2016, AR P.16.0307.F, AC 2016, nr. 529 (met concl. van advocaat-generaal M. NOLET DE BRAUWERE, op datum in Pas., RABG 2017, 563 noot C. VAN DE HEYNING; Cass. 13 september 2016, AR P.16.0403.N, AC 2016, nr. 485; Cass. 25 maart 2014, AR P.12.1890.N, AC 2014, nr. 237; Cass. 18 oktober 2011, AR P.11.0442.N, AC 2011, nr. 552. Zie ook J. HUYSMANS, Legitieme verdediging, Intersentia, 2017, 55-59; C. VAN DEN WYNGAERT, S. VANDROMME en Ph. TRAEST, Strafrecht en strafprocesrecht in hoofdlijnen, Gompel Svacina, 2019, 745-747; M.A. BEERNAERT, H.D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, Droit de la procédure pénale, Die Keure, 2021, I, 51-66. (3) Cass. 14 december 2010, AR P.10.0671.N, AC 2010, nr. 741; Cass. 26 september 2006, AR P.06.0604.N, AC 2006, nr. 439; Cass. 17 mei 2000, AR P.00.0275.F, AC 2000, nr. 302. Zie J. MEESE, "Redelijke termijn in strafzaken", in Comm. Sr. 2012, 7; R. VERSTRAETEN, Handboek strafvordering, Maklu, 2012, 949; R. DECLERCQ, Beginselen van strafrechtspleging, Kluwer, 2014, 807-808; M.A. BEERNAERT, H.D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, Droit de la procédure pénale, Die Keure, 2021, I, 54.

- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

28 september 2021

P.21.0653.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210928.2N.11](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Allerlei - Verbeurdverklaring, als voorwerp van het witwassen, van een uit het misdrijf verkregen vermogensvoordeel - Verrekening, met de verbeurdverklaring, van de als voorwerp van het witwassen verbeurdverklaarde bedragen - Invloed - Kritiek op de kwalificatie - Middel niet ontvankelijk bij gebrek aan belang

Wanneer de beklaagde het bestreden arrest verwijt de in beslag genomen goederen of de opbrengst van de vervreemding ervan verbeurd te verklaren omdat ze het voorwerp uitmaken van de witwasmisdrijven, terwijl die zaken volgens hem het vermogensvoordeel vormen dat uit het witwassen is verkregen en niet het voorwerp van dat misdrijf zijn, maar het arrest die verbeurdverklaring verrekent met die welke werd uitgesproken omdat die zaken het voorwerp uitmaakten van de bewezen verklaarde misdrijven van witwassen en heling, berokkent de bekritiseerde kwalificatie de beklaagde, gelet op die verrekening, geen enkel nadeel en is het middel, bij gebrek aan belang, niet ontvankelijk (1). (1) Op het eerste gezicht kon het middel niet ontbloot van belang lijken, voor zover de verbeurdverklaring van het voorwerp van de telastleggingen verplicht is – onder voorbehoud van de vermindering ervan op grond van artikel 505, vijfde en zesde lid –, terwijl de verbeurdverklaring van de goederen bedoeld in art. 42, 3°, Strafwetboek, facultatief is. De procureur des Konings heeft die verbeurdverklaring van de in beslag genomen goederen of van de opbrengst van de vervreemding van die goederen daadwerkelijk schriftelijk gevorderd overeenkomstig artikel 43bis Strafwetboek, dat niet vereist dat er in elke aanleg schriftelijke vorderingen worden genomen (Cass. 17 juni 2003, AR P.03.0611.N, AC 2003, nr. 357). (M.N.B.)

- Artt. 42, 1° en 3°, en 505, vijfde en zesde lid Strafwetboek

15 juni 2022

P.22.0332.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220615.2F.4](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Onaantastbare beoordeling door feitenrechter - Exploitatie van de ontucht of de prostitutie - Verkregen voordeel

Oud artikel 380, § 1, 4°, Strafwetboek (1) bestrafte eenieder die, op welke manier ook, andermans ontucht of prostitutie exploiteert; de exploitatie van de ontucht of de prostitutie van een persoon met wie de dader samenwoont, veronderstelt dat hij hieruit een rechtstreeks of onrechtstreeks voordeel verkrijgt dat de gewone voordelen eigen aan die samenwoning overstijgt; bovendien is dat misdrijf een aflopend misdrijf dat losstaat van de mogelijke teruggave, aan het slachtoffer, van de door de dader verkregen geldsommen; de feitenrechter beoordeelt in feite of de beklaagde een dergelijk voordeel heeft verkregen uit de ontucht of de prostitutie van het slachtoffer, waarbij het Hof enkel nagaat of hij uit zijn vaststellingen het bestaan van die exploitatie wettig heeft kunnen afleiden (2). (1) Opgeheven door art. 117 van de wet van 21 maart 2022 houdende wijzigingen aan het Strafwetboek met betrekking tot het seksueel strafrecht (BS 30 maart 2022), in werking getreden op 1 juni 2022 met toepassing van artikel 118 van de voormelde wet. (2) Zie concl. "in hoofdzaak" OM in Pas. 2022, nr. 423.

- Art. 380 oud, § 1, 4° Strafwetboek

15 juni 2022

P.22.0307.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220615.2F.9](#)

AC nr. ...

COLLECTIEVE ARBEIDSOVEREENKOMST

- Invloed op de wetgever - Collectieve arbeidsovereenkomst nr. 46 gesloten op 23 maart 1990 in de Nationale Arbeidsraad - Nachtarbeid - Begrip

Uit de parlementaire voorbereiding van de wet van 17 februari 1997 blijkt de intentie van de wetgever om voor de toepassing van artikel 38 Arbeidswet, dat een arbeidsregeling met nachtprestaties invoert, het begrip nachtarbeid te hernemen zoals vermeld in de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 46 betreffende de begeleidingsmaatregelen voor ploegenarbeid met nachtprestaties alsook voor andere vormen van arbeid met nachtprestaties (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2021, nr. 793.

- Artt. 1, 13 en 14 CAO nr. 46 van 23 maart 1990 betreffende de begeleidingsmaatregelen voor ploegenarbeid met nachtprestaties alsook voor andere vormen van arbeid met nachtprestaties

- Artt. 35 en 38 Arbeidswet van 16 maart 1971

13 december 2021

S.19.0014.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211213.3F.5](#)

AC nr. ...

CONTINUÏTEIT VAN DE ONDERNEMING

- Overdracht onder gerechtelijk gezag - Op het tijdstip van de overdracht bestaande arbeidsovereenkomst met de schuldenaar - Gevolg van de overdracht voor de rechten en verplichtingen ten aanzien van de overgenomen werknemers - Hoedanigheid van de overnemer - Rechten en verplichtingen uit de arbeidsovereenkomst met de schuldenaar - Op het tijdstip van de overdracht niet-opeisbare schulden - Verplichting van de overnemer

De rechten en verplichtingen ten aanzien van de overgenomen werknemers die voortvloeien uit hun arbeidsovereenkomst met de schuldenaar, die bestaat op het tijdstip van de overdracht waarvan het vonnis van de rechtbank van koophandel dat de overdracht onder gerechtelijk gezag toestaat, akte heeft genomen, worden als gevolg van die overdracht overgedragen aan de overnemer die ten aanzien van die werknemers de hoedanigheid van werkgever verkrijgt en jegens hen gehouden is tot de schulden die op dat tijdstip niet opeisbaar waren (1) (2). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 286. (2) Artikelen 5, 8, § 1, 9, 14 en 16 van de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 102, gesloten op 5 oktober 2011 in de Nationale Arbeidsraad en algemeen verbindend verklaard bij koninklijk besluit van 14 april 2013.

- Artt. 5, 8, § 1, 9, 14 en 16 CAO nr. 102 van 5 oktober 2011, gesloten in de Nationale Arbeidsraad, betreffende het behoud van de rechten van de werknemers bij wijziging van werkgever ten gevolge van een gerechtelijke reorganisatie door overdracht onder gerechtelijk gezag

- Art. 61, § 1, 2 en 6 Wet 31 januari 2009 betreffende de continuïteit van de ondernemingen

25 april 2022

S.21.0034.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220425.3F.6](#)

AC nr. ...

- Overdracht onder gerechtelijk gezag - Rechten en verplichtingen ten aanzien van de overgenomen werknemers - Rechtsvordering ontstaan uit de arbeidsovereenkomst tussen de overnemer en de werknemer - Verjaringstermijn - Duur

De rechtsvordering die strekt tot de betaling van geldsommen die na de overdracht opeisbaar zijn geworden, is een rechtsvordering die uit de arbeidsovereenkomst tussen de overnemer en de werknemer is ontstaan en waarvoor derhalve de verjaringstermijn geldt van één jaar na de beëindiging van deze overeenkomst of vijf jaar na het feit waaruit de vordering is ontstaan, zonder dat deze termijn één jaar na de beëindiging van de overeenkomst mag overschrijden (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 286.

- Art. 15 Wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten

25 april 2022

S.21.0034.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220425.3F.6](#)

AC nr. ...

- Overdracht onder gerechtelijk gezag - Titularis van het opzeggingsrecht van de arbeidsovereenkomst - Beëindiging van de arbeidsovereenkomst door de schuldenaar - Gevolg voor de schulden die uit de uitvoering van de arbeidsovereenkomst zijn ontstaan

Na het tijdstip van de overdracht kan de schuldenaar, die niet meer de werkgever van die werknemers is, hun arbeidsovereenkomst niet meer beëindigen en heeft een dergelijke beëindiging niet de onmiddellijke opeisbaarheid tot gevolg van de schulden die uit de uitvoering van die overeenkomst zijn ontstaan (1) (2). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 286. (2) Artikelen 5, 8, § 1, 9, 14 en 16 van de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 102, gesloten op 5 oktober 2011 in de Nationale Arbeidsraad en algemeen verbindend verklaard bij koninklijk besluit van 14 april 2013.

- Artt. 5, 8, § 1, 9, 14 en 16 CAO nr. 102 van 5 oktober 2011, gesloten in de Nationale Arbeidsraad, betreffende het behoud van de rechten van de werknemers bij wijziging van werkgever ten gevolge van een gerechtelijke reorganisatie door overdracht onder gerechtelijk gezag

- Art. 61, § 1, 2 en 6 Wet 31 januari 2009 betreffende de continuïteit van de ondernemingen

25 april 2022

S.21.0034.F

ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220425.3F.6

AC nr. ...

DESKUNDIGENONDERZOEK

- Strafzaken - Mening van de deskundige - Door de deskundige geuite twijfel

De twijfel die moet leiden tot de vrijspraak van de beklaagde is niet die van de gerechtsdeskundige maar die van de rechter (1). (1) Cass. 25 mei 1994, AR P.93.1487.F, AC 1994, nr. 261.

17 november 2021

P.21.0841.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211117.2F.1](#)

AC nr. ...

- Strafzaken - Mening van de deskundige - Bewijswaarde

Behoudens het feit dat aan de deskundige geen mening of vaststellingen mogen worden toegeschreven die hij niet heeft geuit of gedaan, is het de rechter niet verboden een door die deskundige geuite hypothese boven elke twijfel als bewezen aan te nemen, zelfs als die deskundige zelf van mening was dat die hypothese niet met zekerheid bewezen is; na afloop van het debat kan de rechter bijvoorbeeld beslissen dat die hypothese wordt bevestigd door andere feitelijke gegevens en dat elke andere uitleg van de hand moet worden gewezen (1). (1) Zie Cass. 22 juli 2008, AR P.08.0965.F, AC 2008, nr. 425.

17 november 2021

P.21.0841.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211117.2F.1](#)

AC nr. ...

DRUKPERS (POLITIE OVER DE)

- Artikel 150, Grondwet - Drukpersmisdrijf - Begrip - Strafbaar karakter van de gedachten of meningen - Misdrijf van belaging - Verspreiding van pamfletten - Opstellen van artikelen op het internet

Het in artikel 150 Grondwet bedoelde drukpersmisdrijf bestaat in de aantasting van de rechten van hetzij de maatschappij, hetzij een burger, door de uiting van een strafbare gedachte of opinie in een gedrukt of digitaal geschrift, dat in het openbaar werd verspreid (1) ; wanneer uit de redenen van het arrest blijkt dat het hof van beroep de telastlegging van belaging niet bewezen heeft verklaard omdat de gedachten of de meningen die in de pamfletten of de blog van de beklaagde worden geuit strafbaar zouden zijn, maar wegens de gevolgen die de door haar uitgevoerde aanvallen via pamfletten, ronsselpraktijken, artikelen op haar blog, druk op de stedenbouwkundige diensten, aangiftes bij de overheden en het aanspreken van klanten hebben gehad voor de rust van de burgerlijke partij, gelet op hun onophoudelijk, veelvuldig, terugkerend en stelselmatig karakter, alsook op de duur van de periode waarin ze werden gepleegd en de context waarin ze hebben plaatsgevonden, hebben de appelrechters hun beslissing niet gegrond op een beoordeling van het strafbaar karakter van de gedachten of meningen die de beklaagde via gedrukte of digitale geschriften heeft verspreid en hebben zij, bijgevolg, de voormelde grondwetsbepaling niet geschonden. (1) Cass. 28 april 2021, AR P.21.0029.F, AC 2021, nr. 312.

- Art. 442bis Strafwetboek

- Art. 150 De gecoördineerde Grondwet 1994

19 januari 2022

P.20.1182.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220119.2F.1](#)

AC nr. ...

ERFENISSEN

***- Openvallen nalatenschap - Aan een mede-erfgenaar toegestane schenking -
Verplichting van inbreng in de boedel - Uitzondering - Vrijstelling van inbreng***

Artikel 843 Oud Burgerlijk Wetboek vereist dat de vrijstelling van inbreng met zekerheid vaststaat maar sluit niet uit dat ze stilzwijgend kan zijn (1). (1) Zie concl. OM in Pas 2021, nr. 828.

- Art. 843 Oud Burgerlijk Wetboek

24 december 2021

C.19.0381.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211224.1F.6](#)

AC nr. ...

EUROPEES AANHOUDINGSBEVEL

- Hechtenis in de gevangenis of onder elektronisch toezicht - Beslissing van de onderzoeksrechter - Geen rechtsmiddel

Tegen de beslissing waarbij de onderzoeksrechter, die uitspraak doet op grond van artikel 11, § 3, Wet Europees Aanhoudingsbevel, de hechtenis in de gevangenis of onder elektronisch toezicht beveelt, kan geen rechtsmiddel worden aangewend, overeenkomstig paragraaf 7 van voormeld artikel (1). (1) Zie Cass. 16 augustus 2005, AR P.05.1196.F, AC 2005, nr. 398.

- Art. 11 Wet 19 december 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel

23 februari 2022

P.22.0195.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220223.2F.9](#)

AC nr. ...

- Exequaturprocedure - Beschikkingsbeginsel - (Geen) Toepassing

Artikel 780, eerste lid, Gerechtelijk Wetboek (1) heeft geen betrekking op het beschikkingsbeginsel en dat beginsel regelt noch de uitspraak over de strafvordering, (2) noch de procedure betreffende de tenuitvoerlegging van het Europees aanhoudingsbevel. (1) Wat betreft de toepassing van artikel 780 in strafzaken, zie G.-F. RANERI en M. TRAEST (onder leiding van F. FISCHER, P. MATHIEU en Ph. DE KOSTER), "De toepassing van het gerechtelijk wetboek in strafzaken: artikelsgewijze bespreking van de rechtspraak van het Hof", Jaarverslag van het Hof van Cassatie, 2005, 176 tot 286. (2) Zie Cass. 15 mei 2019, AR P.19.0088.F, AC 2019, nr. 287; Cass. 29 juni 2011, AR P.11.0944.F, AC 2011, nr. 434; M.-A. BEERNAERT, H.-D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, Droit de la procédure pénale, die Keure, Brugge, 9de uitg., 2021, II, 1816.

- Art. 780 Gerechtelijk Wetboek

23 februari 2022

P.22.0195.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220223.2F.9](#)

AC nr. ...

- Exequaturprocedure - Onderzoeksgerecht - Omvang van de controle - Niet over de wettigheid en de gepastheid van de beschikking waarbij de onderzoeksrechter heeft beslist over de hechtenis in de gevangenis of onder elektronisch toezicht

De onderzoeksgerechten die uitspraak doen over de tenuitvoerlegging van het Europees aanhoudingsbevel, met toepassing van de artikelen 16 en 17 Wet Europees Aanhoudingsbevel, moeten enkel oordelen over de tenuitvoerlegging van deze titel, overeenkomstig de bepalingen van de artikelen 4 tot 8 van deze wet, na te zijn nagegaan of de voorwaarden van artikel 3 van die wet zijn vervuld; ze zijn niet bevoegd om uitspraak te doen over de wettigheid en de gepastheid van de beschikking waarbij de onderzoeksrechter, met toepassing van artikel 11, § 3, van dezelfde wet, beslist over de hechtenis in de gevangenis of onder elektronisch toezicht van de betrokken persoon (1). (1) Zie Cass. 10 augustus 2016, AR P.16.0889.N, AC 2016, nr. 443; Cass. 5 juli 2005, AR P.05.0896.N, AC 2005, nr. 387, met concl. "in hoofdzaak" van toenmalig eerste advocaat-generaal M. LECLERCQ; M.-A. BEERNAERT e.a., o.c., II, 2114 tot 2116.

- Artt. 3 tot 8, 11, 16, en 17 Wet 19 december 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel

23 februari 2022

P.22.0195.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220223.2F.9](#)

AC nr. ...

- Uitgesproken straf of veiligheidsmaatregel van meer dan vier maanden - Internering van de veroordeelde - Toepassing

Een door artikel 9 Interneringswet bedoelde rechterlijke beslissing tot internering en de door de kamer voor de bescherming van de maatschappij genomen uitvoeringsbeslissingen van de internering vormen een veiligheidsmaatregel als bedoeld door artikel 2.1 Kaderbesluit EAB en artikel 3 Wet Europees Aanhoudingsbevel; uit de artikelen 2 en 9 Interneringswet volgt dat de interneringsbeslissing uitwerking blijft hebben tot op het ogenblik dat de kamer voor de bescherming van de maatschappij beslist tot de definitieve invrijheidstelling van de geïnterneerde; uit artikel 5.1.e en 5.4 EVRM volgt bovendien dat de veiligheidsmaatregel geen uitwerking meer kan hebben indien niet langer is voldaan aan de uit deze verdragsbepaling voortvloeiende voorwaarden voor vrijheidsberoving; zodat een interneringsbeslissing een veiligheidsmaatregel is van een onbepaalde duur, die voor de toepassing van artikel 2.1 Kaderbesluit EAB en art. 3 Wet Europees Aanhoudingsbevel moet worden geacht minstens vier maanden te bedragen (1). (1) Zie alg. H. SANDERS, Handboek Overleveringsrecht, Intersentia, 2011, 100-166 en 182-183; J. VAN GAEVER, Het Europees aanhoudingsbevel in de praktijk, Kluwer, 2013, 284-285; S. DEWULF, Handboek uitleveringsrecht, Intersentia, 2013, 216; M.-A BEERNAERT, H.D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, Droit de la procédure pénale, Brugge, Die Keure, 2021, 2083.

- Artt. 5.1.e en 5.4 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome
- Art. 3 Wet 19 december 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel
- Art. 2.1 Kaderbesluit 2002/584/JBZ van de Raad van de EU van 13 juni 2002 betreffende het Europees aanhoudingsbevel en de procedures van overlevering tussen de lidstaten
- Artt. 2 en 9 Wet 5 mei 2014 betreffende de internering
- Art. 3 Wet 19 december 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel
- Art. 2.1 Kaderbesluit 2002/584/JBZ van de Raad van de EU van 13 juni 2002 betreffende het Europees aanhoudingsbevel en de procedures van overlevering tussen de lidstaten
- Artt. 5.1.e en 5.4 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome
- Artt. 2 en 9 Wet 5 mei 2014 betreffende de internering
- Artt. 5.1.e en 5.4 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome
- Art. 2.1 Kaderbesluit 2002/584/JBZ van de Raad van de EU van 13 juni 2002 betreffende het Europees aanhoudingsbevel en de procedures van overlevering tussen de lidstaten
- Art. 5.4 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome
- Artt. 2 en 9 Wet 5 mei 2014 betreffende de internering
- Art. 3 Wet 19 december 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel
- Art. 2.1 Kaderbesluit 2002/584/JBZ van de Raad van de EU van 13 juni 2002 betreffende het Europees aanhoudingsbevel en de procedures van overlevering tussen de lidstaten
- Artt. 5.1.e en 5.4 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome
- Artt. 2 en 9 Wet 5 mei 2014 betreffende de internering
- Art. 3 Wet 19 december 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel
- Art. 2.1 Kaderbesluit 2002/584/JBZ van de Raad van de EU van 13 juni 2002 betreffende het Europees aanhoudingsbevel en de procedures van overlevering tussen de lidstaten
- Art. 5.4 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

- Art. 5.1.e Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome
- Artt. 2 en 9 Wet 5 mei 2014 betreffende de internering
- Art. 3 Wet 19 december 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel
- Art. 2.1 Kaderbesluit 2002/584/JBZ van de Raad van de EU van 13 juni 2002 betreffende het Europees aanhoudingsbevel en de procedures van overlevering tussen de lidstaten
- Artt. 2 en 9 Wet 5 mei 2014 betreffende de internering
- Art. 5.1.e Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome
- Art. 5.1.e Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome
- Art. 3 Wet 19 december 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel
- Art. 2.1 Kaderbesluit 2002/584/JBZ van de Raad van de EU van 13 juni 2002 betreffende het Europees aanhoudingsbevel en de procedures van overlevering tussen de lidstaten
- Art. 5.4 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome
- Art. 5.1.e Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome
- Artt. 2 en 9 Wet 5 mei 2014 betreffende de internering
- Art. 3 Wet 19 december 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel
- Art. 2.1 Kaderbesluit 2002/584/JBZ van de Raad van de EU van 13 juni 2002 betreffende het Europees aanhoudingsbevel en de procedures van overlevering tussen de lidstaten
- Artt. 2 en 9 Wet 5 mei 2014 betreffende de internering
- Art. 5.4 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

21 december 2021

P.21.1541.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211221.2N.12](#)

AC nr. ...

EUROPESE UNIE

ALLERLEI

Allerlei - Kaderbesluit Europees Aanhoudingsbevel - Vlucht van de geïnterneerde naar het buitenland - Europees aanhoudingsbevel - Overlevering naar België - Veroordeling tot een straf of veiligheidsmaatregel van meer dan vier maanden - Internering als maatregel van onbepaalde duur - Beoordeling

Een door artikel 9 Interneringswet bedoelde rechterlijke beslissing tot internering en de door de kamer voor de bescherming van de maatschappij genomen uitvoeringsbeslissingen van de internering vormen een veiligheidsmaatregel als bedoeld door artikel 2.1 Kaderbesluit EAB en artikel 3 Wet Europees Aanhoudingsbevel; uit de artikelen 2 en 9 Interneringswet volgt dat de interneringsbeslissing uitwerking blijft hebben tot op het ogenblik dat de kamer voor de bescherming van de maatschappij beslist tot de definitieve invrijheidstelling van de geïnterneerde; uit artikel 5.1.e en 5.4 EVRM volgt bovendien dat de veiligheidsmaatregel geen uitwerking meer kan hebben indien niet langer is voldaan aan de uit deze verdragsbepaling voortvloeiende voorwaarden voor vrijheidsberoving; zodat een interneringsbeslissing een veiligheidsmaatregel is van een onbepaalde duur, die voor de toepassing van artikel 2.1 Kaderbesluit EAB en art. 3 Wet Europees Aanhoudingsbevel moet worden geacht minstens vier maanden te bedragen (1). (1) Zie alg. H. SANDERS, Handboek Overleveringsrecht, Intersentia, 2011, 100-166 en 182-183; J. VAN GAEVER, Het Europees aanhoudingsbevel in de praktijk, Kluwer, 2013, 284-285; S. DEWULF, Handboek uitleveringsrecht, Intersentia, 2013, 216; M.-A BEERNAERT, H.D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, Droit de la procédure pénale, Brugge, Die Keure, 2021, 2083.

- Artt. 5.1.e en 5.4 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome
- Art. 3 Wet 19 december 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel
- Art. 2.1 Kaderbesluit 2002/584/JBZ van de Raad van de EU van 13 juni 2002 betreffende het Europees aanhoudingsbevel en de procedures van overlevering tussen de lidstaten
- Artt. 2 en 9 Wet 5 mei 2014 betreffende de internering
- Art. 3 Wet 19 december 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel
- Art. 2.1 Kaderbesluit 2002/584/JBZ van de Raad van de EU van 13 juni 2002 betreffende het Europees aanhoudingsbevel en de procedures van overlevering tussen de lidstaten
- Artt. 5.1.e en 5.4 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome
- Artt. 2 en 9 Wet 5 mei 2014 betreffende de internering
- Artt. 5.1.e en 5.4 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome
- Art. 2.1 Kaderbesluit 2002/584/JBZ van de Raad van de EU van 13 juni 2002 betreffende het Europees aanhoudingsbevel en de procedures van overlevering tussen de lidstaten
- Art. 5.4 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome
- Artt. 2 en 9 Wet 5 mei 2014 betreffende de internering
- Art. 3 Wet 19 december 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel
- Art. 2.1 Kaderbesluit 2002/584/JBZ van de Raad van de EU van 13 juni 2002 betreffende het Europees aanhoudingsbevel en de procedures van overlevering tussen de lidstaten
- Artt. 5.1.e en 5.4 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome
- Artt. 2 en 9 Wet 5 mei 2014 betreffende de internering

- Art. 3 Wet 19 december 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel
- Art. 2.1 Kaderbesluit 2002/584/JBZ van de Raad van de EU van 13 juni 2002 betreffende het Europees aanhoudingsbevel en de procedures van overlevering tussen de lidstaten
- Art. 3 Wet 19 december 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel
- Artt. 2 en 9 Wet 5 mei 2014 betreffende de internering
- Art. 3 Wet 19 december 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel
- Art. 2.1 Kaderbesluit 2002/584/JBZ van de Raad van de EU van 13 juni 2002 betreffende het Europees aanhoudingsbevel en de procedures van overlevering tussen de lidstaten
- Art. 5.4 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome
- Art. 5.1.e Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome
- Artt. 2 en 9 Wet 5 mei 2014 betreffende de internering
- Art. 3 Wet 19 december 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel
- Art. 2.1 Kaderbesluit 2002/584/JBZ van de Raad van de EU van 13 juni 2002 betreffende het Europees aanhoudingsbevel en de procedures van overlevering tussen de lidstaten
- Artt. 2 en 9 Wet 5 mei 2014 betreffende de internering
- Art. 5.1.e Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome
- Art. 5.1.e Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome
- Art. 3 Wet 19 december 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel
- Art. 2.1 Kaderbesluit 2002/584/JBZ van de Raad van de EU van 13 juni 2002 betreffende het Europees aanhoudingsbevel en de procedures van overlevering tussen de lidstaten
- Art. 5.4 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome
- Art. 5.1.e Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome
- Artt. 2 en 9 Wet 5 mei 2014 betreffende de internering
- Art. 3 Wet 19 december 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel
- Art. 2.1 Kaderbesluit 2002/584/JBZ van de Raad van de EU van 13 juni 2002 betreffende het Europees aanhoudingsbevel en de procedures van overlevering tussen de lidstaten
- Artt. 2 en 9 Wet 5 mei 2014 betreffende de internering
- Art. 5.4 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

21 december 2021

P.21.1541.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211221.2N.12](#)

AC nr. ...

PREJUDICIELE GESCHILLEN

Prejudiciële geschillen - Vreemdeling - Asielaanvraag - Afwijzing - Bevel om het grondgebied te verlaten - Aanvraag van machtiging tot verblijf om medische redenen - Ontvankelijk verklaard - Afgifte van een attest van immatriculatie - Machtiging tot tijdelijk en precair verblijf - Gevolg - Impliciete intrekking van het bevel om het grondgebied te verlaten - Schending van de artikelen 6 en 8 Terugkeerrichtlijn

Wanneer voor het Hof de vraag rijst of de artikelen 6 en 8 van richtlijn 2008/115/EG van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 2008 over gemeenschappelijke normen en procedures in de lidstaten voor de terugkeer van onderdanen van derde landen die illegaal op hun grondgebied verblijven, zich verzetten tegen een nationale bepaling volgens welke de uitreiking van een vorm van toestemming tot legaal verblijf in het kader van het onderzoek van een aanvraag van machtiging tot verblijf om medische redenen, die in het licht van de hierboven gepreciseerde criteria ontvankelijk werd verklaard, aangeeft dat de onderdaan van een derde land gedurende dat onderzoek gemachtigd is tot verblijf, zij het slechts tijdelijk en precair, en dat die uitreiking derhalve leidt tot de stilzwijgende intrekking van het eerder in het kader van een asielprocedure aangenomen terugkeerbesluit, waarmee ze onverenigbaar is, stelt het Hof een prejudiciële vraag aan het Hof van Justitie van de Europese Unie (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2021, nr. 792.

- Art. 57, § 2, eerste lid, 1°, en vierde lid Organieke Wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn

- Art. 9ter Wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen

- Artt. 6, § 1, 4 en 8, §§ 1 en 3, eerste lid, e) Richtlijn 2008/115/EG van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 2008 over gemeenschappelijke normen en procedures in de lidstaten voor de terugkeer van onderdanen van derde landen die illegaal op hun grondgebied verblijven

12 juni 2023

S.17.0054.F

[ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230612.3F.1](#)

AC nr. ...

Prejudiciële geschillen - Vreemdeling - Asielaanvraag - Afwijzing - Bevel om het grondgebied te verlaten - Aanvraag van machtiging tot verblijf om medische redenen - Ontvankelijk verklaard - Afgifte van een attest van immatriculatie - Machtiging tot tijdelijk en precair verblijf - Gevolg - Impliciete intrekking van het bevel om het grondgebied te verlaten - Schending van de artikelen 6 en 8 Terugkeerrichtlijn

Wanneer voor het Hof de vraag rijst of de artikelen 6 en 8 van richtlijn 2008/115/EG van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 2008 over gemeenschappelijke normen en procedures in de lidstaten voor de terugkeer van onderdanen van derde landen die illegaal op hun grondgebied verblijven, zich verzetten tegen een nationale bepaling volgens welke de uitreiking van een vorm van toestemming tot legaal verblijf in het kader van het onderzoek van een aanvraag van machtiging tot verblijf om medische redenen, die in het licht van de hierboven gepreciseerde criteria ontvankelijk werd verklaard, aangeeft dat de onderdaan van een derde land gedurende dat onderzoek gemachtigd is tot verblijf, zij het slechts tijdelijk en precair, en dat die uitreiking derhalve leidt tot de stilzwijgende intrekking van het eerder in het kader van een asielprocedure aangenomen terugkeerbesluit, waarmee ze onverenigbaar is, stelt het Hof een prejudiciële vraag aan het Hof van Justitie van de Europese Unie (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2021, nr. 792.

- Art. 57, § 2, eerste lid, 1°, en vierde lid Organieke Wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn

- Art. 9ter Wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen

- Artt. 6, § 1, 4 en 8, §§ 1 en 3, eerste lid, e) Richtlijn 2008/115/EG van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 2008 over gemeenschappelijke normen en procedures in de lidstaten voor de terugkeer van onderdanen van derde landen die illegaal op hun grondgebied verblijven

12 juni 2023

S.17.0054.F

[ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230612.3F.1](#)

AC nr. ...

VERDRAGSBEPALINGEN

Verdragsbepalingen - Beginselen - Onderdanen van de Europese Unie - Vrij verkeer - Recht op verblijf in een andere Lidstaat - Verblijf van meer dan drie maanden - Niet-naleving van de voorwaarden - Sanctie - Misdrijf van illegaal verblijf

Krachtens artikel 36 van de Richtlijn 2004/38/EG van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 betreffende het recht van vrij verkeer en verblijf op het grondgebied van de lidstaten voor de burgers van de Unie en hun familieleden, kunnen de lidstaten het stelsel van sancties vaststellen dat van toepassing is op overtredingen van de ter uitvoering van die richtlijn vastgestelde nationale bepalingen; naargelang van het door het gastland bepaalde stelsel, kan dus de overtreding worden bestraft van de bepalingen die de voorwaarden vermelden waaronder een burger van de Europese Unie gedurende meer dan drie maanden op het grondgebied van dat land mag verblijven; geen enkele van de bepalingen van de Vreemdelingenwet of de Richtlijn 2004/38/EG verbiedt om een burger van de Unie strafrechtelijk te bestraffen wanneer zijn langdurig verblijf niet voldoet aan de voorwaarden die de in het nationaal recht omgezette Europese rechtsregel op de toekenning van dat recht stelt (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2021, nr. 623

- Art. 36 Richtlijn 2004/38/EG van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 betreffende het recht van vrij verkeer en verblijf op het grondgebied van de lidstaten voor de burgers van de Unie en hun familieleden

6 oktober 2021

P.21.0757.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211006.2F.6](#)

AC nr. ...

Verdragsbepalingen - Beginselen - Artikelen 6.4 en N Herziening Europees Sociaal Handvest - Betoging - Kwaadwillige verkeersbelemmering - Bestrafing van het misdrijf - Stakingsrecht

De artikelen 6.4 en N Herziening Europees Sociaal Handvest bepalen dat de Staten die hierbij partij zijn het stakingsrecht erkennen en het kunnen regelen; die bepalingen, die onvoldoende duidelijk en nauwkeurig zijn om er een rechtstreekse werking aan toe te kennen in het kader van de strafvervolgning, kennen aan een beklaagde geen subjectief recht toe dat hij zou kunnen doen gelden tegen de tegen hem gevorderde strafsancties.

- Artt. 6.4 en N Het Herziene Europees Sociaal Handvest

23 maart 2022

P.21.1500.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220323.2F.4](#)

AC nr. ...

Verdragsbepalingen - Beginselen - Onderdanen van de Europese Unie - Recht op vrij verkeer - Beperkingen - Recht op verblijf in een andere Lidstaat - Verblijf van meer dan drie maanden

Uit artikel 40, § 4, Vreemdelingenwet en artikel 7.1 van de Richtlijn 2004/38/EG van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 betreffende het recht van vrij verkeer en verblijf op het grondgebied van de lidstaten voor de burgers van de Unie en hun familieleden volgt niet dat het verblijf van een burger van de Europese Unie in een andere dan zijn eigen lidstaat voor een periode van meer dan drie maanden onvoorwaardelijk is gewaarborgd; dit verblijf is integendeel onderworpen aan de voorwaarden dat de vreemdeling in het bezit is van een geldige identiteitskaart of een geldig paspoort en dat hij hetzij werk heeft of ten minste de reële kans heeft er te vinden, hetzij voldoende bestaansmiddelen heeft om te voorkomen dat hij tijdens zijn verblijf ten laste komt van het socialebijstandstelsel van het gastland, hetzij bij een onderwijsinstelling is ingeschreven om er een opleiding te volgen (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2021, nr. 623.

- Art. 40, § 4 Wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen

- Art. 7.1 Richtlijn 2004/38/EG van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 betreffende het recht van vrij verkeer en verblijf op het grondgebied van de lidstaten voor de burgers van de Unie en hun familieleden

6 oktober 2021

P.21.0757.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211006.2F.6](#)

AC nr. ...

FAILLISSEMENT, FAILLISEMENTSAKOORD EN GERECHTELIJ

ALLERLEI

Allerlei - Curator - Bevoegdheden - Omvang - Rechtsvordering namens de boedel van de schuldeisers - (Geen) terugvordering van de belastinggelden die de belastingadministratie door de fraude van de bestuurder van de gefailleerde vennootschap is misgelopen

De bevoegdheid van de curator om alleen op te treden namens de boedel van de schuldeisers betreft enkel de uitoefening van de gemeenschappelijke rechten van alle schuldeisers; het belang van de belastingadministratie om de belastingbedragen terug te vorderen die ze door de fraude van de bestuurder van de gefailleerde vennootschap is misgelopen, valt niet samen met het belang van de boedel, maar onderscheidt zich daarvan, zodat die administratie haar individuele vorderingsrecht behoudt tegen diegene die door het misdrijf haar schade heeft veroorzaakt; de rechten die voortvloeien uit de schade ten gevolge van de fout van wie ook, waardoor het passief van het faillissement wordt verzaamd of het actief wordt verminderd, zijn voorzeker gemeenschappelijke rechten van de schuldeisers; aangezien het doel en het gevolg van de btw-fraude erin bestaan de belastingplichtige die zich de belastingkredieten verschaft onrechtmatig te verrijken, benadeelt het verlies hiervan voor de Schatkist evenwel enkel de houder van de fiscale schuldvordering en niet het vermogen van de door de fraude begunstigde vennootschap (1). (1) Zie de op dit punt eensluidende concl. OM in Pas. 2022, nr. 196.

- Art. 3 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering
- Art. 1382 Oud Burgerlijk Wetboek

16 maart 2022

P.21.1324.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220316.2F.8](#)

AC nr. ...

Allerlei - Cassatieberoep in strafzaken - Curator die advocaat is, houder van het getuigschrift - (Geen) verplichting om een beroep te doen op een andere advocaat, houder van het getuigschrift, om de verklaring van cassatieberoep en de memorie te ondertekenen

De curator van het faillissement die een advocaat is, houder van het in artikel 425, § 1, en 429, eerste lid, Wetboek van Strafvordering bedoelde getuigschrift van opleiding in cassatieprocedures, mag zelf namens de gefailleerde rechtspersoon de verklaring van cassatieberoep en de memorie ondertekenen; hij is niet verplicht hiertoe een beroep te doen op een andere advocaat die houder is van het getuigschrift (1). (1) Zie, op datum in Pas., de op dit punt andersluidende concl. van het OM dat hiervoor verwees naar Cass. 30 juni 2021, AR P.21.0214.F, AC 2021, nr. 492, betreffende de lasthebber ad hoc, met andersluidende concl. "in hoofdzaak" OM; de eiseres voerde met name aan dat de curator, anders dan de lasthebber "ad hoc", een gerechtsmandataris is en dat zij in deze zaak als burgerlijke partij optrad tegen de bestuurder van de gefailleerde vennootschap, de enige beklagde. (M.N.B.) (Impliciete oplossing)

- Artt. XX.122 en XX.132 Wetboek 28 februari 2013 van economisch recht
- Artt. 425 en 429 Wetboek van Strafvordering

16 maart 2022

P.21.1324.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220316.2F.8](#)

AC nr. ...

BEGRIP. VEREISTEN VAN HET FAILLISSEMENT

***Begrip - Vereisten van het faillissement - Bestuurder van een rechtspersoon -
Natuurlijke persoon - Onderneming - Organisatie***

Een natuurlijke persoon kan slechts als onderneming in de zin van artikel I.1, eerste lid, 1°, WER worden gekwalificeerd, wanneer hij aantoont een organisatie te vormen, bestaande uit een geheel van eigen materiële, financiële of menselijke middelen samengebracht met het oog op het uitoefenen van een zelfstandige beroepsactiviteit (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. I.1, eerste lid, 1° Wetboek van economisch recht

23 november 2023

C.23.0023.N

ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20231123.1N.1

AC nr. ...

GEMEENSCHAPS- EN GEWESTBELASTING

- Vlaams Gewest - Leegstandsheffing - Bijzondere belasting - Strafrechtelijke aard - Beoordelingscriteria

De omstandigheid dat een fiscale sanctie of het opleggen van een bijzondere belasting internrechtelijk niet als strafrechtelijk wordt gekwalificeerd, sluit niet uit dat die maatregel strafrechtelijk van aard kan zijn in de zin van artikel 6.1 EVRM; dit is het geval indien de overtreden bepaling gericht is tot alle burgers in hun hoedanigheid van belastingplichtige, de opgelegde sanctie of bijzondere belasting niet alleen een vergoedende functie heeft, maar in wezen een preventief en bestraffend doel heeft (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

23 september 2022

F.20.0152.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220923.1N.7](#)

AC nr. ...

GEMEENTE

- Gemeentebelastingen - Rechtspleging - Gemeentelijk reglement - Bekendmaking - Register - Aantekening - Inhoud - Bewijsmiddel - Datum van bekendmaking - Materiële vaststellingen

De aantekening in het speciaal daartoe bestemde register vormt het enige toelaatbare bewijsmiddel van de datum van bekendmaking van een gemeentelijk reglement of een gemeentelijke verordening, evenals van de bekendmaking zelf, te weten het bewijsmiddel waarin tegelijk alles is vervat, in overeenstemming met wat persoonlijk door de ondertekenende openbare ambtenaren is vastgesteld, het onderwerp, de datum van de gemeenteraadsbeslissing waarmee het is goedgekeurd, de plaats waar het kan worden geraadpleegd door het publiek, evenals de goedkeuringsbeslissing van de toezichthoudende overheid (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 153.

- Artt. 1 tot 3 KB 14 oktober 1991 betreffende de aantekeningen in het register voor de bekendmaking van de reglementen en verordeningen van de gemeenteoverheden

- Artt. L1133-1, eerste en tweede lid, en L1133-2, eerste en tweede lid Wetboek van de plaatselijke democratie en decentralisatie

25 februari 2022

F.20.0083.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220225.1F.10](#)

AC nr. ...

- Gemeentebelastingen - Rechtspleging - Gemeentelijk reglement - Bekendmaking - Register - Aantekening - Bewijsmiddel - Aanplakking - Draagwijdte

De aantekening bewijst daarentegen niet de regelmatigheid van de aanplakking (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 153.

- Artt. 1 tot 3 KB 14 oktober 1991 betreffende de aantekeningen in het register voor de bekendmaking van de reglementen en verordeningen van de gemeenteoverheden

- Artt. L1133-1, eerste en tweede lid, en L1133-2, eerste en tweede lid Wetboek van de plaatselijke democratie en decentralisatie

25 februari 2022

F.20.0083.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220225.1F.10](#)

AC nr. ...

- Controle op het parkeren - Concessie aan een derde privaatrechtelijke persoon - Overdracht aan het Parkeeragentschap vóór 1 maart 2004

Uit de samenhang tussen artikel 40, §§ 1, 2 en 3, van de ordonnantie van 22 januari 2009 van de Raad van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest houdende de organisatie van het parkeerbeleid en de oprichting van het Brussels Hoofdstedelijk Parkeeragentschap en de artikelen 17, § 1, en 18, § 3, van de ordonnantie van de Raad van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest van 20 juli 2016 volgt, enerzijds, dat de gemeente die voorheen de controle op het parkeren op haar grondgebied in concessie had gegeven aan een derde, privaatrechtelijk persoon, deze concessie vóór 1 maart 2014 kon overdragen aan het Parkeeragentschap, en, anderzijds, dat in een dergelijk geval, de overeenkomst met de derde kon voortbestaan tot 31 december 2019.

- Artt. 17, § 1, en 18, § 3 Ordonnantie 20 juli 2016 tot wijziging van de ordonnantie van 22 januari 2009 houdende de organisatie van het parkeerbeleid en de oprichting van het Brussels Hoofdstedelijk Parkeeragentschap en van de ordonnantie van 3 april 2014 betreffende de aanvullen

- Art. 40 Ordonnantie 22 januari 2009 houdende de organisatie van het parkeerbeleid en de oprichting van het Brussels Hoofdstedelijk Parkeeragentschap

21 januari 2022

C.21.0042.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220121.1F.3](#)

AC nr. ...

GEMEENTE-, PROVINCIE- EN PLAATSELIJKE BELASTINGEN

GEMEENTEBELASTINGEN

Gemeentebelastingen - Algemeen - Grondwet (1831) - Artikel 110 - Artikel 31 - Fiscale bevoegdheid van gemeenten - Beheer van gemeentelijke belangen - Belasting

Belastingen zijn heffingen, op eigen gezag, door de Staat, de gewesten, de gemeenschappen, de provincies, of de gemeenten, op de geldmiddelen van personen die op hun grondgebied wonen of er belangen bezitten, om voor diensten van openbaar nut te worden aangewend (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 152.

- Artt. 31 en 110, § 4, eerste en tweede lid Grondwet 1831

25 februari 2022

F.20.0069.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220225.1F.3](#)

AC nr. ...

Gemeentebelastingen - Misdrijven van het houden van een huis van ontucht of prostitutie en van het exploiteren van ontucht of prostitutie - Gemeentebelasting op de plaatsen van raamprostitutie - (Geen) onoverkomelijke rechtsdwaling

De belastingwet, die bedoeld is om op de belastbare materie geheven te worden, is op die materie van toepassing zoals ze zich in feite voordoet, zonder dat hierbij met het geoorloofde of ongeoorloofde karakter ervan rekening wordt gehouden; de omstandigheid dat op raamprostitutie een gemeentebelasting wordt geheven, kan bij de exploitanten van die activiteit niet de onoverkomelijke overtuiging hebben doen ontstaan dat zij handelden in overeenstemming met de wet (1). (1) Zie concl. OM in Pas 2021, nr. 825.

- Artt. 71 en 380 Strafwetboek

22 december 2021

P.21.1311.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211222.2F.6](#)

AC nr. ...

Gemeentebelastingen - Rechtspleging - Gemeentelijk reglement - Bekendmaking - Register - Aantekening - Bewijsmiddel - Aanplakking - Draagwijdte

De aantekening bewijst daarentegen niet de regelmatigheid van de aanplakking (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 153.

- Artt. 1 tot 3 KB 14 oktober 1991 betreffende de aantekeningen in het register voor de bekendmaking van de reglementen en verordeningen van de gemeenteverhuden

- Artt. L1133-1, eerste en tweede lid, en L1133-2, eerste en tweede lid Wetboek van de plaatselijke democratie en decentralisatie

25 februari 2022

F.20.0083.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220225.1F.10](#)

AC nr. ...

Gemeentebelastingen - Rechtspleging - Gemeentelijk reglement - Bekendmaking - Register - Aantekening - Inhoud - Bewijsmiddel - Datum van bekendmaking - Materiële vaststellingen

De aantekening in het speciaal daartoe bestemde register vormt het enige toelaatbare bewijsmiddel van de datum van bekendmaking van een gemeentelijk reglement of een gemeentelijke verordening, evenals van de bekendmaking zelf, te weten het bewijsmiddel waarin tegelijk alles is vervat, in overeenstemming met wat persoonlijk door de ondertekenende openbare ambtenaren is vastgesteld, het onderwerp, de datum van de gemeenteraadsbeslissing waarmee het is goedgekeurd, de plaats waar het kan worden geraadpleegd door het publiek, evenals de goedkeuringsbeslissing van de toezichthoudende overheid (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 153.

- Artt. 1 tot 3 KB 14 oktober 1991 betreffende de aantekeningen in het register voor de bekendmaking van de reglementen en verordeningen van de gemeenteoverheden

- Artt. L1133-1, eerste en tweede lid, en L1133-2, eerste en tweede lid Wetboek van de plaatselijke democratie en decentralisatie

25 februari 2022

F.20.0083.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220225.1F.10](#)

AC nr. ...

GENEESKUNDE

BEROEPSORDEN

Beroepsorden - Orde der artsen - Raad van beroep - Annulering van een beslissing van de provinciale raad

Krachtens de devolutive werking van het hoger beroep moet de raad van beroep die de beslissing van de provinciale raad om aan de zaak geen gevolg te geven vernietigt, zelf beslissen om hetzij aan de zaak geen gevolg te geven, hetzij een aanvullend onderzoek te bevelen, hetzij de arts te doen verschijnen, en in laatstgenoemd geval moet de raad, die van de vervolging kennisneemt, over de grond van de zaak uitspraak doen.

- Art. 24, derde lid KB 6 februari 1970 tot regeling van de organisatie en de werking der raden van de Orde der geneesheren
- Art. 1068 Gerechtelijk Wetboek

29 oktober 2021

D.20.0011.F

ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211029.1F.1

AC nr. ...

GERECHTSKOSTEN

STRAFZAKEN

Strafzaken - Allerlei - Rechtsplegingsvergoeding verschuldigd door de begunstigde van juridische bijstand - Regel van het minimum - Afwijking - In kennelijk onredelijke omstandigheden ingestelde rechtsvordering

Uit artikel 6.1 EVRM en artikel 1, eerste lid, van het Eerste Aanvullend Protocol EVRM volgt dat het recht op een eerlijk proces en het recht op eerbiediging van eigendom zich ertegen verzetten dat de voor het gerecht in het gelijk gestelde partij een substantiële vermindering van haar schuldvordering zou ondergaan wegens de verplichting om alle of het grootste gedeelte van haar verweerkosten te dragen, wanneer die situatie voortvloeit uit de noodzaak om zich te verdedigen tegen een rechtsvordering die in kennelijk onredelijke omstandigheden werd ingesteld; op straffe van schending van die verdragsbepalingen heeft de wetgever, bij het formuleren van artikel 1022, vierde lid, Gerechtelijk Wetboek niet de bedoeling kunnen hebben om aan de begunstigde van de juridische bijstand een voordeel toe te kennen doordat hij zijn rechten op een kennelijk onredelijke wijze heeft uitgeoefend; hieruit volgt dat een kennelijk onredelijke situatie, zelfs als die aan de begunstigde van de bijstand te wijten is, niet enkel een vermindering van de rechtsplegingsvergoeding tot onder het door de Koning vastgelegde minimum kan verantwoord worden maar ook een afwijking van de regel van het minimum (1). (1) Zie andersluidende concl. "in hoofdzaak" OM, Pas. 2021, nr. 824.

- Art. 1 Wet 13 mei 1955 houdende goedkeuring van het EVRM, ondertekend op 4 november 1950, te Rome, en van het Additioneel Protocol bij dit Verdrag, ondertekend op 20 maart 1952, te Parijs
- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome
- Art. 1022, vierde lid Gerechtelijk Wetboek

22 december 2021

P.21.0771.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211222.2F.1](#)

AC nr. ...

GRONDWET

ALGEMEEN

Algemeen (oud) - Gelijkheidsbeginsel - Leemte in de wet waarvan het Grondwettelijk Hof de ongrondwettigheid heeft vastgesteld - Taak van de rechter om leemten in de wet te verhelpen om ze in overeenstemming te brengen met de artikelen 10 en 11 Grondwet - Voorlopige hechtenis - Regeling van de rechtspleging - Handhaving van de voorlopige hechtenis onder de modaliteit van uitvoering in de gevangenis - Verzoekschrift tot voorlopige invrijheidstelling - Modaliteit van elektronisch toezicht

Bij arrest nr. 148/2017 van 21 december 2017 (B.38.1) heeft het Grondwettelijk Hof artikel 132, 1° Potpourri II-wet van 5 februari 2016 vernietigd in zoverre het de raadkamer, uitspraak doende in het stadium van de regeling der rechtspleging, niet toelaat aan de inverdenkinggestelde die tijdens de voorlopige hechtenis in een strafinrichting verblijft, het voordeel van de voorlopige hechtenis onder elektronisch toezicht toe te kennen; het staat aan de rechter elke leemte in de wet waarvan het Grondwettelijk Hof de ongrondwettigheid heeft vastgesteld in te vullen, alsook elke leemte die hieruit voortvloeit, wanneer de rechter aan die leemten in het kader van de bestaande wetsbepalingen kan verhelpen om de wet in overeenstemming te brengen met de artikelen 10 en 11 Grondwet; hieruit volgt dat indien het onderzoeksgerecht bij de verwijzing van een inverdenkinggestelde naar het vonnisgerecht bij toepassing van artikel 26, § 3, eerste lid, Voorlopige Hechteniswet heeft beslist dat hij aangehouden blijft, de inverdenkinggestelde op grond van artikel 27, § 1, 1° en 2°, Voorlopige Hechteniswet niet enkel om zijn voorlopige invrijheidstelling kan verzoeken maar ook om een omzetting van de in gevangenis uit te voeren voorlopige hechtenis naar de modaliteit van de voorlopige hechtenis onder elektronisch toezicht (1). (1) Cass. 25 augustus 2021, AR P.21.1144.N, AC 2021, nr. 506; Cass. 28 januari 2020, AR P.20.0071.N, AC 2020, nr. 81; Cass. 17 oktober 2018, AR P.18.1011.F, AC 2018, nr. 565; M.-A. BEERNAERT, H. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, Droit de la procédure pénale, Die Keure, 2021, 9° ed., I, p. 1107.

- Artt. 26, § 3, en 27, § 1 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

28 september 2021

P.21.1204.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210928.2N.22](#)

AC nr. ...

GRONDWET 1831 (ART. 100 TOT EINDE)

GRONDWET 1831 (ART. 100 TOT EINDE) - Art. 110 (oud) - Belasting - Artikel 31 - Fiscale bevoegdheid van gemeenten - Beheer van gemeentelijke belangen - Belasting

Belastingen zijn heffingen, op eigen gezag, door de Staat, de gewesten, de gemeenschappen, de provincies, of de gemeenten, op de geldmiddelen van personen die op hun grondgebied wonen of er belangen bezitten, om voor diensten van openbaar nut te worden aangewend (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 152.

- Artt. 31 en 110, § 4, eerste en tweede lid Grondwet 1831

25 februari 2022

F.20.0069.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220225.1F.3](#)

AC nr. ...

GRONDWET 1994 (ART. 1 TOT 99)

Art. 36 - Wetgevende macht - Initiatiefrecht - Titularis

Het wetgevend initiatiefrecht kan noch door een minister alleen worden uitgeoefend noch, in de regel, door de ministerraad.

- Artt. 36 en 75 De gecoördineerde Grondwet 1994

3 juni 2022

C.18.0558.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220603.1F.9](#)

AC nr. ...

Art. 75 - Wetgevende macht - Initiatiefrecht - Titularis

Het wetgevend initiatiefrecht kan noch door een minister alleen worden uitgeoefend noch, in de regel, door de ministerraad.

- Artt. 36 en 75 De gecoördineerde Grondwet 1994

3 juni 2022

C.18.0558.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220603.1F.9](#)

AC nr. ...

GRONDWET 1994 (ART. 100 TOT EINDE)

GRONDWET 1994 (ART. 100 TOT EINDE) - Art. 150 - Drukpersmisdrijf - Begrip - Strafbaar karakter van de gedachten of meningen - Misdrijf van belaging - Verspreiding van pamfletten - Opstellen van artikelen op het internet

Het in artikel 150 Grondwet bedoelde drukpersmisdrijf bestaat in de aantasting van de rechten van hetzij de maatschappij, hetzij een burger, door de uiting van een strafbare gedachte of opinie in een gedrukt of digitaal geschrift, dat in het openbaar werd verspreid (1) ; wanneer uit de redenen van het arrest blijkt dat het hof van beroep de telastlegging van belaging niet bewezen heeft verklaard omdat de gedachten of de meningen die in de pamfletten of de blog van de beklaagde worden geuit strafbaar zouden zijn, maar wegens de gevolgen die de door haar uitgevoerde aanvallen via pamfletten, ronselpraktijken, artikelen op haar blog, druk op de stedenbouwkundige diensten, aangiftes bij de overheden en het aanspreken van klanten hebben gehad voor de rust van de burgerlijke partij, gelet op hun onophoudelijk, veelvuldig, terugkerend en stelselmatig karakter, alsook op de duur van de periode waarin ze werden gepleegd en de context waarin ze hebben plaatsgevonden, hebben de appelrechters hun beslissing niet gegrond op een beoordeling van het strafbaar karakter van de gedachten of meningen die de beklaagde via gedrukte of digitale geschriften heeft verspreid en hebben zij, bijgevolg, de voormelde grondwetsbepaling niet geschonden. (1) Cass. 28 april 2021, AR P.21.0029.F, AC 2021, nr. 312.

- Art. 442bis Strafwetboek

- Art. 150 De gecoördineerde Grondwet 1994

19 januari 2022

P.20.1182.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220119.2F.1](#)

AC nr. ...

GRONDWETTELIJK HOF

- Prejudiciële vraag - Begrip - Gebrek aan coherentie en realiteitszin van de wet

Wanneer de vraag die de eiser het Hof van Cassatie voorstelt om aan het Grondwettelijk Hof te stellen uitgaat van een vermeend gebrek aan coherentie en realiteitszin van de wet, moet die vraag, die niet prejudicieel is, niet worden gesteld (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2021, nr. 621.

- Art. 26 Bijzondere wet op het Arbitragehof van 6 januari 1989

6 oktober 2021

P.21.0713.F

ECLI:BE:CASS::

AC nr. ...

HELING

- Witwassen - Wederrechtelijke herkomst of oorsprong van de zaken - Beoordeling van de als witwas ten laste gelegde feiten - Vaststelling van het basismisdrijf - Motivering

Geen enkele bepaling verhindert de rechter die over de als witwas ten laste gelegde feiten oordeelt, het basismisdrijf vast te stellen op grond van de aan tegenspraak onderworpen gegevens van het strafdossier en dat misdrijf in zijn motivering ook te omschrijven; daarmee doet de rechter geen uitspraak over niet bij hem aanhangige zaken.

- Art. 505 Strafwetboek

16 november 2021

P.21.1019.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211116.2N.8](#)

AC nr. ...

HERHALING

- Artikel 37, § 1, derde lid, Wegverkeerswet - Beperking van de geldigheid van het rijbewijs tot motorvoertuigen die uitgerust zijn met een alcoholslot - Werking in de tijd - Te berechten feiten van alcoholintoxicatie en feiten bedoeld in het vonnis die als grondslag dienen voor de herhaling begaan vóór 1 juli 2018

Krachtens artikel 26 van de wet van 6 maart 2018 ter verbetering van de verkeersveiligheid is artikel 37/1, § 1, Wegverkeerswet in werking getreden op 1 juli 2018 en is het enkel van toepassing op de na die datum gepleegde feiten; om het derde lid van die bepaling in haar nieuwe versie te kunnen toepassen, moeten de te beoordelen feiten van alcoholintoxicatie dus niet alleen zijn gepleegd na 1 juli 2018 maar moeten de in het vonnis bedoelde feiten, die als grondslag voor de herhaling dienen, bovendien na die datum zijn gepleegd (1). (1) Zie Cass. 13 april 2021, AR P.21.0025.N, AC 2021, nr. 260, § 5, en de verwijzingen in voetnoot; Cass. 8 juni 2021, AR P.21.0371.N, arrest niet gepubliceerd. Het OM heeft geconcludeerd dat, zoals uit die twee beslissingen blijkt, de herhaling, bedoeld in het nieuwe artikel 37/1, § 1, derde lid, ervan uitgaat dat zowel de te beoordelen feiten van alcoholintoxicatie als de in het vonnis bedoelde feiten die als grondslag dienen voor de herhaling werden gepleegd na 30 juni 2018, dus vanaf 1 juli 2018, datum waarop de wet in werking is getreden, en niet na die datum, zoals dit arrest vermeldt. (M.N.B.)

- Art. 37/1 Wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968

23 februari 2022

P.21.1638.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220223.2F.5](#)

AC nr. ...

- Eerste termijn van herhaling - Verstekveroordeling - Karakter van vroegere veroordeling die als basis voor de herhaling kan dienen

Het is op het tijdstip waarop het nieuwe misdrijf wordt berecht, en niet op dat waarop het wordt gepleegd, dat men zich moet plaatsen om te beoordelen of de als eerste termijn van de herhaling aangevoerde verstekveroordeling het karakter heeft van een vroegere veroordeling die als basis hiervoor kan dienen (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2021, nr. 623.

- Artt. 54 tot 57bis Strafwetboek

6 oktober 2021

P.21.0757.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211006.2F.6](#)

AC nr. ...

HERSTEL IN EER EN RECHTEN

- Proeftijd - Begin en einde - Blijk geven van de verbetering en van het goed gedrag - Beoordeling - Laakbare gedragingen bij het begin en het einde van de proeftijd

Artikel 626 Wetboek van Strafvordering legt de minimumduur van de proeftijd vast; volgens artikel 625, 4°, Wetboek van Strafvordering begint de proeftijd te lopen van de dag van het verval van de straffen of van de dag waarop ze verjaren (1), voor zover de niet-uitvoering niet te wijten is aan de verzoeker; de proeftijd duurt voort tot de dag waarop het arrest van eerherstel wordt gewezen; die bepalingen beletten de kamer van inbeschuldigingstelling niet om bij de beoordeling of de verzoeker blijk heeft gegeven van verbetering en goed gedrag zowel rekening te houden met de meest recente gedragingen als met gedragingen die zijn gesteld bij het begin van de proeftijd en zowel rekening te houden met gedragingen gesteld tijdens de minimumproeftijd als na het verstrijken van die minimumproeftijd; op de kamer van inbeschuldigingstelling rust behoudens bij de daartoe strekkende conclusie geen verplichting om te motiveren waarom zij bij haar beoordeling of een verzoeker blijk heeft gegeven van verbetering en goed gedrag oudere dan wel meer recente gedragingen betreft. (1) GwH 8 december 2004, arrest 199/2004, BS 12 januari 2005, RABG 2005, 495 noot Y. VAN DEN BERGHE. Zie ook C. VAN DEN WYNGAERT, S. VANDROMME en Ph. TRAEST, Strafrecht en strafprocesrecht in hoofdlijnen, Gompel&Svacina, 2019, 584.

- Artt. 625, 4°, en 626 Wetboek van Strafvordering
- Art. 149 De gecoördineerde Grondwet 1994

21 december 2021

P.21.0733.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211221.2N.16](#)

AC nr. ...

- Interneringsmaatregel - Opname in het strafregister - Geen wettelijke regeling die de schrapping van de interneringsmaatregel uit het strafregister mogelijk maakt

Het komt aan de wetgevende macht toe te voorzien in een wettelijke regeling die het mogelijk maakt om, onder bepaalde voorwaarden, te vragen dat de beslissingen tot internering niet meer zouden worden vermeld in de uittreksels uit het strafregister of toegankelijk zouden worden gemaakt voor de in artikel 594 Wetboek van Strafvordering bedoelde administratieve overheden (1). (1) GwH, 31 maart 2022, arrest nr. 52/2022.

- Artt. 590 en 594 Wetboek van Strafvordering

15 juni 2022

P.21.0034.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220615.2F.3](#)

AC nr. ...

- Interneringsmaatregel - Opname in het strafregister - Geen wettelijke regeling die de schrapping van de interneringsmaatregel uit het strafregister mogelijk maakt

Het komt aan de wetgevende macht toe te voorzien in een wettelijke regeling die het mogelijk maakt om, onder bepaalde voorwaarden, te vragen dat de beslissingen tot internering niet meer zouden worden vermeld in de uittreksels uit het strafregister of toegankelijk zouden worden gemaakt voor de in artikel 594 Wetboek van Strafvordering bedoelde administratieve overheden (1). (1) GwH, 31 maart 2022, arrest nr. 52/2022.

- Artt. 590 en 594 Wetboek van Strafvordering

15 juni 2022

P.21.0034.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220615.2F.3](#)

AC nr. ...

- Voorwaarden - Veroordeling die een boete heeft opgelegd - Boete betaald of verjaard zonder dat de niet-uitvoering aan de eiser in herstel in eer en rechten te wijten is - Vaststelling door de kamer van inbeschuldigingstelling

Wanneer de kamer van inbeschuldigingstelling niet regelmatig vaststelt dat de eiser in herstel in eer en rechten de geldboete heeft betaald of dat de straf is verjaard zonder dat de niet-uitvoering aan hem te wijten is, beslist ze niet naar recht dat de in artikel 622 Wetboek Strafvordering bedoelde voorwaarden zijn vervuld (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2021, nr. 624.

- Art. 622 Wetboek van Strafvordering

6 oktober 2021

P.21.0770.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211006.2F.7](#)

AC nr. ...

- Proeftijd - Blijk geven van de verbetering en van het goed gedrag - Beoordeling - Processen-verbaal van waarschuwing, onmiddellijke inning en minnelijke schikking

De kamer van inbeschuldigingstelling kan het oordeel dat een verzoeker in eerherstel het niet te nauw neemt met de verkeersregels tijdens de proeftermijn gronden op de vaststelling dat lastens de verzoeker voor verkeersinbreuken een proces-verbaal van waarschuwing werd opgesteld en dat de verzoeker minnelijke schikkingen en onmiddellijke inningen heeft voldaan.

- Art. 624 Wetboek van Strafvordering

- Art. 6.2 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

21 december 2021

P.21.0733.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211221.2N.16](#)

AC nr. ...

- Proeftijd - Blijk geven van de verbetering en van het goed gedrag - Gegevens over de persoonlijkheid van de verzoeker in eerherstel - Processen-verbaal over nieuwe strafbare feiten begaan in de proeftijd - Beoordeling

Artikel 624, eerste lid, Wetboek van Strafvordering bepaalt dat het herstel in eer en rechten afhankelijk is van een proeftijd gedurende dewelke de verzoeker onder meer blijk moet hebben gegeven van verbetering en goed gedrag; bij die beoordeling kan de kamer van inbeschuldigingstelling elk relevant gegeven met betrekking tot de persoonlijkheid van de verzoeker en door hem gestelde handelingen in aanmerking nemen, met inbegrip van handelingen die onder een strafrechtelijke kwalificatie vallen, voor zover niet wordt vastgesteld dat de verzoeker zich aan die strafbare feiten heeft schuldig gemaakt (1). (1) Cass. 28 april 2021, AR P.20.1243.F, AC 2021, nr. 309, met concl. van advocaat-generaal D. VANDERMEERSCH, op datum in Pas..

- Art. 624 Wetboek van Strafvordering

- Art. 6.2 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

21 december 2021

P.21.0733.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211221.2N.16](#)

AC nr. ...

HERZIENING

ALGEMEEN

Algemeen - Oorzaak - Nieuw feit - Intrekking of wijziging van een verklaring door getuige - Niet bestaanbaarheid met de uitspraak - Aanvoering

Een verzoek tot herziening kan steunen op het intrekken of wijzigen door een getuige van zijn verklaring, wanneer een gegeven de oprechtheid van die intrekking of wijziging waarschijnlijk maakt (1); het staat aan de verzoeker om met voldoende aanwijzingen te staven dat dergelijke intrekking of wijziging, op zichzelf of in verband met de vroeger geleverde bewijzen, met de uitspraak van de veroordeling niet bestaanbaar schijnt, zodanig dat het ernstige vermoeden ontstaat dat indien dit gegeven bekend zou zijn geweest, het onderzoek van de zaak zou hebben geleid, hetzij tot een vrijspraak van de veroordeelde, hetzij tot het verval van de strafvordering, hetzij tot het ontslag van rechtsvervolging, hetzij tot de toepassing van een minder strenge strafwet (2). (1) Cass. 26 september 2017, AR P.17.0404.N, AC 2017, nr. 499; Cass. 22 september 1999, AR P.99.1089.F, AC 1999, nr. 479. (2) Over de nieuwe regelgeving m.b.t. de procedure van de herziening in strafzaken ingevolge de wet van 11 juli 2018 houdende diverse bepalingen in strafzaken (BS 18 juli 2018): P. TRAEST en J. ROELANDT, "Herziening van de herziening anno 2019", NC 2019, 481-508.

- Art. 443, eerste lid, 3° Wetboek van Strafvordering

16 november 2021

P.20.1152.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211116.2N.12](#)

AC nr. ...

Algemeen - Oorzaak - Nieuw feit - Intrekking of wijziging van een verklaring door getuige - Niet bestaanbaarheid met de uitspraak - Aanvoering

Een verzoek tot herziening kan steunen op het intrekken of wijzigen door een getuige van zijn verklaring, wanneer een gegeven de oprechtheid van die intrekking of wijziging waarschijnlijk maakt (1); het staat aan de verzoeker om met voldoende aanwijzingen te staven dat dergelijke intrekking of wijziging, op zichzelf of in verband met de vroeger geleverde bewijzen, met de uitspraak van de veroordeling niet bestaanbaar schijnt, zodanig dat het ernstige vermoeden ontstaat dat indien dit gegeven bekend zou zijn geweest, het onderzoek van de zaak zou hebben geleid, hetzij tot een vrijspraak van de veroordeelde, hetzij tot het verval van de strafvordering, hetzij tot het ontslag van rechtsvervolging, hetzij tot de toepassing van een minder strenge strafwet (2). (1) Cass. 26 september 2017, AR P.17.0404.N, AC 2017, nr. 499; Cass. 22 september 1999, AR P.99.1089.F, AC 1999, nr. 479. (2) Over de nieuwe regelgeving m.b.t. de procedure van de herziening in strafzaken ingevolge de wet van 11 juli 2018 houdende diverse bepalingen in strafzaken (BS 18 juli 2018): P. TRAEST en J. ROELANDT, "Herziening van de herziening anno 2019", NC 2019, 481-508.

- Art. 443, eerste lid, 3° Wetboek van Strafvordering

16 november 2021

P.20.1152.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211116.2N.12](#)

AC nr. ...

Algemeen - Oorzaak - Nieuw feit - Intrekking of wijziging van een verklaring door getuige - Oprechtheid

Een verzoek tot herziening kan steunen op het intrekken of wijzigen door een getuige van zijn verklaring, wanneer een gegeven de oprechtheid van die intrekking of wijziging waarschijnlijk maakt (1); het staat aan de verzoeker om met voldoende aanwijzingen te staven dat dergelijke intrekking of wijziging, op zichzelf of in verband met de vroeger geleverde bewijzen, met de uitspraak van de veroordeling niet bestaanbaar schijnt, zodanig dat het ernstige vermoeden ontstaat dat indien dit gegeven bekend zou zijn geweest, het onderzoek van de zaak zou hebben geleid, hetzij tot een vrijspraak van de veroordeelde, hetzij tot het verval van de strafvordering, hetzij tot het ontslag van rechtsvervolging, hetzij tot de toepassing van een minder strenge strafwet (2). (1) Cass. 26 september 2017, AR P.17.0404.N, AC 2017, nr. 499; Cass. 22 september 1999, AR P.99.1089.F, AC 1999, nr. 479. (2) Over de nieuwe regelgeving m.b.t. de procedure van de herziening in strafzaken ingevolge de wet van 11 juli 2018 houdende diverse bepalingen in strafzaken (BS 18 juli 2018): P. TRAEST en J. ROELANDT, "Herziening van de herziening anno 2019", NC 2019, 481-508.

- Art. 443, eerste lid, 3° Wetboek van Strafvordering

16 november 2021

P.20.1152.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211116.2N.12](#)

AC nr. ...

Algemeen - Oorzaak - Nieuw feit - Intrekking of wijziging van een verklaring door getuige - Oprechtheid

Een verzoek tot herziening kan steunen op het intrekken of wijzigen door een getuige van zijn verklaring, wanneer een gegeven de oprechtheid van die intrekking of wijziging waarschijnlijk maakt (1); het staat aan de verzoeker om met voldoende aanwijzingen te staven dat dergelijke intrekking of wijziging, op zichzelf of in verband met de vroeger geleverde bewijzen, met de uitspraak van de veroordeling niet bestaanbaar schijnt, zodanig dat het ernstige vermoeden ontstaat dat indien dit gegeven bekend zou zijn geweest, het onderzoek van de zaak zou hebben geleid, hetzij tot een vrijspraak van de veroordeelde, hetzij tot het verval van de strafvordering, hetzij tot het ontslag van rechtsvervolging, hetzij tot de toepassing van een minder strenge strafwet (2). (1) Cass. 26 september 2017, AR P.17.0404.N, AC 2017, nr. 499; Cass. 22 september 1999, AR P.99.1089.F, AC 1999, nr. 479. (2) Over de nieuwe regelgeving m.b.t. de procedure van de herziening in strafzaken ingevolge de wet van 11 juli 2018 houdende diverse bepalingen in strafzaken (BS 18 juli 2018): P. TRAEST en J. ROELANDT, "Herziening van de herziening anno 2019", NC 2019, 481-508.

- Art. 443, eerste lid, 3° Wetboek van Strafvordering

16 november 2021

P.20.1152.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211116.2N.12](#)

AC nr. ...

HOGER BEROEP

BURGERLIJKE ZAKEN (HANDELSZAKEN EN SOCIALE ZAKEN INBEGREPEN)

Burgerlijke zaken (handelszaken en sociale zaken inbegrepen) - Gevolgen - bevoegdheid van de rechter - Devolutieve kracht

In de regel onttrekt het hoger beroep het gehele geschil, met inbegrip van de punten van de vordering waarover nog geen uitspraak was gedaan, aan de eerste rechter en maakt het dit geschil aanhangig bij de rechter in hoger beroep (1). (1) Cass. 29 mei 2015, AR C.13.0615.N, AC 2015, nr. 356, met concl. van advocaat-generaal VANDEWAL; A. HOC en J.-Fr. VAN DROOGHENBROECK, *Droit judiciaire*, dl. 2, vol. 2, Brussel, Larcier, 2021, p. 119; J. ENGLEBERT en X. TATON (dir.), *Droit du procès civil*, vol. 2, Limal, Anthémis, 2019, p. 572; P. VANLERSBERGHE, "De verruimde devolutieve kracht...", R.A.B.G., 2015, p. 1241; D. MOUGENOT, "Principes de droit judiciaire privé", Rep. Not., dl. XIII, boek O, 2021, nr. 476; S. VOET, "Verruimde devolutieve werking...", T.fam., 2016, p. 39.

- Art. 1068 Gerechtelijk Wetboek

31 januari 2022

C.21.0082.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220131.3F.3](#)

AC nr. ...

Burgerlijke zaken (handelszaken en sociale zaken inbegrepen) - Gevolgen - bevoegdheid van de rechter - Devolutieve kracht - Beperking van het hoger beroep - Voorwerp

De partij die hoger beroep instelt, kan zijn hoger beroep beperken, maar die beperking kan enkel slaan op de punten van de rechtsvordering waarover de eerste rechter uitspraak heeft gedaan (1). (1) Cass. 29 mei 2015, AR C.13.0615.N, AC 2015, nr. 356, met concl. van advocaat-generaal VANDEWAL; A. HOC en J.-Fr. VAN DROOGHENBROECK, *Droit judiciaire*, dl. 2, vol. 2, Brussel, Larcier, 2021, p. 119; J. ENGLEBERT en X. TATON (dir.), *Droit du procès civil*, vol. 2, Limal, Anthémis, 2019, p. 572; P. VANLERSBERGHE, "De verruimde devolutieve kracht...", R.A.B.G., 2015, p. 1241; D. MOUGENOT, "Principes de droit judiciaire privé", Rep. Not., dl. XIII, boek O, 2021, nr. 476; S. VOET, "Verruimde devolutieve werking...", T.fam., 2016, p. 39.

- Art. 1068 Gerechtelijk Wetboek

31 januari 2022

C.21.0082.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220131.3F.3](#)

AC nr. ...

Burgerlijke zaken (handelszaken en sociale zaken inbegrepen) - Beslissingen en partijen - Door de oorspronkelijke schuldeiser na het vonnis van de eerste rechter aan de overnemer overgedragen schuldvordering - Hoger beroep door de schuldeiser-cessionaris - Mogelijkheid

Indien de eerste rechter over de betwiste schuldvordering heeft geoordeeld en de latere overdracht van de schuldvordering de gecedeerde schuldenaar is ter kennis gebracht, kan de overnemer hoger beroep instellen tegen de gecedeerde schuldenaar, ook al was hij geen procespartij in het geding voor de eerste rechter; de overnemer heeft daartoe de vereiste proceshoedanigheid als bijzondere rechtsverkrijger van de overnemer (1). (1) Zie concl. OM.

- Artt. 1690, 1692 en 1699 Oud Burgerlijk Wetboek

23 september 2022

F.20.0119.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220923.1N.9](#)

AC nr. ...

STRAFZAKEN (DOUANE EN ACCIJNZEN INBEGREPEN)

Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Gevolgen - Bevoegdheid van de rechter - Voorlopige hechtenis - Beschikking tot invrijheidstelling onder voorwaarden - Hogere beroepen van het openbaar ministerie en van de inverdenkinggestelde - Arrest dat uitspraak doet op het enkele hoger beroep van het openbaar ministerie

Wanneer het hoger beroep van de inverdenkinggestelde geen weerslag heeft op de omvang van de aanhangigmaking van de zaak, door het hoger beroep van het openbaar ministerie, bij het onderzoeksgerecht, is het middel dat de appelrechters verwijt te hebben verzuimd over dat hoger beroep uitspraak te doen, bij gebrek aan belang niet ontvankelijk.

- Artt. 30 en 31 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

27 april 2022

P.22.0516.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220427.2F.13](#)

AC nr. ...

Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Gevolgen - Bevoegdheid van de rechter - Hoger beroep van het openbaar ministerie - Grief die de straf ontoereikend acht

De vermelding dat het openbaar ministerie de straf ontoereikend acht, maakt de aanwijzing door de appelland van de beschikking die hij opnieuw in het debat wilde betrekken niet onduidelijk; die vermelding ontnemt het gerecht in hoger beroep de bevoegdheid niet om de straf te beoordelen binnen de grenzen van de wet die de straf oplegt en van de procedure waarop ze betrekking heeft, zodat ze het gerecht in hoger beroep toelaat zich over bijkomende straffen uit te spreken die de eerste rechter zou hebben verzuimd om aan de beklaagde op te leggen, zoals de in artikel 42 Strafwetboek bedoelde verbeurdverklaringen (1). (1) Cass. 11 februari 2020, AR P.19.0798.N, AC 2019, nr. 117; Cass. 12 september 2018, AR P.18.0350.F, AC 2018, nr. 465 ; Cass. 26 september 2017, AR P.17.0848.N, AC 2017, nr. 543.

- Art. 204 Wetboek van Strafvordering

6 oktober 2021

P.21.0721.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211006.2F.9](#)

AC nr. ...

Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Gevolgen - Bevoegdheid van de rechter - Samenloop tussen hoger beroep en verzet - Volgorde waarin uitspraak moet worden gedaan over de rechtsmiddelen

Wanneer een beklagde tegen hetzelfde verstekvonnis verzet doet en vervolgens hoger beroep instelt, moet eerst uitspraak worden gedaan over het oudste rechtsmiddel en zal er pas over het tweede uitspraak worden gedaan nadat het eerste niet-ontvankelijk werd verklaard (1); indien de niet-verschenen partij, na ontvankelijk verzet te hebben aangetekend, hoger beroep instelt, kan dat hoger beroep niet worden beoordeeld door het gerecht waarbij de eiser in hoger beroep de zaak aanhangig wil maken, aangezien zijn verzet de zaak opnieuw bij de eerste rechter aanhangig heeft gemaakt. (1) Zie M.-A. BEERNAERT, H.-D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, *Droit de la procédure pénale, Die Keure, Brugge, 9de uitg., 2021, II, p. 1762-1763*; Cass. 16 maart 2010, AR P.09.1837.N, AC 2010, nr. 187. Het OM heeft van zijn kant niet geconcludeerd dat, te dezen, het Hof kon vaststellen dat het hoger beroep kennelijk niet ontvankelijk was terwijl er nog geen beslissing was gewezen over de ontvankelijkheid van het weliswaar eerder ingestelde verzet.

- Art. 187, § 5, 3° Wetboek van Strafvordering

22 december 2021

P.21.1606.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211222.2F.14](#)

AC nr. ...

Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Gevolgen - Bevoegdheid van de rechter - Voorlopige hechtenis - Voorlopige invrijheidstelling - Handhaving door de correctionele rechtbank zonder volledig dossier - Vernietiging van de beslissing door het appelgerecht - Devolutieve kracht van het hoger beroep

Indien de correctionele kamer van het hof van beroep op het hoger beroep van een beklagde tegen een beslissing van de correctionele rechtbank die zijn op grond van artikel 27, § 1, 1°, Voorlopige Hechteniswet ingediend verzoek tot voorlopige invrijheidstelling ongegrond verklaart, deze beslissing nietig verklaart omdat het gehele strafdossier niet ter beschikking was en de correctionele kamer van het hof van beroep vervolgens uitspraak doet over het verzoek tot voorlopige invrijheidstelling en de voorlopige hechtenis handhaaft, doet dit appelgerecht uitspraak krachtens de devolutieve werking van het hoger beroep van de verzoeker; de omstandigheid dat de correctionele kamer van het hof van beroep verklaart de zaak aan zich te trekken en in eerste en laatste aanleg uitspraak te doen, doet daaraan niets af en maakt die beslissing niet onwettig (1). (1) Zie Cass. 31 juli 2001, AR P.01.1063.F, AC 2001, nr. 425; Cass. 29 mei 1996, AR P.96.0713.F, AC 1996, nr. 196; R. DECLERCQ, *Beginselen van strafrechtspiegeling*, Kluwer, 6de editie, 2014, nr. 1389, p. 592.

- Art. 30 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

16 december 2021

P.21.1578.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211216.2N.1](#)

AC nr. ...

Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Principaal beroep - Vorm - Termijn - Hoger beroep door het openbaar ministerie - Grief over de strafmaat - Vordering van het openbaar ministerie tot bevestiging van de straf - Strafverzwaring in hoger beroep - Toelaatbaarheid

Krachtens artikel 206, zesde alinea, Wetboek van Strafvordering kunnen de partijen in het geding ook op de rechtszitting afstand doen van het ingesteld hoger beroep of het ingesteld hoger beroep beperken; afstand van een rechtsmiddel vereist een ondubbelzinnige wilsuiting van degene die het heeft ingesteld; uit het enkele feit dat het openbaar ministerie in het door artikel 204 Wetboek van Strafvordering bedoelde verzoekschrift of grievenformulier heeft aangegeven een hervorming te beogen van de beroepen beslissing op het vlak van de straf en de magistraat van het openbaar ministerie bij het appelgerecht op de openbare rechtszitting de bevestiging heeft gevorderd van het beroepen vonnis met inbegrip van de opgelegde straf, kan niet worden afgeleid dat het openbaar ministerie afstand heeft gedaan van zijn hoger beroep (1). (1) Zie concl. OM.

- Artt. 204 en 206 Wetboek van Strafvordering

21 december 2021

P.21.0858.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211221.2N.3](#)

AC nr. ...

Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Principaal beroep - Vorm - Termijn - Laattijdig ingesteld hoger beroep - Overmacht - Beoordeling

Overmacht die alsnog de ontvankelijkheid verantwoordt van een laattijdig ingesteld hoger beroep, kan enkel voortvloeien uit een omstandigheid buiten de wil van de appelland en die door hem onmogelijk kon worden voorzien of vermeden; de rechter oordeelt onaantastbaar of de aangevoerde feiten en omstandigheden bij het instellen van hoger beroep een geval van overmacht uitmaken; het hof gaat enkel na of de rechter uit de feiten en omstandigheden die hij in aanmerking neemt, al dan niet wettig overmacht heeft kunnen afleiden; de rechter kan het bestaan van overmacht uitsluiten op grond van de vaststelling dat de betrokkene niet de nodige voorzorgen heeft genomen om de toestand die hij als overmacht aanvoert, te voorkomen (1). (1) Cass. 12 februari 2013, AR P.12.0685.N, AC 2013, nr. 98, JT 2013 494 noot A. DECROES; Cass. 8 april 2009, AR P.08.1907.F, AC 2009, nr. 248 met concl. van advocaat-generaal D. VANDERMEERSCH, op datum in Pas.. Zie C. VAN DEN WYNGAERT, S. VANDROMME en Ph. TRAEST, Strafrecht en strafprocesrecht in hoofdlijnen, Gompel & Svacina, 2019, 1420; M.-A. BEERNAERT, H.D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, Droit de la procédure pénale, Die Keure, 2021, 1728.

- Art. 203 Wetboek van Strafvordering
- Art. 203 Wetboek van Strafvordering
- Art. 203 Wetboek van Strafvordering
- Art. 203 Wetboek van Strafvordering
- Art. 203 Wetboek van Strafvordering
- Art. 203 Wetboek van Strafvordering
- Art. 203 Wetboek van Strafvordering
- Art. 203 Wetboek van Strafvordering
- Art. 203 Wetboek van Strafvordering
- Art. 203 Wetboek van Strafvordering

21 december 2021

P.21.0829.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211221.2N.10](#)

AC nr. ...

Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Gevolgen - Bevoegdheid van de rechter - Devolutieve werking - Beroepen beslissing gewezen op verzet - Ontvankelijk maar niet-gegrond verklaard verzet - Enkel hoger beroep van de beklagde - Rechtsmacht van de rechters in hoger beroep

Op het enkel hoger beroep van de veroordeelde hebben de appelrechters geen rechtsmacht om de beslissing van de eerste rechter te hervormen in zoverre deze het verzet van die veroordeelde tegen een vonnis dat bij verstek zijn probatieuitstel heeft herroepen, ontvankelijk verklaart. (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 47.

- Artt. 202 en 203 Wetboek van Strafvordering

19 januari 2022

P.21.1334.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220119.2F.2](#)

AC nr. ...

Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Principaal beroep - Vorm - Termijn - Vorm - Grievenformulier - Hoger beroep van het openbaar ministerie - Grief die de straf ontoereikend acht

De vermelding dat het openbaar ministerie de straf ontoereikend acht, maakt de aanwijzing door de appellant van de beschikking die hij opnieuw in het debat wilde betrekken niet onduidelijk; die vermelding ontnemt het gerecht in hoger beroep de bevoegdheid niet om de straf te beoordelen binnen de grenzen van de wet die de straf oplegt en van de procedure waarop ze betrekking heeft, zodat ze het gerecht in hoger beroep toelaat zich over bijkomende straffen uit te spreken die de eerste rechter zou hebben verzuimd om aan de beklaagde op te leggen, zoals de in artikel 42 Strafwetboek bedoelde verbeurdverklaringen (1). (1) Cass. 11 februari 2020, AR P.19.0798.N, AC 2019, nr. 117; Cass. 12 september 2018, AR P.18.0350.F, AC 2018, nr. 465 ; Cass. 26 september 2017, AR P.17.0848.N, AC 2017, nr. 543.

- Art. 204 Wetboek van Strafvordering

6 oktober 2021

P.21.0721.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211006.2F.9](#)

AC nr. ...

Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Rechtspleging in hoger beroep - Vernietiging van het beroepen vonnis door het gerecht in hoger beroep - Regel van eenstemmigheid - Toepassing

De artikelen 193bis, 211 en 211bis Wetboek van Strafvordering bepalen niet dat het gerecht in hoger beroep de regel van de eenstemmigheid dient toe te passen omdat het, met toepassing van artikel 292, tweede lid, Gerechtelijk Wetboek, alvorens de beklaagde te veroordelen, het beroepen vonnis heeft vernietigd (1). (1) Cass. 5 december 2007, AR P.07.1316.F, AC 2007, nr. 617.

- Artt. 193bis, 211 en 211bis Wetboek van Strafvordering

23 maart 2022

P.21.1313.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220323.2F.5](#)

AC nr. ...

Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Gevolgen - Bevoegdheid van de rechter - Voorlopige hechtenis - Beschikking tot invrijheidstelling onder voorwaarden - Hoger beroep van het openbaar ministerie - Aanhangigmaking van de zaak bij het gerecht in hoger beroep

Op het hoger beroep van het openbaar ministerie tegen een beschikking die de inverdenkinggestelde in vrijheid stelt onder naleving van verschillende voorwaarden, staat de aan de kamer van inbeschuldigingstelling toegekende rechtsmacht haar toe de inverdenkinggestelde vrij te laten, desgevallend onder naleving van bepaalde voorwaarden, of zijn opsluiting in de gevangenis of onder elektronisch toezicht te handhaven.

- Art. 30 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Gevolgen - Bevoegdheid van de rechter - Redelijke termijn voor de berechting - Overschrijding volgens het beroepen vonnis, maar niet volgens de beslissing die, op het hoger beroep, de straf bevestigt - Invloed op de verplichting om met eenparigheid van stemmen uitspraak te doen

Uit de enkele vaststelling, door de appelrechters die de door de eerste rechter opgelegde straf bevestigen, dat de redelijke termijn niet is overschreden, terwijl het beroepen vonnis het tegendeel had geoordeeld, kan niet worden afgeleid dat zij de toestand van de beklaagde hebben verergerd, zodat het appelgerecht uitspraak had moeten doen met eenparige stemmen van zijn leden, aangezien uit de bestreden beslissing niet blijkt dat de appelrechters, indien zij de overschrijding van de redelijke termijn in aanmerking hadden genomen, de straf zouden hebben verminderd (1). (1) Volgens het OM was het middel niet ontvankelijk in zoverre het aanvoerde dat de appelrechters "noodzakelijkerwijs" een minder zware straf zouden hebben opgelegd indien zij het beroepen vonnis hadden bevestigd in zoverre dat vonnis oordeelde dat de overschrijding van de redelijke termijn voor de berechting was overschreden, zodat het uitgaat van een veronderstelling.

(M.N.B.)

- Art. 21ter Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

- Art. 211bis Wetboek van Strafvordering

Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Gevolgen - Bevoegdheid van de rechter - Afstand van hoger beroep - Hoger beroep door het openbaar ministerie - Grief over de strafmaat - Vordering van het openbaar ministerie tot bevestiging van de straf - Strafverzwaring in hoger beroep - Toelaatbaarheid

Krachtens artikel 206, zesde alinea, Wetboek van Strafvordering kunnen de partijen in het geding ook op de rechtszitting afstand doen van het ingesteld hoger beroep of het ingesteld hoger beroep beperken; afstand van een rechtsmiddel vereist een ondubbelzinnige wilsuiting van degene die het heeft ingesteld; uit het enkele feit dat het openbaar ministerie in het door artikel 204 Wetboek van Strafvordering bedoelde verzoekschrift of grievenformulier heeft aangegeven een hervorming te beogen van de beroepen beslissing op het vlak van de straf en de magistraat van het openbaar ministerie bij het appelgerecht op de openbare rechtszitting de bevestiging heeft gevorderd van het beroepen vonnis met inbegrip van de opgelegde straf, kan niet worden afgeleid dat het openbaar ministerie afstand heeft gedaan van zijn hoger beroep (1). (1) Zie concl. OM.

- Artt. 204 en 206 Wetboek van Strafvordering

Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Beslissingen en partijen - Jeugdrechtbank - Beslissing van de jeugdrechtbank om een minderjarige niet uit handen te geven - Hoger beroep van de burgerlijke partij - Toelaatbaarheid

Een burgerlijke partij heeft geen belang om te eisen dat haar burgerlijke rechtsvordering wordt beoordeeld door het gewone vonnisgerecht na een gebeurlijke uithandengeving van de minderjarige en niet door de jeugdrechtbank; de beslissing over de uithandengeving heeft immers geen nadelig effect voor de beoordeling van die burgerlijke rechtsvordering; voor beide gerechten kan een burgerlijke partij alle argumenten aanvoeren tot staving van haar rechtsvordering die enkel strekt tot het herstel van de door haar geleden schade; de onmogelijkheid voor een burgerlijke partij om een rechtsmiddel aan te wenden tegen de weigering om een minderjarige uit handen te geven zodat over de burgerlijke rechtsvordering wordt beslist door de jeugdrechtbank, tast het recht van de burgerlijke partij van toegang tot de rechter of haar recht op een daadwerkelijk rechtsmiddel, zoals gewaarborgd door de artikelen 6.1 en 13 EVRM, niet aan (1). (1) Zie concl. "in hoofdzaak" OM.

- Art. 202, 2° Wetboek van Strafvordering
- Art. 57bis Wet 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming
- Artt. 6 en 13 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

28 september 2021

P.21.0654.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210928.2N.4](#)

AC nr. ...

Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Algemeen - Vernietiging van het beroepen vonnis door het gerecht in hoger beroep

Krachtens artikel 20 Gerechtelijk Wetboek kunnen middelen van nietigheid niet tegen vonnissen worden aangewend; deze kunnen alleen worden vernietigd door de bij wet bepaalde rechtsmiddelen; hieruit volgt dat het arrest dat na de aanwending van het rechtsmiddel van hoger beroep het beroepen vonnis vernietigt, dat vonnis vervangt, zonder het met terugwerkende kracht te vernietigen.

- Art. 20 Gerechtelijk Wetboek

23 maart 2022

P.21.1313.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220323.2F.5](#)

AC nr. ...

HUUR VAN GOEDEREN

HUISHUUR

Huishuur - Verplichtingen van partijen - Sociale huurwoning - Melding duurzame bijwoonst

De huurder van een sociale woning die aanvoert dat hij een duurzame bijwoonst heeft gemeld aan de verhuurder, moet hiervan krachtens artikel 8.5 Burgerlijk Wetboek het bewijs leveren met een redelijke mate van zekerheid; een melding van de bijwoonst vormt geen positief feit waarvan het vanwege de aard zelf van het te bewijzen feit niet mogelijk of niet redelijk is om een zeker bewijs te verlangen, in de zin van artikel 8.6 Burgerlijk Wetboek; de huurder kan derhalve geen genoegen nemen met het aantonen van de waarschijnlijkheid ervan (1). (1) Zie Cass. 9 september 2016, AR C.15.0454.N, AC 2016, nr. 473; Cass. 3 maart 2016, AR C.15.0219.N, AC 2016, nr. 157.

- Art. 92, § 3, eerste lid, 2° Decreet Vlaams Gemeenschap 15 juli 1997 houdende de Vlaamse Wooncode
- Artt. 8.4, 8.5 en 8.6 Burgerlijk Wetboek - Boek VIII: Bewijs

30 september 2022

C.22.0050.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220930.1N.2](#)

AC nr. ...

Huishuur - Verplichtingen van partijen - Geldsom overhandigd tot waarborg van de naleving van de huurdersverplichtingen - Plaatsing op een geïndividualiseerde rekening - Verplichting van verhuurder - Niet-naleving van die verplichting

Uit de bepalingen van artikel 10, § 1, eerste tot derde lid, en § 2, van de regels betreffende de huurovereenkomsten met betrekking tot de hoofdverblijfplaats van de huurder in het bijzonder, vervat in artikel 2 van de wet van 20 februari 1991, en de artikelen 248, § 1 tot § 3, en 249, § 1, van de ordonnantie van 17 juli 2003 houdende de Brusselse Huisvestingscode, die krachtens artikel 12 van de regels betreffende de huurovereenkomsten met betrekking tot de hoofdverblijfplaats van de huurder in het bijzonder en artikel 216 van de Brusselse Huisvestingscode dwingend zijn, volgt dat, niettegenstaande elk andersluidend contractueel beding, de verplichting om de tot waarborg van de naleving van de verplichtingen van de huurder overhandigde geldsom te plaatsen op een geïndividualiseerde rekening op naam van de huurder bij een financiële instelling, op de verhuurder rust, wanneer deze in het bezit is van de voormelde geldsom, en, dat bij niet-naleving van die verplichting, de verhuurder ertoe gehouden is om aan de huurder de bij die bepalingen vastgestelde rente te betalen.

- Artt. 248 en 249 Ordonnantie 17 juli 2003 houdende de Brusselse Huisvestingscode
- Art. 2 Wet houdende wijziging van de bepalingen van het Burgerlijk wetboek inzake huishuur

21 januari 2022

C.21.0343.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220121.1F.6](#)

AC nr. ...

HUWELIJKSGEMEENSCHAP [ZIE: 413 HUWELIJKSVERMOGENSS

- Onomkeerbare vermenging van eigen gelden en gemeenschapsgelden - Vergoeding aan eigen vermogen - Bewijs

Het volstaat niet dat tijdens het huwelijk eigen gelden zijn terechtgekomen op een bankrekening, hetzij op naam van beide echtgenoten hetzij op naam van een van beide echtgenoten, waarop het wettelijke vermoeden van gemeenschap van toepassing is om te bewijzen dat er vermenging is opgetreden tussen de eigen gelden en de gemeenschapsgelden; de vermenging moet onomkeerbaar zijn ingevolge bewerkingen op de bankrekening zodat de eigen gelden niet langer individualiseerbaar zijn en daadwerkelijk in het gemeenschappelijk vermogen zijn terechtgekomen (1) (2). (1) Cass. 4 juni 2020, AR C.19.0192.N, AC 2020, nr. 366. (2) Zie Cass. 21 januari 2011, AR C.10.0228.N, AC 2011, nr. 63.

- Artt. 8.1, 9°, en 8.29 Burgerlijk Wetboek - Boek VIII: Bewijs
- Art. 1434 Oud Burgerlijk Wetboek

17 maart 2022

C.21.0373.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220317.1N.1](#)

AC nr. ...

INKOMSTENBELASTINGEN

AANSLAGPROCEDURE

Aanslagprocedure - Wijziging door de administratie van een aangifte - Bericht van wijziging - Antwoord belastingplichtige binnen de maand na verzending - Mogelijkheid tot het vestigen van de aanslag - Wachtermijn

Indien de belastingplichtige antwoordt op het bericht van wijziging binnen een maand na de verzending ervan, mag de administratie, na ontvangst van dit antwoord, overgaan tot het vestigen van de aanslag na het verstrijken van die termijn en vooraleer een termijn van een maand is verstreken vanaf de derde werkdag volgend op de verzending van het bericht; dat de belastingplichtige die binnen de termijn van één maand na de verzending van het bericht van wijziging van aangifte, nog een aanvullend antwoord aan de administratie kan overmaken door afgifte van een aangetekende brief aan de post tot uiterlijk één maand na de derde werkdag volgend op de verzending van dat bericht, doet daaraan geen afbreuk (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 346 Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

23 september 2022

F.20.0165.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220923.1N.3](#)

AC nr. ...

Aanslagprocedure - Bewijsvoering - Algemeen - Onderzoekingen met het oog op de vestiging van de aanslagen - Voorafgaande kennisgeving van de aanwijzingen van fraude - Afwezigheid - Sanctie

De in artikel 333, derde lid, WIB92 bedoelde voorafgaande kennisgeving is voorgeschreven op straffe van nietigheid van de naar aanleiding van het resultaat van die onderzoekingen gevestigde aanslag (1). (1) Cass. 12 februari 2016, AR F.14.0216.F, AC 2016, nr. 103.

- Art. 333, derde lid Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

27 mei 2022

F.21.0012.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220527.1F.2](#)

AC nr. ...

Aanslagprocedure - Bezwaar - Behandeling van het bezwaarschrift - Voorafgaande kennisgeving van de aanwijzingen van fraude - Afwezigheid

De verwijzing in artikel 374 WIB92 naar artikel 333 van dat wetboek impliceert niet dat die bepaling, welke betrekking heeft op de controle met het oog op de vestiging van de aanslagen, moet worden toegepast in de fase van de behandeling van het bezwaarschrift; het gebrek aan voorafgaande kennisgeving aan de belastingplichtige van de aanwijzingen van fraude door de ambtenaar belast met de behandeling van een bezwaarschrift, heeft geen invloed op de aanslagen die werden gevestigd vóór de onderzoekingen die in het kader van de behandeling van het bezwaarschrift werden verricht.

- Art. 374 Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

27 mei 2022

F.21.0012.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220527.1F.2](#)

AC nr. ...

Aanslagprocedure - Aanslagtermijn - Personenbelasting - Diverse inkomsten - Occasionele of toevallige winsten of baten buiten de uitoefening van een beroepswerkzaamheid - Schuldvordering - Belastbaar tijdperk

Uit geen enkele wettelijke bepaling volgt dat de diverse inkomsten die bestaan in occasionele of toevallige winsten of baten buiten de uitoefening van een beroepswerkzaamheid, vastgesteld of vermoed zouden zijn vanaf het ogenblik dat de schuldvordering die eraan ten grondslag ligt, zeker en vaststaand is (1). (1) Cass. 5 mei 2017, AR F.15.0171.N, AC 2017, nr. 313; Cass. 19 april 1999, AR F.98.0103.F, AC 1999, nr. 219; Cass. 1 februari 1999, AR F.98.0033.F, AC 1999, nr. 55.

- Artt. 200, a), en 204, 4°, a) Koninklijk Besluit tot uitvoering van het Wetboek van Inkomstenbelastingen 1992

- Artt. 90, 1°, en 360 Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

25 februari 2022

F.20.0011.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220225.1F.11](#)

AC nr. ...

Aanslagprocedure - Algemeen - Belastbare grondslag - Personenbelasting - Diverse inkomsten - Occasionele of toevallige winsten of baten buiten de uitoefening van een beroepswerkzaamheid - Schuldvordering - Belastbaar tijdperk

Uit geen enkele wettelijke bepaling volgt dat de diverse inkomsten die bestaan in occasionele of toevallige winsten of baten buiten de uitoefening van een beroepswerkzaamheid, vastgesteld of vermoed zouden zijn vanaf het ogenblik dat de schuldvordering die eraan ten grondslag ligt, zeker en vaststaand is (1). (1) Cass. 5 mei 2017, AR F.15.0171.N, AC 2017, nr. 313; Cass. 19 april 1999, AR F.98.0103.F, AC 1999, nr. 219; Cass. 1 februari 1999, AR F.98.0033.F, AC 1999, nr. 55.

- Artt. 200, a), en 204, 4°, a) Koninklijk Besluit tot uitvoering van het Wetboek van Inkomstenbelastingen 1992

- Artt. 90, 1°, en 360 Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

25 februari 2022

F.20.0011.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220225.1F.11](#)

AC nr. ...

Aanslagprocedure - Aanslag van ambtswege en forfaitaire aanslag - Beroepsverliezen - Begrip - Belastbare inkomsten - Vaststelling op forfaitaire basis - Bewijs van de beroepsverliezen

De beroepsverliezen vertegenwoordigen het negatieve saldo van een beroepswerkzaamheid tijdens een welbepaald belastbaar tijdperk wegens een overschot aan overeenkomstig artikel 49 WIB92 aftrekbare beroepskosten, wat inhoudt dat de voormelde verliezen kunnen worden verantwoord op de in laatstgenoemde bepaling omschreven wijze, op basis van reële inkomsten en niet op basis van forfaitair geraamde inkomsten (1). (1) Cass. 14 maart 1997, AR P.94.0054.N, AC 1997, nr. 144; Cass. 7 april 1994, AR F.93.0093.F, AC 1994, nr. 160.

- Artt. 23, § 2, 2°, 49 en 342, § 1, tweede lid Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

25 februari 2022

F.20.0007.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220225.1F.12](#)

AC nr. ...

INTERNATIONALE VERDRAGEN

Internationale verdragen - Overeenkomst inzake de voorrechten en immuniteiten van het Internationaal Strafgerechtshof - Raadslieden - Erelonen betaald door het Internationaal Strafgerechtshof - Belastbaarheid

Artikel 18.3 Overeenkomst inzake de voorrechten en immuniteiten van het Internationaal Strafgerechtshof staat er niet aan in de weg staat dat een raadsman belast wordt op de erelonen die hij heeft verkregen van het Internationaal Strafgerechtshof, in de Staat die verdragspartij is waarin hij in elk geval aan belasting onderworpen is, niet omwille van een verblijf aldaar ter vervulling van zijn functies bij voormeld Hof, maar omdat hij daar zijn vaste fiscale woonplaats heeft op grond van de interne wetgeving (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 18.3 Overeenkomst inzake de voorrechten en immuniteiten van het Internationaal Strafgerechtshof, gedaan te New York op 9 september 2002

23 september 2022

F.20.0145.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220923.1N.1](#)

AC nr. ...

PERSONENBELASTING

Personenbelasting - Bedrijfsinkomsten - Bedrijfsverliezen - Begrip - Belastbare inkomsten - Vaststelling op forfaitaire basis - Bewijs van de beroepsverliezen

De beroepsverliezen vertegenwoordigen het negatieve saldo van een beroepswerkzaamheid tijdens een welbepaald belastbaar tijdperk wegens een overschot aan overeenkomstig artikel 49 WIB92 aftrekbare beroepskosten, wat inhoudt dat de voormelde verliezen kunnen worden verantwoord op de in laatstgenoemde bepaling omschreven wijze, op basis van reële inkomsten en niet op basis van forfaitair geraamde inkomsten (1). (1) Cass. 14 maart 1997, AR P.94.0054.N, AC 1997, nr. 144; Cass. 7 april 1994, AR F.93.0093.F, AC 1994, nr. 160.

- Artt. 23, § 2, 2°, 49 en 342, § 1, tweede lid Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

25 februari 2022

F.20.0007.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220225.1F.12](#)

AC nr. ...

Personenbelasting - Bedrijfsinkomsten - Bezoldigingen - Bedrijfsleiders - Onrechtmatig toegeëigende gelden - Belastbaarheid

Het begrip "bezoldigingen van bedrijfsleider" in de zin van de artikelen 30, 2°, en 32, eerste lid, WIB92 omvat ook de gelden die een bedrijfsleider zich onrechtmatig heeft toegeëigend ten nadele van de vennootschap, voor zover deze gelden hun oorzaak vinden in de door de bedrijfsleider uitgeoefende functie of ten bate van de vennootschap verrichte prestaties (1). (1) Zie concl. OM.

- Artt. 30 en 32 Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

23 september 2022

F.20.0118.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220923.1N.8](#)

AC nr. ...

Personenbelasting - Bedrijfsinkomsten - Meerwaarden - Meerwaarde uit de inbreng van een bedrijfstak - Fiscale neutraliteit bij de verkrijgende vennootschap van de inbreng - Schending van artikel 46, § 2, eerste lid, WIB92 door de verkrijgende vennootschap van de inbreng - Gevolgen voor de inbrenger - Vrijstellingen

Artikel 46, § 2, eerste lid, WIB92, stelt voor de gevallen waarin de meerwaarden verkregen uit een inbreng van een bedrijfstuk bij de inbrenger krachtens artikel 46, § 1, van dat wetboek zijn vrijgesteld, een regeling van fiscale neutraliteit in bij de verkrijgende vennootschap van de inbreng, die laatstgenoemde verplicht tot het houden van haar fiscale balans alsof zij de persoon van de inbrenger zou voortzetten; hieruit volgt niet dat, wanneer de verkrijgende vennootschap van de inbreng van een bedrijfstuk zich wegens schending van artikel 46, § 2, eerste lid, blootstelt aan een fiscale regularisatie, de inbrenger het recht op vrijstelling van de met naleving van artikel 46, eerste lid, 2°, en derde lid, verwezenlijkte stopzettingmeerwaarde kan worden ontzegd (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 382.

- Artt. 46, § 1er, eerste lid, 2°, et 3, et § 2, eerste lid Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

27 mei 2022

F.21.0090.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220527.1F.5](#)

AC nr. ...

Personenbelasting - Diverse inkomsten - Occasionele of toevallige winsten of baten buiten de uitoefening van een beroepswerkzaamheid - Schuldvordering - Belastbaar tijdperk

Uit geen enkele wettelijke bepaling volgt dat de diverse inkomsten die bestaan in occasionele of toevallige winsten of baten buiten de uitoefening van een beroepswerkzaamheid, vastgesteld of vermoed zouden zijn vanaf het ogenblik dat de schuldvordering die eraan ten grondslag ligt, zeker en vaststaand is (1). (1) Cass. 5 mei 2017, AR F.15.0171.N, AC 2017, nr. 313; Cass. 19 april 1999, AR F.98.0103.F, AC 1999, nr. 219; Cass. 1 februari 1999, AR F.98.0033.F, AC 1999, nr. 55.

- Artt. 200, a), en 204, 4°, a) Koninklijk Besluit tot uitvoering van het Wetboek van Inkomstenbelastingen 1992

- Artt. 90, 1°, en 360 Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

25 februari 2022

F.20.0011.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220225.1F.11](#)

AC nr. ...

Personenbelasting - Bedrijfsinkomsten - Algemeen - Onrechtmatig toegeëigende gelden - Belastbaarheid

Het begrip "bezoldigingen van bedrijfsleider" in de zin van de artikelen 30, 2°, en 32, eerste lid, WIB92 omvat ook de gelden die een bedrijfsleider zich onrechtmatig heeft toegeëigend ten nadele van de vennootschap, voor zover deze gelden hun oorzaak vinden in de door de bedrijfsleider uitgeoefende functie of ten bate van de vennootschap verrichte prestaties (1). (1) Zie concl. OM.

- Artt. 30 en 32 Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

23 september 2022

F.20.0118.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220923.1N.8](#)

AC nr. ...

Personenbelasting - Bedrijfsinkomsten - Meerwaarden - Vrijstellingen - Meerwaarde uit de inbreng van een bedrijfstuk - Vrijstellingsvoorwaarden

Wanneer niet voor de regeling zoals omschreven in de artikelen 760, 762 en 764 tot 767 Wetboek van Vennootschappen wordt gekozen, zal de inbreng van een bedrijfstak niettemin overeenkomstig de overige bepalingen van het Wetboek van Vennootschappen worden verwezenlijkt, met name deze met betrekking tot de inbreng in natura, met toepassing van de gemeenrechtelijke regels betreffende de tegenwerpelijke van overdrachten; het is voldoende dat de inbreng in een vennootschap van een bedrijfstak aan de criteria van de artikelen 679 en 680 Wetboek van Vennootschappen beantwoordt om te voldoen aan de in artikel 46, § 1, derde lid, 2°, WIB92 bepaalde vrijstellingsvoorwaarde (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 382.

- Artt. 679, 680, 759, tweede lid, 760, 762, 763, tweede lid, 764 tot en met 767 Wetboek 7 mei 1999 van vennootschappen

- Artt. 46, § 1er, eerste lid, 2), en 3, 2°) Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

27 mei 2022

F.21.0090.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220527.1F.5](#)

AC nr. ...

Personenbelasting - Bedrijfsinkomsten - Bedrijfslasten - Aankoopprijs van handelsgoederen bestemd voor de doorverkoop - Bewijslast

De aankoopprijs van handelsgoederen bestemd voor de doorverkoop in het kader van een beroepsactiviteit vormt een aftrekbare beroepskost in de zin van artikel 49 WIB92; bijgevolg rust de bewijslast van de echtheid en het bedrag van deze aankopen op de belastingplichtige en dient hij dit bewijs te leveren overeenkomstig de regels vervat in de artikelen 49 en 50 WIB92 (1). (1) Zie concl. OM.

- Artt. 49 en 50 Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

23 september 2022

F.20.0175.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220923.1N.10](#)

AC nr. ...

VENNOOTSCHAPSBELASTING

Vennootschapsbelasting - Vaststelling van het belastbaar netto-inkomen - Bedrijfslasten - Verrichting gesteld met oog op belastingvoordeel

De omstandigheden dat tussen een verrichting van een vennootschap en haar maatschappelijke activiteit of statutair doel geen verband bestaat en dat een verrichting uitsluitend werd gesteld met het oog op een belastingvoordeel, sluiten als zodanig niet uit dat de kosten die met zulke verrichtingen verband houden als aftrekbare beroepskosten kunnen worden aangemerkt (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 49 Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

23 september 2022

F.20.0165.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220923.1N.3](#)

AC nr. ...

VOORHEFFINGEN EN BELASTINGKREDIET

Voorheffingen en belastingkrediet - Allerlei - Forfaitair gedeelte van buitenlandse belasting - Voorwaarden - Gelijkaardige buitenlandse belasting

Opdat een buitenlandse belasting kan worden beschouwd als gelijkaardig aan de in België geheven personenbelasting, de vennootschapsbelasting of de belasting der niet-verblijfhouders, dient deze buitenlandse belasting te beantwoorden aan de wezenlijke kenmerken van de in België geheven belasting; tot de wezenlijke elementen van de in België geheven belasting behoort dat het toepasselijke tarief bij wet is vastgesteld en derhalve niet vatbaar is voor onderhandelingen tussen de belastingplichtige en de belastingautoriteiten op een wijze die het mogelijk maakt het tarief zodanig te herleiden dat een quasi-vrijstelling wordt verleend (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 285 Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

23 september 2022

F.20.0165.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220923.1N.3](#)

AC nr. ...

INTERNATIONALE VERDRAGEN

- Overeenkomst inzake de voorrechten en immuniteiten van het Internationaal Strafgerechtshof - Raadslieden - Erelonen betaald door het Internationaal Strafgerechtshof - Belastbaarheid

Artikel 18.3 Overeenkomst inzake de voorrechten en immuniteiten van het Internationaal Strafgerechtshof staat er niet aan in de weg staat dat een raadsman belast wordt op de erelonen die hij heeft verkregen van het Internationaal Strafgerechtshof, in de Staat die verdragspartij is waarin hij in elk geval aan belasting onderworpen is, niet omwille van een verblijf aldaar ter vervulling van zijn functies bij voormeld Hof, maar omdat hij daar zijn vaste fiscale woonplaats heeft op grond van de interne wetgeving (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 18.3 Overeenkomst inzake de voorrechten en immuniteiten van het Internationaal Strafgerechtshof, gedaan te New York op 9 september 2002

23 september 2022

F.20.0145.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220923.1N.1](#)

AC nr. ...

- Kinderrechtenverdrag - Deelname van ouders aan procedures van jeugdbescherming - Begrip ouder

Artikel 9 Kinderrechtenverdrag noch een andere bepaling van dat verdrag legt uit wat voor het recht van het kind om niet te worden gescheiden van zijn ouders, behoudens rechterlijke beslissing, en voor het recht op deelname van partijen aan de procedure van jeugdbescherming onder het begrip "ouder" moet worden begrepen; daaruit volgt dat de verdere invulling daarvan is overgelaten aan de verdragsluitende Staten; artikel 46 Jeugdbeschermingswet bepaalt dat de dagvaarding op verzoek van het openbaar ministerie om te verschijnen voor de jeugdrechtbank, op straffe van nietigheid moet worden gericht aan de ouders, de opvangouders, de voogden of degenen die de minderjarige onder bewaring hebben, alsook in beginsel aan de minderjarige zelf; bij gebrek aan een specifieke bepaling is het begrip "ouder" hierbij te begrijpen in de gemeenrechtelijke betekenis, zoals langs vaderszijde bepaald in de artikelen 315 tot en met 325 oud Burgerlijk Wetboek (1); daaruit volgt dat hij van wie wordt aangevoerd dat hij de verwekker is van het kind zonder dat de afstamming van vaderszijde overeenkomstig de voormelde wetsbepalingen is vastgesteld, zich niet als ouder in een procedure voor de jeugdrechtbank kan manifesteren. (1) Over deze regels zie F. SWENNEN, Het personen en familierecht. Een benadering in context, Intersentia, 2021, 479-492.

- Artt. 315 tot 326 Oud Burgerlijk Wetboek

- Art. 46 Wet 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming

- Art. 9 Verdrag inzake de Rechten van het Kind aangenomen te New York op 20 november 1989

28 september 2021

P.21.0791.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210928.2N.5](#)

AC nr. ...

JACHT

- Waals Gewest - Bijvoederen van wilde zwijnen - Toelating

Krachtens artikel 12ter, § 4, van de Jachtwet van 28 februari 1882 is het voederen van wilde zwijnen slechts onder twee voorwaarden toegelaten: enerzijds moet er afleidend worden gevoederd, namelijk met het oog op het beschermen van teelten tegen ernstige schade en anderzijds moet het voederen voldoen aan de door de regering vastgestelde voorwaarden.

- Art. 12ter, § 4 Wet van 28 februari 1882 houdende de jachtwet, als gewijzigd bij Decr. W. Gew.

17 november 2021

P.21.1147.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211117.2F.6](#)

AC nr. ...

- Waals Gewest - Misdrijf - Jacht op grof wild - Verbod op jagen in een afgesloten gebied - Uitzondering

Artikel 2ter van de jachtwet van 28 februari 1882, vervangen door het besluit van het Waalse parlement van 23 juni 2006 tot wijziging van die wet, bepaalt dat het in het Waalse Gewest verboden is op elk grof wild te jagen op een afgesloten terrein, op straffe van een geldboete van 200 tot 1.000 euro, maar dat deze bepaling niet van toepassing is op terreinen of delen van terreinen afgebakend met afsluitingen geplaatst voor de veiligheid van personen, met name om redenen van openbare veiligheid of wegveiligheid, voor de bescherming van de teelten en voor de handhaving van het vee, waarbij het de Waalse toekomt om de hoogte van de afsluitingen en de modaliteiten voor de plaatsing ervan te bepalen; de beslissing van de appelrechtters om in deze zaak het besluit van de Waalse regering van 1 december 2016 dat de hoogte van de in het voormelde artikel 2ter bedoelde afsluitingen bepaalt, niet toe te passen krachtens artikel 159 Grondwet, heeft tot gevolg dat de verplichting, afgeleid uit het derde lid van de voormelde bepaling, om de in dat besluit bepaalde voorschriften met betrekking tot de hoogte van de afsluitingen en de modaliteiten voor de plaatsing ervan te eerbiedigen, geen uitwerking meer heeft, maar die beslissing heeft geen gevolg voor de toepasselijkheid in deze zaak van het tweede lid van dat artikel, waaruit volgt dat er een uitzondering wordt gemaakt op het verbod op het jagen op grof wild op een afgesloten terrein als de terreinen of delen van terreinen zijn afgebakend met afsluitingen die werden geplaatst voor de veiligheid van personen, met name om redenen van openbare veiligheid of wegveiligheid, voor de bescherming van de teelten en voor de handhaving van het vee.

- Art. 2ter Wet van 28 februari 1882 houdende de jachtwet, als gewijzigd bij Decr. W. Gew.

2 februari 2022

P.21.1333.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220202.2F.3](#)

AC nr. ...

- Waals Gewest - Misdrijf - Bijvoederen van wilde zwijnen - Niet-afleidende bijvoeding

Wegens de onwettigheid van het besluit van de Waalse regering van 18 oktober 2012 wordt de geldboete niet opgelegd voor de afleidende bijvoeding maar voor de bijvoeding in de onmiddellijke nabijheid van een jachtterrein of waterloop of met niet-toegelaten voeders of met behulp van mechanische middelen of slierten die de toegelaten afmetingen te boven gaan; de wet van 28 februari 1882 bestraft echter nog steeds de niet-afleidende bijvoeding van wilde zwijnen, wat ongeacht de voorwaarden verboden blijft.

- Art. 12ter Wet van 28 februari 1882 houdende de jachtwet, als gewijzigd bij Decr. W. Gew.

17 november 2021

P.21.1147.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211117.2F.6](#)

AC nr. ...

- *Waals Gewest - Misdrijf - Bijvoederen van wilde zwijnen - Verboden bijvoeding*

De geldboete waarin artikel 12ter, § 5, van de Jachtwet van 28 februari 1882 voorziet voor inbreuken op de bepalingen van dat artikel, wordt dus zowel opgelegd voor het met andere doeleinden bijvoederen dan het afleidend voederen als voor het voederen om oogsten te beschermen, waarbij de voorwaarden inzake de plaats, het product en de voorwaarden niet worden nageleefd, zoals bepaald in het besluit van de Waalse regering van 18 oktober 2012 dat, wat betreft het afleidend bijvoeren van wilde zwijnen, de bijvoederingsplaatsen, de graangewassen die mogen worden verspreid en de manier van verspreiden en strooien vaststelt.

- Art. 12ter Wet van 28 februari 1882 houdende de jachtwet, als gewijzigd bij Decr. W. Gew.

17 november 2021

P.21.1147.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211117.2F.6](#)

AC nr. ...

JEUGDBESCHERMING

- Beslissing van de jeugdrechtbank om een minderjarige niet uit handen te geven - Hoger beroep van de burgerlijke partij - Toelaatbaarheid

Een burgerlijke partij heeft geen belang om te eisen dat haar burgerlijke rechtsvordering wordt beoordeeld door het gewone vonnisgerecht na een gebeurlijke uithandengeving van de minderjarige en niet door de jeugdrechtbank; de beslissing over de uithandengeving heeft immers geen nadelig effect voor de beoordeling van die burgerlijke rechtsvordering; voor beide gerechten kan een burgerlijke partij alle argumenten aanvoeren tot staving van haar rechtsvordering die enkel strekt tot het herstel van de door haar geleden schade; de onmogelijkheid voor een burgerlijke partij om een rechtsmiddel aan te wenden tegen de weigering om een minderjarige uit handen te geven zodat over de burgerlijke rechtsvordering wordt beslist door de jeugdrechtbank, tast het recht van de burgerlijke partij van toegang tot de rechter of haar recht op een daadwerkelijk rechtsmiddel, zoals gewaarborgd door de artikelen 6.1 en 13 EVRM, niet aan (1). (1) Zie concl. "in hoofdzaak" OM.

- Art. 202, 2° Wetboek van Strafvordering
- Art. 57bis Wet 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming
- Artt. 6 en 13 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

28 september 2021

P.21.0654.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210928.2N.4](#)

AC nr. ...

- Verontrustende situatie - Verslagen van de sociale dienst jeugdrechtbank - Ondertekening van het verslag met een elektronische handtekening - Toelaatbaarheid

Uit geen enkele wetsbepaling volgt dat de jeugdrechter een aan de jeugdrechtbank gericht en voor die rechtbank bestemd verslag van de sociale dienst jeugdrechtbank niet in aanmerking mag nemen op de enkele grond dat het niet is ondertekend door de auteur ervan of dat het een elektronische handtekening draagt die niet voldoet aan de ter zake geldende regelgeving.

28 september 2021

P.21.1063.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210928.2N.15](#)

AC nr. ...

- Verontrustende situatie - Oproeping van de partijen voor de jeugdrechtbank - Oproeping van ouders, voogden, opvangouders of bewaarders van het kind - Vermoedelijke vader van de minderjarige - Begrip ouder

Artikel 9 Kinderrechtenverdrag noch een andere bepaling van dat verdrag legt uit wat voor het recht van het kind om niet te worden gescheiden van zijn ouders, behoudens rechterlijke beslissing, en voor het recht op deelname van partijen aan de procedure van jeugdbescherming onder het begrip "ouder" moet worden begrepen; daaruit volgt dat de verdere invulling daarvan is overgelaten aan de verdragsluitende Staten; artikel 46 Jeugdbeschermingswet bepaalt dat de dagvaarding op verzoek van het openbaar ministerie om te verschijnen voor de jeugdrechtbank, op straffe van nietigheid moet worden gericht aan de ouders, de opvangouders, de voogden of degenen die de minderjarige onder bewaring hebben, alsook in beginsel aan de minderjarige zelf; bij gebrek aan een specifieke bepaling is het begrip "ouder" hierbij te begrijpen in de gemeenrechtelijke betekenis, zoals langs vaderszijde bepaald in de artikelen 315 tot en met 325 oud Burgerlijk Wetboek (1); daaruit volgt dat hij van wie wordt aangevoerd dat hij de verwekker is van het kind zonder dat de afstamming van vaderszijde overeenkomstig de voormelde wetsbepalingen is vastgesteld, zich niet als ouder in een procedure voor de jeugdrechtbank kan manifesteren. (1) Over deze regels zie F. SWENNEN, Het personen en familierecht. Een benadering in context, Intersentia, 2021, 479-492.

- Artt. 315 tot 326 Oud Burgerlijk Wetboek
- Art. 46 Wet 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming
- Art. 9 Verdrag inzake de Rechten van het Kind aangenomen te New York op 20 november 1989

28 september 2021

P.21.0791.N

ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210928.2N.5

AC nr. ...

LASTER EN EERROOF

**- Constitutieve bestanddelen - Valsheid van het aangegeven feit -
Buitenvervolginstelling bij gebrek aan voldoende bezwaren omtrent het
aangegeven feit**

De buitenvervolginstelling die wordt bevolen bij gebrek aan voldoende bezwaren omtrent het aangegeven feit, bewijst het gebrek aan grondslag ervan; de rechter die, niettegenstaande die buitenvervolginstelling, beslist dat de valsheid van het aangegeven feit niet is bewezen, met andere woorden dat het waarachtig zou kunnen zijn, schendt artikel 445, tweede lid, Strafwetboek (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 211.

- Art. 445, tweede lid Strafwetboek

23 maart 2022

P.21.1452.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220323.2F.3](#)

AC nr. ...

**- Constitutieve bestanddelen - Kwaadwillig opzet - Begrip - Goede trouw van de
aangever**

De valsheid van het door de aangever aangegeven feit heeft niet noodzakelijkerwijs tot gevolg dat hij schuldig moet worden verklaard aan het in artikel 445, tweede lid, Strafwetboek bedoelde misdrijf van lasterlijke aangifte, aangezien dat misdrijf naast het niet-bewezen karakter van het aangegeven feit, ook de vaststelling van het bestaan van andere constitutieve bestanddelen vereist, zoals het feit dat de aangever met kwaadwillig opzet heeft gehandeld; bij de beoordeling van dat opzet, kan de rechter rekening houden met de omstandigheid dat de aangever te goeder trouw de waarachtigheid van de aangegeven feiten heeft geloofd (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 211.

- Art. 445, tweede lid Strafwetboek

23 maart 2022

P.21.1452.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220323.2F.3](#)

AC nr. ...

LASTGEVING

- Gefailleerde rechtspersoon - Cassatieberoep in strafzaken - Curator die advocaat is, houder van het getuigschrift - (Geen) verplichting om een beroep te doen op een andere advocaat, houder van het getuigschrift, om de verklaring van cassatieberoep en de memorie te ondertekenen

De curator van het faillissement die een advocaat is, houder van het in artikel 425, § 1, en 429, eerste lid, Wetboek van Strafvordering bedoelde getuigschrift van opleiding in cassatieprocedures, mag zelf namens de gefailleerde rechtspersoon de verklaring van cassatieberoep en de memorie ondertekenen; hij is niet verplicht hiertoe een beroep te doen op een andere advocaat die houder is van het getuigschrift (1). (1) Zie, op datum in Pas., de op dit punt andersluidende concl. van het OM dat hiervoor verwees naar Cass. 30 juni 2021, AR P.21.0214.F, AC 2021, nr. 492, betreffende de lasthebber ad hoc, met andersluidende concl. "in hoofdzaak" OM; de eiseres voerde met name aan dat de curator, anders dan de lasthebber "ad hoc", een gerechtsmandataris is en dat zij in deze zaak als burgerlijke partij optrad tegen de bestuurder van de gefailleerde vennootschap, de enige beklaagde. (M.N.B.) (Impliciete oplossing)

- Artt. XX.122 en XX.132 Wetboek 28 februari 2013 van economisch recht

- Artt. 425 en 429 Wetboek van Strafvordering

16 maart 2022

P.21.1324.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220316.2F.8](#)

AC nr. ...

LOON

RECHT OP LOON

Recht op loon - Rust- en verzorgingstehuizen - Rustoorden voor bejaarden - Verpleegkundig personeel, verzorgingspersoneel en personeel voor reactivering dat 's nachts moet werken - Loontoeslag - Nachtarbeid

De verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen neemt de loontoeslag ten laste, bedoeld in artikel 8 van de collectieve arbeidsovereenkomst van 7 december 2000 betreffende toeslagen voor onregelmatige prestaties, die wordt toegekend aan het verpleegkundig personeel, het verzorgingspersoneel en het personeel voor reactivering dat 's nachts moet werken in de door de bevoegde overheid erkende rust- en verzorgingstehuizen en rustoorden voor bejaarden (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2021, nr. 793.

- Artt. 3, § 3, 8 en 12 CAO van 7 december 2000, gesloten in het Paritair Comité voor de gezondheidsdiensten, betreffende toeslagen voor onregelmatige prestaties
- Artt. 1, 13 en 14 CAO nr. 46 van 23 maart 1990 betreffende de begeleidingsmaatregelen voor ploegenarbeid met nachtprestaties alsook voor andere vormen van arbeid met nachtprestaties
- Artt. 6, 7 en 30, 5° MB 6 november 2003
- Artt. 1 en 12 KB 26 september 2002
- Art. 38 Arbeidswet van 16 maart 1971
- Artt. 34, 11° en 12°, 35, § 3, en 37, § 12 Gecoördineerde wet 14 juli 1994 betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen

13 december 2021

S.19.0014.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211213.3F.5](#)

AC nr. ...

Recht op loon - Rust- en verzorgingstehuizen - Rustoorden voor bejaarden - Verpleegkundig personeel, verzorgingspersoneel en personeel voor reactivering dat 's nachts moet werken - Loontoeslag - Financieringswijze

De verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen neemt de loontoeslag ten laste, bedoeld in artikel 8 van de collectieve arbeidsovereenkomst van 7 december 2000 betreffende toeslagen voor onregelmatige prestaties, die wordt toegekend aan het verpleegkundig personeel, het verzorgingspersoneel en het personeel voor reactivering dat 's nachts moet werken in de door de bevoegde overheid erkende rust- en verzorgingstehuizen en rustoorden voor bejaarden (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2021, nr. 793.

- Art. 8 CAO van 7 december 2000, gesloten in het Paritair Comité voor de gezondheidsdiensten, betreffende toeslagen voor onregelmatige prestaties
- Artt. 6, 7 en 30, 5° MB 6 november 2003
- Art. 1 KB 26 september 2002
- Artt. 34, 11° en 12°, 35, § 3, en 37, § 12 Gecoördineerde wet 14 juli 1994 betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen

13 december 2021

S.19.0014.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211213.3F.5](#)

AC nr. ...

MAATSCHAPPELIJK WELZIJN (OPENBARE CENTRA VOOR)

- Personeel - Juridische regeling - Contractuele regeling - Categorieën - Omschrijving - Bevoegdheid van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn

De artikelen 2, 4, § 1, en 5 van het koninklijk besluit nr. 474 van 28 oktober 1986 voorzien in de contractuele aanwerving van personeel om andere redenen dan deze bedoeld in de artikelen 55, 55bis en 56 OCMW-wet, zoals de terugdringing van de werkloosheid en de tegemoetkoming aan collectieve behoeften van de niet-commerciële sector, om betrekkingen te bekleden die in de lijn liggen van de activiteiten die aan dergelijke behoeften voldoen, die ook niet beperkt kunnen zijn tot de betrekkingen bedoeld in voormelde artikelen, en voor een periode, eventueel zelfs voor onbepaalde duur, die evenmin beperkt is tot de in principe tijdelijke omstandigheden zoals de dringende gevallen en de ramp bedoeld in artikel 56; daaruit volgt dat die bepalingen contractuele aanwervingen door de openbare centra voor maatschappelijk welzijn toelaten, in afwijking van de artikelen 42 en 43 OCMW-wet en buiten de gevallen voorzien in de artikelen 55, 55bis en 56 OCMW-wet (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2021, nr. 791.

- Artt. 42, 43, 55, 55bis en 56 Organieke Wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn

- Artt. 2, 4, § 1, en 5 KB nr. 474 van 28 oktober 1986 tot opzetting van een stelsel van door de Staat gesubsidieerde contractuelen bij sommige plaatselijke besturen

13 december 2021

C.19.0317.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211213.3F.6](#)

AC nr. ...

- Personeel - Juridische regeling - Beginsel - Uitzonderingen

De personeelsleden van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn worden statutair aangeworven, behoudens de uitzonderingen voorzien in de artikelen 55, 55bis en 56 OCMW-wet of in andere wetten (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2021, nr. 791.

- Artt. 42, 43, 55, 55bis en 56 Organieke Wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn

13 december 2021

C.19.0317.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211213.3F.6](#)

AC nr. ...

- Aard van de toe te kennen hulp - Vreemdeling - Asielaanvraag - Afwijzing - Bevel om het grondgebied te verlaten - Aanvraag van machtiging tot verblijf om medische redenen - Ontvankelijk verklaard - Afgifte van een attest van immatriculatie - Machtiging tot tijdelijk en precair verblijf - Gevolg - Impliciete intrekking van het bevel om het grondgebied te verlaten - Schending van de artikelen 6 en 8 Terugkeerrichtlijn - Prejudiciële vraag - Hof van Justitie van de Europese Unie

Wanneer voor het Hof de vraag rijst of de artikelen 6 en 8 van richtlijn 2008/115/EG van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 2008 over gemeenschappelijke normen en procedures in de lidstaten voor de terugkeer van onderdanen van derde landen die illegaal op hun grondgebied verblijven, zich verzetten tegen een nationale bepaling volgens welke de uitreiking van een vorm van toestemming tot legaal verblijf in het kader van het onderzoek van een aanvraag van machtiging tot verblijf om medische redenen, die in het licht van de hierboven gepreciseerde criteria ontvankelijk werd verklaard, aangeeft dat de onderdaan van een derde land gedurende dat onderzoek gemachtigd is tot verblijf, zij het slechts tijdelijk en precair, en dat die uitreiking derhalve leidt tot de stilzwijgende intrekking van het eerder in het kader van een asielprocedure aangenomen terugkeerbesluit, waarmee ze onverenigbaar is, stelt het Hof een prejudiciële vraag aan het Hof van Justitie van de Europese Unie (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2021, nr. 792.

- Art. 57, § 2, eerste lid, 1°, en vierde lid Organieke Wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn

- Art. 9ter Wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen

- Artt. 6, § 1, 4 en 8, §§ 1 en 3, eerste lid, e) Richtlijn 2008/115/EG van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 2008 over gemeenschappelijke normen en procedures in de lidstaten voor de terugkeer van onderdanen van derde landen die illegaal op hun grondgebied verblijven

12 juni 2023

S.17.0054.F

[ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230612.3F.1](#)

AC nr. ...

- Aard van de toe te kennen hulp - Vreemdeling - Asielaanvraag - Afwijzing - Bevel om het grondgebied te verlaten - Aanvraag van machtiging tot verblijf om medische redenen - Ontvankelijk verklaard - Afgifte van een attest van immatriculatie - Machtiging tot tijdelijk en precair verblijf - Gevolg - Impliciete intrekking van het bevel om het grondgebied te verlaten - Schending van de artikelen 6 en 8 Terugkeerrichtlijn - Prejudiciële vraag - Hof van Justitie van de Europese Unie

Wanneer voor het Hof de vraag rijst of de artikelen 6 en 8 van richtlijn 2008/115/EG van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 2008 over gemeenschappelijke normen en procedures in de lidstaten voor de terugkeer van onderdanen van derde landen die illegaal op hun grondgebied verblijven, zich verzetten tegen een nationale bepaling volgens welke de uitreiking van een vorm van toestemming tot legaal verblijf in het kader van het onderzoek van een aanvraag van machtiging tot verblijf om medische redenen, die in het licht van de hierboven gepreciseerde criteria ontvankelijk werd verklaard, aangeeft dat de onderdaan van een derde land gedurende dat onderzoek gemachtigd is tot verblijf, zij het slechts tijdelijk en precair, en dat die uitreiking derhalve leidt tot de stilzwijgende intrekking van het eerder in het kader van een asielprocedure aangenomen terugkeerbesluit, waarmee ze onverenigbaar is, stelt het Hof een prejudiciële vraag aan het Hof van Justitie van de Europese Unie (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2021, nr. 792.

- Art. 57, § 2, eerste lid, 1°, en vierde lid Organieke Wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn

- Art. 9ter Wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen

- Artt. 6, § 1, 4 en 8, §§ 1 en 3, eerste lid, e) Richtlijn 2008/115/EG van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 2008 over gemeenschappelijke normen en procedures in de lidstaten voor de terugkeer van onderdanen van derde landen die illegaal op hun grondgebied verblijven

12 juni 2023

S.17.0054.F

[ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230612.3F.1](#)

AC nr. ...

MACHTEN

UITVOERENDE MACHT

Uitvoerende macht - Arbeidsongevallenwet - Toepassing van de wet op bepaalde categorieën van personen - Machtiging toegekend aan de Koning

Noch artikel 3, 2°, Arbeidsongevallenwet, dat de Koning machtigt om bijzondere regels vast te stellen betreffende de toepassing van de wet op bepaalde categorieën van personen, noch enige andere wettelijke bepaling, laat de Koning toe om ten nadele van bepaalde categorieën van leerlingen af te wijken van de artikelen 38, tweede lid, en 39 van de wet die de berekeningswijze van het basisloon vastleggen (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2021, nr. 794.

- Art. 4 KB 18 april 2000

- Artt. 3, 2°, 38, tweede al., en 39 Arbeidsongevallenwet van 10 april 1971

13 december 2021

S.19.0091.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211213.3F.4](#)

AC nr. ...

WETGEVENDE MACHT

Wetgevende macht - Initiatiefrecht - Titularis

Het wetgevend initiatiefrecht kan noch door een minister alleen worden uitgeoefend noch, in de regel, door de ministerraad.

- Artt. 36 en 75 De gecoördineerde Grondwet 1994

3 juni 2022

C.18.0558.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220603.1F.9](#)

AC nr. ...

MAKELAAR

- Verzekeringstussenpersoon - Informatieplicht

De informatieplicht van de verzekeringstussenpersoon houdt in dat aan de klant inlichtingen moeten worden verstrekt over de soorten verzekeringsovereenkomsten die hij wil sluiten en niet over alle verzekeringsovereenkomsten die hem kunnen worden aangeboden; hieruit volgt dat, wanneer de klant niet te kennen geeft dat hij een dekking tegen het diefstalrisico nodig had, de verzekeringstussenpersoon niet spontaan een dergelijke dekking moet zoeken en aanbieden (1). (1) Art. 27 Wet Financieel Toezicht vóór de wijziging door artikel 105 van de wet van 21 november 2017; Artt. 273 en 275 Wet Verzekeringen vóór de wijziging door artikel 21 van de wet van 6 december 2018.

- Artt. 273 en 275 Wet 4 april 2014 betreffende de verzekeringen, inwerkingtreding 1 november 2014

- Art. 27 Wet 2 augustus 2002 betreffende de bestrijding van de betalingsachterstand bij handelstransacties

24 december 2021

C.19.0463.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211224.1F.1](#)

AC nr. ...

MISDRIJF

ALGEMEEN. BEGRIP. MATERIEEL EN MOREEL BESTANDDEEL. EENHEID VAN OPZET

Algemeen - Begrip - Materieel en moreel bestanddeel - Eenheid van opzet - Moreel bestanddeel - Lasterlijke aangifte - Kwaadwillig opzet - Begrip - Goede trouw van de aangever

De valsheid van het door de aangever aangegeven feit heeft niet noodzakelijkerwijs tot gevolg dat hij schuldig moet worden verklaard aan het in artikel 445, tweede lid, Strafwetboek bedoelde misdrijf van lasterlijke aangifte, aangezien dat misdrijf naast het niet-bewezen karakter van het aangegeven feit, ook de vaststelling van het bestaan van andere constitutieve bestanddelen vereist, zoals het feit dat de aangever met kwaadwillig opzet heeft gehandeld; bij de beoordeling van dat opzet, kan de rechter rekening houden met de omstandigheid dat de aangever te goeder trouw de waarachtigheid van de aangegeven feiten heeft geloofd (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 211.

- Art. 445, tweede lid Strafwetboek

23 maart 2022

P.21.1452.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220323.2F.3](#)

AC nr. ...

RECHTVAARDIGING EN VERSCHONING

Rechtvaardiging en verschoning - Rechtvaardiging - Misdrijven van het houden van een huis van ontucht of prostitutie en van het exploiteren van ontucht of prostitutie - Gemeentereglement tot vaststelling van stedenbouwkundige en sanitaire normen van toepassing op de plaatsen van raamprostitutie - Stedenbouwkundige vergunning en conformiteitsbewijs - (Geen) onoverkomelijke rechtsdwaling

Uit de omstandigheid dat de gemeenteoverheid, omwille van de openbare hygiëne, de raamprostitutie aan stedenbouwkundige of sanitaire normen onderwerpt, kan niet worden afgeleid dat de exploitant of de houder van de inrichting zelf zou zijn vrijgesteld van de strafrechtelijke verantwoordelijkheid die gepaard gaat met de winst die hij eruit haalt (1). (1) Zie concl. OM in Pas 2021, nr. 825.

- Artt. 71 en 380 Strafwetboek

22 december 2021

P.21.1311.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211222.2F.6](#)

AC nr. ...

Rechtvaardiging en verschoning - Rechtvaardiging - Misdrijven van het houden van een huis van ontucht of prostitutie en van het exploiteren van ontucht of prostitutie - Gemeentebelasting op de plaatsen van raamprostitutie - (Geen) onoverkomelijke rechtsdwaling

De belastingwet, die bedoeld is om op de belastbare materie geheven te worden, is op die materie van toepassing zoals ze zich in feite voordoet, zonder dat hierbij met het geoorloofde of ongeoorloofde karakter ervan rekening wordt gehouden; de omstandigheid dat op raamprostitutie een gemeentebelasting wordt geheven, kan bij de exploitanten van die activiteit niet de onoverkomelijke overtuiging hebben doen ontstaan dat zij handelden in overeenstemming met de wet (1). (1) Zie concl. OM in Pas 2021, nr. 825.

- Artt. 71 en 380 Strafwetboek

22 december 2021

P.21.1311.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211222.2F.6](#)

AC nr. ...

Rechtvaardiging en verschoning - Rechtvaardiging - Dwaling die een rechtvaardigheidsgrond vormt

De dwaling die een rechtvaardigingsgrond vormt, is die welke ieder redelijk en voorzichtig persoon had kunnen begaan indien hij in dezelfde situatie zou hebben verkeerd als die waarin de beklaagde zich bevond (1). (1) Cass. 28 maart 2012, AR P.11.2083.F, AC 2012, nr. 202; wat betreft de dwaling en onwetendheid die een rechtvaardigheidsgrond vormen, zie F. KUTY, Principes généraux du droit pénal belge, II: L'infraction pénale, 2de uitg., Larcier, 2020, nr. 1504 e.v. [1515, 1519-1520].

- Art. 71 Strafwetboek

22 december 2021

P.21.1311.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211222.2F.6](#)

AC nr. ...

Rechtvaardiging en verschoning - Rechtvaardiging - Onoverkomelijke dwaling - Voorwaarde - Onoverkomelijke rechtsdwaling - Vermoeden dat de wet gekend is - Omkering

Onoverkomelijke dwaling komt de pleger van het misdrijf ten goede op voorwaarde dat ze betrekking heeft op één van de bestanddelen ervan, zoals de wil om een handeling te stellen waarvan men weet dat ze strafbaar is; de rechter mag het vermoeden dat de wet gekend is, enkel omkeren op grond van een feit waaruit de verkeerde overtuiging kan ontstaan dat er gehandeld is in overeenstemming met de wet (1). (1) 28 maart 2012, AR P.11.2083.F, AC 2012, nr. 202; wat betreft de dwaling en onwetendheid die een rechtvaardigheidsgrond vormen, zie F. KUTY, Principes généraux du droit pénal belge, II: L'infraction pénale, 2de uitg., Larcier, 2020, nr. 1504 e.v. [1515, 1519-1520].

- Art. 71 Strafwetboek

22 december 2021

P.21.1311.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211222.2F.6](#)

AC nr. ...

SOORTEN***Soorten - Aflopend, voortgezet, voortdurend misdrijf - Aflopend misdrijf - Begrip - Voortdurend misdrijf***

Een misdrijf is aflopend wanneer het feit ophoudt te bestaan zodra het werd gepleegd; het voortdurend misdrijf plaatst de dader ervan in een permanente toestand van heterdaad zolang geen feit dat hiermee in tegenspraak is of een andere omstandigheid bewijst dat het niet langer wordt gepleegd en schept een feitelijke toestand die de openbare orde blijvend verstoort en die het algemeen belang in gevaar brengt, zolang die toestand aanhoudt door de volgehouden wil van de handelende persoon (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 212.

23 maart 2022

P.21.1500.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220323.2F.4](#)

AC nr. ...

VERZWARENDE OMSTANDIGHEDEN***Verzwarende omstandigheden - Verzwarende omstandigheden - Weerspanning - Wapen - Begrip - Voertuig - Toepassing***

Onder het begrip wapens in artikel 271 Strafwetboek vallen alle toestellen, werktuigen, gereedschappen of andere snijdende, stekende of kneuzende voorwerpen die men heeft ter hand genomen om te doden, te verwonden of te slaan, zelfs indien men er geen gebruik heeft van gemaakt en dit overeenkomstig de omschrijving van artikel 135 Strafwetboek; het betreft een zeer brede definitie die ook slaat op tuigen die niet vallen onder de Wapenwet en een wagen waarmee de bestuurder in de richting rijdt van politieambtenaren die een stopteken hebben gegeven, kan wel degelijk een wapen zijn in de zin van de artikelen 135 en 271 Strafwetboek (1). (1) Zie DE NAUW, A. en KUTY, F., Manuel de droit pénal spécial, Kluwer, 2018, nr. 246.

- Artt. 135 en 271 Strafwetboek

16 november 2021

P.21.1410.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211116.2N.18](#)

AC nr. ...

NATIONALITEIT

- Staatloze - Vonnis dat die status erkent - Gezag van gewijsde

Een vonnis dat de status van staatloze erkent, heeft betrekking op de staat van de personen en heeft derhalve gezag van gewijsde ten aanzien van derden wegens de onsplitsbaarheid van de staat.

8 april 2022

C.19.0197.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220408.1F.1](#)

AC nr. ...

ONAANTASTBARE BEOORDELING DOOR DE FEITENRECHTER

- Exploitatie van de ontucht of de prostitutie - Verkregeen voordeel

Oud artikel 380, § 1, 4°, Strafwetboek (1) bestrafte eenieder die, op welke manier ook, andermans ontucht of prostitutie exploiteert; de exploitatie van de ontucht of de prostitutie van een persoon met wie de dader samenwoont, veronderstelt dat hij hieruit een rechtstreeks of onrechtstreeks voordeel verkrijgt dat de gewone voordelen eigen aan die samenwoning overstijgt; bovendien is dat misdrijf een aflopend misdrijf dat losstaat van de mogelijke teruggave, aan het slachtoffer, van de door de dader verkregen geldsommen; de feitenrechter beoordeelt in feite of de beklaagde een dergelijk voordeel heeft verkregen uit de ontucht of de prostitutie van het slachtoffer, waarbij het Hof enkel nagaat of hij uit zijn vaststellingen het bestaan van die exploitatie wettig heeft kunnen afleiden (2). (1) Opgeheven door art. 117 van de wet van 21 maart 2022 houdende wijzigingen aan het Strafwetboek met betrekking tot het seksueel strafrecht (BS 30 maart 2022), in werking getreden op 1 juni 2022 met toepassing van artikel 118 van de voormelde wet. (2) Zie concl. "in hoofdzaak" OM in Pas. 2022, nr. 423.

- Art. 380 oud, § 1, 4° Strafwetboek

15 juni 2022

P.22.0307.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220615.2F.9](#)

AC nr. ...

ONDERZOEK IN STRAFZAKEN

GERECHTELIJK ONDERZOEK

Gerechtelijk onderzoek - Regeling van de rechtspleging - Miskenning van het recht van verdediging - Verwijzing naar het vonnisgerecht - Aanhangigmaking van de zaak - Substantieel verzuim - Herstel - Rechten van verdediging in de fase ten gronde - Beoordeling

De enkele omstandigheid dat een inverdenkinggestelde niet regelmatig werd opgeroepen overeenkomstig artikel 127, §2 Wetboek van Strafvordering, om voor het onderzoeksgerecht te worden gehoord over de vordering tot regeling van de rechtspleging en de daaruit voortvloeiende miskenning van het recht van verdediging van die inverdenkinggestelde houdt niet altijd en automatisch in dat dit verzuim dermate substantieel is dat de verwijzingsbeschikking daardoor voor onbestaande moet worden gehouden (1); het staat in dat geval aan het vonnisgerecht te onderzoeken of dit verzuim ertoe heeft geleid dat het recht van verdediging van de inverdenkinggestelde daadwerkelijk en onherstelbaar werd miskend zodat de verwijzingsbeschikking voor onbestaande moet worden gehouden; bij die beoordeling dient het vonnisgerecht meer bepaald na te gaan of het verzuim niet kon worden en werd geredieerd door de rechten die de inverdenkinggestelde voor het vonnisgerecht kan laten gelden (2). (1) Cass. 7 april 2020, AR P.20.0077.N, AC 2020, nr. 227, RABG 2020, 1404; Cass. 2 maart 2016, AR P.15.1448.F, AC 2016, nr. 152; Cass. 30 september 2015, AR P.15.0802.F, AC 2015, nr. 572. (2) Cass. 7 april 2020, AR P.20.0077.N, AC 2020, nr. 227, RABG 2020, 1404.

- Artt. 127 en 182 Wetboek van Strafvordering

- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

28 september 2021

P.21.0652.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210928.2N.13](#)

AC nr. ...

Gerechtelijk onderzoek - Onderzoeksverrichtingen - Verhoor door de onderzoeksrechter - Proces-verbaal van verhoor - Niet ondertekend door de inverdenkinggestelde

Hoewel het aan de uitvaardiging van het aanhoudingsbevel voorafgaand verhoor van een verdachte door de onderzoeksrechter een substantieel vormvereiste is dat verband houdt met de eerbiediging van het recht van verdediging, voorziet geen enkele bepaling erin dat het proces-verbaal van verhoor, op straffe van nietigheid, moet worden ondertekend door de inverdenkinggestelde of dat het ontbreken van zijn handtekening moet leiden tot zijn invrijheidstelling.

- Art. 16, § 2 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

27 april 2022

P.22.0505.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220427.2F.11](#)

AC nr. ...

Gerechtelijk onderzoek - Regeling van de rechtspleging - Wettigheid verwijzingsbeschikking - Beoordeling vonnisrechter

Geen enkele bepaling verleent aan het vonnisgerecht de bevoegdheid om uitspraak te doen over de wettigheid van een verwijzingsbeslissing van het onderzoeksgerecht (1). (1) Cass. 7 april 2020, AR P.20.0077.N, AC 2020, nr. 227, RABG 2020, 1404; Cass. 2 maart 2016, AR P.15.1448.F, AC 2016, nr. 152; Cass. 20 maart 2012, AR P.11.1774.N, AC 2012, nr. 183; Cass. 29 september 2010, AR P.10.0556.F, AC 2010, nr. 559; Cass. 5 april 2006, AR P.06.0322.F, AC 2006, nr. 205. Zie ook R. VERSTRAETEN en Ph. TRAEST, "Het recht van verdediging in de onderzoeksfase", N.C. 2008, 100; R. DECLERCQ, Beginselen van strafrechtspleging, Kluwer, 2014, p.946-947; C. VAN DEN WYNGAERT, S. VANDROMME en Ph. TRAEST, Strafrecht en strafprocesrecht in hoofdlijnen, Gompel& Svacina, 2019, 1301-1302; M.A. BEERNAERT, H.D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, Droit de la procédure pénale, Die Keure, 2021, II, 1447-1449.

28 september 2021

P.21.0652.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210928.2N.13](#)

AC nr. ...

Gerechtigd onderzoek - Regeling van de rechtspleging - Buitenvervolginstelling - Buitenvervolginstelling bij gebrek aan voldoende bezwaren omtrent het aangegeven feit - Invloed op de latere vervolging wegens lasterlijke aangifte

De buitenvervolginstelling die wordt bevolen bij gebrek aan voldoende bezwaren omtrent het aangegeven feit, bewijst het gebrek aan grondslag ervan; de rechter die, niettegenstaande die buitenvervolginstelling, beslist dat de valsheid van het aangegeven feit niet is bewezen, met andere woorden dat het waarachtig zou kunnen zijn, schendt artikel 445, tweede lid, Strafwetboek (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 211.

- Art. 445, tweede lid Strafwetboek

23 maart 2022

P.21.1452.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220323.2F.3](#)

AC nr. ...

OPSPORINGSONDERZOEK

Opsporingsonderzoek - Opsporingshandelingen - Verhoor als verdachte - Verklaring afgelegd met miskenning van het recht op bijstand van een advocaat - Sanctie - Recht op voorafgaandelijk vertrouwelijk overleg of bijstand door een advocaat tijdens het verhoor - Miskenning

Artikel 47bis, § 6, 9), Wetboek van Strafvordering bepaalt dat er tegen een persoon geen veroordeling kan worden uitgesproken die is gegrond op verklaringen die hij heeft afgelegd in strijd met bepalingen betreffende het recht op voorafgaandelijk vertrouwelijk overleg of bijstand door een advocaat tijdens het verhoor; die rechten worden miskend wanneer er over hun bestaan geen mededeling werd gedaan, wanneer deze werd gedaan onder zodanige omstandigheden dat hun toepassing onmogelijk is gebleken of wanneer een materiële belemmering de toepassing ervan heeft verhinderd (1). (1) Zie concl. OM, in Pas. 2021, nr. 620.

- Art. 47bis, § 6, 9) Wetboek van Strafvordering

6 oktober 2021

P.21.0604.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211006.2F.8](#)

AC nr. ...

Opsporingsonderzoek - Opsporingshandelingen - Verhoor als verdachte - Verdachte opgesloten om andere redenen - Recht op bijstand door een advocaat - Verhoor volgens de vormvoorschriften voor het verhoor van een niet van zijn vrijheid beroofde verdachte

Wanneer een verdachte werd gehoord volgens de vormvoorschriften voor het verhoor van een niet van zijn vrijheid beroofde verdachte, terwijl hij dat wel was, maar om een andere reden, is die onregelmatigheid niet substantieel aangezien die niet verhindert dat de beklaagde de mededeling van zijn rechten betreffende het vertrouwelijk overleg en de bijstand van een advocaat als bijlage bij de oproeping heeft gekregen (1). (1) Zie concl. OM, in Pas. 2021, nr. 620.

- Art. 24bis/1 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis
- Art. 47bis Wetboek van Strafvordering

6 oktober 2021

P.21.0604.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211006.2F.8](#)

AC nr. ...

Opsporingsonderzoek - Opsporingshandelingen - Verhoor van een persoon - Recht van een verhoorde persoon - Artikel 47bis, § 6, 5), Wetboek van Strafvordering - Toepassingsgebied

De stopzetting van het verhoor en de mededeling van de in paragraaf 2 van artikel 47bis Wetboek van Strafvordering bedoelde rechten, namelijk vormvoorschriften die op grond van paragraaf 6, 5), van dit artikel zijn vereist, hebben betrekking op het verhoor van een persoon die aanvankelijk niet als verdachte werd verhoord en waarvan blijkt dat hem feiten ten laste kunnen worden gelegd (1). (1) Zie concl. OM, in Pas. 2021, nr. 620.

- Art. 47bis, §§ 2 en 6, 5) Wetboek van Strafvordering

6 oktober 2021

P.21.0604.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211006.2F.8](#)

AC nr. ...

Opsporingsonderzoek - Opsporingshandelingen - Verhoor als verdachte - Recht van een verhoorde persoon - Beknopte kennisgeving over de feiten

Uit het enkele feit dat de beklaagde ervan op de hoogte is gesteld dat hij rekenschap moet afleggen voor een misdrijf waarvan enkel de benaming wordt vermeld zonder dat de omstandigheden waarin het werd gepleegd uitvoerig worden beschreven, kan niet worden afgeleid dat de verplichting om de te verhoren persoon op beknopte wijze in kennis te stellen niet werd nagekomen (1). (1) Zie concl. OM, in Pas. 2021, nr. 620.

- Art. 47bis, § 2 Wetboek van Strafvordering

6 oktober 2021

P.21.0604.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211006.2F.8](#)

AC nr. ...

Opsporingsonderzoek - Opsporingshandelingen - Verhoor als verdachte - Verdachte opgesloten om andere reden - Schriftelijke oproeping voor het verhoor - Oproeping die het vermoeden doet ontstaan dat de verdachte zijn bijstand door een advocaat had geregeld - Oproeping die meer dan één vrije dag van tevoren is overgemaakt

Wanneer de verdachte de schriftelijke oproeping heeft ontvangen, waardoor het vermoeden is ontstaan dat hij zijn bijstand door een advocaat had geregeld en dat die oproeping op de griffie van de gevangenis werd neergelegd op 17 april 2019, terwijl het verhoor had plaatsgevonden op 19 april 2019, dus meer dan één vrije dag tussen die twee data, dient de in artikel 2bis, § 2 en § 3, Voorlopige Hechteniswet bepaalde procedure niet te worden toegepast (1). (1) Zie concl. OM, in Pas. 2021, nr. 620.

- Artt. 2bis, §§ 2 en 3 en 24bis/1 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis
- Art. 47bis Wetboek van Strafvordering

6 oktober 2021

P.21.0604.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211006.2F.8](#)

AC nr. ...

ONDERZOEKSGERECHTEN

- Europees aanhoudingsbevel - Exequaturprocedure - Omvang van de controle - Niet over de wettigheid en de gepastheid van de beschikking waarbij de onderzoeksrechter heeft beslist over de hechtenis in de gevangenis of onder elektronisch toezicht

De onderzoeksgerechten die uitspraak doen over de tenuitvoerlegging van het Europees aanhoudingsbevel, met toepassing van de artikelen 16 en 17 Wet Europees Aanhoudingsbevel, moeten enkel oordelen over de tenuitvoerlegging van deze titel, overeenkomstig de bepalingen van de artikelen 4 tot 8 van deze wet, na te zijn nagegaan of de voorwaarden van artikel 3 van die wet zijn vervuld; ze zijn niet bevoegd om uitspraak te doen over de wettigheid en de gepastheid van de beschikking waarbij de onderzoeksrechter, met toepassing van artikel 11, § 3, van dezelfde wet, beslist over de hechtenis in de gevangenis of onder elektronisch toezicht van de betrokken persoon (1). (1) Zie Cass. 10 augustus 2016, AR P.16.0889.N, AC 2016, nr. 443; Cass. 5 juli 2005, AR P.05.0896.N, AC 2005, nr. 387, met concl. "in hoofdzaak" van toenmalig eerste advocaat-generaal M. LECLERCQ; M.-A. BEERNAERT e.a., o.c., II, 2114 tot 2116.

- Artt. 3 tot 8, 11, 16, en 17 Wet 19 december 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel

23 februari 2022

P.22.0195.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220223.2F.9](#)

AC nr. ...

- Regeling der rechtspleging - Niet regelmatige oproeping inverdenkinggestelde - Verwijzing naar het vonnisgerecht - Aanhangigmaking van de zaak - Substantieel verzuim - Herstel - Rechten van verdediging in de fase ten gronde - Beoordeling

De enkele omstandigheid dat een inverdenkinggestelde niet regelmatig werd opgeroepen overeenkomstig artikel 127, §2 Wetboek van Strafvordering, om voor het onderzoeksgerecht te worden gehoord over de vordering tot regeling van de rechtspleging en de daaruit voortvloeiende miskennis van het recht van verdediging van die inverdenkinggestelde houdt niet altijd en automatisch in dat dit verzuim dermate substantieel is dat de verwijzingsbeschikking daardoor voor onbestaande moet worden gehouden (1); het staat in dat geval aan het vonnisgerecht te onderzoeken of dit verzuim ertoe heeft geleid dat het recht van verdediging van de inverdenkinggestelde daadwerkelijk en onherstelbaar werd miskend zodat de verwijzingsbeschikking voor onbestaande moet worden gehouden; bij die beoordeling dient het vonnisgerecht meer bepaald na te gaan of het verzuim niet kon worden en werd geredimeerd door de rechten die de inverdenkinggestelde voor het vonnisgerecht kan laten gelden (2). (1) Cass. 7 april 2020, AR P.20.0077.N, AC 2020, nr. 227, RABG 2020, 1404; Cass. 2 maart 2016, AR P.15.1448.F, AC 2016, nr. 152; Cass. 30 september 2015, AR P.15.0802.F, AC 2015, nr. 572. (2) Cass. 7 april 2020, AR P.20.0077.N, AC 2020, nr. 227, RABG 2020, 1404.

- Artt. 127 en 182 Wetboek van Strafvordering

- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

28 september 2021

P.21.0652.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210928.2N.13](#)

AC nr. ...

- Kamer van inbeschuldigingstelling - Bevoegdheid - Vordering tot schrapping van een interneringsmaatregel uit het strafregister

Krachtens artikel 590, eerste lid, 4°, Wetboek van Strafvordering worden in het strafregister de beslissingen tot internering opgenomen die overeenkomstig de Interneringswet zijn genomen; de kamer van inbeschuldigingstelling is niet bevoegd om uitspraak te doen over een vordering tot schrapping, uit het strafregister, van de vermelding van een beslissing tot internering die krachtens de voormelde bepaling hierin moet worden opgenomen (1). (1) GwH, 31 maart 2022, arrest nr. 52/2022.

- Art. 590 Wetboek van Strafvordering

15 juni 2022

P.21.0034.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220615.2F.3](#)

AC nr. ...

- Kamer van inbeschuldigingstelling - Bevoegdheid - Vordering tot schrapping van een interneringsmaatregel uit het strafregister

Krachtens artikel 590, eerste lid, 4°, Wetboek van Strafvordering worden in het strafregister de beslissingen tot internering opgenomen die overeenkomstig de Interneringswet zijn genomen; de kamer van inbeschuldigingstelling is niet bevoegd om uitspraak te doen over een vordering tot schrapping, uit het strafregister, van de vermelding van een beslissing tot internering die krachtens de voormelde bepaling hierin moet worden opgenomen (1). (1) GwH, 31 maart 2022, arrest nr. 52/2022.

- Art. 590 Wetboek van Strafvordering

15 juni 2022

P.21.0034.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220615.2F.3](#)

AC nr. ...

- Regeling van de rechtspleging - Verzuim - Wettigheid verwijzingsbeschikking - Beoordeling vonnisrechter

Geen enkele bepaling verleent aan het vonnisgerecht de bevoegdheid om uitspraak te doen over de wettigheid van een verwijzingsbeslissing van het onderzoeksgerecht (1). (1) Cass. 7 april 2020, AR P.20.0077.N, AC 2020, nr. 227, RABG 2020, 1404; Cass. 2 maart 2016, AR P.15.1448.F, AC 2016, nr. 152; Cass. 20 maart 2012, AR P.11.1774.N, AC 2012, nr. 183; Cass. 29 september 2010, AR P.10.0556.F, AC 2010, nr. 559; Cass. 5 april 2006, AR P.06.0322.F, AC 2006, nr. 205. Zie ook R. VERSTRAETEN en Ph. TRAEST, "Het recht van verdediging in de onderzoeksfase", N.C. 2008, 100; R. DECLERCQ, *Beginselen van strafrechtspleging*, Kluwer, 2014, p.946-947; C. VAN DEN WYNGAERT, S. VANDROMME en Ph. TRAEST, *Strafrecht en strafprocesrecht in hoofdlijnen*, Gompel& Svacina, 2019, 1301-1302; M.A. BEERNAERT, H.D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, *Droit de la procédure pénale*, Die Keure, 2021, II, 1447-1449.

28 september 2021

P.21.0652.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210928.2N.13](#)

AC nr. ...

ONTUCHT EN PROSTITUTIE

- Misdrijven van het houden van een huis van ontucht of prostitutie en van het exploiteren van ontucht of prostitutie - Gemeentereglement tot vaststelling van stedenbouwkundige en sanitaire normen van toepassing op de plaatsen van raamprostitutie - Stedenbouwkundige vergunning en conformiteitsbewijs - (Geen) onoverkomelijke rechtsdwaling

Uit de omstandigheid dat de gemeenteoverheid, omwille van de openbare hygiëne, de raamprostitutie aan stedenbouwkundige of sanitaire normen onderwerpt, kan niet worden afgeleid dat de exploitant of de houder van de inrichting zelf zou zijn vrijgesteld van de strafrechtelijke verantwoordelijkheid die gepaard gaat met de winst die hij eruit haalt (1). (1) Zie concl. OM in Pas 2021, nr. 825.

- Artt. 71 en 380 Strafwetboek

22 december 2021

P.21.1311.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211222.2F.6](#)

AC nr. ...

- Misdrijven van het houden van een huis van ontucht of prostitutie en van het exploiteren van ontucht of prostitutie - Gemeentebelasting op de plaatsen van raamprostitutie - (Geen) onoverkomelijke rechtsdwaling

De belastingwet, die bedoeld is om op de belastbare materie geheven te worden, is op die materie van toepassing zoals ze zich in feite voordoet, zonder dat hierbij met het geoorloofde of ongeoorloofde karakter ervan rekening wordt gehouden; de omstandigheid dat op raamprostitutie een gemeentebelasting wordt geheven, kan bij de exploitanten van die activiteit niet de onoverkomelijke overtuiging hebben doen ontstaan dat zij handelden in overeenstemming met de wet (1). (1) Zie concl. OM in Pas 2021, nr. 825.

- Artt. 71 en 380 Strafwetboek

22 december 2021

P.21.1311.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211222.2F.6](#)

AC nr. ...

- Exploitatie - Begrip - Aard - Aflopend misdrijf - Impact in geval van teruggave van de verkregen geldsommen - Toepassing op de dader die met de geëxploiteerde persoon samenwoont - Verkregen voordeel - Onaantastbare beoordeling door de feitenrechter

Oud artikel 380, § 1, 4°, Strafwetboek (1) bestrafte eenieder die, op welke manier ook, andermans ontucht of prostitutie exploiteert; de exploitatie van de ontucht of de prostitutie van een persoon met wie de dader samenwoont, veronderstelt dat hij hieruit een rechtstreeks of onrechtstreeks voordeel verkrijgt dat de gewone voordelen eigen aan die samenwoning overstijgt; bovendien is dat misdrijf een aflopend misdrijf dat losstaat van de mogelijke teruggave, aan het slachtoffer, van de door de dader verkregen geldsommen; de feitenrechter beoordeelt in feite of de beklaagde een dergelijk voordeel heeft verkregen uit de ontucht of de prostitutie van het slachtoffer, waarbij het Hof enkel nagaat of hij uit zijn vaststellingen het bestaan van die exploitatie wettig heeft kunnen afleiden (2). (1) Opgeheven door art. 117 van de wet van 21 maart 2022 houdende wijzigingen aan het Strafwetboek met betrekking tot het seksueel strafrecht (BS 30 maart 2022), in werking getreden op 1 juni 2022 met toepassing van artikel 118 van de voormelde wet. (2) Zie concl. "in hoofdzaak" OM in Pas. 2022, nr. 423.

- Art. 380 oud, § 1, 4° Strafwetboek

15 juni 2022

P.22.0307.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220615.2F.9](#)

AC nr. ...

OPENBAAR MINISTERIE

- Opdracht

Het openbaar ministerie vervult, in het belang van de maatschappij, opdrachten van openbare dienst die verband houden met het opsporen en het vervolgen van misdrijven en het oefent de strafvordering uit, waarbij het in het geding optreedt om de rechter een oplossing in rechte voor te stellen, terwijl de in verdenking gestelde zijn persoonlijk belang verdedigt (1). (1) Cass. 22 november 2017, AR P.17.0630.F, AC 2017, nr. 668, en de verwijzingen in noot 2.

15 juni 2022

P.22.0757.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220615.2F.6](#)

AC nr. ...

- Plaatsneming op de rechtszitting - Strafzaken - Recht op een eerlijk proces - Recht op wapengelijkheid

De positie die de vertegenwoordiger van het openbaar ministerie op de rechtszitting inneemt ten opzichte van de andere partijen, volstaat niet om het eerlijk karakter van het proces in het gedrang te brengen, in zoverre die toestand geen concreet beletsel voor de verdediging van de in verdenking gestelde vormt (1). (1) Zie ibid. (wat betreft het aangevoerde "foutieve timmerwerk" met betrekking tot de verheven positie van het openbaar ministerie in de correctionele rechtbank van het hof van beroep) en de verwijzingen in noot 3. In voorliggend geval was het openbaar ministerie, in de kamer van inbeschuldigingstelling, geplaatst naast de griffier.

- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

15 juni 2022

P.22.0757.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220615.2F.6](#)

AC nr. ...

OPENBARE DIENST

- Openbare centra voor maatschappelijk welzijn - Personeel - Juridische regeling - Beginsel - Uitzonderingen

De personeelsleden van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn worden statutair aangeworven, behoudens de uitzonderingen voorzien in de artikelen 55, 55bis en 56 OCMW-wet of in andere wetten (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2021, nr. 791.

- Artt. 42, 43, 55, 55bis en 56 Organieke Wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn

13 december 2021

C.19.0317.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211213.3F.6](#)

AC nr. ...

- Openbare centra voor maatschappelijk welzijn - Personeel - Juridische regeling - Contractuele regeling - Categorieën - Omschrijving - Bevoegdheid van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn

De artikelen 2, 4, § 1, en 5 van het koninklijk besluit nr. 474 van 28 oktober 1986 voorzien in de contractuele aanwerving van personeel om andere redenen dan deze bedoeld in de artikelen 55, 55bis en 56 OCMW-wet, zoals de terugdringing van de werkloosheid en de tegemoetkoming aan collectieve behoeften van de niet-commerciële sector, om betrekkingen te bekleden die in de lijn liggen van de activiteiten die aan dergelijke behoeften voldoen, die ook niet beperkt kunnen zijn tot de betrekkingen bedoeld in voormelde artikelen, en voor een periode, eventueel zelfs voor onbepaalde duur, die evenmin beperkt is tot de in principe tijdelijke omstandigheden zoals de dringende gevallen en de ramp bedoeld in artikel 56; daaruit volgt dat die bepalingen contractuele aanwervingen door de openbare centra voor maatschappelijk welzijn toelaten, in afwijking van de artikelen 42 en 43 OCMW-wet en buiten de gevallen voorzien in de artikelen 55, 55bis en 56 OCMW-wet (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2021, nr. 791.

- Artt. 42, 43, 55, 55bis en 56 Organieke Wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn

- Artt. 2, 4, § 1, en 5 KB nr. 474 van 28 oktober 1986 tot opzetting van een stelsel van door de Staat gesubsidieerde contractuelen bij sommige plaatselijke besturen

13 december 2021

C.19.0317.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211213.3F.6](#)

AC nr. ...

OVEREENKOMST

RECHTEN EN VERPLICHTINGEN VAN PARTIJEN

Rechten en verplichtingen van partijen - Voor derden - Partij die bij overeenkomst haar vermogen heeft overgedragen - Schuldeiser - Rechtsvordering tot betaling van de schuldvordering - Uitvoering van een verbintenis uit overeenkomst

De schuldeiser van een partij die bij overeenkomst haar vermogen heeft overgedragen, die zich op deze overeenkomst beroept om een vordering in betaling van zijn schuldvordering in te stellen tegen de begunstigde van die overdracht, vordert de uitvoering in zijn voordeel van een in die overeenkomst bepaalde verbintenis.

- Art. 1165 Oud Burgerlijk Wetboek

21 januari 2022

C.21.0284.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220121.1F.5](#)

AC nr. ...

Rechten en verplichtingen van partijen - Allerlei - Verkoop van pakketreizen, gekoppelde reisarrangementen en reisdiensten - Insolventie van de reisorganisator of de doorverkoper - Vrijwaringsplicht - Voorwerp - Uitsluiting

De vrijwaringsplicht ingeval van insolventie van de reisorganisator of de doorverkoper heeft slechts betrekking op de bedragen die werden betaald voor reisdiensten die begrepen zijn in de pakketreis; derhalve heeft die zekerheid geen betrekking op annulatieverzekeringpremies of dossierkosten, die geen reisdiensten vormen.

- Artt. 3, 12 en 13, eerste lid KB 29 mei 2018 betreffende de bescherming tegen insolventie bij de verkoop van pakketreizen, gekoppelde reisarrangementen en reisdiensten

- Artt. 2, 1°, 2° en 3°, 5, § 1, 8, eerste lid, 54 en 56 Wet 21 november 2017 betreffende de verkoop van pakketreizen, gekoppelde reisarrangementen en reisdiensten

3 juni 2022

C.21.0324.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220603.1F.2](#)

AC nr. ...

VERBINDENDE KRACHT (NIET-UITVOERING)

Verbindende kracht (niet-uitvoering) - Schade - Bewijs - Gebrek

De schuldeiser moet zijn schade aantonen; het gebrek aan bewijs van de schade waarvan de vergoeding wordt gevorderd, kan niet worden verholpen door het bedrag van die schade naar billijkheid te ramen

- Artt. 1149 en 1315 Oud Burgerlijk Wetboek

20 mei 2022

C.21.0378.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220520.1F.6](#)

AC nr. ...

Verbindende kracht (niet-uitvoering) - Schade - Bewijslast

De schuldeiser moet zijn schade aantonen; het gebrek aan bewijs van de schade waarvan de vergoeding wordt gevorderd, kan niet worden verholpen door het bedrag van die schade naar billijkheid te ramen.

- Artt. 1149 en 1315 Oud Burgerlijk Wetboek

20 mei 2022

C.21.0378.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220520.1F.6](#)

AC nr. ...

OVERHEIDSOPDRACHTEN (WERKEN, LEVERINGEN, DIENSTEN)

- Artikel 65/14 Overheidsopdrachtenwet 1993 - Schending - Schade - Oorzakelijk verband

Het bestaan van een oorzakelijk verband tussen een van de in artikel 65/14 Overheidsopdrachtenwet 1993 bedoelde schendingen en de schade, zoals deze zich heeft voorgedaan, veronderstelt dat, zonder die schending, de schade niet was ontstaan zoals ze zich heeft voorgedaan.

- Art. 65/14 Wet 24 december 1993 betreffende de overheidsopdrachten en sommige opdrachten voor aanneming van werken, leveringen en diensten

20 mei 2022

C.21.0417.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220520.1F.2](#)

AC nr. ...

PREJUDICIEEL GESCHIL

- Hof van Justitie van de Europese Unie - Vreemdeling - Asielaanvraag - Afwijzing - Bevel om het grondgebied te verlaten - Aanvraag van machtiging tot verblijf om medische redenen - Ontvankelijk verklaard - Afgifte van een attest van immatriculatie - Machtiging tot tijdelijk en precair verblijf - Gevolg - Impliciete intrekking van het bevel om het grondgebied te verlaten - Schending van de artikelen 6 en 8 Terugkeerrichtlijn

Wanneer voor het Hof de vraag rijst of de artikelen 6 en 8 van richtlijn 2008/115/EG van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 2008 over gemeenschappelijke normen en procedures in de lidstaten voor de terugkeer van onderdanen van derde landen die illegaal op hun grondgebied verblijven, zich verzetten tegen een nationale bepaling volgens welke de uitreiking van een vorm van toestemming tot legaal verblijf in het kader van het onderzoek van een aanvraag van machtiging tot verblijf om medische redenen, die in het licht van de hierboven gepreciseerde criteria ontvankelijk werd verklaard, aangeeft dat de onderdaan van een derde land gedurende dat onderzoek gemachtigd is tot verblijf, zij het slechts tijdelijk en precair, en dat die uitreiking derhalve leidt tot de stilzwijgende intrekking van het eerder in het kader van een asielprocedure aangenomen terugkeerbesluit, waarmee ze onverenigbaar is, stelt het Hof een prejudiciële vraag aan het Hof van Justitie van de Europese Unie (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2021, nr. 792.

- Art. 57, § 2, eerste lid, 1°, en vierde lid Organieke Wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn

- Art. 9ter Wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen

- Artt. 6, § 1, 4 en 8, §§ 1 en 3, eerste lid, e) Richtlijn 2008/115/EG van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 2008 over gemeenschappelijke normen en procedures in de lidstaten voor de terugkeer van onderdanen van derde landen die illegaal op hun grondgebied verblijven

12 juni 2023

S.17.0054.F

[ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230612.3F.1](#)

AC nr. ...

- Hof van Justitie van de Europese Unie - Vreemdeling - Asielaanvraag - Afwijzing - Bevel om het grondgebied te verlaten - Aanvraag van machtiging tot verblijf om medische redenen - Ontvankelijk verklaard - Afgifte van een attest van immatriculatie - Machtiging tot tijdelijk en precair verblijf - Gevolg - Impliciete intrekking van het bevel om het grondgebied te verlaten - Schending van de artikelen 6 en 8 Terugkeerrichtlijn

Wanneer voor het Hof de vraag rijst of de artikelen 6 en 8 van richtlijn 2008/115/EG van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 2008 over gemeenschappelijke normen en procedures in de lidstaten voor de terugkeer van onderdanen van derde landen die illegaal op hun grondgebied verblijven, zich verzetten tegen een nationale bepaling volgens welke de uitreiking van een vorm van toestemming tot legaal verblijf in het kader van het onderzoek van een aanvraag van machtiging tot verblijf om medische redenen, die in het licht van de hierboven gepreciseerde criteria ontvankelijk werd verklaard, aangeeft dat de onderdaan van een derde land gedurende dat onderzoek gemachtigd is tot verblijf, zij het slechts tijdelijk en precair, en dat die uitreiking derhalve leidt tot de stilzwijgende intrekking van het eerder in het kader van een asielprocedure aangenomen terugkeerbesluit, waarmee ze onverenigbaar is, stelt het Hof een prejudiciële vraag aan het Hof van Justitie van de Europese Unie (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2021, nr. 792.

- Art. 57, § 2, eerste lid, 1°, en vierde lid Organieke Wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn
- Art. 9ter Wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen
- Artt. 6, § 1, 4 en 8, §§ 1 en 3, eerste lid, e) Richtlijn 2008/115/EG van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 2008 over gemeenschappelijke normen en procedures in de lidstaten voor de terugkeer van onderdanen van derde landen die illegaal op hun grondgebied verblijven

12 juni 2023

S.17.0054.F

[ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230612.3F.1](#)

AC nr. ...

- Grondwettelijk Hof - Prejudicieel karakter van de vraag - Gebrek aan coherentie en realiteitszin van de wet

Wanneer de vraag die de eiser het Hof van Cassatie voorstelt om aan het Grondwettelijk Hof te stellen uitgaat van een vermeend gebrek aan coherentie en realiteitszin van de wet, moet die vraag, die niet prejudicieel is, niet worden gesteld (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2021, nr. 621.

- Art. 26 Bijzondere wet op het Arbitragehof van 6 januari 1989

6 oktober 2021

P.21.0713.F

[ECLI:BE:CASS::](#)

AC nr. ...

RECHT VAN VERDEDIGING

BELASTINGZAKEN

Belastingzaken - Rechten van de mens - Verdrag Rechten van de Mens - Artikel 6.2 - Vermoeden van onschuld - Correctionele vrijpraak - Latere gerechtelijke procedure in belastingzaken - Aanslag - Fiscale sancties - Vermoeden van onschuld - Gevolg

Het bij artikel 6.2 EVRM bepaalde vermoeden van onschuld staat eraan in de weg dat rechterlijke beslissingen of beslissingen van overheidsinstanties een persoon behandelen alsof hij schuldig was aan een misdrijf, terwijl hij van dat misdrijf is vrijgesproken door een beslissing die, uitspraak doende over de bewijzen van schuld, heeft geoordeeld dat die persoon onschuldig is (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 151.

- Art. 6.2 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

25 februari 2022

F.20.0062.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220225.1F.13](#)

AC nr. ...

Belastingzaken - "Non bis in idem" - Beslissing in correctionele zaken - Niet-ontvankelijkheid van de strafvordering - Nieuwe vervolgingen - Belastingprocedure - Bijdragen - Fiscale sancties - "Non bis in idem" - Gevolg

Een vonnis of arrest uitspraak doende in correctionele zaken, dat de vervolgingen niet-ontvankelijk verklaart zonder uitspraak te doen over de schuld bij wijze van een vrijspreekende of veroordelende beslissing, staat niet in de weg aan de handhaving van bijdragen in de personenbelasting en belastingverhogingen (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 151.

- Art. 1 Wet 13 mei 1955 houdende goedkeuring van het EVRM, ondertekend op 4 november 1950, te Rome, en van het Additioneel Protocol bij dit Verdrag, ondertekend op 20 maart 1952, te Parijs

- Art. 14.7 Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten

- Art. 50 Handvest van de grondrechten van de Europese Unie van 12 december 2007

- Art. 4.1 Protocol nr. 7 bij het Verdrag ter Bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden

25 februari 2022

F.20.0062.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220225.1F.13](#)

AC nr. ...

Belastingzaken - "Non bis in idem" - Beslissing in correctionele zaken - Kracht van gewijsde - Vrijpraak - Veroordeling - Nieuwe vervolgingen - Belastingprocedure - "Non bis in idem" - Gevolg

Enkel een beslissing die over de schuldvraag uitspraak doet bij wijze van een vrijspreekend of veroordelend vonnis of arrest dat in kracht van gewijsde is gegaan, belet dat nieuwe vervolgingen voor hetzelfde strafbare feit worden ingesteld (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 151.

- Art. 1 Wet 13 mei 1955 houdende goedkeuring van het EVRM, ondertekend op 4 november 1950, te Rome, en van het Additioneel Protocol bij dit Verdrag, ondertekend op 20 maart 1952, te Parijs

- Art. 14.7 Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten

- Art. 50 Handvest van de grondrechten van de Europese Unie van 12 december 2007

- Art. 4.1 Protocol nr. 7 bij het Verdrag ter Bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden

25 februari 2022

F.20.0062.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220225.1F.13](#)

AC nr. ...

STRAFZAKEN***Strafzaken - Verhoor als verdachte - Verdachte opgesloten om andere reden - Schriftelijke oproeping voor het verhoor - Oproeping die het vermoeden doet ontstaan dat de verdachte zijn bijstand door een advocaat had geregeld - Oproeping die meer dan één vrije dag van tevoren is overgemaakt***

Wanneer de verdachte de schriftelijke oproeping heeft ontvangen, waardoor het vermoeden is ontstaan dat hij zijn bijstand door een advocaat had geregeld en dat die oproeping op de griffie van de gevangenis werd neergelegd op 17 april 2019, terwijl het verhoor had plaatsgevonden op 19 april 2019, dus meer dan één vrije dag tussen die twee data, dient de in artikel 2bis, § 2 en § 3, Voorlopige Hechteniswet bepaalde procedure niet te worden toegepast (1). (1) Zie concl. OM, in Pas. 2021, nr. 620.

- Artt. 2bis, §§ 2 en 3 en 24bis/1 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis
- Art. 47bis Wetboek van Strafvordering

6 oktober 2021

P.21.0604.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211006.2F.8](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Tegenspraak - Feit van algemene bekendheid - Bankbiljetten van 500 euro - Toepassing

Het is van algemene bekendheid dat bankbiljetten van 500,00 euro beperkt in omloop zijn; de rechter mag een dergelijk gegeven bij zijn beoordeling betrekken zonder dat dit blijkt uit de dossierstukken of zonder de partijen uit te nodigen ter zake verweer te voeren.

16 november 2021

P.21.1019.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211116.2N.8](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Straf - Motivering - Geen invraagstelling door de beklaagde - (Geen) bestraffing van de wijze waarop de beklaagde zich heeft verdedigd

De rechter die over de schuld van de beklaagde heeft geoordeeld, mag vervolgens, met het oog op de uitspraak over de keuze van de straf en de strafmaat, alle gegevens in aanmerking nemen die eigen zijn aan de persoonlijkheid van de beklaagde, voor zover hij de wijze waarop laatstgenoemde zich tegen de tegen hem ingebrachte beschuldiging heeft verdedigd, niet bestraft (1); de appelrechters die oordelen dat "gelet op het ontbreken van enige invraagstelling door de beklaagde ten aanzien van haar gedrag, de maatregel van de opschorting van de uitspraak van de veroordeling die haar in eerste aanleg is verleend, niet aangewezen is wegens het gevaar dat de gepleegde feiten zouden worden gebanaliseerd en er bij haar een zeker gevoel van straffeloosheid zou ontstaan", hebben aldus niet de wijze bestraft waarop de beklaagde zich heeft verdedigd, maar hebben een gegeven van haar persoonlijkheid in aanmerking genomen, namelijk het ontbreken van enige invraagstelling ten aanzien van daden die volgens hen niet mogen worden gebanaliseerd. (1) Zie M.-A. BEERNAERT, H.-D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, Droit de la procédure pénale, Bruxelles, Die Keure, 9e uitg., 2021, p. 1557-1558.

- Art. 3, vierde lid Wet van 29 juni 1964 betreffende de opschorting, het uitstel en de probatie
- Art. 195, tweede lid Wetboek van Strafvordering

19 januari 2022

P.20.1182.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220119.2F.1](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Neerlegging van stukken door een beklaagde - Stuk dat bestemd is om te overtuigen - Geen mededeling aan de tegenpartij - Gevolg - Weren van het stuk -

Miskenning van het recht van verdediging

De neerlegging van een stuk dat bestemd is om de rechter te overtuigen, kan een miskenning inhouden van het recht van verdediging van de tegenpartij waaraan dat stuk niet is meegedeeld; het weren van het stuk voorkomt dan de miskenning en, aangezien het tijdelijk bedreigde eerlijk karakter van het proces werd hersteld, vormt het geen miskenning van het recht van verdediging van de partij die heeft getracht niet aan de tegenspraak voorgelegde gegevens in het debat te brengen (1). (1) Zie concl. OM, in Pas 2021, nr. 619.

- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

6 oktober 2021

P.21.0382.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211006.2F.2](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Verhoor van een persoon - Recht van een verhoorde persoon - Artikel 47bis, § 6, 5), Wetboek van Strafvordering - Toepassingsgebied

De stopzetting van het verhoor en de mededeling van de in paragraaf 2 van artikel 47bis Wetboek van Strafvordering bedoelde rechten, namelijk vormvoorschriften die op grond van paragraaf 6, 5), van dit artikel zijn vereist, hebben betrekking op het verhoor van een persoon die aanvankelijk niet als verdachte werd verhoord en waarvan blijkt dat hem feiten ten laste kunnen worden gelegd (1). (1) Zie concl. OM, in Pas. 2021, nr. 620.

- Art. 47bis, §§ 2 en 6, 5) Wetboek van Strafvordering

6 oktober 2021

P.21.0604.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211006.2F.8](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Verhoor als verdachte - Recht van een verhoorde persoon - Beknopte kennisgeving over de feiten

Uit het enkele feit dat de beklaagde ervan op de hoogte is gesteld dat hij rekenschap moet afleggen voor een misdrijf waarvan enkel de benaming wordt vermeld zonder dat de omstandigheden waarin het werd gepleegd uitvoerig worden beschreven, kan niet worden afgeleid dat de verplichting om de te verhoren persoon op beknopte wijze in kennis te stellen niet werd nagekomen (1). (1) Zie concl. OM, in Pas. 2021, nr. 620.

- Art. 47bis, § 2 Wetboek van Strafvordering

6 oktober 2021

P.21.0604.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211006.2F.8](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Regeling van de rechtspleging - Niet regelmatige oproeping in verdenkinggestelde - Verwijzing naar het vonnisgerecht - Aanhangigmaking van de zaak - Substantieel verzuim - Herstel - Rechten van verdediging in de fase ten gronde - Beoordeling

De enkele omstandigheid dat een inverdenkinggestelde niet regelmatig werd opgeroepen overeenkomstig artikel 127, §2 Wetboek van Strafvordering, om voor het onderzoeksgerecht te worden gehoord over de vordering tot regeling van de rechtspleging en de daaruit voortvloeiende miskening van het recht van verdediging van die inverdenkinggestelde houdt niet altijd en automatisch in dat dit verzuim dermate substantieel is dat de verwijzingsbeschikking daardoor voor onbestaande moet worden gehouden (1); het staat in dat geval aan het vonnisgerecht te onderzoeken of dit verzuim ertoe heeft geleid dat het recht van verdediging van de inverdenkinggestelde daadwerkelijk en onherstelbaar werd miskend zodat de verwijzingsbeschikking voor onbestaande moet worden gehouden; bij die beoordeling dient het vonnisgerecht meer bepaald na te gaan of het verzuim niet kon worden en werd geredimeerd door de rechten die de inverdenkinggestelde voor het vonnisgerecht kan laten gelden (2). (1) Cass. 7 april 2020, AR P.20.0077.N, AC 2020, nr. 227, RABG 2020, 1404; Cass. 2 maart 2016, AR P.15.1448.F, AC 2016, nr. 152; Cass. 30 september 2015, AR P.15.0802.F, AC 2015, nr. 572. (2) Cass. 7 april 2020, AR P.20.0077.N, AC 2020, nr. 227, RABG 2020, 1404.

- Artt. 127 en 182 Wetboek van Strafvordering
- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

28 september 2021

P.21.0652.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210928.2N.13](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Voorrecht van rechtsmacht - Hof van beroep - Verstekarrest - Verzet - Recht om in persoon te verschijnen - Ongedaan verklaard verzet - Wettige verschoningsgrond die het verstek verantwoordt - Beoordelingscriteria

Het recht om in persoon te verschijnen is geen absoluut recht en dit recht moet worden afgewogen tegen het belang van de maatschappij om misdrijven daadwerkelijk te berechten en het persoonlijk belang van de slachtoffers om binnen een redelijke termijn een uitspraak te verkrijgen; wanneer de rechter de toepassing van artikel 187, § 6, 1°, Wetboek van Strafvordering overweegt, kan hij de houding van de beklaagde in aanmerking nemen, alsook de omstandigheid dat hij van meerdere kunstgrepen heeft gebruikgemaakt om de loop van de rechtspleging te vertragen of te kennen heeft gegeven dat hij zich aan het gerecht wilde onttrekken (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2021, nr. 621.

- Art. 187, § 6, 1° Wetboek van Strafvordering

6 oktober 2021

P.21.0713.F

[ECLI:BE:CASS::](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Verhoor als verdachte - Verdachte opgesloten om andere reden - Recht op bijstand door een advocaat - Verhoor volgens de vormvoorschriften voor het verhoor van een niet van zijn vrijheid beroofde verdachte

Wanneer een verdachte werd gehoord volgens de vormvoorschriften voor het verhoor van een niet van zijn vrijheid beroofde verdachte, terwijl hij dat wel was, maar om een andere reden, is die onregelmatigheid niet substantieel aangezien die niet verhindert dat de beklaagde de mededeling van zijn rechten betreffende het vertrouwelijk overleg en de bijstand van een advocaat als bijlage bij de oproeping heeft gekregen (1). (1) Zie concl. OM, in Pas. 2021, nr. 620.

- Art. 24bis/1 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis
- Art. 47bis Wetboek van Strafvordering

6 oktober 2021

P.21.0604.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211006.2F.8](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Verhoor als verdachte - Verklaring afgelegd met miskening van het recht op bijstand van een advocaat - Sanctie - Recht op voorafgaandelijk vertrouwelijk overleg of bijstand door een advocaat tijdens het verhoor - Miskening

Artikel 47bis, § 6, 9), Wetboek van Strafvordering bepaalt dat er tegen een persoon geen veroordeling kan worden uitgesproken die is gegrond op verklaringen die hij heeft afgelegd in strijd met bepalingen betreffende het recht op voorafgaandelijk vertrouwelijk overleg of bijstand door een advocaat tijdens het verhoor; die rechten worden miskend wanneer er over hun bestaan geen mededeling werd gedaan, wanneer deze werd gedaan onder zodanige omstandigheden dat hun toepassing onmogelijk is gebleken of wanneer een materiële belemmering de toepassing ervan heeft verhinderd (1). (1) Zie concl. OM, in Pas. 2021, nr. 620.

- Art. 47bis, § 6, 9) Wetboek van Strafvordering

6 oktober 2021

P.21.0604.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211006.2F.8](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Algemeen beginsel van het recht van verdediging - Beginsel van de "wapengelijkheid"

Er bestaat geen algemeen rechtsbeginsel van de wapengelijkheid dat zich zou onderscheiden van de algemene rechtsbeginselen van het recht van verdediging en van het recht op een eerlijk proces (1). (1) Zie Cass. 10 december 2014, AR P.14.1275.F, AC 2014, nr. 778; Cass. 7 november 2012, AR P.1711.F, AC 2012, nr. 601, RDPC 2013, p. 163, met noot.

- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

15 juni 2022

P.22.0757.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220615.2F.6](#)

AC nr. ...

RECHTBANKEN

BURGERLIJKE ZAKEN

Burgerlijke zaken - Algemeen - Taak van de rechter - Omvang

De rechter is gehouden het geschil te beslechten overeenkomstig de daarop toepasselijke rechtsregels; hij moet de juridische aard van de door de partijen aangevoerde feiten en handelingen onderzoeken en mag, ongeacht de juridische omschrijving die de partijen daaraan hebben gegeven, de door hen aangevoerde redenen ambtshalve aanvullen op voorwaarde dat hij geen betwisting opwerpt waarvan de partijen bij conclusie het bestaan hebben uitgesloten, dat hij enkel steunt op gegevens die hem regelmatig zijn voorgelegd, dat hij het voorwerp van de vordering niet wijzigt en dat hij daarbij het recht van verdediging van de partijen niet miskent (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 286.

25 april 2022

S.21.0034.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220425.3F.6](#)

AC nr. ...

Burgerlijke zaken - Algemeen - Taak van de rechter - Verplichting van de rechter - Omvang

De rechter heeft niet de plicht ambtshalve alle mogelijke rechtsgronden op te werpen; hij moet enkel de rechtsmiddelen opwerpen waarvan de toepassing geboden is door de feiten die door de partijen in het bijzonder worden aangevoerd tot staving van hun eisen (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 286.

25 april 2022

S.21.0034.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220425.3F.6](#)

AC nr. ...

Burgerlijke zaken - Algemeen - Artikel 811 Gerechtelijk Wetboek - Exceptio plurium litis consortium

Uit geen enkele wetsbepaling volgt dat een vordering strekkende tot nietigverklaring van een meerpartijenovereenkomst, zelfs al strekt deze ertoe deze overeenkomst integraal te horen vernietigen, slechts kan worden ingewilligd wanneer alle contractspartijen in het geding betrokken zijn (1) (2). (1) Cass. 4 juni 2020, AR C.18.0345.N, AC 2020, nr. 360, met concl. van eerste advocaat-generaal R. MORTIER. Zie ook Cass. 3 april 2006, AR C.04.0079.N-C.04.0080.N, AC 2006, nr. 189. (2) Zie concl. OM.

- Art. 811 Gerechtelijk Wetboek

30 september 2022

C.21.0079.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220930.1N.6](#)

AC nr. ...

STRAFZAKEN

Strafzaken - Strafvordering - Volstreckte bevoegdheid - Herkwalificatie - (Geen) Bevoegdheid van het vonnisgerecht om uitspraak te doen wanneer het feit zoals het werd heromschreven tot de bevoegdheid van een lagere rechtbank behoort - Uitzondering - Artikel 192 Wetboek van Strafvordering - Aanhangigmaking voor de correctionele rechtbank van een misdrijf waarvan de kennisneming aan de politierechtbank is opgedragen - Uitbreiding van bevoegdheid

Nadat het vonnisgerecht een telastlegging heeft heromschreven, kan het enkel uitspraak doen over de strafvordering indien het bevoegd is om van de feiten onder hun nieuwe omschrijving kennis te nemen; overeenkomstig artikel 138, 6°bis Wetboek van Strafvordering neemt de politierechtbank kennis van de in de artikelen 418 en 420 Strafwetboek bepaalde wanbedrijven, wanneer de slagen of verwondingen het gevolg zijn van een verkeersongeval; wanneer het bij de correctionele rechtbank aanhangig gemaakte feit een wanbedrijf oplevert waarvan de kennisneming door artikel 138 Wetboek van Strafvordering aan de politierechtbank is opgedragen, stelt artikel 192 van datzelfde wetboek een uitbreiding van bevoegdheid in ten voordele van de hogere rechtbank bij wie de zaak oorspronkelijk aanhangig werd gemaakt; laatstgenoemde blijft dus bevoegd wanneer het anders omschreven feit tot de bevoegdheid van een lagere rechtbank behoort (1). (1) Zie concl. "in hoofdzaak" OM in Pas. 2022, nr. 198.

- Art. 138, 179, 192 en 213 Wetboek van Strafvordering

16 maart 2022

P.22.0042.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220316.2F.2](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Strafvordering - Artikel 780, eerste lid, Gerechtelijk Wetboek - (Geen) Verband met het beschikkingsbeginsel

Artikel 780, eerste lid, Gerechtelijk Wetboek (1) heeft geen betrekking op het beschikkingsbeginsel en dat beginsel regelt noch de uitspraak over de strafvordering, (2) noch de procedure betreffende de tenuitvoerlegging van het Europees aanhoudingsbevel. (1) Wat betreft de toepassing van artikel 780 in strafzaken, zie G.-F. RANERI en M. TRAEST (onder leiding van F. FISCHER, P. MATHIEU en Ph. DE KOSTER), "De toepassing van het gerechtelijk wetboek in strafzaken: artikelsgewijze bespreking van de rechtspraak van het Hof", Jaarverslag van het Hof van Cassatie, 2005, 176 tot 286. (2) Zie Cass. 15 mei 2019, AR P.19.0088.F, AC 2019, nr. 287; Cass. 29 juni 2011, AR P.11.0944.F, AC 2011, nr. 434; M.-A. BEERNAERT, H.-D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, Droit de la procédure pénale, die Keure, Brugge, 9de uitg., 2021, II, 1816.

- Art. 780 Gerechtelijk Wetboek

23 februari 2022

P.22.0195.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220223.2F.9](#)

AC nr. ...

RECHTEN VAN DE MENS

INTERNATIONAAL VERDRAG BURGERRECHTEN EN POLITIEKE RECHTEN

International verdrag burgerrechten en politieke recht - Artikel 14 - "Non bis in idem" - Beslissing in correctionele zaken - Kracht van gewijsde - Vrijspraak - Veroordeling - Nieuwe vervolgingen - Belastingprocedure - "Non bis in idem" - Gevolg

Enkel een beslissing die over de schuldvraag uitspraak doet bij wijze van een vrijsprekend of veroordelend vonnis of arrest dat in kracht van gewijsde is gegaan, belet dat nieuwe vervolgingen voor hetzelfde strafbare feit worden ingesteld (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 151.

- Art. 1 Wet 13 mei 1955 houdende goedkeuring van het EVRM, ondertekend op 4 november 1950, te Rome, en van het Additioneel Protocol bij dit Verdrag, ondertekend op 20 maart 1952, te Parijs
- Art. 14.7 Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten
- Art. 50 Handvest van de grondrechten van de Europese Unie van 12 december 2007
- Art. 4.1 Protocol nr. 7 bij het Verdrag ter Bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden

25 februari 2022

F.20.0062.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220225.1F.13](#)

AC nr. ...

International verdrag burgerrechten en politieke recht - Artikel 14.5 - Recht op dubbele aanleg - Door België gemaakt voorbehoud

Bij de neerlegging, op 21 april 1983, van de bekrachtigingsoorkonde van het IVBPR heeft België het voorbehoud gemaakt dat artikel 14.5 IVBPR niet van toepassing zou zijn op de personen die, krachtens de Belgische wet, rechtstreeks naar een hoger rechtscollege zoals het hof van beroep worden verwezen; dat is het geval wanneer, overeenkomstig de artikelen 479 en volgende Wetboek van Strafvordering, de daarin bedoelde magistraten die ervan worden beschuldigd buiten de uitoefening van hun ambt een wanbedrijf of een gecorrectionaliseerde misdaad te hebben gepleegd, rechtstreeks door het hof van beroep worden berecht (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2021, nr. 621.

- Art. 14.5 Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten

6 oktober 2021

P.21.0713.F

[ECLI:BE:CASS::](#)

AC nr. ...

VERDRAG RECHTEN VAN DE MENS

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Wapengelijkheid - Strafzaken - Recht op een eerlijk proces - Recht op wapengelijkheid - Plaatsneming op de rechtszitting

De positie die de vertegenwoordiger van het openbaar ministerie op de rechtszitting inneemt ten opzichte van de andere partijen, volstaat niet om het eerlijk karakter van het proces in het gedrang te brengen, in zoverre die toestand geen concreet beletsel voor de verdediging van de in verdenking gestelde vormt (1). (1) Zie *ibid.* (wat betreft het aangevoerde "foutieve timmerwerk" met betrekking tot de verheven positie van het openbaar ministerie in de correctionele rechtbank van het hof van beroep) en de verwijzingen in noot 3. In voorliggend geval was het openbaar ministerie, in de kamer van inbeschuldigingstelling, geplaatst naast de griffier.

- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden,

ondertekend op 4 november 1950, te Rome

15 juni 2022

P.22.0757.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220615.2F.6](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.2 - Herstel in eer en rechten - Proeftijd - Blijk geven van de verbetering en van het goed gedrag - Gegevens over de persoonlijkheid van de verzoeker in eerherstel - Processen-verbaal over nieuwe strafbare feiten begaan in de proeftijd - Beoordeling

Artikel 624, eerste lid, Wetboek van Strafvordering bepaalt dat het herstel in eer en rechten afhankelijk is van een proeftijd gedurende dewelke de verzoeker onder meer blijk moet hebben gegeven van verbetering en goed gedrag; bij die beoordeling kan de kamer van inbeschuldigingstelling elk relevant gegeven met betrekking tot de persoonlijkheid van de verzoeker en door hem gestelde handelingen in aanmerking nemen, met inbegrip van handelingen die onder een strafrechtelijke kwalificatie vallen, voor zover niet wordt vastgesteld dat de verzoeker zich aan die strafbare feiten heeft schuldig gemaakt (1). (1) Cass. 28 april 2021, AR P.20.1243.F, AC 2021, nr. 309, met concl. van advocaat-generaal D. VANDERMEERSCH, op datum in Pas..

- Art. 624 Wetboek van Strafvordering

- Art. 6.2 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

21 december 2021

P.21.0733.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211221.2N.16](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.2 - Vermoeden van onschuld - Wegverkeer - Wegverkeerswet - Artikel 67ter - Verplichting de identiteit van de bestuurder mede te delen - Vraag om inlichtingen - Bewijslast

Artikel 6.2 EVRM en het algemeen rechtsbeginsel van het vermoeden van onschuld verzetten zich niet ertegen dat de rechter uit de vaststelling dat de vraag om inlichtingen daadwerkelijk werd verstuurd, afleidt dat die vraag ook daadwerkelijk is ontvangen door de kentekenplaathouder dan wel dat de niet-ontvangst een gevolg is van het nalatig handelen van de kentekenplaathouder, mits de kentekenplaathouder gelet op de zware sanctie die hij kan oplopen, over een daadwerkelijke mogelijkheid beschikt om dit vermoeden van ontvangst of nalatigheid voor het niet-ontvangen te weerleggen en dit veronderstelt dat de vervolgende partij aantoont dat de vraag om inlichtingen werd aangeboden aan de kentekenplaathouder zelf of aan de zetel ervan (1); de rechter die uit het enkele gegeven dat een vraag om inlichtingen is verstuurd naar de zetel van de kentekenplaathouder-rechtspersoon het vermoeden afleidt dat de kentekenplaathouder daardoor alleen kennis heeft van de vraag om inlichtingen of dat hij die kennisname zelf onmogelijk heeft gemaakt en die op grond daarvan oordeelt dat het hem dan ook toekomt aannemelijk te maken dat hij de vraag om inlichtingen niet heeft ontvangen en dat hij niet nalatig is geweest, schendt artikel 6.2 EVRM en miskent het algemeen rechtsbeginsel van het vermoeden van onschuld. (1) Contra: Cass. 18 september 2019, AR P.19.0246.F, AC 2019, nr. 465; Cass. 23 januari 2019, AR P.18.0623.F, AC 2019, nr. 41; Cass. 29 april 2014, AR P.13.1977.N, AC 2014, nr. 302; zie over deze problematiek: C. De Roy, "Het ontvangen door de rechtspersoon van de vraag tot identificatie van de bestuurder van het motorvoertuig in de zin van artikel 67ter Wegverkeerswet", VAV 2014, 47-49; S. Stallaert, "De strafrechtelijke aansprakelijkheid van rechtspersonen en wegverkeer: artikel 67ter Wegverkeerswet en het belang van de pleitbezorger", T.Strafr. 2013, 107-108); S. Szulanski, "L'article 67ter de la loi relative à la police de la circulation routière", VAV 2009, 245.

- Art. 67ter Wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968

- Art. 6.2 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

14 december 2021

P.21.1108.N

ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211214.2N.16

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Allerlei - Artikel 1, eerste lid, Eerste Aanvullend Protocol - Rechtsplegingsvergoeding ten laste van een begunstigde van juridische bijstand - Regel van het minimum - Afwijking - In kennelijk onredelijke omstandigheden ingestelde rechtsvordering

Uit artikel 6.1 EVRM en artikel 1, eerste lid, van het Eerste Aanvullend Protocol EVRM volgt dat het recht op een eerlijk proces en het recht op eerbiediging van eigendom zich ertegen verzetten dat de voor het gerecht in het gelijk gestelde partij een substantiële vermindering van haar schuldvordering zou ondergaan wegens de verplichting om alle of het grootste gedeelte van haar verweerkosten te dragen, wanneer die situatie voortvloeit uit de noodzaak om zich te verdedigen tegen een rechtsvordering die in kennelijk onredelijke omstandigheden werd ingesteld; op straffe van schending van die verdragsbepalingen heeft de wetgever, bij het formuleren van artikel 1022, vierde lid, Gerechtelijk Wetboek niet de bedoeling kunnen hebben om aan de begunstigde van de juridische bijstand een voordeel toe te kennen doordat hij zijn rechten op een kennelijk onredelijke wijze heeft uitgeoefend; hieruit volgt dat een kennelijk onredelijke situatie, zelfs als die aan de begunstigde van de bijstand te wijten is, niet enkel een vermindering van de rechtsplegingsvergoeding tot onder het door de Koning vastgelegde minimum kan verantwoorden maar ook een afwijking van de regel van het minimum (1). (1) Zie andersluidende concl. "in hoofdzaak" OM, Pas. 2021, nr. 824.

- Art. 1 Wet 13 mei 1955 houdende goedkeuring van het EVRM, ondertekend op 4 november 1950, te Rome, en van het Additioneel Protocol bij dit Verdrag, ondertekend op 20 maart 1952, te Parijs
- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome
- Art. 1022, vierde lid Gerechtelijk Wetboek

22 december 2021

P.21.0771.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211222.2F.1](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Rechtsplegingsvergoeding ten laste van een begunstigde van juridische bijstand - Regel van het minimum - Afwijking - In kennelijk onredelijke omstandigheden ingestelde rechtsvordering

Uit artikel 6.1 EVRM en artikel 1, eerste lid, van het Eerste Aanvullend Protocol EVRM volgt dat het recht op een eerlijk proces en het recht op eerbiediging van eigendom zich ertegen verzetten dat de voor het gerecht in het gelijk gestelde partij een substantiële vermindering van haar schuldvordering zou ondergaan wegens de verplichting om alle of het grootste gedeelte van haar verweerkosten te dragen, wanneer die situatie voortvloeit uit de noodzaak om zich te verdedigen tegen een rechtsvordering die in kennelijk onredelijke omstandigheden werd ingesteld; op straffe van schending van die verdragsbepalingen heeft de wetgever, bij het formuleren van artikel 1022, vierde lid, Gerechtelijk Wetboek niet de bedoeling kunnen hebben om aan de begunstigde van de juridische bijstand een voordeel toe te kennen doordat hij zijn rechten op een kennelijk onredelijke wijze heeft uitgeoefend; hieruit volgt dat een kennelijk onredelijke situatie, zelfs als die aan de begunstigde van de bijstand te wijten is, niet enkel een vermindering van de rechtsplegingsvergoeding tot onder het door de Koning vastgelegde minimum kan verantwoorden maar ook een afwijking van de regel van het minimum (1). (1) Zie andersluidende concl. "in hoofdzaak" OM, Pas. 2021, nr. 824.

- Art. 1 Wet 13 mei 1955 houdende goedkeuring van het EVRM, ondertekend op 4 november 1950, te Rome, en van het Additioneel Protocol bij dit Verdrag, ondertekend op 20 maart 1952, te Parijs
- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome
- Art. 1022, vierde lid Gerechtelijk Wetboek

22 december 2021

P.21.0771.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211222.2F.1](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Recht op een proces binnen een

redelijke termijn - Criteria voor de beoordeling van de redelijke termijn - Controle op de motieven door het Hof

Het staat aan de rechter onaantastbaar te oordelen of de redelijke termijn waarbinnen over een tegen een beklagde ingestelde strafvervolgning overeenkomstig artikel 6.1 EVRM moet zijn beslist, is overschreden (1); bij de beoordeling houdt de rechter rekening met de complexiteit van de zaak, de houding van de beklagde, de houding van de met opsporing, vervolging en berechting belaste overheden en het belang dat de zaak heeft voor de beklagde (2); het Hof gaat na of de rechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen trekt die op grond daarvan onmogelijk kunnen worden verantwoord (3); de marginale toets die het middel van het Hof vraagt over het oordeel door de rechter betreffende het al dan niet overschreden zijn van de redelijke termijn is enkel mogelijk op grond van feitelijke gegevens die de rechterlijke beslissing bevat of die blijken uit andere stukken waarop het Hof vermag acht te slaan. (1) Cass. 25 maart 2014, AR P.13.1855.N, AC 2014, nr. 239; Cass. 14 februari 2001, AR P.00.1350.N, AC 2001, nr. 91. (2) Cass. 15 juni 2021, AR P.21.0252.N, AC 2021, nr. 443; Cass. 23 maart 2021, AR P.20.1161.N, AC 2021, nr. 215; Cass. 20 oktober 2020, AR P.20.0620.N, AC 2020, nr. 647; Cass. 28 september 2016, AR P.16.0307.F, AC 2016, nr. 529 (met concl. van advocaat-generaal M. NOLET DE BRAUWERE, op datum in Pas., RABG 2017, 563 noot C. VAN DE HEYNING; Cass. 13 september 2016, AR P.16.0403.N, AC 2016, nr. 485; Cass. 25 maart 2014, AR P.12.1890.N, AC 2014, nr. 237; Cass. 18 oktober 2011, AR P.11.0442.N, AC 2011, nr. 552. Zie ook J. HUYSMANS, Legitieme verdediging, Intersentia, 2017, 55-59; C. VAN DEN WYNGAERT, S. VANDROMME en Ph. TRAEST, Strafrecht en strafprocesrecht in hoofdlijnen, Gompel Svacina, 2019, 745-747; M.A. BEERNAERT, H.D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, Droit de la procédure pénale, Die Keure, 2021, I, 51-66. (3) Cass. 14 december 2010, AR P.10.0671.N, AC 2010, nr. 741; Cass. 26 september 2006, AR P.06.0604.N, AC 2006, nr. 439; Cass. 17 mei 2000, AR P.00.0275.F, AC 2000, nr. 302. Zie J. MEESE, "Redelijke termijn in strafzaken", in Comm. Sr. 2012, 7; R. VERSTRAETEN, Handboek strafvordering, Maklu, 2012, 949; R. DECLERCQ, Beginselen van strafrechtspleging, Kluwer, 2014, 807-808; M.A. BEERNAERT, H.D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, Droit de la procédure pénale, Die Keure, 2021, I, 54.

- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

28 september 2021

P.21.0653.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210928.2N.11](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Bijzondere belasting - Leegstandsheffing Vlaams Gewest - Strafrechtelijke aard - Preventief en bestraffend doel

De omstandigheid dat de fiscale sanctie licht is, heeft niet noodzakelijk tot gevolg dat deze aan de toepassing van artikel 6.1. EVRM is onttrokken; opdat een belasting een preventief en bestraffend doel zou hebben, is vereist dat de belasting in wezen een handelen of nalaten wenst te voorkomen en te bestraffen dat door de wetgever als onwettig wordt beschouwd en dat de belasting aldus leed wenst toe te brengen aan de dader van dat handelen of nalaten (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

23 september 2022

F.20.0152.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220923.1N.7](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.2 - Vermoeden van onschuld - Correctionele vrijspraak - Latere gerechtelijke procedure in belastingzaken - Aanslag - Fiscale sancties - Vermoeden van onschuld - Gevolg

Het bij artikel 6.2 EVRM bepaalde vermoeden van onschuld staat eraan in de weg dat rechterlijke beslissingen of beslissingen van overheidsinstanties een persoon behandelen alsof hij schuldig was aan een misdrijf, terwijl hij van dat misdrijf is vrijgesproken door een beslissing die, uitspraak doende over de bewijzen van schuld, heeft geoordeeld dat die persoon onschuldig is (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 151.

- Art. 6.2 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

25 februari 2022

F.20.0062.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220225.1F.13](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Leegstandsheffing Vlaams Gewest - Bijzondere belasting - Strafrechtelijke aard - Beoordelingscriteria

De omstandigheid dat een fiscale sanctie of het opleggen van een bijzondere belasting internrechtelijk niet als strafrechtelijk wordt gekwalificeerd, sluit niet uit dat die maatregel strafrechtelijk van aard kan zijn in de zin van artikel 6.1 EVRM; dit is het geval indien de overtreden bepaling gericht is tot alle burgers in hun hoedanigheid van belastingplichtige, de opgelegde sanctie of bijzondere belasting niet alleen een vergoedende functie heeft, maar in wezen een preventief en bestraffend doel heeft (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

23 september 2022

F.20.0152.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220923.1N.7](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 5 - Art. 5.1 - Internering van de veroordeelde - Vlucht van de geïnterneerde naar het buitenland - Europees aanhoudingsbevel - Overlevering naar België - Veroordeling tot een straf of veiligheidsmaatregel van meer dan vier maanden - Internering als maatregel van onbepaalde duur - Beoordeling

Een door artikel 9 Interneringswet bedoelde rechterlijke beslissing tot internering en de door de kamer voor de bescherming van de maatschappij genomen uitvoeringsbeslissingen van de internering vormen een veiligheidsmaatregel als bedoeld door artikel 2.1 Kaderbesluit EAB en artikel 3 Wet Europees Aanhoudingsbevel; uit de artikelen 2 en 9 Interneringswet volgt dat de interneringsbeslissing uitwerking blijft hebben tot op het ogenblik dat de kamer voor de bescherming van de maatschappij beslist tot de definitieve invrijheidstelling van de geïnterneerde; uit artikel 5.1.e en 5.4 EVRM volgt bovendien dat de veiligheidsmaatregel geen uitwerking meer kan hebben indien niet langer is voldaan aan de uit deze verdragsbepaling voortvloeiende voorwaarden voor vrijheidsberoving; zodat een interneringsbeslissing een veiligheidsmaatregel is van een onbepaalde duur, die voor de toepassing van artikel 2.1 Kaderbesluit EAB en art. 3 Wet Europees Aanhoudingsbevel moet worden geacht minstens vier maanden te bedragen (1). (1) Zie alg. H. SANDERS, Handboek Overleveringsrecht, Intersentia, 2011, 100-166 en 182-183; J. VAN GAEVER, Het Europees aanhoudingsbevel in de praktijk, Kluwer, 2013, 284-285; S. DEWULF, Handboek uitleveringsrecht, Intersentia, 2013, 216; M.-A. BEERNAERT, H.D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, Droit de la procédure pénale, Brugge, Die Keure, 2021, 2083.

- Artt. 5.1.e en 5.4 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome
- Art. 3 Wet 19 december 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel
- Art. 2.1 Kaderbesluit 2002/584/JBZ van de Raad van de EU van 13 juni 2002 betreffende het Europees aanhoudingsbevel en de procedures van overlevering tussen de lidstaten
- Artt. 2 en 9 Wet 5 mei 2014 betreffende de internering
- Art. 3 Wet 19 december 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel
- Art. 2.1 Kaderbesluit 2002/584/JBZ van de Raad van de EU van 13 juni 2002 betreffende het Europees aanhoudingsbevel en de procedures van overlevering tussen de lidstaten
- Artt. 5.1.e en 5.4 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome
- Artt. 2 en 9 Wet 5 mei 2014 betreffende de internering
- Artt. 5.1.e en 5.4 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome
- Art. 2.1 Kaderbesluit 2002/584/JBZ van de Raad van de EU van 13 juni 2002 betreffende het Europees aanhoudingsbevel en de procedures van overlevering tussen de lidstaten
- Art. 5.4 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome
- Artt. 2 en 9 Wet 5 mei 2014 betreffende de internering
- Art. 3 Wet 19 december 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel
- Art. 2.1 Kaderbesluit 2002/584/JBZ van de Raad van de EU van 13 juni 2002 betreffende het Europees aanhoudingsbevel en de procedures van overlevering tussen de lidstaten
- Artt. 5.1.e en 5.4 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome
- Artt. 2 en 9 Wet 5 mei 2014 betreffende de internering
- Art. 3 Wet 19 december 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel
- Art. 2.1 Kaderbesluit 2002/584/JBZ van de Raad van de EU van 13 juni 2002 betreffende het Europees aanhoudingsbevel en de procedures van overlevering tussen de lidstaten
- Art. 3 Wet 19 december 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel
- Artt. 2 en 9 Wet 5 mei 2014 betreffende de internering
- Art. 3 Wet 19 december 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel
- Art. 2.1 Kaderbesluit 2002/584/JBZ van de Raad van de EU van 13 juni 2002 betreffende het Europees aanhoudingsbevel en de procedures van overlevering tussen de lidstaten
- Art. 5.4 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome
- Art. 5.1.e Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome
- Artt. 2 en 9 Wet 5 mei 2014 betreffende de internering
- Art. 3 Wet 19 december 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel
- Art. 2.1 Kaderbesluit 2002/584/JBZ van de Raad van de EU van 13 juni 2002 betreffende het Europees aanhoudingsbevel en de procedures van overlevering tussen de lidstaten
- Artt. 2 en 9 Wet 5 mei 2014 betreffende de internering
- Art. 5.1.e Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome
- Art. 5.1.e Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome
- Art. 3 Wet 19 december 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel
- Art. 2.1 Kaderbesluit 2002/584/JBZ van de Raad van de EU van 13 juni 2002 betreffende het Europees aanhoudingsbevel en de procedures van overlevering tussen de lidstaten
- Art. 5.4 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome
- Art. 5.1.e Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome
- Artt. 2 en 9 Wet 5 mei 2014 betreffende de internering

- Art. 3 Wet 19 december 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel
- Art. 2.1 Kaderbesluit 2002/584/JBZ van de Raad van de EU van 13 juni 2002 betreffende het Europees aanhoudingsbevel en de procedures van overlevering tussen de lidstaten
- Artt. 2 en 9 Wet 5 mei 2014 betreffende de internering
- Art. 5.4 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

21 december 2021

P.21.1541.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211221.2N.12](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Administratieve sanctie - Repressief karakter - Evenredigheid met de inbreuk - Toetsingsrecht van rechter - Beoordelingscriteria

De rechter aan wie gevraagd wordt een administratieve sanctie te toetsen die een repressief karakter heeft in de zin van artikel 6 EVRM, mag bij het toetsen van de evenredigheid van de opgelegde straf in het bijzonder acht slaan op de zwaarte van de inbreuk, de hoogte van reeds opgelegde sancties, de wijze waarop in gelijkaardige zaken werd geoordeeld en de weerslag van de sanctie voor de betrokkene, maar hierbij desgevallend als beoordelingsfactor in rekening nemen de mate waarin het bestuur zelf gebonden was; dit toetsingsrecht houdt niet in dat de rechter op grond van een subjectieve appreciatie van wat hij redelijk acht, om loutere redenen van opportuniteit en tegen wettelijke regels in, boeten kan kwijtschelden of verminderen.

- Art. 70 Wet 3 juli 1969 tot invoering van de belasting over de toegevoegde waarde

23 september 2022

F.20.0112.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220923.1N.12](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Recht op toegang tot de rechter - Beslissing van de jeugdrechtbank om een minderjarige niet uit handen te geven - Hoger beroep van de burgerlijke partij - Toelaatbaarheid

Een burgerlijke partij heeft geen belang om te eisen dat haar burgerlijke rechtsvordering wordt beoordeeld door het gewone vonnisgerecht na een gebeurlijke uithandengeving van de minderjarige en niet door de jeugdrechtbank; de beslissing over de uithandengeving heeft immers geen nadelig effect voor de beoordeling van die burgerlijke rechtsvordering; voor beide gerechten kan een burgerlijke partij alle argumenten aanvoeren tot staving van haar rechtsvordering die enkel strekt tot het herstel van de door haar geleden schade; de onmogelijkheid voor een burgerlijke partij om een rechtsmiddel aan te wenden tegen de weigering om een minderjarige uit handen te geven zodat over de burgerlijke rechtsvordering wordt beslist door de jeugdrechtbank, tast het recht van de burgerlijke partij van toegang tot de rechter of haar recht op een daadwerkelijk rechtsmiddel, zoals gewaarborgd door de artikelen 6.1 en 13 EVRM, niet aan (1). (1) Zie concl. "in hoofdzaak" OM.

- Art. 202, 2° Wetboek van Strafvordering
- Art. 57bis Wet 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming
- Artt. 6 en 13 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

28 september 2021

P.21.0654.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210928.2N.4](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 13 - Recht op een daadwerkelijk rechtsmiddel - Beslissing van de jeugdrechtbank om een minderjarige niet uit handen te geven - Hoger beroep van de burgerlijke partij - Toelaatbaarheid

Een burgerlijke partij heeft geen belang om te eisen dat haar burgerlijke rechtsvordering wordt beoordeeld door het gewone vonnisgerecht na een gebeurlijke uithandengeving van de minderjarige en niet door de jeugdrechtbank; de beslissing over de uithandengeving heeft immers geen nadelig effect voor de beoordeling van die burgerlijke rechtsvordering; voor beide gerechten kan een burgerlijke partij alle argumenten aanvoeren tot staving van haar rechtsvordering die enkel strekt tot het herstel van de door haar geleden schade; de onmogelijkheid voor een burgerlijke partij om een rechtsmiddel aan te wenden tegen de weigering om een minderjarige uit handen te geven zodat over de burgerlijke rechtsvordering wordt beslist door de jeugdrechtbank, tast het recht van de burgerlijke partij van toegang tot de rechter of haar recht op een daadwerkelijk rechtsmiddel, zoals gewaarborgd door de artikelen 6.1 en 13 EVRM, niet aan (1). (1) Zie concl. "in hoofdzaak" OM.

- Art. 202, 2° Wetboek van Strafvordering
- Art. 57bis Wet 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming
- Artt. 6 en 13 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

28 september 2021

P.21.0654.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210928.2N.4](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Algemeen - "Non bis in idem" - Beslissing in correctionele zaken - Kracht van gewijsde - Vrijspraak - Veroordeling - Nieuwe vervolgingen - Belastingprocedure - "Non bis in idem" - Gevolg

Enkel een beslissing die over de schuldvraag uitspraak doet bij wijze van een vrijsprekend of veroordelend vonnis of arrest dat in kracht van gewijsde is gegaan, belet dat nieuwe vervolgingen voor hetzelfde strafbare feit worden ingesteld (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 151.

- Art. 1 Wet 13 mei 1955 houdende goedkeuring van het EVRM, ondertekend op 4 november 1950, te Rome, en van het Additioneel Protocol bij dit Verdrag, ondertekend op 20 maart 1952, te Parijs
- Art. 14.7 Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten
- Art. 50 Handvest van de grondrechten van de Europese Unie van 12 december 2007
- Art. 4.1 Protocol nr. 7 bij het Verdrag ter Bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden

25 februari 2022

F.20.0062.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220225.1F.13](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.2 - Vermoeden van onschuld - Beoordeling van de schuld aan de hand van niet-voorliggende feiten, zonder uitspraak over de schuld aan die feiten

De rechter mag de schuldigverklaring van een beklaagde aan het hem ten laste gelegde feit mede steunen op feitelijke gegevens, die als een misdrijf kunnen worden omschreven, waarvoor de beklaagde niet wordt vervolgd, voor zover de rechter de beklaagde niet schuldig verklaart aan die niet vervolgte feiten en bijgevolg het vermoeden van onschuld niet miskent; niets belet de rechter dan ook bij de schuldbeoordeling betreffende de bij hem aanhangige feiten gedragingen te betrekken van de beklaagde die dateren van na die feiten voor zover de rechter zich niet uitspreekt over de schuld van de beklaagde aan die feiten (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 6.2 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

21 december 2021

P.21.0858.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211221.2N.3](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 5 - Art. 5.4 - Recht op voorziening bij de rechter - Voorlopige hechtenis - Voorlopige invrijheidstelling - Handhaving door de correctionele rechtbank zonder volledig dossier - Nietigheid van de beslissing - Rechtzetting van het verzuim door het appelgerecht - Wijze

Artikel 5.4 EVRM verzet zich niet ertegen dat de correctionele kamer van het hof van beroep het verzuim van de correctionele rechtbank om uitspraak te doen over een verzoek tot voorlopige invrijheidstelling en de voorlopige hechtenis te handhaven zonder dat het volledige strafdossier voorhanden was, rechtzet door de beroepen beslissing te vernietigen en zelf uitspraak te doen over het verzoek tot voorlopige invrijheidstelling, ditmaal terwijl het volledige strafdossier ter beschikking is; de rechtzetting van dit verzuim door het appelgerecht, dat uitspraak moet doen binnen de vijftien dagen na het instellen van het hoger beroep, belet niet dat de verzoeker recht heeft op een voorziening bij de rechter die op korte termijn oordeelt over de wettigheid van de gevangenhouding.

- Art. 5.4 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

16 december 2021

P.21.1578.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211216.2N.1](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Regeling van de rechtspleging - Miskenning recht van verdediging - Verwijzing naar het vonnisgerecht - Aanhangigmaking van de zaak - Substantieel verzuim - Herstel - Rechten van verdediging in de fase ten gronde - Beoordeling

De enkele omstandigheid dat een inverdenkinggestelde niet regelmatig werd opgeroepen overeenkomstig artikel 127, §2 Wetboek van Strafvordering, om voor het onderzoeksgerecht te worden gehoord over de vordering tot regeling van de rechtspleging en de daaruit voortvloeiende miskenning van het recht van verdediging van die inverdenkinggestelde houdt niet altijd en automatisch in dat dit verzuim dermate substantieel is dat de verwijzingsbeschikking daardoor voor onbestaande moet worden gehouden (1); het staat in dat geval aan het vonnisgerecht te onderzoeken of dit verzuim ertoe heeft geleid dat het recht van verdediging van de inverdenkinggestelde daadwerkelijk en onherstelbaar werd miskend zodat de verwijzingsbeschikking voor onbestaande moet worden gehouden; bij die beoordeling dient het vonnisgerecht meer bepaald na te gaan of het verzuim niet kon worden en werd geredimeerd door de rechten die de inverdenkinggestelde voor het vonnisgerecht kan laten gelden (2). (1) Cass. 7 april 2020, AR P.20.0077.N, AC 2020, nr. 227, RABG 2020, 1404; Cass. 2 maart 2016, AR P.15.1448.F, AC 2016, nr. 152; Cass. 30 september 2015, AR P.15.0802.F, AC 2015, nr. 572. (2) Cass. 7 april 2020, AR P.20.0077.N, AC 2020, nr. 227, RABG 2020, 1404.

- Artt. 127 en 182 Wetboek van Strafvordering

- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

28 september 2021

P.21.0652.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210928.2N.13](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Allerlei - Zevende Protocol - Artikel 2.1 - Recht om de schuldigverklaring opnieuw te doen beoordelen door een hoger gerecht

Artikel 2.1 Zevende Aanvullende Protocol EVRM waarborgt het recht van eenieder die wegens een strafbaar feit door een gerecht is veroordeeld om zijn schuldigverklaring of veroordeling opnieuw te doen beoordelen door een hoger gerecht; de uitoefening van dat recht, met inbegrip van de gronden waarop het kan worden uitgeoefend, is bij wet geregeld; uit het verklarend verslag van die bepaling, alsook uit de uitlegging ervan door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens, blijkt dat deze vereiste is vervuld wanneer de wet de beklagde enkel toestaat rechtsvragen aan het toezicht van een hoger gerecht voor te leggen, zoals die welke het cassatieberoep bij het Hof van Cassatie aanhangig maakt (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2021, nr. 621.

- Art. 2.1 Protocol nr. 7 bij het Verdrag ter Bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden

6 oktober 2021

P.21.0713.F

[ECLI:BE:CASS::](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Recht op een eerlijk proces - Strafzaken - Neerlegging van stukken door een beklagde - Stuk dat bestemd is om te overtuigen - Geen mededeling aan de tegenpartij - Gevolg - Weren van het stuk - Miskenning van het recht van verdediging

De neerlegging van een stuk dat bestemd is om de rechter te overtuigen, kan een miskenning inhouden van het recht van verdediging van de tegenpartij waaraan dat stuk niet is meegedeeld; het weren van het stuk voorkomt dan de miskenning en, aangezien het tijdelijk bedreigde eerlijk karakter van het proces werd hersteld, vormt het geen miskenning van het recht van verdediging van de partij die heeft getracht niet aan de tegenspraak voorgelegde gegevens in het debat te brengen (1). (1) Zie concl. OM, in Pas 2021, nr. 619.

- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

6 oktober 2021

P.21.0382.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211006.2F.2](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Recht op een eerlijk proces - Beginsel van de "wapengelijkheid"

Er bestaat geen algemeen rechtsbeginsel van de wapengelijkheid dat zich zou onderscheiden van de algemene rechtsbeginselen van het recht van verdediging en van het recht op een eerlijk proces (1). (1) Zie Cass. 10 december 2014, AR P.14.1275.F, AC 2014, nr. 778; Cass. 7 november 2012, AR P.1711.F, AC 2012, nr. 601, RDPC 2013, p. 163, met noot.

- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

15 juni 2022

P.22.0757.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220615.2F.6](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.2 - Herstel in eer en rechten - Proeftijd - Blijk geven van de verbetering en van het goed gedrag - Beoordeling - Processen-verbaal van waarschuwing, onmiddellijke inning en minnelijke schikking

De kamer van inbeschuldigingstelling kan het oordeel dat een verzoeker in eerherstel het niet te nauw neemt met de verkeersregels tijdens de proeftermijn gronden op de vaststelling dat lastens de verzoeker voor verkeersinbreuken een proces-verbaal van waarschuwing werd opgesteld en dat de verzoeker minnelijke schikkingen en onmiddellijke inningen heeft voldaan.

- Art. 624 Wetboek van Strafvordering
- Art. 6.2 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

21 december 2021

P.21.0733.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211221.2N.16](#)

AC nr. ...

RECHTERLIJK GEWIJSDE

KRACHT VAN GEWIJSDE

Kracht van gewijsde - Belastingzaken - "Non bis in idem" - Beslissing in correctionele zaken - Vrijspraak - Veroordeling - Nieuwe vervolgingen - Belastingprocedure - "Non bis in idem" - Gevolg

Enkel een beslissing die over de schuldvraag uitspraak doet bij wijze van een vrijsprekend of veroordelend vonnis of arrest dat in kracht van gewijsde is gegaan, belet dat nieuwe vervolgingen voor hetzelfde strafbare feit worden ingesteld (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 151.

- Art. 1 Wet 13 mei 1955 houdende goedkeuring van het EVRM, ondertekend op 4 november 1950, te Rome, en van het Additioneel Protocol bij dit Verdrag, ondertekend op 20 maart 1952, te Parijs
- Art. 14.7 Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten
- Art. 50 Handvest van de grondrechten van de Europese Unie van 12 december 2007
- Art. 4.1 Protocol nr. 7 bij het Verdrag ter Bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden

25 februari 2022

F.20.0062.F

ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220225.1F.13

AC nr. ...

RECHTSBEGINSELEN (ALGEMENE)

- "*Fraus omnia corrumpit*" - *Aansprakelijkheid buiten overeenkomst - Herstelplicht - Meesters. Aangestelden - Door de aansteller geleden schade - Samenlopende fouten van de aangestelde en een derde - Opzettelijke fout van de aangestelde - Onvoorzichtigheid of nalatigheid van de derde - Recht van de aansteller - "Fraus omnia corrumpit"*

Wanneer, in geval van schade die wordt berokkend door de samenlopende fouten van een derde en de aangestelde van de getroffene, de fout van de aangestelde opzettelijk is terwijl de fout van de derde bestaat in een onvoorzichtigheid of nalatigheid, wordt dat recht van de aansteller niet aangetast door het algemeen rechtsbeginsel 'fraus omnia corrumpit', dat verbiedt om bedrog of oneerlijkheid aan te wenden om schade te berokkenen of winst te behalen (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr.380.

- Artt. 1382, 1383 en 1384, derde lid Oud Burgerlijk Wetboek

27 mei 2022

C.20.0461.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220527.1F.6](#)

AC nr. ...

- *Rechtsmisbruik*

Rechtsmisbruik kan bestaan, niet enkel wanneer de houder van een recht hiervan gebruikmaakt uitsluitend met het oogmerk om een ander te schaden, maar ook wanneer het recht wordt uitgeoefend op een wijze die kennelijk de grenzen te buiten gaat van de normale uitoefening van dat recht door een voorzichtige en bedachtzame persoon; dat is inzonderheid het geval wanneer de houder van dat recht, tussen verschillende wijzen van rechtsuitoefening met hetzelfde gunstig gevolg voor zichzelf, deze kiest die een ander de meeste schade toebrengt (1). (1) Cass. 10 september 1971, AC 1972, 31, met concl. van procureur-generaal GANSHOF VAN DER MEERSCH.

- Artt. 1134, derde lid, 1382 en 1384 Oud Burgerlijk Wetboek

25 april 2022

S.21.0071.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220425.3F.5](#)

AC nr. ...

- *Burgerlijke zaken - Algemeen rechtsbeginsel inzake het recht van verdediging - Taak van de rechter*

De rechter is gehouden het geschil te beslechten overeenkomstig de daarop toepasselijke rechtsregels; hij moet de juridische aard van de door de partijen aangevoerde feiten en handelingen onderzoeken en mag, ongeacht de juridische omschrijving die de partijen daaraan hebben gegeven, de door hen aangevoerde redenen ambtshalve aanvullen op voorwaarde dat hij geen betwisting opwerpt waarvan de partijen bij conclusie het bestaan hebben uitgesloten, dat hij enkel steunt op gegevens die hem regelmatig zijn voorgelegd, dat hij het voorwerp van de vordering niet wijzigt en dat hij daarbij het recht van verdediging van de partijen niet miskent (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 286.

25 april 2022

S.21.0034.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220425.3F.6](#)

AC nr. ...

- *Burgerlijke zaken - Beschikkingsbeginsel - Taak van de rechter*

De rechter is gehouden het geschil te beslechten overeenkomstig de daarop toepasselijke rechtsregels; hij moet de juridische aard van de door de partijen aangevoerde feiten en handelingen onderzoeken en mag, ongeacht de juridische omschrijving die de partijen daaraan hebben gegeven, de door hen aangevoerde redenen ambtshalve aanvullen op voorwaarde dat hij geen betwisting opwerpt waarvan de partijen bij conclusie het bestaan hebben uitgesloten, dat hij enkel steunt op gegevens die hem regelmatig zijn voorgelegd, dat hij het voorwerp van de vordering niet wijzigt en dat hij daarbij het recht van verdediging van de partijen niet miskent (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 286.

25 april 2022

S.21.0034.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220425.3F.6](#)

AC nr. ...

- "Fraus omnia corrumpit" - Opzettelijk misdrijf - Herstelplicht - Nalatigheid van de getroffene

Het algemeen rechtsbeginsel "fraus omnia corrumpit" sluit uit dat de dader van een opzettelijk misdrijf aanspraak kan maken op een vermindering van de aan de getroffene verschuldigde vergoedingen wegens de nalatigheden die laatstgenoemde zou hebben begaan (1) ; dat beginsel strekt ertoe een bedrieglijke gedraging elk juridisch gevolg te ontzeggen, in de mate die vereist is om te voorkomen dat het door het bedrog beoogde doel zou worden bereikt (2) ; hieruit volgt dat zowel de pleger van het oorspronkelijke misdrijf als de heler of de witwasser van de opbrengst van dat misdrijf de kans lopen dat hun vordering tot behoud, onder het mom van een tekortkoming van de getroffene, van een deel van de winst die zij in zijn nadeel hebben verkregen, wordt verworpen. (1) Cass. 30 september 2015, AR P.14.0474.F, AC 2015, nr. 568; zie Cass. 6 november 2002, AR P.01.1108.F, AC 2002, nr. 584, met concl. van advocaat-generaal SPREUTELS, op datum in Pas. (2) Cass. 18 maart 2020, AR P.19.1229.F, AC 2020, nr. 200.

15 juni 2022

P.22.0332.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220615.2F.4](#)

AC nr. ...

- Rechtsmisbruik - Wijze van rechtsuitoefening die een ander de meeste schade toebrengt - Vereiste voorwaarde

Het is niet vereist dat de titularis van het recht, die opteert voor de wijze van rechtsuitoefening die een ander de meeste schade toebrengt, handelt met het oogmerk om een ander te schaden.

- Artt. 1134, derde lid, 1382 en 1384 Oud Burgerlijk Wetboek

25 april 2022

S.21.0071.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220425.3F.5](#)

AC nr. ...

- Burgerlijke zaken - Beschikkingsbeginsel - Taak van de rechter - Omvang

De rechter heeft niet de plicht ambtshalve alle mogelijke rechtsgronden op te werpen; hij moet enkel de rechtsmiddelen opwerpen waarvan de toepassing geboden is door de feiten die door de partijen in het bijzonder worden aangevoerd tot staving van hun eisen (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 286.

25 april 2022

S.21.0034.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220425.3F.6](#)

AC nr. ...

- Beginsel van de "wapengelijkheid" - Algemene rechtsbeginselen van het recht van verdediging en van het recht op een eerlijk proces

Er bestaat geen algemeen rechtsbeginsel van de wapengelijkheid dat zich zou onderscheiden van de algemene rechtsbeginselen van het recht van verdediging en van het recht op een eerlijk proces (1). (1) Zie Cass. 10 december 2014, AR P.14.1275.F, AC 2014, nr. 778; Cass. 7 november 2012, AR P.1711.F, AC 2012, nr. 601, RDPC 2013, p. 163, met noot.

- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

15 juni 2022

P.22.0757.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220615.2F.6](#)

AC nr. ...

- "Non bis in idem" - Belastingzaken - Beslissing in correctionele zaken - Niet-ontvankelijkheid van de strafvordering - Nieuwe vervolgingen - Belastingprocedure - Bijdragen - Fiscale sancties - "Non bis in idem" - Gevolg

Een vonnis of arrest uitspraak doende in correctionele zaken, dat de vervolgingen niet-ontvankelijk verklaart zonder uitspraak te doen over de schuld bij wijze van een vrijspreekende of veroordelende beslissing, staat niet in de weg aan de handhaving van bijdragen in de personenbelasting en belastingverhogingen (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 151.

- Art. 1 Wet 13 mei 1955 houdende goedkeuring van het EVRM, ondertekend op 4 november 1950, te Rome, en van het Additioneel Protocol bij dit Verdrag, ondertekend op 20 maart 1952, te Parijs

- Art. 14.7 Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten

- Art. 50 Handvest van de grondrechten van de Europese Unie van 12 december 2007

- Art. 4.1 Protocol nr. 7 bij het Verdrag ter Bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden

25 februari 2022

F.20.0062.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220225.1F.13](#)

AC nr. ...

- Vermoeden van onschuld - Wegverkeer - Wegverkeerswet - Artikel 67ter - Verplichting de identiteit van de bestuurder mede te delen - Vraag om inlichtingen - Bewijslast

Artikel 6.2 EVRM en het algemeen rechtsbeginsel van het vermoeden van onschuld verzetten zich niet ertegen dat de rechter uit de vaststelling dat de vraag om inlichtingen daadwerkelijk werd verstuurd, afleidt dat die vraag ook daadwerkelijk is ontvangen door de kentekenplaathouder dan wel dat de niet-ontvangst een gevolg is van het nalatig handelen van de kentekenplaathouder, mits de kentekenplaathouder gelet op de zware sanctie die hij kan oplopen, over een daadwerkelijke mogelijkheid beschikt om dit vermoeden van ontvangst of nalatigheid voor het niet-ontvangen te weerleggen en dit veronderstelt dat de vervolgende partij aantoont dat de vraag om inlichtingen werd aangeboden aan de kentekenplaathouder zelf of aan de zetel ervan (1); de rechter die uit het enkele gegeven dat een vraag om inlichtingen is verstuurd naar de zetel van de kentekenplaathouder-rechtspersoon het vermoeden afleidt dat de kentekenplaathouder daardoor alleen kennis heeft van de vraag om inlichtingen of dat hij die kennisname zelf onmogelijk heeft gemaakt en die op grond daarvan oordeelt dat het hem dan ook toekomt aannemelijk te maken dat hij de vraag om inlichtingen niet heeft ontvangen en dat hij niet nalatig is geweest, schendt artikel 6.2 EVRM en miskent het algemeen rechtsbeginsel van het vermoeden van onschuld. (1) Contra: Cass. 18 september 2019, AR P.19.0246.F, AC 2019, nr. 465; Cass. 23 januari 2019, AR P.18.0623.F, AC 2019, nr. 41; Cass. 29 april 2014, AR P.13.1977.N, AC 2014, nr. 302; zie over deze problematiek: C. De Roy, "Het ontvangen door de rechtspersoon van de vraag tot identificatie van de bestuurder van het motorvoertuig in de zin van artikel 67ter Wegverkeerswet", VAV 2014, 47-49; S. Stallaert, "De strafrechtelijke aansprakelijkheid van rechtspersonen en wegverkeer: artikel 67ter Wegverkeerswet en het belang van de pleitbezorger", T.Strafr. 2013, 107-108); S. Szulanski, "L'article 67ter de la loi relative à la police de la circulation routière", VAV 2009, 245.

- Art. 67ter Wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968

- Art. 6.2 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

14 december 2021

P.21.1108.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211214.2N.16](#)

AC nr. ...

- "Non bis in idem" - Belastingzaken - Beslissing in correctionele zaken - Vrijpraak - Veroordeling - Nieuwe vervolgingen - Belastingprocedure - "Non bis in idem" - Gevolg

Enkel een beslissing die over de schuldvraag uitspraak doet bij wijze van een vrijsprekend of veroordelend vonnis of arrest dat in kracht van gewijsde is gegaan, belet dat nieuwe vervolgingen voor hetzelfde strafbare feit worden ingesteld (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 151.

- Art. 1 Wet 13 mei 1955 houdende goedkeuring van het EVRM, ondertekend op 4 november 1950, te Rome, en van het Additioneel Protocol bij dit Verdrag, ondertekend op 20 maart 1952, te Parijs

- Art. 14.7 Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten

- Art. 50 Handvest van de grondrechten van de Europese Unie van 12 december 2007

- Art. 4.1 Protocol nr. 7 bij het Verdrag ter Bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden

25 februari 2022

F.20.0062.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220225.1F.13](#)

AC nr. ...

RECHTSMISBRUIK

- Taak van de rechter - Verplichting van de rechter - Omvang

Rechtsmisbruik kan bestaan, niet enkel wanneer de houder van een recht hiervan gebruikmaakt uitsluitend met het oogmerk om een ander te schaden, maar ook wanneer het recht wordt uitgeoefend op een wijze die kennelijk de grenzen te buiten gaat van de normale uitoefening van dat recht door een voorzichtige en bedachtzame persoon; dat is inzonderheid het geval wanneer de houder van dat recht, tussen verschillende wijzen van rechtsuitoefening met hetzelfde gunstig gevolg voor zichzelf, deze kiest die een ander de meeste schade toebrengt (1). (1) Cass. 10 september 1971, AC 1972, 31, met concl. van procureur-generaal GANSHOF VAN DER MEERSCH.

- Artt. 1134, derde lid, 1382 en 1384 Oud Burgerlijk Wetboek

25 april 2022

S.21.0071.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220425.3F.5](#)

AC nr. ...

- Wijze van rechtsuitoefening die een ander de meeste schade toebrengt - Vereiste voorwaarde

Het is niet vereist dat de titularis van het recht, die opteert voor de wijze van rechtsuitoefening die een ander de meeste schade toebrengt, handelt met het oogmerk om een ander te schaden.

- Artt. 1134, derde lid, 1382 en 1384 Oud Burgerlijk Wetboek

25 april 2022

S.21.0071.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220425.3F.5](#)

AC nr. ...

- Rechtsplegingsvergoeding verschuldigd door de begunstigde van juridische bijstand - Regel van het minimum - Afwijking - In kennelijk onredelijke omstandigheden ingestelde rechtsvordering

Uit artikel 6.1 EVRM en artikel 1, eerste lid, van het Eerste Aanvullend Protocol EVRM volgt dat het recht op een eerlijk proces en het recht op eerbiediging van eigendom zich ertegen verzetten dat de voor het gerecht in het gelijk gestelde partij een substantiële vermindering van haar schuldvordering zou ondergaan wegens de verplichting om alle of het grootste gedeelte van haar verweerkosten te dragen, wanneer die situatie voortvloeit uit de noodzaak om zich te verdedigen tegen een rechtsvordering die in kennelijk onredelijke omstandigheden werd ingesteld; op straffe van schending van die verdragsbepalingen heeft de wetgever, bij het formuleren van artikel 1022, vierde lid, Gerechtelijk Wetboek niet de bedoeling kunnen hebben om aan de begunstigde van de juridische bijstand een voordeel toe te kennen doordat hij zijn rechten op een kennelijk onredelijke wijze heeft uitgeoefend; hieruit volgt dat een kennelijk onredelijke situatie, zelfs als die aan de begunstigde van de bijstand te wijten is, niet enkel een vermindering van de rechtsplegingsvergoeding tot onder het door de Koning vastgelegde minimum kan verantwoorden maar ook een afwijking van de regel van het minimum (1). (1) Zie andersluidende concl. "in hoofdzaak" OM, Pas. 2021, nr. 824.

- Art. 1 Wet 13 mei 1955 houdende goedkeuring van het EVRM, ondertekend op 4 november 1950, te

Rome, en van het Additioneel Protocol bij dit Verdrag, ondertekend op 20 maart 1952, te Parijs

- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

- Art. 1022, vierde lid Gerechtelijk Wetboek

RECHTSPLEGINGSVERGOEDING

- Aanrekening aan de in het ongelijk gestelde partij die juridische bijstand geniet - Regel van het minimum - Afwijking - In kennelijk onredelijke omstandigheden ingestelde rechtsvordering

Uit artikel 6.1 EVRM en artikel 1, eerste lid, van het Eerste Aanvullend Protocol EVRM volgt dat het recht op een eerlijk proces en het recht op eerbiediging van eigendom zich ertegen verzetten dat de voor het gerecht in het gelijk gestelde partij een substantiële vermindering van haar schuldvordering zou ondergaan wegens de verplichting om alle of het grootste gedeelte van haar verweerkosten te dragen, wanneer die situatie voortvloeit uit de noodzaak om zich te verdedigen tegen een rechtsvordering die in kennelijk onredelijke omstandigheden werd ingesteld; op straffe van schending van die verdragsbepalingen heeft de wetgever, bij het formuleren van artikel 1022, vierde lid, Gerechtelijk Wetboek niet de bedoeling kunnen hebben om aan de begunstigde van de juridische bijstand een voordeel toe te kennen doordat hij zijn rechten op een kennelijk onredelijke wijze heeft uitgeoefend; hieruit volgt dat een kennelijk onredelijke situatie, zelfs als die aan de begunstigde van de bijstand te wijten is, niet enkel een vermindering van de rechtsplegingsvergoeding tot onder het door de Koning vastgelegde minimum kan verantwoorden maar ook een afwijking van de regel van het minimum (1). (1) Zie andersluidende concl. "in hoofdzaak" OM, Pas. 2021, nr. 824.

- Art. 1 Wet 13 mei 1955 houdende goedkeuring van het EVRM, ondertekend op 4 november 1950, te Rome, en van het Additioneel Protocol bij dit Verdrag, ondertekend op 20 maart 1952, te Parijs
- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome
- Art. 1022, vierde lid Gerechtelijk Wetboek

22 december 2021

P.21.0771.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211222.2F.1](#)

AC nr. ...

- Wrakingsprocedure

Een beslissing gewezen op een verzoek tot herstel van een rechterlijke beslissing in een wrakingsprocedure, geeft geen aanleiding tot een afzonderlijke rechtsplegingsvergoeding.

- Art. 1, tweede lid KB 26 oktober 2007 tot vaststelling van het tarief van de rechtsplegingsvergoeding bedoeld in artikel 1022 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 1022 Gerechtelijk Wetboek

30 september 2022

C.22.0007.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220930.1N.3](#)

AC nr. ...

REDENEN VAN DE VONNISSEN EN ARRESTEN

GEEN CONCLUSIE

Geen conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Probatiestraf - Weigering - Motiveringsplicht

Hoewel de inhoud van de probatie ertoe strekt de psychosociale problematiek te verhelpen die aan de oorsprong van het misdadig gedrag ligt, dienen de appelrechters niettemin, in het licht van de feiten en van de persoonlijkheid van de dader, te onderzoeken of deze aan de uitwerking van de toekomstige uitvoeringsmodaliteiten kan bijdragen of, integendeel, het recidivegevaar te groot blijft, gelet op het onvermogen van de betrokkene om, al was het maar met de hulp van anderen, de oorzaken van zijn misdadig gedrag aan te pakken; met het oog hierop staat artikel 37octies, § 3, tweede lid, Strafwetboek de rechter toe de door de beklaagde gevraagde autonome probatiestraf te weigeren, mits hij zijn weigering met redenen omkleedt (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 296.

- Art. 37octies Strafwetboek

27 april 2022

P.21.1639.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220427.2F.3](#)

AC nr. ...

Geen conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Straf - Motivering - In acht te nemen gegevens - Geen invraagstelling door de beklaagde - (Geen) bestraffing van de wijze waarop de beklaagde zich heeft verdedigd

De rechter die over de schuld van de beklaagde heeft geoordeeld, mag vervolgens, met het oog op de uitspraak over de keuze van de straf en de strafmaat, alle gegevens in aanmerking nemen die eigen zijn aan de persoonlijkheid van de beklaagde, voor zover hij de wijze waarop laatstgenoemde zich tegen de tegen hem ingebrachte beschuldiging heeft verdedigd, niet bestraft (1) ; de appelrechters die oordelen dat "gelet op het ontbreken van enige invraagstelling door de beklaagde ten aanzien van haar gedrag, de maatregel van de opschorting van de uitspraak van de veroordeling die haar in eerste aanleg is verleend, niet aangewezen is wegens het gevaar dat de gepleegde feiten zouden worden gebanaliseerd en er bij haar een zeker gevoel van straffeloosheid zou ontstaan", hebben aldus niet de wijze bestraft waarop de beklaagde zich heeft verdedigd, maar hebben een gegeven van haar persoonlijkheid in aanmerking genomen, namelijk het ontbreken van enige invraagstelling ten aanzien van daden die volgens hen niet mogen worden gebanaliseerd. (1) Zie M.-A. BEERNAERT, H.-D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, Droit de la procédure pénale, Bruxelles, Die Keure, 9e uitg., 2021, p. 1557-1558.

- Art. 3, vierde lid Wet van 29 juni 1964 betreffende de opschorting, het uitstel en de probatie

- Art. 195, tweede lid Wetboek van Strafvordering

19 januari 2022

P.20.1182.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220119.2F.1](#)

AC nr. ...

Geen conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Beoordeling - Laakbare gedragingen bij het begin en het einde van de proeftijd - Herstel in eer en rechten - Proeftijd - Begin en einde - Blijk geven van de verbetering en van het goed gedrag

Artikel 626 Wetboek van Strafvordering legt de minimumduur van de proeftijd vast; volgens artikel 625, 4°, Wetboek van Strafvordering begint de proeftijd te lopen van de dag van het verval van de straffen of van de dag waarop ze verjaren (1), voor zover de niet-uitvoering niet te wijten is aan de verzoeker; de proeftijd duurt voort tot de dag waarop het arrest van eerherstel wordt gewezen; die bepalingen beletten de kamer van inbeschuldigingstelling niet om bij de beoordeling of de verzoeker blijk heeft gegeven van verbetering en goed gedrag zowel rekening te houden met de meest recente gedragingen als met gedragingen die zijn gesteld bij het begin van de proeftijd en zowel rekening te houden met gedragingen gesteld tijdens de minimumproeftijd als na het verstrijken van die minimumproeftijd; op de kamer van inbeschuldigingstelling rust behoudens bij de daartoe strekkende conclusie geen verplichting om te motiveren waarom zij bij haar beoordeling of een verzoeker blijk heeft gegeven van verbetering en goed gedrag oudere dan wel meer recente gedragingen betreft. (1) GwH 8 december 2004, arrest 199/2004, BS 12 januari 2005, RABG 2005, 495 noot Y. VAN DEN BERGHE. Zie ook C. VAN DEN WYNGAERT, S. VANDROMME en Ph. TRAEST, Strafrecht en strafprocesrecht in hoofdlijnen, Gompel&Svacina, 2019, 584.

- Artt. 625, 4°, en 626 Wetboek van Strafvordering
- Art. 149 De gecoördineerde Grondwet 1994

21 december 2021

P.21.0733.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211221.2N.16](#)

AC nr. ...

OP CONCLUSIE

Op conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Witwassen - Wederrechtelijke herkomst of oorsprong van de zaken - Beoordeling van de als witwas ten laste gelegde feiten - Vaststelling van het basismisdrijf - Motivering

Geen enkele bepaling verhindert de rechter die over de als witwas ten laste gelegde feiten oordeelt, het basismisdrijf vast te stellen op grond van de aan tegenspraak onderworpen gegevens van het strafdossier en dat misdrijf in zijn motivering ook te omschrijven; daarmee doet de rechter geen uitspraak over niet bij hem aanhangige zaken.

- Art. 505 Strafwetboek

16 november 2021

P.21.1019.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211116.2N.8](#)

AC nr. ...

Op conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Tegenspraak - Feit van algemene bekendheid - Bankbiljetten van 500 euro - Toepassing

Het is van algemene bekendheid dat bankbiljetten van 500,00 euro beperkt in omloop zijn; de rechter mag een dergelijk gegeven bij zijn beoordeling betrekken zonder dat dit blijkt uit de dossierstukken of zonder de partijen uit te nodigen ter zake verweer te voeren.

16 november 2021

P.21.1019.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211116.2N.8](#)

AC nr. ...

Op conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Hoger beroep - Laattijdig ingesteld hoger beroep - Overmacht - Begrip - Beoordeling - Controle op de wettigheid van de motieven door het Hof

Overmacht die alsnog de ontvankelijkheid verantwoordt van een laattijdig ingesteld hoger beroep, kan enkel voortvloeien uit een omstandigheid buiten de wil van de appelland en die door hem onmogelijk kon worden voorzien of vermeden; de rechter oordeelt onaantastbaar of de aangevoerde feiten en omstandigheden bij het instellen van hoger beroep een geval van overmacht uitmaken; het hof gaat enkel na of de rechter uit de feiten en omstandigheden die hij in aanmerking neemt, al dan niet wettig overmacht heeft kunnen afleiden; de rechter kan het bestaan van overmacht uitsluiten op grond van de vaststelling dat de betrokkene niet de nodige voorzorgen heeft genomen om de toestand die hij als overmacht aanvoert, te voorkomen (1). (1) Cass. 12 februari 2013, AR P.12.0685.N, AC 2013, nr. 98, JT 2013 494 noot A. DECROES; Cass. 8 april 2009, AR P.08.1907.F, AC 2009, nr. 248 met concl. van advocaat-generaal D. VANDERMEERSCH, op datum in Pas.. Zie C. VAN DEN WYNGAERT, S. VANDROMME en Ph. TRAEST, Strafrecht en strafprocesrecht in hoofdlijnen, Gompel & Svacina, 2019, 1420; M.-A. BEERNAERT, H.D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, Droit de la procédure pénale, Die Keure, 2021, 1728.

- Art. 203 Wetboek van Strafvordering
- Art. 203 Wetboek van Strafvordering
- Art. 203 Wetboek van Strafvordering
- Art. 203 Wetboek van Strafvordering
- Art. 203 Wetboek van Strafvordering
- Art. 203 Wetboek van Strafvordering
- Art. 203 Wetboek van Strafvordering
- Art. 203 Wetboek van Strafvordering
- Art. 203 Wetboek van Strafvordering

21 december 2021

P.21.0829.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211221.2N.10](#)

AC nr. ...

Op conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Verzoek tot probatiewitstel - Gevolgen van de straf voor de reclassering en resocialisering van de beklagde - Beoordeling - Criteria

Uit de samenlezing van artikel 149 Grondwet, artikel 8, § 1, vierde lid, Probatiewet en artikel 195, tweede lid, Wetboek van Strafvordering volgt dat indien een beklagde ter staving van zijn verzoek om uitstel van tenuitvoerlegging concrete elementen aanvoert betreffende de gevolgen van een straf voor zijn reclassering en resocialisering, uit de rechterlijke beslissing een afweging moet blijken tussen eensdeels de zwaarwichtigheid van de te beoordelen feiten en de persoonlijkheid van de beklagde en anderdeels de nadelige effecten van een al dan niet effectieve bestraffing voor zijn reclassering en resocialisering (1). (1) Noot. Over de afwijzing van de opschorting of het uitstel, al dan niet gekoppeld aan probatievoorwaarden, zie ook Cass. 26 oktober 2021, AR P.21.0958.N, AC 2021, nr. 675 met concl. van advocaat-generaal D. SCHOETERS; Cass. 14 september 2021, AR P.21.0872.N, AC 2021, nr. 553; T. Strafr. 2021, 386 noot P. HOET; Cass. 13 april 2021, AR P.20.1301.N, AC 2021, nr. 25; Cass. 17 november 2020, AR P.20.0861.N, AC 2020, nr. 702, zie alg. R. DECLERCQ, Beginselen van strafrechtspleging, Kluwer, 6de editie, 2014, p. 752-768; Cass. 4 februari 2020, AR P.19.1162.N, AC 2020, nr. 99; M.-A. BEERNAERT, H. D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, Droit de la procédure pénale, Die Keure, 9de editie, 2021, II, p. 1547-1562. (BDS)

- Art. 8, § 1 Wet van 29 juni 1964 betreffende de opschorting, het uitstel en de probatie
- Art. 195, tweede lid Wetboek van Strafvordering
- Art. 149 De gecoördineerde Grondwet 1994

21 december 2021

P.21.0999.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211221.2N.2](#)

AC nr. ...

Op conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Alcoholslot - Alcoholconcentratie van ten minste 1,8 gram per liter bloed - Verzoek bij conclusie om het alcoholslot niet op te leggen

Uit artikel 37/1, § 1, tweede lid, Wegverkeerswet volgt dat de rechter principieel ertoe gehouden is een alcoholslot op te leggen aan de overtreder die zich bevindt in de in dat artikel bepaalde voorwaarde van alcoholintoxicatie (1); de rechter die vaststelt dat aan de wettelijke voorwaarden voor het opleggen van deze maatregel is voldaan, dient die beslissing niet nader te motiveren; indien de veroordeelde evenwel met een daartoe strekkende conclusie de rechter heeft verzocht de maatregel niet toe te passen, dient de rechter bij toepassing van artikel 149 Grondwet deze conclusie te beantwoorden, zonder dat hij moet antwoorden op stukken die zijn ingediend ter staving van de conclusie. (1) Cass. 7 januari 2020, AR P.19.0963.N, AC 2020, nr. 11. Zie ook C. DE ROY, "De Wet van 6 maart 2018 ter verbetering van de verkeersveiligheid: opnieuw een strengere aanpak van verkeersovertreders", RW 2018-19, 125; Ph. TRAEST, Topics verkeers(straf)recht, Intersentia, 2021, 33.

- Art. 37/1, § 1 Wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968

- Art. 149 De gecoördineerde Grondwet 1994

28 september 2021

P.21.0262.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210928.2N.9](#)

AC nr. ...

Op conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Vermoeden van onschuld - Beoordeling van de schuld aan de hand van niet-voorliggende feiten, zonder uitspraak over de schuld aan die feiten

De rechter mag de schuldigverklaring van een beklaagde aan het hem ten laste gelegde feit mede steunen op feitelijke gegevens, die als een misdrijf kunnen worden omschreven, waarvoor de beklaagde niet wordt vervolgd, voor zover de rechter de beklaagde niet schuldig verklaart aan die niet vervolgte feiten en bijgevolg het vermoeden van onschuld niet miskent; niets belet de rechter dan ook bij de schuldbeoordeling betreffende de bij hem aanhangige feiten gedragingen te betrekken van de beklaagde die dateren van na die feiten voor zover de rechter zich niet uitspreekt over de schuld van de beklaagde aan die feiten (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 6.2 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

21 december 2021

P.21.0858.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211221.2N.3](#)

AC nr. ...

SCHENKINGEN EN TESTAMENTEN

**- Openvallen nalatenschap - Aan een mede-erfgenaar toegestane schenking -
Verplichting van inbreng in de boedel - Uitzondering - Vrijstelling van inbreng**

Artikel 843 Oud Burgerlijk Wetboek vereist dat de vrijstelling van inbreng met zekerheid vaststaat maar sluit niet uit dat ze stilzwijgend kan zijn (1). (1) Zie concl. OM in Pas 2021, nr. 828.

- Art. 843 Oud Burgerlijk Wetboek

24 december 2021

C.19.0381.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211224.1F.6](#)

AC nr. ...

SCHULDVERGELIJKING

- Verschil tussen wettelijke en gerechtelijke schuldvergelijking - Bedrag wederzijdse schulden bepaald door rechter - Verdere interest

Gerechtelijke schuldvergelijking verschilt van wettelijke schuldvergelijking doordat het bij gerechtelijke schuldvergelijking aan de rechter toekomt het bedrag van de wederzijdse schulden of een ervan te bepalen, waardoor beide schulden op het ogenblik van de rechterlijke uitspraak effen en dus vaststaande worden; tot op dat ogenblik blijven de schulden, indien zij rentedragend zijn, verder interest opbrengen.

- Artt. 1289, 1290 en 1291, eerste lid Oud Burgerlijk Wetboek

17 maart 2022

C.21.0327.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220317.1N.6](#)

AC nr. ...

- Wettelijke schuldvergelijking - Wederzijdse vernietiging schulden - Geen interest meer

Op het ogenblik dat wettelijke schuldvergelijking van rechtswege plaats heeft, vernietigen de 2 schulden elkaar, vanaf dat ogenblik brengen zij geen interest meer voort.

- Art. 1290 Oud Burgerlijk Wetboek

17 maart 2022

C.21.0327.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220317.1N.6](#)

AC nr. ...

- Wettelijke schuldvergelijking

Wettelijke schuldvergelijking heeft van rechtswege plaats.

- Artt. 1289 en 1290 Oud Burgerlijk Wetboek

17 maart 2022

C.21.0327.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220317.1N.6](#)

AC nr. ...

- Verschil tussen wettelijke en gerechtelijke schuldvergelijking - Vaststelling bestaan wettelijke schuldvergelijking door rechter - Bepaling gerechtelijke schuldvergelijking door rechter

Gerechtelijke schuldvergelijking moet onderscheiden worden van de situatie waarin de rechter het bestaan van wettelijke schuldvergelijking op een eerder ogenblik dan het vonnis vaststelt.

- Artt. 1289, 1290 en 1291, eerste lid Oud Burgerlijk Wetboek

17 maart 2022

C.21.0327.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220317.1N.6](#)

AC nr. ...

SLAGEN EN VERWONDINGEN - DODEN

ONOPZETTELIJK TOEBRENGEN VAN VERWONDINGEN EN ONOPZETTELIJK DODEN

Onopzettelijk toebrengen van verwondingen en onopzettelijk doden - Wegverkeersongeval - Aanhangigmaking bij de correctionele rechtbank - Herkwalificatie - (Geen) Bevoegdheid van het vonnisgerecht om uitspraak te doen wanneer het feit zoals het werd heromschreven tot de bevoegdheid van een lagere rechtbank behoort - Uitzondering - Artikel 192 Wetboek van Strafvordering - Aanhangigmaking voor de correctionele rechtbank van een misdrijf waarvan de kennisneming aan de politierechtbank is opgedragen - Uitbreiding van bevoegdheid

Nadat het vonnisgerecht een telastlegging heeft heromschreven, kan het enkel uitspraak doen over de strafvordering indien het bevoegd is om van de feiten onder hun nieuwe omschrijving kennis te nemen; overeenkomstig artikel 138, 6^obis Wetboek van Strafvordering neemt de politierechtbank kennis van de in de artikelen 418 en 420 Strafwetboek bepaalde wanbedrijven, wanneer de slagen of verwondingen het gevolg zijn van een verkeersongeval; wanneer het bij de correctionele rechtbank aanhangig gemaakte feit een wanbedrijf oplevert waarvan de kennisneming door artikel 138 Wetboek van Strafvordering aan de politierechtbank is opgedragen, stelt artikel 192 van datzelfde wetboek een uitbreiding van bevoegdheid in ten voordele van de hogere rechtbank bij wie de zaak oorspronkelijk aanhangig werd gemaakt; laatstgenoemde blijft dus bevoegd wanneer het anders omschreven feit tot de bevoegdheid van een lagere rechtbank behoort (1). (1) Zie concl. "in hoofdzaak" OM in Pas. 2022, nr. 198.

- Artt. 418 en 420 Strafwetboek

- Art. 138, 179, 192 en 213 Wetboek van Strafvordering

16 maart 2022

P.22.0042.F

ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220316.2F.2

AC nr. ...

SOCIALE ZEKERHEID

ALLERLEI

Allerlei - Misdrijf - Onverschuldigd betaalde sociale voordelen - Rechtsvordering tot terugbetaling - Beslissing van de strafrechter - Cassatieberoep van de beklaagde - Verplichting om het cassatieberoep te betekenen aan het openbaar ministerie

De beklaagde die cassatieberoep instelt tegen de beslissing over de rechtsvordering tot terugbetaling van de in artikel 233 Sociaal Strafwetboek bedoelde sociale voordelen, moet zijn cassatieberoep betekenen aan het openbaar ministerie.

- Artt. 233 en 236, tweede lid Wet 6 juni 2010 tot invoering van het Sociaal Strafwetboek
- Art. 427 Wetboek van Strafvordering

27 april 2022

P.21.1034.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220427.2F.4](#)

AC nr. ...

Allerlei - Misdrijf - Onverschuldigd betaalde sociale voordelen - Rechtsvordering tot terugbetaling - Aard van de rechtsvordering

Overeenkomstig artikel 236, tweede lid, Sociaal Strafwetboek kan, bij gebrek aan burgerlijkepartijstelling, het openbaar ministerie voor de strafrechter de in artikel 233 van dat wetboek bedoelde rechtsvordering tot terugbetaling instellen; de beslissing van de strafrechter over een dergelijke rechtsvordering tot terugbetaling is een maatregel van burgerrechtelijke aard, die niettemin deel uitmaakt van de strafvordering.

- Artt. 233 en 236, tweede lid Wet 6 juni 2010 tot invoering van het Sociaal Strafwetboek

27 april 2022

P.21.1034.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220427.2F.4](#)

AC nr. ...

STEDENBOUW

ALLERLEI

Allerlei - Misdrijven van het houden van een huis van ontucht of prostitutie en van het exploiteren van ontucht of prostitutie - Gemeentereglement tot vaststelling van stedenbouwkundige en sanitaire normen van toepassing op de plaatsen van raamprostitutie - Stedenbouwkundige vergunning en conformiteitsbewijs - (Geen) onoverkomelijke rechtsdwaling

Uit de omstandigheid dat de gemeenteoverheid, omwille van de openbare hygiëne, de raamprostitutie aan stedenbouwkundige of sanitaire normen onderwerpt, kan niet worden afgeleid dat de exploitant of de houder van de inrichting zelf zou zijn vrijgesteld van de strafrechtelijke verantwoordelijkheid die gepaard gaat met de winst die hij eruit haalt (1). (1) Zie concl. OM in Pas 2021, nr. 825.

- Artt. 71 en 380 Strafwetboek

22 december 2021

P.21.1311.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211222.2F.6](#)

AC nr. ...

SANCTIES

Sancties - Stedenbouwkundig misdrijf - Waals Gewest - Instellen van de strafvervolgning - Vermoeden van sepot

Het vermoeden van sepot dat artikel D.VII.16 Waals Wetboek van Ruimtelijke Ontwikkeling invoert voor het geval dat de procureur des Konings niet binnen de negentig dagen blijk heeft gegeven van zijn voornemen om te vervolgen, levert geen grond van verval van de strafvordering op; het vermoeden is weerlegbaar en belet noch het parket om op zijn beslissing terug te komen, zelfs buiten de in de artikelen D.VII.17 en D.VII.19 vermelde gevallen, noch de door het misdrijf benadeelde partij om de voormelde vordering in te leiden (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 213.

- Artt. D.VII.16, D.VII.17 en D.VII.19 Waalse Wetboek van Ruimtelijke Ontwikkeling (2016)

23 maart 2022

P.21.1523.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220323.2F.2](#)

AC nr. ...

STRAF

ALGEMEEN. STRAF EN MAATREGEL. WETTIGHEID

Algemeen - Straf en maatregel - Wettigheid - Doel van de straf - Voorkomen van recidive - Te verwachten gedrag van de beklaagde - Beoordeling

Het voorkomen van recidive is een van de mogelijke doelstellingen van de straftoemeting; geen enkele verdrags- of wetsbepaling verzet zich ertegen dat de rechter bij het bepalen van een gepaste straf rekening houdt met de impact van die bestraffing op toekomstig gedrag van de veroordeelde en de mate waarin dit aanzet tot het zich onthouden van toekomstig strafbaar gedrag (1). (1) Zie concl. OM.

21 december 2021

P.21.0858.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211221.2N.3](#)

AC nr. ...

Algemeen - Straf en maatregel - Wettigheid - Redelijke termijn voor de berechting - Overschrijding volgens het beroepen vonnis, maar niet volgens de beslissing die, op het hoger beroep, de straf bevestigt - Invloed op de verplichting om met eenparigheid van stemmen uitspraak te doen

Uit de enkele vaststelling, door de appelrechters die de door de eerste rechter opgelegde straf bevestigen, dat de redelijke termijn niet is overschreden, terwijl het beroepen vonnis het tegendeel had geoordeeld, kan niet worden afgeleid dat zij de toestand van de beklaagde hebben verergerd, zodat het appelgerecht uitspraak had moeten doen met eenparige stemmen van zijn leden, aangezien uit de bestreden beslissing niet blijkt dat de appelrechters, indien zij de overschrijding van de redelijke termijn in aanmerking hadden genomen, de straf zouden hebben verminderd (1). (1) Volgens het OM was het middel niet ontvankelijk in zoverre het aanvoerde dat de appelrechters "noodzakelijkerwijs" een minder zware straf zouden hebben opgelegd indien zij het beroepen vonnis hadden bevestigd in zoverre dat vonnis oordeelde dat de overschrijding van de redelijke termijn voor de berechting was overschreden, zodat het uitgaat van een veronderstelling. (M.N.B.)

- Art. 21ter Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

- Art. 211bis Wetboek van Strafvordering

15 juni 2022

P.22.0332.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220615.2F.4](#)

AC nr. ...

Algemeen - Straf en maatregel - Wettigheid - Motivering van de straf - In acht te nemen gegevens - Geen invraagstelling door de beklaagde - (Geen) bestraffing van de wijze waarop de beklaagde zich heeft verdedigd

De rechter die over de schuld van de beklaagde heeft geoordeeld, mag vervolgens, met het oog op de uitspraak over de keuze van de straf en de strafmaat, alle gegevens in aanmerking nemen die eigen zijn aan de persoonlijkheid van de beklaagde, voor zover hij de wijze waarop laatstgenoemde zich tegen de tegen hem ingebrachte beschuldiging heeft verdedigd, niet bestraft (1) ; de appelrechters die oordelen dat "gelet op het ontbreken van enige invraagstelling door de beklaagde ten aanzien van haar gedrag, de maatregel van de opschorting van de uitspraak van de veroordeling die haar in eerste aanleg is verleend, niet aangewezen is wegens het gevaar dat de gepleegde feiten zouden worden gebanaliseerd en er bij haar een zeker gevoel van straffeloosheid zou ontstaan", hebben aldus niet de wijze bestraft waarop de beklaagde zich heeft verdedigd, maar hebben een gegeven van haar persoonlijkheid in aanmerking genomen, namelijk het ontbreken van enige invraagstelling ten aanzien van daden die volgens hen niet mogen worden gebanaliseerd. (1) Zie M.-A. BEERNAERT, H.-D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, *Droit de la procédure pénale*, Bruxelles, Die Keure, 9e uitg., 2021, p. 1557-1558.

- Art. 3, vierde lid Wet van 29 juni 1964 betreffende de opschorting, het uitstel en de probatie
- Art. 195, tweede lid Wetboek van Strafvordering

19 januari 2022

P.20.1182.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220119.2F.1](#)

AC nr. ...

ANDERE STRAFFEN

Andere Straffen - Ontzetting - Verval van het recht tot sturen - Door het Hof vastgestelde onwettigheid - Gevolg - Vernietiging van de beslissingen over de straf

Aangezien het verval van het recht tot sturen een bestanddeel is van de hoofdstraf, leidt de onwettigheid van de straf van het verval tot de vernietiging van de beslissingen die zijn gewezen over de telastleggingen waarvoor dat verval is opgelegd en over de bijdrage aan het Bijzonder fonds tot hulp aan de slachtoffers van opzettelijke gewelddaden, die voortvloeien uit de veroordeling tot die straf (1). (1) Wat betreft de omvang van de cassatie heeft het Openbaar ministerie de aandacht van het Hof gevestigd op de rechtspraak van de Nederlandstalige kamer, die oordeelt dat het verval van het recht tot het besturen van een voertuig een bijkomende straf is, zodat in geval van een onwettigheid die op die straf betrekking heeft, alleen het beschikkend gedeelte over de toepassing van die straf wordt vernietigd, met inbegrip van de beslissing over het niet-opleggen van een geneeskundig en psychologisch onderzoek, die er het gevolg van is (Cass. 1 maart 2011, AR P.10.1610.N, AC 2011, nr. 173, met concl. van advocaat-generaal P. DUINSLAEGER; zie ook Cass. 7 januari 2014, AR P.13.1716.N, AC 2014, nr. 9).

- Art. 38 Wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968

2 februari 2022

P.21.0729.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220202.2F.1](#)

AC nr. ...

Andere Straffen - Allerlei - Probatie straf - Doelstelling - Weigering - Beoordeling van de rechter

Hoewel de inhoud van de probatie ertoe strekt de psychosociale problematiek te verhelpen die aan de oorsprong van het misdadig gedrag ligt, dienen de appelrechters niettemin, in het licht van de feiten en van de persoonlijkheid van de dader, te onderzoeken of deze aan de uitwerking van de toekomstige uitvoeringsmodaliteiten kan bijdragen of, integendeel, het recidivegevaar te groot blijft, gelet op het onvermogen van de betrokkene om, al was het maar met de hulp van anderen, de oorzaken van zijn misdadig gedrag aan te pakken; met het oog hierop staat artikel 37octies, § 3, tweede lid, Strafwetboek de rechter toe de door de beklaagde gevraagde autonome probatiestraf te weigeren, mits hij zijn weigering met redenen omkleedt (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 296.

- Art. 37octies Strafwetboek

27 april 2022

P.21.1639.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220427.2F.3](#)

AC nr. ...

Andere Straffen - Allerlei - Probatiestraf - Ratio legis - Preventieve kwaliteiten

Uit de omstandigheid dat er tijdens de parlementaire voorbereiding verschillende sprekers hebben verklaard overtuigd te zijn van de preventieve kwaliteiten van de nieuwe autonome probatiestraf, volgt niet dat de wetgever de feitenrechter de bevoegdheid heeft willen ontzeggen een effectieve gevangenisstraf op te leggen wanneer uit zijn feitelijke beoordeling blijkt dat de probatie niet aan de individuele en collectieve doelstellingen van de vervolging beantwoordt (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 296.

- Art. 37octies Strafwetboek

27 april 2022

P.21.1639.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220427.2F.3](#)

AC nr. ...

AUTRES PEINES

Andere Straffen - Verbeurdverklaring - Verbeurdverklaring, als voorwerp van het witwassen, van een uit het misdrijf verkregen vermogensvoordeel - Verrekening, met de verbeurdverklaring, van de als voorwerp van het witwassen verbeurdverklaarde bedragen - Invloed - Kritiek op de kwalificatie - Middel niet ontvankelijk bij gebrek aan belang

Wanneer de beklaagde het bestreden arrest verwijt de in beslag genomen goederen of de opbrengst van de vervreemding ervan verbeurd te verklaren omdat ze het voorwerp uitmaken van de witwasmisdrijven, terwijl die zaken volgens hem het vermogensvoordeel vormen dat uit het witwassen is verkregen en niet het voorwerp van dat misdrijf zijn, maar het arrest die verbeurdverklaring verrekent met die welke werd uitgesproken omdat die zaken het voorwerp uitmaakten van de bewezen verklaarde misdrijven van witwassen en heling, berokkent de bekritiseerde kwalificatie de beklaagde, gelet op die verrekening, geen enkel nadeel en is het middel, bij gebrek aan belang, niet ontvankelijk (1). (1) Op het eerste gezicht kon het middel niet ontbloot van belang lijken, voor zover de verbeurdverklaring van het voorwerp van de telastleggingen verplicht is – onder voorbehoud van de vermindering ervan op grond van artikel 505, vijfde en zesde lid –, terwijl de verbeurdverklaring van de goederen bedoeld in art. 42, 3°, Strafwetboek, facultatief is. De procureur des Konings heeft die verbeurdverklaring van de in beslag genomen goederen of van de opbrengst van de vervreemding van die goederen daadwerkelijk schriftelijk gevorderd overeenkomstig artikel 43bis Strafwetboek, dat niet vereist dat er in elke aanleg schriftelijke vorderingen worden genomen (Cass. 17 juni 2003, AR P.03.0611.N, AC 2003, nr. 357). (M.N.B.)

- Artt. 42, 1° en 3°, en 505, vijfde en zesde lid Strafwetboek

15 juni 2022

P.22.0332.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220615.2F.4](#)

AC nr. ...

VRIJHEIDSSTRAFFEN

Vrijheidsstraffen - Terbeschikkingstelling van de strafuitvoeringsrechtbank - Voorwaarden - Artikel 34quater, 1°, Strafwetboek - Aanvangspunt van de termijn van tien jaar

De in artikel 34quater, 1°, Strafwetboek bepaalde bijkomende straf kan worden uitgesproken ten aanzien van personen die, na tot een straf van ten minste vijf jaar te zijn veroordeeld wegens de in die bepaling vermelde feiten, binnen een termijn van tien jaar te rekenen vanaf het ogenblik dat de veroordeling in kracht van gewijsde is gegaan, opnieuw wegens soortgelijke feiten worden veroordeeld; het is dus de nieuwe veroordeling en niet het plegen van nieuwe feiten die vóór het verstrijken van de voorgeschreven termijn moet plaatsvinden (1). (1) Zie concl. OM, in Pas. 2021, nr. 620.

- Art. 34quater, 1° Strafwetboek

6 oktober 2021

P.21.0604.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211006.2F.8](#)

AC nr. ...

STRAFVORDERING

- Verjaring - Stuiting - Daad van onderzoek - Beslissing tot uitstel van een strafzaak - Overbelasting van de rol

Een regelmatige en tijdig gewezen beslissing tot uitstel van een strafzaak vormt een daad van onderzoek en stuit derhalve de verjaring van de strafvordering, ongeacht de redenen voor het uitstel; (1) een uitstel dat te wijten is aan een overbelasting van de rol kan dus een daad van onderzoek vormen die de verjaring stuit. (1) Zie Cass. 4 januari 2000, AR P.98.1384.N, AC 2000, nr. 2; Cass. 22 maart 2017, AR P.16.1332.F, AC 2017, nr. 202; M.-A. BEERNAERT, H.-D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, *Droit de la procédure pénale*, die Keure, Brugge, 9de uitg., 2021, I, 237.

- Art. 22 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

23 februari 2022

P.21.1268.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220223.2F.2](#)

AC nr. ...

- Verval - Stendenbouwkundig misdrijf - Waals Gewest - Instellen van de strafvervolgning - Vermoeden van sepot

Het vermoeden van sepot dat artikel D.VII.16 Waals Wetboek van Ruimtelijke Ontwikkeling invoert voor het geval dat de procureur des Konings niet binnen de negentig dagen blijk heeft gegeven van zijn voornemen om te vervolgen, levert geen grond van verval van de strafvordering op; het vermoeden is weerlegbaar en belet noch het parket om op zijn beslissing terug te komen, zelfs buiten de in de artikelen D.VII.17 en D.VII.19 vermelde gevallen, noch de door het misdrijf benadeelde partij om de voormelde vordering in te leiden (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 213.

- Artt. D.VII.16, D.VII.17 en D.VII.19 Waalse Wetboek van Ruimtelijke Ontwikkeling (2016)

23 maart 2022

P.21.1523.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220323.2F.2](#)

AC nr. ...

- Oproeping van de inverdenkinggestelde - Verzuim - Wettigheid verwijzingsbeschikking - Beoordeling vonnisrechter - Gerechtig onderzoek - Regeling van de rechtspleging

Geen enkele bepaling verleent aan het vonnisgerecht de bevoegdheid om uitspraak te doen over de wettigheid van een verwijzingsbeslissing van het onderzoeksgerecht (1). (1) Cass. 7 april 2020, AR P.20.0077.N, AC 2020, nr. 227, RABG 2020, 1404; Cass. 2 maart 2016, AR P.15.1448.F, AC 2016, nr. 152; Cass. 20 maart 2012, AR P.11.1774.N, AC 2012, nr. 183; Cass. 29 september 2010, AR P.10.0556.F, AC 2010, nr. 559; Cass. 5 april 2006, AR P.06.0322.F, AC 2006, nr. 205. Zie ook R. VERSTRAETEN en Ph. TRAEST, "Het recht van verdediging in de onderzoeksfase", N.C. 2008, 100; R. DECLERCQ, *Beginnelen van strafrechtspleging*, Kluwer, 2014, p.946-947; C. VAN DEN WYNGAERT, S. VANDROMME en Ph. TRAEST, *Strafrecht en strafprocesrecht in hoofdlijnen*, Gompel & Svacina, 2019, 1301-1302; M.A. BEERNAERT, H.D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, *Droit de la procédure pénale*, Die Keure, 2021, II, 1447-1449.

28 september 2021

P.21.0652.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210928.2N.13](#)

AC nr. ...

- Gerechtig onderzoek - Regeling van de rechtspleging - Miskenning van het recht van verdediging - Verwijzing naar het vonnisgerecht - Aanhangigmaking van de zaak - Substantieel verzuim - Herstel - Rechten van verdediging in de fase ten

gronde - Beoordeling

De enkele omstandigheid dat een inverdenkinggestelde niet regelmatig werd opgeroepen overeenkomstig artikel 127, §2 Wetboek van Strafvordering, om voor het onderzoeksgerecht te worden gehoord over de vordering tot regeling van de rechtspleging en de daaruit voortvloeiende miskening van het recht van verdediging van die inverdenkinggestelde houdt niet altijd en automatisch in dat dit verzuim dermate substantieel is dat de verwijzingsbeschikking daardoor voor onbestaande moet worden gehouden (1); het staat in dat geval aan het vonnisgerecht te onderzoeken of dit verzuim ertoe heeft geleid dat het recht van verdediging van de inverdenkinggestelde daadwerkelijk en onherstelbaar werd miskend zodat de verwijzingsbeschikking voor onbestaande moet worden gehouden; bij die beoordeling dient het vonnisgerecht meer bepaald na te gaan of het verzuim niet kon worden en werd geredimeerd door de rechten die de inverdenkinggestelde voor het vonnisgerecht kan laten gelden (2). (1) Cass. 7 april 2020, AR P.20.0077.N, AC 2020, nr. 227, RABG 2020, 1404; Cass. 2 maart 2016, AR P.15.1448.F, AC 2016, nr. 152; Cass. 30 september 2015, AR P.15.0802.F, AC 2015, nr. 572. (2) Cass. 7 april 2020, AR P.20.0077.N, AC 2020, nr. 227, RABG 2020, 1404.

- Artt. 127 en 182 Wetboek van Strafvordering

- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

28 september 2021

P.21.0652.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210928.2N.13](#)

AC nr. ...

- Beschikkingsbeginsel - (Geen) Toepassing

Artikel 780, eerste lid, Gerechtelijk Wetboek (1) heeft geen betrekking op het beschikkingsbeginsel en dat beginsel regelt noch de uitspraak over de strafvordering, (2) noch de procedure betreffende de tenuitvoerlegging van het Europees aanhoudingsbevel. (1) Wat betreft de toepassing van artikel 780 in strafzaken, zie G.-F. RANERI en M. TRAEST (onder leiding van F. FISCHER, P. MATHIEU en Ph. DE KOSTER), "De toepassing van het gerechtelijk wetboek in strafzaken: artikelsgewijze bespreking van de rechtspraak van het Hof", Jaarverslag van het Hof van Cassatie, 2005, 176 tot 286. (2) Zie Cass. 15 mei 2019, AR P.19.0088.F, AC 2019, nr. 287; Cass. 29 juni 2011, AR P.11.0944.F, AC 2011, nr. 434; M.-A. BEERNAERT, H.-D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, Droit de la procédure pénale, die Keure, Brugge, 9de uitg., 2021, II, 1816.

- Art. 780 Gerechtelijk Wetboek

23 februari 2022

P.22.0195.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220223.2F.9](#)

AC nr. ...

TERUGGAVE

**- Sociaal strafrecht - Misdrijf - Onverschuldigd betaalde sociale voordelen -
Rechtsvordering tot terugbetaling - Aard van de rechtsvordering**

Overeenkomstig artikel 236, tweede lid, Sociaal Strafwetboek kan, bij gebrek aan burgerlijkepartijstelling, het openbaar ministerie voor de strafrechter de in artikel 233 van dat wetboek bedoelde rechtsvordering tot terugbetaling instellen; de beslissing van de strafrechter over een dergelijke rechtsvordering tot terugbetaling is een maatregel van burgerrechtelijke aard, die niettemin deel uitmaakt van de strafvordering.

- Artt. 233 en 236, tweede lid Wet 6 juni 2010 tot invoering van het Sociaal Strafwetboek

27 april 2022

P.21.1034.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220427.2F.4](#)

AC nr. ...

**- Sociaal strafrecht - Misdrijf - Onverschuldigd betaalde sociale voordelen -
Rechtsvordering tot terugbetaling - Beslissing van de strafrechter - Cassatieberoep
van de beklaagde - Verplichting om het cassatieberoep te betekenen aan het
openbaar ministerie**

De beklaagde die cassatieberoep instelt tegen de beslissing over de rechtsvordering tot terugbetaling van de in artikel 233 Sociaal Strafwetboek bedoelde sociale voordelen, moet zijn cassatieberoep betekenen aan het openbaar ministerie.

- Artt. 233 en 236, tweede lid Wet 6 juni 2010 tot invoering van het Sociaal Strafwetboek

- Art. 427 Wetboek van Strafvordering

27 april 2022

P.21.1034.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220427.2F.4](#)

AC nr. ...

UITLEVERING

- Uitleveringsverdrag tussen België en Marokko - Voorwaarde betreffende de verjaring van de strafvordering - Nazicht - Collectief misdrijf door eenheid van opzet - Berekening van de verjaring

Wanneer de feiten kennelijk een collectief misdrijf door eenheid van opzet vormen in de zin van artikel 65 Strafwetboek, dient de uitleveringsrechter de verjaring te onderzoeken ten aanzien van het misdrijf waarvoor de bepaalde verjaringstermijn de langste is.

- Art. 65 Strafwetboek

- Art. 8.1 Overeenkomst van 7 juli 1997 tussen het Koninkrijk België en het Koninkrijk Marokko betreffende uitlevering

23 maart 2022

P.22.0224.F

ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220323.2F.14

AC nr. ...

VERJARING

BURGERLIJKE ZAKEN

Burgerlijke zaken - Termijnen (aard, duur, aanvang en einde) - Continuïteit van de ondernemingen - Overdracht onder gerechtelijk gezag - Rechten en verplichtingen ten aanzien van de overgenomen werknemers - Rechtsvordering ontstaan uit de arbeidsovereenkomst tussen de overnemer en de werknemer - Verjaringstermijn - Duur

De rechtsvordering die strekt tot de betaling van geldsommen die na de overdracht opeisbaar zijn geworden, is een rechtsvordering die uit de arbeidsovereenkomst tussen de overnemer en de werknemer is ontstaan en waarvoor derhalve de verjaringstermijn geldt van één jaar na de beëindiging van deze overeenkomst of vijf jaar na het feit waaruit de vordering is ontstaan, zonder dat deze termijn één jaar na de beëindiging van de overeenkomst mag overschrijden (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 286.

- Art. 15 Wet 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten

25 april 2022

S.21.0034.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220425.3F.6](#)

AC nr. ...

Burgerlijke zaken - Termijnen (aard, duur, aanvang en einde) - Rechtsvordering van kooplieden wegens de koopwaren die zij verkopen aan personen die geen koopman zijn - Termijn - Vijf jaar - Grond

Wanneer de schuldvordering is vastgesteld in een geschrift en betaalbaar is bij het jaar of bij kortere termijnen, zullen de achterstallige schulden overeenkomstig artikel 2277 Burgerlijk Wetboek verjaren door verloop van vijf jaar (1). (1) Zie Cass. 8 januari 2015, AR C.14.0268.F, AC 2015, nr. 16.

- Art. 2277 Oud Burgerlijk Wetboek

29 oktober 2021

C.21.0007.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211029.1F.3](#)

AC nr. ...

Burgerlijke zaken - Termijnen (aard, duur, aanvang en einde) - Termijn voor incidenteel beroep

Uit artikel 1054, eerste lid, Gerechtelijk Wetboek en uit de afwezigheid van een wettelijke bepaling die in een maximale termijn vanaf de uitspraak voorziet om incidenteel beroep aan te tekenen, volgt dat onbeperkt in de tijd en tot aan het sluiten van het debat incidenteel beroep kan worden aangetekend; artikel 2262bis, §1, Oud Burgerlijk Wetboek heeft betrekking op de verjaring en is niet van toepassing op de termijnen om een rechtsmiddel in te stellen (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 2262bis, § 1 Oud Burgerlijk Wetboek

- Art. 1054, eerste lid Gerechtelijk Wetboek

30 september 2022

C.21.0079.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220930.1N.6](#)

AC nr. ...

Burgerlijke zaken - Termijnen (aard, duur, aanvang en einde) - Rechtsvordering van kooplieden wegens de koopwaren die zij verkopen aan personen die geen koopman zijn - Termijn - Een jaar - Grond

Krachtens artikel 2272 Oud Burgerlijk Wetboek verjaart de rechtsvordering van kooplieden, wegens de koopwaren die zij verkopen aan personen die geen koopman zijn, door verloop van een jaar; de toepassing van die korte verjaring, die steunt op een vermoeden van betaling, veronderstelt dat het bestaan van de schuldvordering niet is vastgesteld in een geschrift.

- Art. 2272 Oud Burgerlijk Wetboek

29 oktober 2021

C.21.0007.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211029.1F.3](#)

AC nr. ...

STRAFZAKEN

Strafzaken - Strafvordering - Stuiting - Daad van onderzoek - Beslissing tot uitstel van een strafzaak - Overbelasting van de rol

Een regelmatige en tijdig gewezen beslissing tot uitstel van een strafzaak vormt een daad van onderzoek en stuit derhalve de verjaring van de strafvordering, ongeacht de redenen voor het uitstel; (1) een uitstel dat te wijten is aan een overbelasting van de rol kan dus een daad van onderzoek vormen die de verjaring stuit. (1) Zie Cass. 4 januari 2000, AR P.98.1384.N, AC 2000, nr. 2; Cass. 22 maart 2017, AR P.16.1332.F, AC 2017, nr. 202; M.-A. BEERNAERT, H.-D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, *Droit de la procédure pénale*, die Keure, Brugge, 9de uitg., 2021, I, 237.

- Art. 22 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

23 februari 2022

P.21.1268.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220223.2F.2](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Strafvordering - Termijnen - Uitleveringsverdrag tussen België en Marokko - Voorwaarde betreffende de verjaring van de strafvordering - Nazicht - Collectief misdrijf door eenheid van opzet - Berekening van de verjaring

Wanneer de feiten kennelijk een collectief misdrijf door eenheid van opzet vormen in de zin van artikel 65 Strafwetboek, dient de uitleveringsrechter de verjaring te onderzoeken ten aanzien van het misdrijf waarvoor de bepaalde verjaringstermijn de langste is.

- Art. 65 Strafwetboek

- Art. 8.1 Overeenkomst van 7 juli 1997 tussen het Koninkrijk België en het Koninkrijk Marokko betreffende uitlevering

23 maart 2022

P.22.0224.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220323.2F.14](#)

AC nr. ...

VERKEERSBELEMNERING

- Doelstelling van de strafbaarstelling - Bescherming van de vrijheid van komen en gaan en van verkeer

Artikel 406 Strafwetboek strekt ertoe de vrijheid van komen en gaan, en van verkeer, te beschermen; de doelstelling van die bepaling bestaat erin de gevolgen die het lamleggen van het gewone personen- en goederenverkeer kan teweegbrengen voor het economische en maatschappelijke leven van het land te voorkomen (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 212.

- Art. 406 Strafwetboek

23 maart 2022

P.21.1500.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220323.2F.4](#)

AC nr. ...

- Begrip - Voortdurend misdrijf - Duur van het misdrijf - Instandhouding van de belemmeringen en hun gevolgen

Wanneer de wet verbiedt om het verkeer kwaadwillig te belemmeren, bestaat het misdrijf kennelijk niet enkel in het opwerpen van de versperring of van de belemmering maar ook, en vooral, in de blokkade die door die opstelling kan worden verzekerd zolang ze niet wordt opgeheven; het is niet omdat de door een wegversperring geblokkeerde automobilisten als gevolg hiervan niet meer in beweging zijn, dat hun immobilisering ophoudt strafbaar te zijn, ten aanzien van degenen die de hindernis hebben opgeworpen, evenals van al wie bijdraagt tot de instandhouding van het bestaan of van de gevolgen ervan (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 212.

- Art. 406 Strafwetboek

23 maart 2022

P.21.1500.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220323.2F.4](#)

AC nr. ...

- Bestrafing van het misdrijf - Betoging - Stakingsrecht

De artikelen 6.4 en N Herziening Europees Sociaal Handvest bepalen dat de Staten die hierbij partij zijn het stakingsrecht erkennen en het kunnen regelen; die bepalingen, die onvoldoende duidelijk en nauwkeurig zijn om er een rechtstreekse werking aan toe te kennen in het kader van de strafvervolging, kennen aan een beklagde geen subjectief recht toe dat hij zou kunnen doen gelden tegen de tegen hem gevorderde strafsancities.

- Artt. 6.4 en N Het Herziene Europees Sociaal Handvest

23 maart 2022

P.21.1500.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220323.2F.4](#)

AC nr. ...

VEROORDELING MET UITSTEL EN OPSCHORTING VAN DE VER

GEWONE OPSCHORTING

Gewone opschorting - Weigering - Motivering - In acht te nemen gegevens - Geen invraagstelling door de beklaagde - (Geen) bestraffing van de wijze waarop de beklaagde zich heeft verdedigd

De rechter die over de schuld van de beklaagde heeft geoordeeld, mag vervolgens, met het oog op de uitspraak over de keuze van de straf en de strafmaat, alle gegevens in aanmerking nemen die eigen zijn aan de persoonlijkheid van de beklaagde, voor zover hij de wijze waarop laatstgenoemde zich tegen de tegen hem ingebrachte beschuldiging heeft verdedigd, niet bestraft (1) ; de appelrechters die oordelen dat "gelet op het ontbreken van enige invraagstelling door de beklaagde ten aanzien van haar gedrag, de maatregel van de opschorting van de uitspraak van de veroordeling die haar in eerste aanleg is verleend, niet aangewezen is wegens het gevaar dat de gepleegde feiten zouden worden gebanaliseerd en er bij haar een zeker gevoel van straffeloosheid zou ontstaan", hebben aldus niet de wijze bestraft waarop de beklaagde zich heeft verdedigd, maar hebben een gegeven van haar persoonlijkheid in aanmerking genomen, namelijk het ontbreken van enige invraagstelling ten aanzien van daden die volgens hen niet mogen worden gebanaliseerd. (1) Zie M.-A. BEERNAERT, H.-D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, Droit de la procédure pénale, Bruxelles, Die Keure, 9e uitg., 2021, p. 1557-1558.

- Art. 3, vierde lid Wet van 29 juni 1964 betreffende de opschorting, het uitstel en de probatie
- Art. 195, tweede lid Wetboek van Strafvordering

19 januari 2022

P.20.1182.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220119.2F.1](#)

AC nr. ...

GEWOON UITSTEL

Gewoon uitstel - Weigering van het uitstel wegens een eerdere veroordeling - Inlichtingen uit het strafregister

Artikel 600 Wetboek van Strafvordering noch artikel 8 Probatielwet noch enige andere wetsbepaling verzetten zich ertegen dat de rechter uitstel van tenuitvoerlegging weigert op grond van een op het strafregisteruittreksel vermelde veroordeling; tenzij de juistheid van die vermelding bij conclusie wordt betwist, vereist die beslissing niet de voeging van een eensluidend verklaard afschrift van de veroordelende beslissing met de vermelding dat die beslissing kracht van gewijsde heeft.

- Art. 8 Wet van 29 juni 1964 betreffende de opschorting, het uitstel en de probatie
- Art. 600 Wetboek van Strafvordering

28 september 2021

P.21.0653.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210928.2N.11](#)

AC nr. ...

PROBATIOUITSTEL

Probatieluitstel - Herroeping bij verstek - Verzet van de veroordeelde - Ontvankelijk maar niet-gegrond verklaard verzet - Enkel hoger beroep van de veroordeelde - Rechtsmacht van de rechters in hoger beroep

Op het enkel hoger beroep van de veroordeelde hebben de appelrechters geen rechtsmacht om de beslissing van de eerste rechter te hervormen in zoverre deze het verzet van die veroordeelde tegen een vonnis dat bij verstek zijn probatieuitstel heeft herroepen, ontvankelijk verklaart. (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 47.

- Artt. 202 en 203 Wetboek van Strafvordering

19 januari 2022

P.21.1334.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220119.2F.2](#)

AC nr. ...

Probatieuitstel - Gevolgen van de straf voor de reclassering en resocialisering van de beklaagde - Beoordeling - Criteria

Uit de samenlezing van artikel 149 Grondwet, artikel 8, § 1, vierde lid, Probatielwet en artikel 195, tweede lid, Wetboek van Strafvordering volgt dat indien een beklaagde ter staving van zijn verzoek om uitstel van tenuitvoerlegging concrete elementen aanvoert betreffende de gevolgen van een straf voor zijn reclassering en resocialisering, uit de rechterlijke beslissing een afweging moet blijken tussen eensdeels de zwaarwichtigheid van de te beoordelen feiten en de persoonlijkheid van de beklaagde en anderdeels de nadelige effecten van een al dan niet effectieve bestraffing voor zijn reclassering en resocialisering (1). (1) Noot. Over de afwijzing van de opschorting of het uitstel, al dan niet gekoppeld aan probatievoorwaarden, zie ook Cass. 26 oktober 2021, AR P.21.0958.N, AC 2021, nr. 675 met concl. van advocaat-generaal D. SCHOETERS; Cass. 14 september 2021, AR P.21.0872.N, AC 2021, nr. 553; T. Strafr. 2021, 386 noot P. HOET; Cass. 13 april 2021, AR P.20.1301.N, AC 2021, nr. 25; Cass. 17 november 2020, AR P.20.0861.N, AC 2020, nr. 702, zie alg. R. DECLERCQ, Beginselen van strafrechtspleging, Kluwer, 6de editie, 2014, p. 752-768; Cass. 4 februari 2020, AR P.19.1162.N, AC 2020, nr. 99; M.-A. BEERNAERT, H. D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, Droit de la procédure pénale, Die Keure, 9de editie, 2021, II, p. 1547-1562. (BDS)

- Art. 8, § 1 Wet van 29 juni 1964 betreffende de opschorting, het uitstel en de probatie

- Art. 195, tweede lid Wetboek van Strafvordering

- Art. 149 De gecoördineerde Grondwet 1994

21 december 2021

P.21.0999.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211221.2N.2](#)

AC nr. ...

Probatieuitstel - Voldoen aan de wettelijke voorwaarden voor (probatie)uitstel - Wenselijkheid van het (probatie)uitstel - Beoordeling

Uit het enkele feit dat een beklaagde voldoet aan de wettelijke voorwaarden om uitstel van tenuitvoerlegging te genieten, desgevallend gekoppeld aan probatievoorwaarden, volgt niet dat de rechter verplicht is deze maatregel toe te kennen; de rechter oordeelt onaantastbaar over de wenselijkheid ervan; er bestaat immers geen recht op uitstel van uitvoerlegging.

- Art. 8 Wet van 29 juni 1964 betreffende de opschorting, het uitstel en de probatie

- Art. 149 De gecoördineerde Grondwet 1994

21 december 2021

P.21.0999.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211221.2N.2](#)

AC nr. ...

VERZEKERING

LANDVERZEKERING

Landverzekering - Aangifte van schadegeval - Vordering tot schadevergoeding - Verjaring - Stuiting - Einde - Verzekeraar - Beslissing - Kennisgeving - Partij die de rechtsvordering tot schadevergoeding kan instellen

Wanneer tijdig aangifte is gedaan van het schadegeval, wordt de verjaring gestuit tot op het ogenblik waarop de verzekeraar zijn beslissing schriftelijk aan de andere partij ter kennis heeft gebracht; wanneer de partij die van het schadegeval aangifte heeft gedaan de vordering tot schadevergoeding niet zelf kan uitoefenen, maakt de kennisgeving door de verzekeraar van zijn beslissing enkel een einde aan de stuiting van de verjaring als die kennisgeving gericht is aan de partij die deze rechtsvordering kan instellen (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 450.

24 juni 2022

C.21.0439.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220624.1F.1](#)

AC nr. ...

Landverzekering - Verzekeringstussenpersoon - Informatieplicht

De informatieplicht van de verzekeringstussenpersoon houdt in dat aan de klant inlichtingen moeten worden verstrekt over de soorten verzekeringsovereenkomsten die hij wil sluiten en niet over alle verzekeringsovereenkomsten die hem kunnen worden aangeboden; hieruit volgt dat, wanneer de klant niet te kennen geeft dat hij een dekking tegen het diefstalrisico nodig had, de verzekeringstussenpersoon niet spontaan een dergelijke dekking moet zoeken en aanbieden (1). (1) Art. 27 Wet Financieel Toezicht vóór de wijziging door artikel 105 van de wet van 21 november 2017; Artt. 273 en 275 Wet Verzekeringen vóór de wijziging door artikel 21 van de wet van 6 december 2018.

- Artt. 273 en 275 Wet 4 april 2014 betreffende de verzekeringen, inwerkingtreding 1 november 2014

- Art. 27 Wet 2 augustus 2002 betreffende de bestrijding van de betalingsachterstand bij handelstransacties

24 december 2021

C.19.0463.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211224.1F.1](#)

AC nr. ...

Landverzekering - Aansprakelijkheidsverzekeringsovereenkomst - Eigen recht van de benadeelde tegen de verzekeraar - Benadeelde - Begrip - Verzekeringnemer - Slachtoffer van een schade waarvoor de verzekerde aansprakelijk is

De omstandigheid dat de verzekeringsnemer, aan wie schade is toegebracht waarvoor de verzekerde aansprakelijk is, partij is bij de verzekeringsovereenkomst, sluit zijn hoedanigheid van benadeelde niet uit.

- Artt. 55 en 152, eerste lid Wet 4 april 2014 betreffende de verzekeringen, inwerkingtreding 1 november 2014

3 juni 2022

C.21.0153.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220603.1F.1](#)

AC nr. ...

VERZET

- Samenloop tussen hoger beroep en verzet - Volgorde waarin uitspraak moet worden gedaan over de rechtsmiddelen

Wanneer een beklaagde tegen hetzelfde verstekvonnis verzet doet en vervolgens hoger beroep instelt, moet eerst uitspraak worden gedaan over het oudste rechtsmiddel en zal er pas over het tweede uitspraak worden gedaan nadat het eerste niet-ontvankelijk werd verklaard (1); indien de niet-verschenen partij, na ontvankelijk verzet te hebben aangetekend, hoger beroep instelt, kan dat hoger beroep niet worden beoordeeld door het gerecht waarbij de eiser in hoger beroep de zaak aanhangig wil maken, aangezien zijn verzet de zaak opnieuw bij de eerste rechter aanhangig heeft gemaakt. (1) Zie M.-A. BEERNAERT, H.-D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, Droit de la procédure pénale, Die Keure, Brugge, 9de uitg., 2021, II, p. 1762-1763; Cass. 16 maart 2010, AR P.09.1837.N, AC 2010, nr. 187. Het OM heeft van zijn kant niet geconcludeerd dat, te dezen, het Hof kon vaststellen dat het hoger beroep kennelijk niet ontvankelijk was terwijl er nog geen beslissing was geweest over de ontvankelijkheid van het weliswaar eerder ingestelde verzet.

- Art. 187, § 5, 3° Wetboek van Strafvordering

22 december 2021

P.21.1606.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211222.2F.14](#)

AC nr. ...

- Strafzaken - Ontvankelijk verklaard verzet - Uitdovende werking - Draagwijdte - Uitwerking ex tunc

Het ontvankelijk verklaarde verzet leidt van rechtswege tot de vernietiging van het verstekvonnis en plaatst de verzetdoende partij in dezelfde toestand alsof de beslissing niet was uitgesproken; de uitdovende werking van het rechtsmiddel vindt ex tunc en niet ex nunc plaats, aangezien de beroepen beslissing wordt geacht nooit te hebben bestaan (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2021, nr. 623.

- Art. 187 Wetboek van Strafvordering

6 oktober 2021

P.21.0757.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211006.2F.6](#)

AC nr. ...

- Strafzaken - Verstekvonnis - Geen rechtsmiddel binnen de gewone verzetstermijn en termijn van hoger beroep - Gevolg - Verzet binnen de buitengewone termijn

Na het verstrijken van de gewone verzetstermijn en voor zover geen enkel rechtsmiddel werd aangewend, gaat de bij verstek gewezen veroordelende beslissing in kracht van gewijsde onder de ontbindende voorwaarde van een mogelijk verzet dat binnen de buitengewone termijn wordt gedaan (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2021, nr. 623.

- Art. 187 Wetboek van Strafvordering

6 oktober 2021

P.21.0757.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211006.2F.6](#)

AC nr. ...

- Strafzaken - Voorrecht van rechtsmacht - Hof van beroep - Verstekarrest - Recht om in persoon te verschijnen - Ongedaan verklaard verzet - Wettige verschoningsgrond die het verstek verantwoordt - Beoordelingscriteria

Het recht om in persoon te verschijnen is geen absoluut recht en dit recht moet worden afgewogen tegen het belang van de maatschappij om misdrijven daadwerkelijk te berechten en het persoonlijk belang van de slachtoffers om binnen een redelijke termijn een uitspraak te verkrijgen; wanneer de rechter de toepassing van artikel 187, § 6, 1°, Wetboek van Strafvordering overweegt, kan hij de houding van de beklaagde in aanmerking nemen, alsook de omstandigheid dat hij van meerdere kunstgrepen heeft gebruikgemaakt om de loop van de rechtspleging te vertragen of te kennen heeft gegeven dat hij zich aan het gerecht wilde onttrekken (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2021, nr. 621.

- Art. 187, § 6, 1° Wetboek van Strafvordering

6 oktober 2021

P.21.0713.F

ECLI:BE:CASS::

AC nr. ...

VONNISSEN EN ARRESTEN

BURGERLIJKE ZAKEN

Burgerlijke zaken - Algemeen - Taak van de rechter - Omvang

De rechter is gehouden het geschil te beslechten overeenkomstig de daarop toepasselijke rechtsregels; hij moet de juridische aard van de door de partijen aangevoerde feiten en handelingen onderzoeken en mag, ongeacht de juridische omschrijving die de partijen daaraan hebben gegeven, de door hen aangevoerde redenen ambtshalve aanvullen op voorwaarde dat hij geen betwisting opwerpt waarvan de partijen bij conclusie het bestaan hebben uitgesloten, dat hij enkel steunt op gegevens die hem regelmatig zijn voorgelegd, dat hij het voorwerp van de vordering niet wijzigt en dat hij daarbij het recht van verdediging van de partijen niet miskent (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 286.

25 april 2022

S.21.0034.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220425.3F.6](#)

AC nr. ...

Burgerlijke zaken - Algemeen - Aanwenden van de rechtspleging voor kennelijk vertragende of onrechtmatige doeleinden - Geldboete - Recht van verdediging

De rechter die voornemens is een geldboete wegens tergend en roekeloos procesgedrag op te leggen, moet ingeval geen vordering tot schadevergoeding wegens tergend en roekeloos geding voorligt, de geviseerde procespartij de gelegenheid geven dienaangaande tegenspraak te voeren (1). (1) Zie Cass. 28 juni 2013, AR C.12.0502.N, AC 2013, nr. 405, met concl. van advocaat-generaal A. VAN INGELGEM.

- Artt. 775 en 780bis, eerste lid Gerechtelijk Wetboek

30 september 2022

C.22.0007.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220930.1N.3](#)

AC nr. ...

Burgerlijke zaken - Algemeen - Stuk neergelegd na het sluiten van het debat - Verwerping

Uit de artikelen 769, tweede lid, en 771 Gerechtelijk Wetboek volgt dat de rechter elk stuk uit het debat moet weren dat na sluiting van het debat of buiten de vastgestelde termijn werd neergelegd; noch artikel 6.1 EVRM noch het algemeen rechtsbeginsel van het recht van verdediging verplichten de rechter om de partijen vooraf te vragen over die verwerping tegenspraak te voeren.

- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

- Artt. 769, tweede lid, en 771 Gerechtelijk Wetboek

28 juni 2022

C.20.0345.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220624.1F.3](#)

AC nr. ...

Burgerlijke zaken - Algemeen - Taak van de rechter - Omvang

De rechter heeft niet de plicht ambtshalve alle mogelijke rechtsgronden op te werpen; hij moet enkel de rechtsmiddelen opwerpen waarvan de toepassing geboden is door de feiten die door de partijen in het bijzonder worden aangevoerd tot staving van hun eisen (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 286.

25 april 2022

S.21.0034.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220425.3F.6](#)

AC nr. ...

STRAFZAKEN***Strafzaken - Strafvordering - Vaststelling van de overschrijding van de redelijke termijn voor de berechting van de beklaagde - (Geen) verplichting om artikel 21ter Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering te vermelden***

Noch artikel 195 Wetboek van Strafvordering noch enige andere bepaling verplicht de rechter die vaststelt dat de redelijke termijn voor de berechting van de beklaagde is overschreden, in zijn beslissing artikel 21ter Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering te vermelden (1). (1) Cass. 2 maart 2016, AR P.15.1449.F, AC 2016, nr. 153, mag dus niet a contrario worden uitgelegd. Hierin wordt vermeld: "het hof van beroep heeft geoordeeld dat de redelijke termijn niet was overschreden. Aangezien de wettelijke grondslag voor de veroordeling van de eiser niet te vinden is in artikel 21 Voorlopige Titel Wetboek van Strafvordering, hoefde het arrest die bepaling niet te vermelden"

- Art. 21ter Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering
- Art. 195 Wetboek van Strafvordering

15 juni 2022 P.22.0307.F [ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220615.2F.9](#) AC nr. ...

Strafzaken - Strafvordering - Neerlegging van stukken door een beklaagde - Stuk dat bestemd is om te overtuigen - Geen mededeling aan de tegenpartij - Gevolg - Weren van het stuk - Miskenning van het recht van verdediging

De neerlegging van een stuk dat bestemd is om de rechter te overtuigen, kan een miskenning inhouden van het recht van verdediging van de tegenpartij waaraan dat stuk niet is meegedeeld; het weren van het stuk voorkomt dan de miskenning en, aangezien het tijdelijk bedreigde eerlijk karakter van het proces werd hersteld, vormt het geen miskenning van het recht van verdediging van de partij die heeft getracht niet aan de tegenspraak voorgelegde gegevens in het debat te brengen (1). (1) Zie concl. OM, in Pas 2021, nr. 619.

- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

6 oktober 2021 P.21.0382.F [ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211006.2F.2](#) AC nr. ...

Strafzaken - Strafvordering - Beschikkend gedeelte - Plaats en vorm

Geen enkele wettelijke bepaling regelt de plaats die de beslissing van de rechter over een verzoek, een verweer of een uitzondering moet innemen of de vorm ervan (1). (1) Zie Cass. 31 oktober 1990, AR 8420, AC 1991, nr. 119: "Elke beslissing van de rechter over een betwisting is een beschikkend gedeelte, ongeacht de plaats van die beslissing in de tekst van het vonnis of arrest, en ongeacht de vorm ervan". Vandaar het begrip "beslissende reden".

23 februari 2022 P.22.0195.F [ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220223.2F.9](#) AC nr. ...

Strafzaken - Algemeen - Hoger beroep tegen een vonnis - Vernietiging van het beroepen vonnis door het gerecht in hoger beroep

Krachtens artikel 20 Gerechtelijk Wetboek kunnen middelen van nietigheid niet tegen vonnissen worden aangewend; deze kunnen alleen worden vernietigd door de bij wet bepaalde rechtsmiddelen; hieruit volgt dat het arrest dat na de aanwending van het rechtsmiddel van hoger beroep het beroepen vonnis vernietigt, dat vonnis vervangt, zonder het met terugwerkende kracht te vernietigen.

- Art. 20 Gerechtelijk Wetboek

23 maart 2022

P.21.1313.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220323.2F.5](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Strafvordering - Voorrecht van rechtsmacht - Hof van beroep - Verstekarrest - Verzet - Recht om in persoon te verschijnen - Ongedaan verklaard verzet - Wettige verschoningsgrond die het verstek verantwoordt - Beoordelingscriteria

Het recht om in persoon te verschijnen is geen absoluut recht en dit recht moet worden afgewogen tegen het belang van de maatschappij om misdrijven daadwerkelijk te berechten en het persoonlijk belang van de slachtoffers om binnen een redelijke termijn een uitspraak te verkrijgen; wanneer de rechter de toepassing van artikel 187, § 6, 1°, Wetboek van Strafvordering overweegt, kan hij de houding van de beklaagde in aanmerking nemen, alsook de omstandigheid dat hij van meerdere kunstgrepen heeft gebruikgemaakt om de loop van de rechtspleging te vertragen of te kennen heeft gegeven dat hij zich aan het gerecht wilde onttrekken (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2021, nr. 621.

- Art. 187, § 6, 1° Wetboek van Strafvordering

6 oktober 2021

P.21.0713.F

[ECLI:BE:CASS:](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Algemeen - Ondertekening - Onleesbare handtekening

Een onleesbare handtekening bovenaan de naam van een plaatsvervangend raadsheer die onderaan het arrest is vermeld als lid van de kamer van inbeschuldigingstelling die mee over de zaak heeft geoordeeld en die het arrest ook mee heeft uitgesproken, wordt vermoed te zijn geplaatst door die plaatsvervangend raadsheer.

21 december 2021

P.21.1566.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211221.2N.17](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Strafvordering - Verstekvonnis - Geen rechtsmiddel binnen de gewone verzetstermijn en termijn van hoger beroep - Gevolg - Verzet binnen de buitengewone termijn

Na het verstrijken van de gewone verzetstermijn en voor zover geen enkel rechtsmiddel werd aangewend, gaat de bij verstek gewezen veroordelende beslissing in kracht van gewijsde onder de ontbindende voorwaarde van een mogelijk verzet dat binnen de buitengewone termijn wordt gedaan (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2021, nr. 623.

- Art. 187 Wetboek van Strafvordering

6 oktober 2021

P.21.0757.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211006.2F.6](#)

AC nr. ...

TUCHTZAKEN

Tuchtzaken - Beroepsinstituut van Vastgoedmakelaars - Kamer van beroep - Samenstelling van de zetel - Plaatsvervangend lid

Wanneer een plaatsvervangend lid een plaatsvervangende waarnemer neemt en aldus de zetel van de kamer van beroep vervuld wordt, wordt de werkende rechter die hij vervangt geacht te zijn verhinderd; noch artikel 58 KB Vastgoedmakelaars, noch enige andere in het onderdeel aangewezen bepaling vereist dat de verhindering van het werkende lid en de oproeping van de plaatsvervanger uitdrukkelijk wordt vastgesteld in de beslissing, het proces-verbaal van de terechtzitting of enig stuk dat aan het dossier van de rechtspleging wordt toegevoegd.

- Art. 58 KB 20 juli 2012 tot bepaling van de regels inzake de organisatie en de werking van het Beroepsinstituut van Vastgoedmakelaars

30 september 2022

D.21.0001.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220930.1N.7](#)

AC nr. ...

Tuchtzaken - Beroepsinstituut van Vastgoedmakelaars - Kamer van beroep - Onmogelijkheid om te ondertekenen

Indien de voorzitter van de kamer of een werkende of plaatsvervangend lid in de onmogelijkheid verkeert om de beslissing te ondertekenen, is de beslissing geldig met de handtekening van de overige leden die ze hebben uitgesproken wanneer de secretaris van die onmogelijkheid melding maakt omdaaraan op de akte (1). (1) Zie Cass. 5 november 2014, AR P.14.1383.F, AC 2014, nr. 670.

- Art. 785, eerste lid Gerechtelijk Wetboek

- Artt. 53, derde en vierde lid, 54 en 65, eerste en tweede lid KB 20 juli 2012 tot bepaling van de regels inzake de organisatie en de werking van het Beroepsinstituut van Vastgoedmakelaars

30 september 2022

D.21.0001.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220930.1N.7](#)

AC nr. ...

VOORLOPIGE HECHTENIS

BEVEL TOT AANHOUDING

Bevel tot aanhouding - In het bevel tot aanhouding aangevoerde stukken - Stukken die tijdelijk niet beschikbaar zijn

Het recht van iedere inverdenkinggestelde om kennis te kunnen nemen van alle stukken die tegen hem in het bevel tot aanhouding worden aangevoerd, vereist niet dat alle in het bevel vermelde stukken moeten voorkomen in het dossier van de onderzoeksrechter voordat hij het uitvaardigt; dit algemeen beginsel verbiedt de onderzoeksmagistraat evenmin om het bestaan van stukken te vermelden die wegens de lopende onderzoekshandelingen tijdelijk niet beschikbaar zijn (1). (1) Cass. 24 december 2019, AR P.19.1269.F, AC 2019, nr. 686.

- Art. 16 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

6 oktober 2021

P.21.1207.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211006.2F.12](#)

AC nr. ...

Bevel tot aanhouding - Vaststelling van ernstige aanwijzingen van schuld

De in artikel 16, § 5, Voorlopige Hechteniswet, bepaalde vaststelling van ernstige aanwijzingen van schuld impliceert geen beslissing over de schuldvraag, die uitsluitend door het vonnisgerecht kan worden gewezen op grond van feitelijke gegevens waarvan enkel dat gerecht de bewijswaarde beoordeelt (1). (1) Cass. 16 augustus 2006, AR P.06.1169.N, AC 2006, nr. 380.

- Art. 16, § 5 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

27 april 2022

P.22.0516.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220427.2F.13](#)

AC nr. ...

Bevel tot aanhouding - Voorafgaand verhoor door de onderzoeksrechter - Substantiële vormvereiste - Proces-verbaal van verhoor - Niet ondertekend door de inverdenkinggestelde

Hoewel het aan de uitvaardiging van het aanhoudingsbevel voorafgaand verhoor van een verdachte door de onderzoeksrechter een substantieel vormvereiste is dat verband houdt met de eerbiediging van het recht van verdediging, voorziet geen enkele bepaling erin dat het proces-verbaal van verhoor, op straffe van nietigheid, moet worden ondertekend door de inverdenkinggestelde of dat het ontbreken van zijn handtekening moet leiden tot zijn invrijheidstelling.

- Art. 16, § 2 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

27 april 2022

P.22.0505.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220427.2F.11](#)

AC nr. ...

CASSATIEBEROEP

Cassatieberoep - Beschikking tot invrijheidstelling onder voorwaarden - Hogere beroepen van het openbaar ministerie en van de inverdenkinggestelde - Arrest dat uitspraak doet op het enkele hoger beroep van het openbaar ministerie - Middel dat het ontbreken van een beslissing over het hoger beroep van de inverdenkinggestelde aanvoert - Ontvankelijkheid

Wanneer het hoger beroep van de inverdenkinggestelde geen weerslag heeft op de omvang van de aanhangigmaking van de zaak, door het hoger beroep van het openbaar ministerie, bij het onderzoeksgerecht, is het middel dat de appelrechters verwijt te hebben verzuimd over dat hoger beroep uitspraak te doen, bij gebrek aan belang niet ontvankelijk.

- Artt. 30 en 31 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

27 april 2022

P.22.0516.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220427.2F.13](#)

AC nr. ...

Cassatieberoep - Verzoek tot voorlopige invrijheidstelling - Beslissing in laatste aanleg over invrijheidstelling onder voorwaarden tegen een borgsom - Cassatieberoep van het openbaar ministerie - Ontvankelijkheid

Artikel 31 Voorlopige Hechteniswet staat enkel cassatieberoep toe tegen beslissingen die de voorlopige hechtenis handhaven; een dergelijke beslissing is die welke de invrijheidstelling afhankelijk maakt van voorwaarden en van de betaling van een borgsom (1). (1) Zie de dienaangaande gelijkluidende concl. "in hoofdzaak" OM in Pas. 2021, nr. 826; die impliciete oplossing blijkt uit de afzonderlijke beslissingen (zie Cass. 12 oktober 1999, AR P.99.1388.N, AC 1999, nr. 525) waarmee het Hof, enerzijds, uitspraak heeft gedaan over het cassatieberoep in zoverre het is gericht tegen de beslissing die de invrijheidstelling van de verweerder afhankelijk maakt van voorwaarden en van de betaling van een borgsom en, anderzijds, de niet-ontvankelijkheid van het cassatieberoep heeft vastgesteld in zoverre het is gericht tegen de beslissing die de invrijheidstelling van de verweerder beveelt. (M.N.B.)

- Art. 31 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

22 december 2021

P.21.1606.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211222.2F.14](#)

AC nr. ...

Cassatieberoep - Cassatieberoep tegen een arrest dat de handhaving van de hechtenis beveelt - Handhaving van de voorlopige hechtenis bij de regeling van de rechtspleging - Latere beschikking van de raadkamer

Wanneer de raadkamer, bij afzonderlijke beschikking, nadat ze in het kader van de regeling van de rechtspleging uitspraak had gedaan over de inverdenkingstellingen, de handhaving van de voorlopige hechtenis van de inverdenkinggestelde heeft bevolen, heeft het cassatieberoep van laatstgenoemde tegen een eerder arrest dat de voorlopige hechtenis handhaaft, geen bestaansreden meer (1). (1) Cass. 29 december 1994, AR P.94.1503.F, AC 1994, nr. 576.

- Artt. 26, § 3, en 31 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

23 maart 2022

P.22.0336.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220323.2F.16](#)

AC nr. ...

HANDHAVING

Handhaving - Vaststelling van ernstige aanwijzingen van schuld

De in artikel 16, § 5, Voorlopige Hechteniswet, bepaalde vaststelling van ernstige aanwijzingen van schuld impliceert geen beslissing over de schuldvraag, die uitsluitend door het vonnisgerecht kan worden gewezen op grond van feitelijke gegevens waarvan enkel dat gerecht de bewijswaarde beoordeelt (1). (1) Cass. 16 augustus 2006, AR P.06.1169.N, AC 2006, nr. 380.

- Art. 16, § 5 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

27 april 2022

P.22.0516.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220427.2F.13](#)

AC nr. ...

HOGER BEROEP

Hoger beroep - Beschikking tot invrijheidstelling onder voorwaarden - Hoger beroep van het openbaar ministerie - Aanhangigmaking van de zaak bij het gerecht in hoger beroep

Op het hoger beroep van het openbaar ministerie tegen een beschikking die de inverdenkinggestelde in vrijheid stelt onder naleving van verschillende voorwaarden, staat de aan de kamer van inbeschuldigingstelling toegekende rechtsmacht haar toe de inverdenkinggestelde vrij te laten, desgevallend onder naleving van bepaalde voorwaarden, of zijn opsluiting in de gevangenis of onder elektronisch toezicht te handhaven.

- Art. 30 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

27 april 2022

P.22.0516.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220427.2F.13](#)

AC nr. ...

Hoger beroep - Beschikking tot invrijheidstelling onder voorwaarden - Hogere beroepen van het openbaar ministerie en van de inverdenkinggestelde - Arrest dat uitspraak doet op het enkele hoger beroep van het openbaar ministerie

Wanneer het hoger beroep van de inverdenkinggestelde geen weerslag heeft op de omvang van de aanhangigmaking van de zaak, door het hoger beroep van het openbaar ministerie, bij het onderzoeksgerecht, is het middel dat de appelrechters verwijt te hebben verzuimd over dat hoger beroep uitspraak te doen, bij gebrek aan belang niet ontvankelijk.

- Artt. 30 en 31 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

27 april 2022

P.22.0516.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220427.2F.13](#)

AC nr. ...

Hoger beroep - Beroepen beschikking die de invrijheidstelling onder voorwaarden en na betaling van een borgsom beveelt - Hoger beroep - Verhoging van het bedrag van de borgsom in hoger beroep - Motiveringsplicht

Wanneer de kamer van inbeschuldigingstelling de beroepen beschikking bevestigt die de eiser in vrijheid heeft gesteld onder de daarin opgesomde voorwaarden en na het betalen van een borgsom, met de wijziging dat het bedrag ervan, dat door de eerste rechter was vastgesteld op tienduizend euro, wordt verhoogd tot vijftigduizend euro, moet zij de verwerping van het verweermiddel dat die verhoging uitsloot, met redenen omkleden.

- Art. 30, § 3, en 35 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

17 november 2021

P.21.1378.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211117.2F.5](#)

AC nr. ...

INVRIJHEIDSTELLING ONDER VOORWAARDEN

Invrijheidstelling onder voorwaarden - Raadkamer - Invrijheidstelling onder voorwaarden en na betaling van een borgsom - Hoger beroep - Verhoging van het bedrag van de borgsom in hoger beroep - Motiveringsplicht

Wanneer de kamer van inbeschuldigingstelling de beroepen beschikking bevestigt die de eiser in vrijheid heeft gesteld onder de daarin opgesomde voorwaarden en na het betalen van een borgsom, met de wijziging dat het bedrag ervan, dat door de eerste rechter was vastgesteld op tienduizend euro, wordt verhoogd tot vijftigduizend euro, moet zij de verwerping van het verweermiddel dat die verhoging uitsloot, met redenen omkleeden.

- Art. 30, § 3, en 35 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

17 november 2021

P.21.1378.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211117.2F.5](#)

AC nr. ...

INZAGE VAN HET DOSSIER

Inzage van het dossier - Draagwijdte - In het bevel tot aanhouding aangevoerde stukken - Stukken die tijdelijk niet beschikbaar zijn wanneer het bevel tot aanhouding wordt uitgevaardigd

Het recht van iedere inverdenkinggestelde om kennis te kunnen nemen van alle stukken die tegen hem in het bevel tot aanhouding worden aangevoerd, vereist niet dat alle in het bevel vermelde stukken moeten voorkomen in het dossier van de onderzoeksrechter voordat hij het uitvaardigt; dit algemeen beginsel verbiedt de onderzoeksmagistraat evenmin om het bestaan van stukken te vermelden die wegens de lopende onderzoekshandelingen tijdelijk niet beschikbaar zijn (1). (1) Cass. 24 december 2019, AR P.19.1269.F, AC 2019, nr. 686.

- Art. 16 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

6 oktober 2021

P.21.1207.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211006.2F.12](#)

AC nr. ...

REGELING VAN DE RECHTSPLEGING

Regeling van de rechtspleging - Handhaving van de voorlopige hechtenis bij de regeling van de rechtspleging - Afzonderlijke beschikking van de raadkamer - Gevolg - Cassatieberoep tegen een eerder arrest dat de voorlopige hechtenis handhaaft - Geen bestaansredenen

Wanneer de raadkamer, bij afzonderlijke beschikking, nadat ze in het kader van de regeling van de rechtspleging uitspraak had gedaan over de inverdenkingstellingen, de handhaving van de voorlopige hechtenis van de inverdenkinggestelde heeft bevolen, heeft het cassatieberoep van laatstgenoemde tegen een eerder arrest dat de voorlopige hechtenis handhaaft, geen bestaansredenen meer (1). (1) Cass. 29 december 1994, AR P.94.1503.F, AC 1994, nr. 576.

- Artt. 26, § 3, en 31 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

23 maart 2022

P.22.0336.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220323.2F.16](#)

AC nr. ...

VONNISGERECHT

Vonnisgerecht - Verzoekschrift tot voorlopige invrijheidstelling van een aangehouden beklaagde - Modaliteit van elektronisch toezicht

Bij arrest nr. 148/2017 van 21 december 2017 (B.38.1) heeft het Grondwettelijk Hof artikel 132, 1° Potpourri II-wet van 5 februari 2016 vernietigd in zoverre het de raadkamer, uitspraak doende in het stadium van de regeling der rechtspleging, niet toelaat aan de inverdenkinggestelde die tijdens de voorlopige hechtenis in een strafinrichting verblijft, het voordeel van de voorlopige hechtenis onder elektronisch toezicht toe te kennen; het staat aan de rechter elke leemte in de wet waarvan het Grondwettelijk Hof de ongrondwettigheid heeft vastgesteld in te vullen, alsook elke leemte die hieruit voortvloeit, wanneer de rechter aan die leemten in het kader van de bestaande wetsbepalingen kan verhelpen om de wet in overeenstemming te brengen met de artikelen 10 en 11 Grondwet; hieruit volgt dat indien het onderzoeksgerecht bij de verwijzing van een inverdenkinggestelde naar het vonnisgerecht bij toepassing van artikel 26, § 3, eerste lid, Voorlopige Hechteniswet heeft beslist dat hij aangehouden blijft, de inverdenkinggestelde op grond van artikel 27, § 1, 1° en 2°, Voorlopige Hechteniswet niet enkel om zijn voorlopige invrijheidstelling kan verzoeken maar ook om een omzetting van de in gevangenis uit te voeren voorlopige hechtenis naar de modaliteit van de voorlopige hechtenis onder elektronisch toezicht (1). (1) Cass. 25 augustus 2021, AR P.21.1144.N, AC 2021, nr. 506; Cass. 28 januari 2020, AR P.20.0071.N, AC 2020, nr. 81; Cass. 17 oktober 2018, AR P.18.1011.F, AC 2018, nr. 565; M.-A. BEERNAERT, H. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, Droit de la procédure pénale, Die Keure, 2021, 9° ed., I, p. 1107.

- Artt. 26, § 3, en 27, § 1 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

28 september 2021

P.21.1204.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210928.2N.22](#)

AC nr. ...

VOORLOPIGE INVRIJHEIDSTELLING

Voorlopige invrijheidstelling - Procedure voor het vonnisgerecht - Verzoekschrift tot voorlopige invrijheidstelling - Veroordelende beslissing die kracht van gewijsde heeft gekregen

Wanneer de lastens de eiser uitgesproken veroordeling op de strafvordering kracht van gewijsde heeft verkregen, bevindt de eiser zich niet langer onder het stelsel van de voorlopige hechtenis en hebben het door de eiser op grond van artikel 27, § 1, 2°, Voorlopige Hechteniswet ingediende verzoek tot voorlopige invrijheidstelling en bijgevolg het in het kader van die procedure ingestelde cassatieberoep niet langer een bestaansreden; de omstandigheid dat de eiser een kennelijk onontvankelijk verzet heeft aangetekend tegen het op tegenspraak gewezen arrest van het hof van beroep over de strafvordering, kan niets daaraan veranderen.

- Art. 27, § 1, 2° Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

16 november 2021

P.21.1319.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211116.2N.21](#)

AC nr. ...

Voorlopige invrijheidstelling - Handhaving door de correctionele rechtbank zonder volledig dossier - Nietigheid van de beslissing - Vernietiging door het appelgerecht

Het gegeven dat de correctionele rechtbank uitspraak doet over een op grond van artikel 27, § 1, 1°, Voorlopige Hechteniswet ingediend verzoek tot voorlopige invrijheidstelling binnen de in artikel 27, § 3, tweede lid, Voorlopige Hechteniswet bepaalde termijn van vijf dagen, zonder dat het volledige strafdossier ter beschikking was en die beslissing bijgevolg nietig wordt verklaard door het appelgerecht, heeft niet tot gevolg dat die beslissing niet tijdig werd genomen en de verzoeker op grond van artikel 27, § 3, derde lid, Voorlopige Hechteniswet in vrijheid moet worden gesteld; de nietigheid van de beroepen beslissing wegens het niet voorhanden zijn van het volledige strafdossier maakt die beslissing niet onbestaande.

- Art. 27 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

16 december 2021

P.21.1578.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211216.2N.1](#)

AC nr. ...

Voorlopige invrijheidstelling - Recht op voorziening bij de rechter - Handhaving door de correctionele rechtbank zonder volledig dossier - Nietigheid van de beslissing - Rechtzetting van het verzuim door het appelgerecht - Wijze

Artikel 5.4 EVRM verzet zich niet ertegen dat de correctionele kamer van het hof van beroep het verzuim van de correctionele rechtbank om uitspraak te doen over een verzoek tot voorlopige invrijheidstelling en de voorlopige hechtenis te handhaven zonder dat het volledige strafdossier voorhanden was, rechtzet door de beroepen beslissing te vernietigen en zelf uitspraak te doen over het verzoek tot voorlopige invrijheidstelling, ditmaal terwijl het volledige strafdossier ter beschikking is; de rechtzetting van dit verzuim door het appelgerecht, dat uitspraak moet doen binnen de vijftien dagen na het instellen van het hoger beroep, belet niet dat de verzoeker recht heeft op een voorziening bij de rechter die op korte termijn oordeelt over de wettigheid van de gevangenhouding.

- Art. 5.4 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

16 december 2021

P.21.1578.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211216.2N.1](#)

AC nr. ...

Voorlopige invrijheidstelling - Handhaving door de correctionele rechtbank zonder volledig dossier - Hoger beroep - Vernietiging van de beslissing - Devolutieve kracht van het hoger beroep

Indien de correctionele kamer van het hof van beroep op het hoger beroep van een beklaagde tegen een beslissing van de correctionele rechtbank die zijn op grond van artikel 27, § 1, 1°, Voorlopige Hechteniswet ingediend verzoek tot voorlopige invrijheidstelling ongegrond verklaart, deze beslissing nietig verklaart omdat het gehele strafdossier niet ter beschikking was en de correctionele kamer van het hof van beroep vervolgens uitspraak doet over het verzoek tot voorlopige invrijheidstelling en de voorlopige hechtenis handhaaft, doet dit appelgerecht uitspraak krachtens de devolutieve werking van het hoger beroep van de verzoeker; de omstandigheid dat de correctionele kamer van het hof van beroep verklaart de zaak aan zich te trekken en in eerste en laatste aanleg uitspraak te doen, doet daaraan niets af en maakt die beslissing niet onwettig (1). (1) Zie Cass. 31 juli 2001, AR P.01.1063.F, AC 2001, nr. 425; Cass. 29 mei 1996, AR P.96.0713.F, AC 1996, nr. 196; R. DECLERCQ, Beginselen van strafrechtspleging, Kluwer, 6de editie, 2014, nr. 1389, p. 592.

- Art. 30 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

16 december 2021

P.21.1578.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211216.2N.1](#)

AC nr. ...

VOORRANG VAN RECHTSMACHT

- Magistraat - Recht op dubbele aanleg - Artikel 14.5 IVBPR - Door België gemaakt voorbehoud

Bij de neerlegging, op 21 april 1983, van de bekrachtigingsoorkonde van het IVBPR heeft België het voorbehoud gemaakt dat artikel 14.5 IVBPR niet van toepassing zou zijn op de personen die, krachtens de Belgische wet, rechtstreeks naar een hoger rechtscollege zoals het hof van beroep worden verwezen; dat is het geval wanneer, overeenkomstig de artikelen 479 en volgende Wetboek van Strafvordering, de daarin bedoelde magistraten die ervan worden beschuldigd buiten de uitoefening van hun ambt een wanbedrijf of een gecorrectionaliseerde misdaad te hebben gepleegd, rechtstreeks door het hof van beroep worden berecht (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2021, nr. 621.

- Art. 14.5 Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten

6 oktober 2021

P.21.0713.F

[ECLI:BE:CASS::](#)

AC nr. ...

- Hof van beroep - Verstekarrest - Verzet - Recht om in persoon te verschijnen - Ongedaan verklaard verzet - Wettige verschoningsgrond die het verstek verantwoordt - Beoordelingscriteria

Het recht om in persoon te verschijnen is geen absoluut recht en dit recht moet worden afgewogen tegen het belang van de maatschappij om misdrijven daadwerkelijk te berechten en het persoonlijk belang van de slachtoffers om binnen een redelijke termijn een uitspraak te verkrijgen; wanneer de rechter de toepassing van artikel 187, § 6, 1°, Wetboek van Strafvordering overweegt, kan hij de houding van de beklaagde in aanmerking nemen, alsook de omstandigheid dat hij van meerdere kunstgrepen heeft gebruikgemaakt om de loop van de rechtspleging te vertragen of te kennen heeft gegeven dat hij zich aan het gerecht wilde onttrekken (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2021, nr. 621.

- Art. 187, § 6, 1° Wetboek van Strafvordering

6 oktober 2021

P.21.0713.F

[ECLI:BE:CASS::](#)

AC nr. ...

- Magistraat - Recht op dubbele aanleg - Zevende Aanvullende Protocol EVRM - Artikel 2.1 - Recht om de schuldigverklaring opnieuw te doen beoordelen door een hoger gerecht

Artikel 2.1 Zevende Aanvullende Protocol EVRM waarborgt het recht van eenieder die wegens een strafbaar feit door een gerecht is veroordeeld om zijn schuldigverklaring of veroordeling opnieuw te doen beoordelen door een hoger gerecht; de uitoefening van dat recht, met inbegrip van de gronden waarop het kan worden uitgeoefend, is bij wet geregeld; uit het verklarend verslag van die bepaling, alsook uit de uitlegging ervan door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens, blijkt dat deze vereiste is vervuld wanneer de wet de beklaagde enkel toestaat rechtsvragen aan het toezicht van een hoger gerecht voor te leggen, zoals die welke het cassatieberoep bij het Hof van Cassatie aanhangig maakt (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2021, nr. 621.

- Art. 2.1 Protocol nr. 7 bij het Verdrag ter Bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden

6 oktober 2021

P.21.0713.F

[ECLI:BE:CASS::](#)

AC nr. ...

VORDERING IN RECHTE

- Leegstandsheffing - Terugvordering - Door de oorspronkelijke schuldeiser na het vonnis van de eerste rechter aan de overnemer overgedragen schuldvordering - Hoger beroep door de schuldeiser-cessionaris - Mogelijkheid

Indien de eerste rechter over de betwiste schuldvordering heeft geoordeeld en de latere overdracht van de schuldvordering de gecedeerde schuldenaar is ter kennis gebracht, kan de overnemer hoger beroep instellen tegen de gecedeerde schuldenaar, ook al was hij geen procespartij in het geding voor de eerste rechter; de overnemer heeft daartoe de vereiste proceshoedanigheid als bijzondere rechtsverkrijger van de overnemer (1). (1) Zie concl. OM.

- Artt. 1690, 1692 en 1699 Oud Burgerlijk Wetboek

23 september 2022

F.20.0119.N

ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220923.1N.9

AC nr. ...

VREEMDELINGEN

- Onderdanen van de Europese Unie - Recht op verblijf in een andere Lidstaat - Verblijf van meer dan drie maanden - Niet-naleving van de voorwaarden - Sanctie - Misdrijf van illegaal verblijf

Krachtens artikel 36 van de Richtlijn 2004/38/EG van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 betreffende het recht van vrij verkeer en verblijf op het grondgebied van de lidstaten voor de burgers van de Unie en hun familieleden, kunnen de lidstaten het stelsel van sancties vaststellen dat van toepassing is op overtredingen van de ter uitvoering van die richtlijn vastgestelde nationale bepalingen; naargelang van het door het gastland bepaalde stelsel, kan dus de overtreding worden bestraft van de bepalingen die de voorwaarden vermelden waaronder een burger van de Europese Unie gedurende meer dan drie maanden op het grondgebied van dat land mag verblijven; geen enkele van de bepalingen van de Vreemdelingenwet of de Richtlijn 2004/38/EG verbiedt om een burger van de Unie strafrechtelijk te bestraffen wanneer zijn langdurig verblijf niet voldoet aan de voorwaarden die de in het nationaal recht omgezette Europese rechtsregel op de toekenning van dat recht stelt (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2021, nr. 623

- Art. 36 Richtlijn 2004/38/EG van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 betreffende het recht van vrij verkeer en verblijf op het grondgebied van de lidstaten voor de burgers van de Unie en hun familieleden

6 oktober 2021

P.21.0757.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211006.2F.6](#)

AC nr. ...

- Asielaanvraag - Afwijzing - Bevel om het grondgebied te verlaten - Aanvraag van machtiging tot verblijf om medische redenen - Ontvankelijk - Afgifte van een attest van immatriculatie - Machtiging tot tijdelijk en precair verblijf - Gevolg - Impliciete intrekking van het bevel om het grondgebied te verlaten - Schending van de artikelen 6 en 8 Terugkeerrichtlijn - Prejudiciële vraag - Hof van Justitie van de Europese Unie

Wanneer voor het Hof de vraag rijst of de artikelen 6 en 8 van richtlijn 2008/115/EG van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 2008 over gemeenschappelijke normen en procedures in de lidstaten voor de terugkeer van onderdanen van derde landen die illegaal op hun grondgebied verblijven, zich verzetten tegen een nationale bepaling volgens welke de uitreiking van een vorm van toestemming tot legaal verblijf in het kader van het onderzoek van een aanvraag van machtiging tot verblijf om medische redenen, die in het licht van de hierboven gepreciseerde criteria ontvankelijk werd verklaard, aangeeft dat de onderdaan van een derde land gedurende dat onderzoek gemachtigd is tot verblijf, zij het slechts tijdelijk en precair, en dat die uitreiking derhalve leidt tot de stilzwijgende intrekking van het eerder in het kader van een asielprocedure aangenomen terugkeerbesluit, waarmee ze onverenigbaar is, stelt het Hof een prejudiciële vraag aan het Hof van Justitie van de Europese Unie (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2021, nr. 792.

- Art. 57, § 2, eerste lid, 1°, en vierde lid Organieke Wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn

- Art. 9ter Wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen

- Artt. 6, § 1, 4 en 8, §§ 1 en 3, eerste lid, e) Richtlijn 2008/115/EG van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 2008 over gemeenschappelijke normen en procedures in de lidstaten voor de terugkeer van onderdanen van derde landen die illegaal op hun grondgebied verblijven

12 juni 2023

S.17.0054.F

[ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230612.3F.1](#)

AC nr. ...

- Asielaanvraag - Afwijzing - Bevel om het grondgebied te verlaten - Aanvraag van machtiging tot verblijf om medische redenen - Ontvankelijk - Afgifte van een attest van immatriculatie - Machtiging tot tijdelijk en precair verblijf - Gevolg - Impliciete intrekking van het bevel om het grondgebied te verlaten - Schending van de artikelen 6 en 8 Terugkeerrichtlijn - Prejudiciële vraag - Hof van Justitie van de Europese Unie

Wanneer voor het Hof de vraag rijst of de artikelen 6 en 8 van richtlijn 2008/115/EG van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 2008 over gemeenschappelijke normen en procedures in de lidstaten voor de terugkeer van onderdanen van derde landen die illegaal op hun grondgebied verblijven, zich verzetten tegen een nationale bepaling volgens welke de uitreiking van een vorm van toestemming tot legaal verblijf in het kader van het onderzoek van een aanvraag van machtiging tot verblijf om medische redenen, die in het licht van de hierboven gepreciseerde criteria ontvankelijk werd verklaard, aangeeft dat de onderdaan van een derde land gedurende dat onderzoek gemachtigd is tot verblijf, zij het slechts tijdelijk en precair, en dat die uitreiking derhalve leidt tot de stilzwijgende intrekking van het eerder in het kader van een asielprocedure aangenomen terugkeerbesluit, waarmee ze onverenigbaar is, stelt het Hof een prejudiciële vraag aan het Hof van Justitie van de Europese Unie (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2021, nr. 792.

- Art. 57, § 2, eerste lid, 1°, en vierde lid Organieke Wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn

- Art. 9ter Wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen

- Artt. 6, § 1, 4 en 8, §§ 1 en 3, eerste lid, e) Richtlijn 2008/115/EG van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 2008 over gemeenschappelijke normen en procedures in de lidstaten voor de terugkeer van onderdanen van derde landen die illegaal op hun grondgebied verblijven

12 juni 2023

S.17.0054.F

[ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230612.3F.1](#)

AC nr. ...

- Onderdanen van de Europese Unie - Recht op vrij verkeer - Beperkingen - Recht van verblijf in België - Verblijf van meer dan drie maanden

Uit artikel 40, § 4, Vreemdelingenwet en artikel 7.1 van de Richtlijn 2004/38/EG van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 betreffende het recht van vrij verkeer en verblijf op het grondgebied van de lidstaten voor de burgers van de Unie en hun familieleden volgt niet dat het verblijf van een burger van de Europese Unie in een andere dan zijn eigen lidstaat voor een periode van meer dan drie maanden onvoorwaardelijk is gewaarborgd; dit verblijf is integendeel onderworpen aan de voorwaarden dat de vreemdeling in het bezit is van een geldige identiteitskaart of een geldig paspoort en dat hij hetzij werk heeft of ten minste de reële kans heeft er te vinden, hetzij voldoende bestaansmiddelen heeft om te voorkomen dat hij tijdens zijn verblijf ten laste komt van het sociaalebijstandstelsel van het gastland, hetzij bij een onderwijsinstelling is ingeschreven om er een opleiding te volgen (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2021, nr. 623.

- Art. 40, § 4 Wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen

- Art. 7.1 Richtlijn 2004/38/EG van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 betreffende het recht van vrij verkeer en verblijf op het grondgebied van de lidstaten voor de burgers van de Unie en hun familieleden

6 oktober 2021

P.21.0757.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211006.2F.6](#)

AC nr. ...

- Vasthoudingsmaatregel - Beroep bij de rechterlijke macht - Kamer van inbeschuldigingstelling - Arrest dat de invrijheidstelling beveelt - Nieuwe beslissing tot vasthouding die vóór het arrest van het hof van beroep werd genomen - Autonome titel - Cassatieberoep van de Belgische Staat - Belang

Wanneer de titel die de vreemdeling aan het toezicht van de onderzoeksgerechten heeft voorgelegd, niet langer de titel was op grond waarvan de betrokkene was opgesloten op het ogenblik waarop de appelrechters uitspraak hebben gedaan, heeft zijn verzoekschrift tot invrijheidstelling nog vóór de bestreden beslissing zijn bestaansreden verloren en heeft het hiertegen gerichte cassatieberoep geen belang (1). (1) Zie Cass. 1 december 2021, AR P.21.1462.F, AC 2021, nr. 762.

- Artt. 71 en 72 Wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen

27 april 2022

P.22.0366.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220427.2F.10](#)

AC nr. ...

WATERLOPEN

- Onbevaarbare waterlopen - Onbevaarbare waterloop niet onderworpen aan de wet van 28 december 1967 - Afwateringsweg

Onder "onbevaarbare waterlopen niet onderworpen aan het stelsel van de wet van 28 december 1967" moeten de niet-gerangschikte onbevaarbare waterlopen worden verstaan, de afwateringswegen voor de afvoer van de oppervlaktewateren waarvan het water een richting volgt die wordt bepaald door de natuurlijke of kunstmatige helling van de bedding waarin het stroomt; een voor de afvoer van oppervlaktewateren bestemde afwateringsweg verliest niet zijn hoedanigheid van onbevaarbare waterloop niet onderworpen aan het stelsel van de wet van 28 december 1967, in de zin van dat reglement, doordat hierin afvalwater wordt geloosd.

- Art. 19 Provinciaal reglement 3 juni 1980

- Art. 1 Wet 28 december 1967 betreffende de onbevaarbare waterlopen

29 oktober 2021

C.20.0015.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211029.1F.7](#)

AC nr. ...

WEERSPANNIGHEID

- Verzwarende omstandigheid - Wapen - Begrip - Voertuig - Toepassing

Onder het begrip wapens in artikel 271 Strafwetboek vallen alle toestellen, werktuigen, gereedschappen of andere snijdende, stekende of kneuzende voorwerpen die men heeft ter hand genomen om te doden, te verwonden of te slaan, zelfs indien men er geen gebruik heeft van gemaakt en dit overeenkomstig de omschrijving van artikel 135 Strafwetboek; het betreft een zeer brede definitie die ook slaat op tuigen die niet vallen onder de Wapenwet en een wagen waarmee de bestuurder in de richting rijdt van politieambtenaren die een stopteken hebben gegeven, kan wel degelijk een wapen zijn in de zin van de artikelen 135 en 271 Strafwetboek (1). (1) Zie DE NAUW, A. en KUTY, F., *Manuel de droit pénal spécial*, Kluwer, 2018, nr. 246.

- Artt. 135 en 271 Strafwetboek

16 november 2021

P.21.1410.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211116.2N.18](#)

AC nr. ...

WEGVERKEER

ALLERLEI

Allerlei - Slagen of verwondingen ten gevolge van een verkeersongeval - Aanhangigmaking bij de correctionele rechtbank - Herkwalificatie - (Geen) Bevoegdheid van het vonnisgerecht om uitspraak te doen wanneer het feit zoals het werd heromschreven tot de bevoegdheid van een lagere rechtbank behoort - Uitzondering - Artikel 192 Wetboek van Strafvordering - Aanhangigmaking voor de correctionele rechtbank van een misdrijf waarvan de kennisneming aan de politierechtbank is opgedragen - Uitbreiding van bevoegdheid

Nadat het vonnisgerecht een telastlegging heeft heromschreven, kan het enkel uitspraak doen over de strafvordering indien het bevoegd is om van de feiten onder hun nieuwe omschrijving kennis te nemen; overeenkomstig artikel 138, 6^obis Wetboek van Strafvordering neemt de politierechtbank kennis van de in de artikelen 418 en 420 Strafwetboek bepaalde wanbedrijven, wanneer de slagen of verwondingen het gevolg zijn van een verkeersongeval; wanneer het bij de correctionele rechtbank aanhangig gemaakte feit een wanbedrijf oplevert waarvan de kennisneming door artikel 138 Wetboek van Strafvordering aan de politierechtbank is opgedragen, stelt artikel 192 van datzelfde wetboek een uitbreiding van bevoegdheid in ten voordele van de hogere rechtbank bij wie de zaak oorspronkelijk aanhangig werd gemaakt; laatstgenoemde blijft dus bevoegd wanneer het anders omschreven feit tot de bevoegdheid van een lagere rechtbank behoort (1). (1) Zie concl. "in hoofdzaak" OM in Pas. 2022, nr. 198.

- Artt. 418 en 420 Strafwetboek

- Art. 138, 179, 192 en 213 Wetboek van Strafvordering

16 maart 2022

P.22.0042.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220316.2F.2](#)

AC nr. ...

WEGVERKEERSREGLEMENT VAN 01-12-1975

Wegverkeersreglement van 1 december 1975 - Art. 24 - Devolutieve kracht - Beperking van het hoger beroep - Voorwerp

Artikel 24 Wegverkeersreglement verbiedt, in algemene bewoordingen, een voertuig te laten stilstaan of te parkeren op elke plaats waar het duidelijk een gevaar zou kunnen betekenen voor de andere weggebruikers of waar het hen onnodig zou kunnen hinderen, en somt vervolgens de gevallen op waarin de voorwaarden van dat verbod als vervuld moeten worden beschouwd (1). (1) Zie Cass. 31 mei 2016, AR P.16.0171.N, AC 2016, nr. 361.

- Art. 24 KB van 1 december 1975 houdende algemeen reglement op de politie van het wegverkeer en het gebruik van de openbare weg

29 oktober 2021

C.21.0128.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211029.1F.2](#)

AC nr. ...

Wegverkeersreglement van 1 december 1975 - Art. 65 - Artikel 65.6 - Verkeerstekens - Onderborden - Snelheidsbeperking buiten bebouwde kom - Afmetingen en bijzondere plaatsingsvoorwaarden - Verplichting tot gebruik van een onderbord type I a - Snelheidsbeperking die slechts betrekking heeft op de uitrit rechts van de baan

Uit de samenlezing van de artikelen 65.4 en 65.6 Wegverkeersreglement, en de artikelen 6.8 en 9.9.3° MB van 11 oktober 1976, volgt dat artikel 9.9.3° MB 11 oktober 1976 dat voorziet in de verplichting een onderbord type I a (blauw onderbord met witte cijfers/letters dat een afstand aangeeft) aan te brengen, niet van toepassing is als de snelheidsbeperking ingevolge de aanwezige verkeersborden enkel betrekking heeft op de uitrit die rechts van de rijbaan ligt.

- Artt. 6.8 en 9.9.3° MB 11 oktober 1976 waarbij de minimum afmetingen en de bijzondere plaatsingsvoorwaarden van de verkeerstekens worden bepaald
- Artt. 65.4 en 65.6 KB van 1 december 1975 houdende algemeen reglement op de politie van het wegverkeer en het gebruik van de openbare weg

16 november 2021

P.21.0570.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211116.2N.3](#)

AC nr. ...

WEGVERKEERSWET

Wetsbepalingen - Art. 67ter - Verplichting de identiteit van de bestuurder mede te delen - Vraag om inlichtingen - Bewijslast - Vermoeden van onschuld

Artikel 6.2 EVRM en het algemeen rechtsbeginsel van het vermoeden van onschuld verzetten zich niet ertegen dat de rechter uit de vaststelling dat de vraag om inlichtingen daadwerkelijk werd verstuurd, afleidt dat die vraag ook daadwerkelijk is ontvangen door de kentekenplaathouder dan wel dat de niet-ontvangst een gevolg is van het nalatig handelen van de kentekenplaathouder, mits de kentekenplaathouder gelet op de zware sanctie die hij kan oplopen, over een daadwerkelijke mogelijkheid beschikt om dit vermoeden van ontvangst of nalatigheid voor het niet-ontvangen te weerleggen en dit veronderstelt dat de vervolgende partij aantoont dat de vraag om inlichtingen werd aangeboden aan de kentekenplaathouder zelf of aan de zetel ervan (1); de rechter die uit het enkele gegeven dat een vraag om inlichtingen is verstuurd naar de zetel van de kentekenplaathouder-rechtspersoon het vermoeden afleidt dat de kentekenplaathouder daardoor alleen kennis heeft van de vraag om inlichtingen of dat hij die kennisname zelf onmogelijk heeft gemaakt en die op grond daarvan oordeelt dat het hem dan ook toekomt aannemelijk te maken dat hij de vraag om inlichtingen niet heeft ontvangen en dat hij niet nalatig is geweest, schendt artikel 6.2 EVRM en miskent het algemeen rechtsbeginsel van het vermoeden van onschuld. (1) Contra: Cass. 18 september 2019, AR P.19.0246.F, AC 2019, nr. 465; Cass. 23 januari 2019, AR P.18.0623.F, AC 2019, nr. 41; Cass. 29 april 2014, AR P.13.1977.N, AC 2014, nr. 302; zie over deze problematiek: C. De Roy, "Het ontvangen door de rechtspersoon van de vraag tot identificatie van de bestuurder van het motorvoertuig in de zin van artikel 67ter Wegverkeerswet", VAV 2014, 47-49; S. Stallaert, "De strafrechtelijke aansprakelijkheid van rechtspersonen en wegverkeer: artikel 67ter Wegverkeerswet en het belang van de pleitbezorger", T.Strafr. 2013, 107-108); S. Szulanski, "L'article 67ter de la loi relative à la police de la circulation routière", VAV 2009, 245.

- Art. 67ter Wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968
- Art. 6.2 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

14 december 2021

P.21.1108.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211214.2N.16](#)

AC nr. ...

Wetsbepalingen - Art. 37 - Artikel 37/1 - Alcoholslot - Beveiligingsmaatregel - Verzoek tot uitstel van de maatregel

De in artikel 37/1, § 1, Wegverkeerswet bedoelde maatregel van het alcoholslot beoogt niet de beklagde te bestraffen, maar de maatschappij te beschermen tegen onverantwoord verkeersgedrag door mee te waarborgen dat een bestuurder zich veilig in het verkeer begeeft (1); het is bijgevolg geen straf maar wel een beveiligingsmaatregel; de rechter kan geen uitstel van tenuitvoerlegging verlenen voor een beveiligingsmaatregel.

(1) Cass. 8 juni 2021, AR P.21.0368.N, AC 2021, nr. 423. Zie ook C. DE ROY, "De Wet van 6 maart 2018 ter verbetering van de verkeersveiligheid: opnieuw een strengere aanpak van verkeersovertreders", RW 2018-19, 125; Ph. TRAEST, Topics verkeers(straf)recht, Intersentia, 2021, 31-32.

- Art. 37/1, § 1 Wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968

28 september 2021

P.21.0262.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210928.2N.9](#)

AC nr. ...

Wetsbepalingen - Art. 37 - Artikel 37/1 - Alcoholslot - Alcoholconcentratie van ten minste 1,8 gram per liter bloed

Het opleggen van een alcoholslot in geval van een veroordeling wegens overtreding van artikel 34, § 2 Wegverkeerswet, indien de ademanalyse een alcoholconcentratie van ten minste 0,78 milligram per liter uitgeademde alveolaire lucht meet of de bloedanalyse een alcoholconcentratie van ten minste 1,8 gram per liter bloed aangeeft, is niet afhankelijk van de vaststelling dat de overtreder aan een alcoholverslaving lijdt of een alcoholproblematiek heeft.

- Art. 37/1, § 1 Wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968

28 september 2021

P.21.0262.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210928.2N.9](#)

AC nr. ...

Wetsbepalingen - Art. 37 - Artikel 37/1, § 1, derde lid - Beperking van de geldigheid van het rijbewijs tot motorvoertuigen die uitgerust zijn met een alcoholslot - Werking in de tijd - Feiten bedoeld in het vonnis die als grondslag dienen voor de herhaling begaan vóór 1 juli 2018

Krachtens artikel 26 van de wet van 6 maart 2018 ter verbetering van de verkeersveiligheid is artikel 37/1, § 1, Wegverkeerswet in werking getreden op 1 juli 2018 en is het enkel van toepassing op de na die datum gepleegde feiten; om het derde lid van die bepaling in haar nieuwe versie te kunnen toepassen, moeten de te beoordelen feiten van alcoholintoxicatie dus niet alleen zijn gepleegd na 1 juli 2018 maar moeten de in het vonnis bedoelde feiten, die als grondslag voor de herhaling dienen, bovendien na die datum zijn gepleegd (1). (1) Zie Cass. 13 april 2021, AR P.21.0025.N, AC 2021, nr. 260, § 5, en de verwijzingen in voetnoot; Cass. 8 juni 2021, AR P.21.0371.N, arrest niet gepubliceerd. Het OM heeft geconcludeerd dat, zoals uit die twee beslissingen blijkt, de herhaling, bedoeld in het nieuwe artikel 37/1, § 1, derde lid, ervan uitgaat dat zowel de te beoordelen feiten van alcoholintoxicatie als de in het vonnis bedoelde feiten die als grondslag dienen voor de herhaling werden gepleegd na 30 juni 2018, dus vanaf 1 juli 2018, datum waarop de wet in werking is getreden, en niet na die datum, zoals dit arrest vermeldt. (M.N.B.)

- Art. 37/1 Wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968

23 februari 2022

P.21.1638.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220223.2F.5](#)

AC nr. ...

Wetsbepalingen - Art. 67ter - Verplichting de identiteit van de bestuurder mede te delen - Vraag om inlichtingen - Schuldigverklaring

Een schuldigverklaring van de kentekenplaathouder-rechtspersoon aan het door artikel 67ter, eerste en tweede lid, Wegverkeerswet bedoelde wanbedrijf vereist dat indien de vraag om inlichtingen schriftelijk aan de kentekenplaathouder is verstuurd, redelijkerwijze kan worden aangenomen dat die vraag door de kentekenplaathouder daadwerkelijk is ontvangen dan wel dat de niet-ontvangst een gevolg is van het nalatig handelen van de kentekenplaathouder.

- Art. 67ter Wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968

14 december 2021

P.21.1108.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211214.2N.16](#)

AC nr. ...

Wetsbepalingen - Art. 67ter - Verplichting de identiteit van de bestuurder mede te delen - Vraag om inlichtingen - Vormvereisten

Uit artikel 67ter, eerste en tweede lid, Wegverkeerswet en de wetsgeschiedenis ervan volgt dat (-) de verplichting de gevraagde inlichtingen te bezorgen voortvloeit uit artikel 67ter Wegverkeerswet zelf, dat elkeen geacht is te kennen (-) de vraag om inlichtingen niet is onderworpen aan bepaalde vormvereisten en alzo schriftelijk kan worden geformuleerd door toezending van de vraag samen met het proces-verbaal van overtreding of door voeging van de vraag bij de uitnodiging tot betaling van een onmiddellijke inning of een voorstel van minnelijke schikking, maar ze kan ook mondeling worden gesteld (-) het noodzakelijk is maar volstaat dat de schriftelijk of mondeling geformuleerde vraag duidelijk het voertuig, het tijdstip en de plaats van overtreding vermeldt, waarop de vraag betrekking heeft.

- Art. 67ter Wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968

14 december 2021

P.21.1108.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211214.2N.16](#)

AC nr. ...

Wetsbepalingen - Art. 37 - Artikel 37/1 - Alcoholslot - Alcoholconcentratie van ten minste 1,8 gram per liter bloed - Verzoek bij conclusie om het alcoholslot niet op te leggen - Motivering

Uit artikel 37/1, § 1, tweede lid, Wegverkeerswet volgt dat de rechter principieel ertoe gehouden is een alcoholslot op te leggen aan de overtreder die zich bevindt in de in dat artikel bepaalde voorwaarde van alcoholintoxicatie (1); de rechter die vaststelt dat aan de wettelijke voorwaarden voor het opleggen van deze maatregel is voldaan, dient die beslissing niet nader te motiveren; indien de veroordeelde evenwel met een daartoe strekkende conclusie de rechter heeft verzocht de maatregel niet toe te passen, dient de rechter bij toepassing van artikel 149 Grondwet deze conclusie te beantwoorden, zonder dat hij moet antwoorden op stukken die zijn ingediend ter staving van de conclusie. (1) Cass. 7 januari 2020, AR P.19.0963.N, AC 2020, nr. 11. Zie ook C. DE ROY, "De Wet van 6 maart 2018 ter verbetering van de verkeersveiligheid: opnieuw een strengere aanpak van verkeersovertreders", RW 2018-19, 125; Ph. TRAEST, Topics verkeers(straf)recht, Intersentia, 2021, 33.

- Art. 37/1, § 1 Wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968

- Art. 149 De gecoördineerde Grondwet 1994

Wetsbepalingen - Art. 38 - Verval van het recht tot sturen - Door het Hof vastgestelde onwettigheid - Gevolg - Vernietiging van de beslissingen over de straf

Aangezien het verval van het recht tot sturen een bestanddeel is van de hoofdstraf, leidt de onwettigheid van de straf van het verval tot de vernietiging van de beslissingen die zijn gewezen over de telastleggingen waarvoor dat verval is opgelegd en over de bijdrage aan het Bijzonder fonds tot hulp aan de slachtoffers van opzettelijke gewelddaden, die voortvloeien uit de veroordeling tot die straf (1). (1) Wat betreft de omvang van de cassatie heeft het Openbaar ministerie de aandacht van het Hof gevestigd op de rechtspraak van de Nederlandstalige kamer, die oordeelt dat het verval van het recht tot het besturen van een voertuig een bijkomende straf is, zodat in geval van een onwettigheid die op die straf betrekking heeft, alleen het beschikkend gedeelte over de toepassing van die straf wordt vernietigd, met inbegrip van de beslissing over het niet-opleggen van een geneeskundig en psychologisch onderzoek, die er het gevolg van is (Cass. 1 maart 2011, AR P.10.1610.N, AC 2011, nr. 173, met concl. van advocaat-generaal P. DUINSLAEGER; zie ook Cass. 7 januari 2014, AR P.13.1716.N, AC 2014, nr. 9).

- Art. 38 Wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968

WERKSTAKING, UITSLUITING

- Stakingsrecht - Betoging - Kwaadwillige verkeersbelemmering - Bestrafing van het misdrijf - Artikelen 6.4 en N Herziening Europees Sociaal Handvest

De artikelen 6.4 en N Herziening Europees Sociaal Handvest bepalen dat de Staten die hierbij partij zijn het stakingsrecht erkennen en het kunnen regelen; die bepalingen, die onvoldoende duidelijk en nauwkeurig zijn om er een rechtstreekse werking aan toe te kennen in het kader van de strafvervolgning, kennen aan een beklaagde geen subjectief recht toe dat hij zou kunnen doen gelden tegen de tegen hem gevorderde strafsancties.

- Artt. 6.4 en N Het Herziene Europees Sociaal Handvest

23 maart 2022

P.21.1500.F

ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220323.2F.4

AC nr. ...

WETTEN, DECRETEN, ORDONNANTIES, BESLUITEN

ALGEMEEN

Algemeen - Gemeentebelastingen - Rechtspleging - Gemeentelijk reglement - Bekendmaking - Register - Aantekening - Bewijsmiddel - Aanplakking - Draagwijdte

De aantekening in het speciaal daartoe bestemde register vormt het enige toelaatbare bewijsmiddel van de datum van bekendmaking van een gemeentelijk reglement of een gemeentelijke verordening, evenals van de bekendmaking zelf, te weten het bewijsmiddel waarin tegelijk alles is vervat, in overeenstemming met wat persoonlijk door de ondertekenende openbare ambtenaren is vastgesteld, het onderwerp, de datum van de gemeenteraadsbeslissing waarmee het is goedgekeurd, de plaats waar het kan worden geraadpleegd door het publiek, evenals de goedkeuringsbeslissing van de toezichthoudende overheid (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 153.

- Artt. 1 tot 3 KB 14 oktober 1991 betreffende de aantekeningen in het register voor de bekendmaking van de reglementen en verordeningen van de gemeenteoverheden
- Artt. L1133-1, eerste en tweede lid, en L1133-2, eerste en tweede lid Wetboek van de plaatselijke democratie en decentralisatie

25 februari 2022

F.20.0083.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220225.1F.10](#)

AC nr. ...

Algemeen - Arbeidsongevallenwet - Toepassing van de wet op bepaalde categorieën van personen - Machtiging toegekend aan de Koning

Noch artikel 3, 2°, Arbeidsongevallenwet, dat de Koning machtigt om bijzondere regels vast te stellen betreffende de toepassing van de wet op bepaalde categorieën van personen, noch enige andere wettelijke bepaling, laat de Koning toe om ten nadele van bepaalde categorieën van leerlingen af te wijken van de artikelen 38, tweede lid, en 39 van de wet die de berekeningswijze van het basisloon vastleggen (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2021, nr. 794.

- Art. 4 KB 18 april 2000
- Artt. 3, 2°, 38, tweede al., en 39 Arbeidsongevallenwet van 10 april 1971

13 december 2021

S.19.0091.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211213.3F.4](#)

AC nr. ...

Algemeen - Gemeentebelastingen - Rechtspleging - Gemeentelijk reglement - Bekendmaking - Register - Aantekening - Inhoud - Bewijsmiddel - Dagtekening van de bekendmaking - Materiële vaststellingen

De aantekening in het speciaal daartoe bestemde register vormt het enige toelaatbare bewijsmiddel van de datum van bekendmaking van een gemeentelijk reglement of een gemeentelijke verordening, evenals van de bekendmaking zelf, te weten het bewijsmiddel waarin tegelijk alles is vervat, in overeenstemming met wat persoonlijk door de ondertekenende openbare ambtenaren is vastgesteld, het onderwerp, de datum van de gemeenteraadsbeslissing waarmee het is goedgekeurd, de plaats waar het kan worden geraadpleegd door het publiek, evenals de goedkeuringsbeslissing van de toezichthoudende overheid (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 153.

- Artt. 1 tot 3 KB 14 oktober 1991 betreffende de aantekeningen in het register voor de bekendmaking van de reglementen en verordeningen van de gemeenteoverheden
- Artt. L1133-1, eerste en tweede lid, en L1133-2, eerste en tweede lid Wetboek van de plaatselijke democratie en decentralisatie

WRAKING

- Beroepsinstituut van Vastgoedmakelaars - Verzoek tot wraking - Geen schriftelijke bijzondere volmacht vereist

De advocaat van een voor de uitvoerende kamer van het Beroepsinstituut van vastgoedmakelaars opgeroepen persoon, die een verzoek tot wraking van een lid van deze kamer indient, moet geen schriftelijke bijzondere volmacht voegen bij de akte van wraking.

- Artt. 2, 440, tweede lid, 828 e.v. en 840 Gerechtelijk Wetboek

- Artt. 52, § 3, en 66, tweede lid KB 20 juli 2012 tot bepaling van de regels inzake de organisatie en de werking van het Beroepsinstituut van Vastgoedmakelaars

30 september 2022

D.21.0011.N

ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220930.1N.8

AC nr. ...

ZIEKTE- EN INVALIDITEITSVERZEKERING

ALGEMEEN

Algemeen - Rust- en verzorgingstehuizen - Rustoorden voor bejaarden - Verpleegkundig personeel, verzorgingspersoneel en personeel voor reactivering dat 's nachts moet werken - Loontoeslag - Financieringswijze

De verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen neemt de loontoeslag ten laste, bedoeld in artikel 8 van de collectieve arbeidsovereenkomst van 7 december 2000 betreffende toeslagen voor onregelmatige prestaties, die wordt toegekend aan het verpleegkundig personeel, het verzorgingspersoneel en het personeel voor reactivering dat 's nachts moet werken in de door de bevoegde overheid erkende rust- en verzorgingstehuizen en rustoorden voor bejaarden (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2021, nr. 793.

- Art. 8 CAO van 7 december 2000, gesloten in het Paritair Comité voor de gezondheidsdiensten, betreffende toeslagen voor onregelmatige prestaties
- Artt. 6, 7 en 30, 5° MB 6 november 2003
- Art. 1 KB 26 september 2002
- Artt. 34, 11° en 12°, 35, § 3, en 37, § 12 Gecoördineerde wet 14 juli 1994 betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen

13 december 2021

S.19.0014.F

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211213.3F.5](#)

AC nr. ...
